

# TS'ÔNG-SHÜ KYI

# 创世记

NYING-PO T'U-WÔ  
宁波土话

GYIU-IAH-SHÜ  
旧约书

FÆN NYING-PO T'U-WÔ  
翻宁波土话

FENG P'IN P'IN  
分篇打篇。

YIH-PIN CÙ SIANG-TE-GO TSIH-TSÔNG  
页边[1]注相对个节章。

DA-ING PENG-KOH TENG WÆ-KOH SING-SHÜ-WE  
大英本国等外国圣书会

ING-GO  
印个。

1899.

[1] 原书错印为 YIN-PIN

ZÔNG-HÆ  
上海

ME-WÔ SHÜ-KWUN  
美华书馆

# TS·ÔNG-SHÜ KYI. 创世记

## Ts. I.

Ky'i-ts'u Jing-ming ts'ōng-zao t'in teng di      Di m-neh soh-go siang-mao      tu z hyü-k'ong-go  
起初神明创造天等地。<sup>2</sup> 地呒得<sup>[1]</sup>啥个相貌， 都是虚空个。

'ong-shü min-teng heh-en      Jing-ming-go Ling yüing-dong læ shü-go min-teng      Jing-ming wô Kæ yiu  
洪水面顶黑暗。神明个灵运动来水个面顶。<sup>3</sup> 神明话：「该有  
liang-kwông liang-kwông ziu yiu-de      Jing-ming k'en keh liang-kwông z hao      Jing-ming ziu feng-c'ih  
亮光。」亮光就有了<sup>[2]</sup>。<sup>4</sup> 神明看箇<sup>[3]</sup>亮光是好，神明就分出  
liang teng en læ Jing-ming eo liang z Nyih-li      eo en z Yia-li      Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh  
亮等暗来。<sup>5</sup> 神明讴亮是日里，讴暗是夜里。有夜头，有天亮，箇  
z deo ih-nyih  
是头一日。

[1] m-neh, 现代宁波话说 mhiq<sup>7</sup>, 一般作「呒没」，本字或为「呒得」。

[2] de, 现代宁波话说 lei<sup>2</sup>, 通作「了」，本字或为「著」。

[3] keh, 指示词。现代宁波话说 kiq<sup>7</sup>, 一般作「该」，本字为「个（箇）」。

<sup>6</sup> Jing-ming yi wô Shü cong-nyiang kæ yiu ky'üong-ts'ōng s-teh shü teng shü hao feng-leh-k'æ  
神明又话：「水中央该有穹苍，使得水等水好分勒开。」

<sup>7</sup> Jing-ming ziu zao-c'ih ky'üong-ts'ōng feng-k'æ ky'üong-ts'ōng 'ô-deo-go shü teng ky'üong-ts'ōng zōng-deo-go shü ziu  
神明就造出穹苍，分开穹苍下头个水等穹苍上头个水。就  
yiu de Jing-ming eo ky'üong-ts'ōng z T'in Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-nyi nyih  
有了。<sup>8</sup> 神明讴穹苍是天。有夜头有天亮，箇是第二日。

9 Jing-ming yi wō T'in-'ō-go shū kæ jü-long læ ih-t'ah s-teh sao-go di-fōng hao  
神明又话：「天下个水该聚拢来一墳，使得燥个地方好  
lu-c'ih-læ ziu yiu-de Jing-ming eo sao-go di-fōng z Di eo jü-long-tong-go shū z Hæ  
露出来。」就有了。10 神明讴燥个地方是地。讴聚拢东个水是海。  
Jing-ming k'en-k'en z hao-go Jing-ming yi wō Di-yang kæ sang-c'ih ts'ing-ts'ao teng kyih ts-go  
神明看看是好个。11 神明又话：「地垟该生出青草等结籽个  
su-ts'æ wa-yiu ko-ts jü we kyih koh-cong ko-ts læ di min-teng ko-ts li-hyiang yiu weh ziu  
蔬菜，还有果子树，会结各种果子来地面顶，果子里向有棚。」就  
yiu-de Di-yang ziu sang-c'ih ts'ing-ts'ao teng koh-cong kyih ts-go su-ts'æ wa-yiu koh-cong kyih ko-ts-go  
有了。12 地垟就生出青草等各种结籽个蔬菜，还有各种结果子个  
jü-moh ko-ts li-hyiang yiu weh Jing-ming k'en-k'en z hao-go Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh  
树木，果子里向有棚。神明看看是好个。13 有夜头，有天亮，箇  
z di-sæn nyih  
是第三日。

14 Jing-ming yi wō T'in-k'ong-li kæ yiu sæn kwōng hao feng-c'ih nyih yia yi hao tso z-tsих  
神明又话：「天空里该有三光好分出日夜。又好做时节，  
nyih-ts nyin-kang-go kyi-ao yi hao fah-c'ih kwōng læ t'in-k'ong-li tsiao-djoh di-yang ziu yiu-de  
日子年庚个记号。15 又好发出光来天空里照着地垟。」就有了。16  
Jing-ming ziu zao-c'ih liang-go do-do kwōng do-go kwōng hao dzih nyih siao-go kwōng hao dzih yia yi  
神明就造出亮个大大光。大个光好值日，小个光好值夜。又  
zao-c'ih sing-siu læ Jing-ming fōng gyi læ t'in-k'ong-li hao tsiao-djoh di-yang yi hao dzih nyih dzih  
造出星宿来。17 神明放其来天空里好照着地垟。18 又好值日，值  
yia feng-c'ih liang teng en Jing-ming k'en-k'en z hao-go Yiu yia-deo yiu t'in-liang keh z di-s  
夜，分出亮等暗。神明看看是好个。19 有夜头，有天亮，箇是第四  
nyih  
日。

20 Jing-ming yi wō Shü-li kæ sang-c'ih hyü-to weh-go tong-si tiao yia kæ læ di zōng-deo-go  
神明又话：「水里该生出许多活个东西，鸟也该来地上头个  
t'in-k'ong-li fi-læ-fi-ky'i Jing-ming ziu ts'ōng-zao koh-cong do-do ng teng shü-li sō sang-c'ih-go hyü-to  
天空里飞来飞去。」21 神明就创造各种大大鱼等水里所生出个许多  
weh-go tong-si wa-yiu koh-cong fi-gying Jing-ming k'en-k'en z hao-go Jing-ming coh-foh peh gyi-lah  
活个东西，还有各种飞禽。神明看看是好个。22 神明祝福拨其拉  
wō Ng-lah hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ c'ong-mun hæ-li-go shü fi-gying læ di-li hao  
话：「尔拉<sup>[1]</sup>好茂茂盛盛多起来，充满海里个水。飞禽来地里好  
to-ky'i-læ Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-ng nyih  
多起来。」23 有夜头，有天亮，箇是第五日。

[1] ng-lah 「尔拉」，第二人称复数，你们。现代宁波话说 naq8，写作「捺」。

24 Jing-ming yi wō Di kæ sang-c'ih koh-cong weh-go tong-si lin pah-yiang sang-k'eo  
神明又话：「地该生出各种活个东西，连百样牲口、  
djong-dzi yia-siu keh-sing ziu yiu-de Jing-ming ziu zao yia-siu keh-le sang-k'eo keh-le teng  
虫豸、野兽箇星。」就有了。<sup>25</sup> 神明就造野兽箇类，牲口箇类，等  
di-yang-li djong-dzi keh-le Jing-ming k'en-k'en z hao go  
地垟里虫豸箇类。神明看看是好个。

26 Jing-ming yi wō Ah-lah hao zao nying siang-mao ziang ah-lah ka hao djü hæ-li-go  
神明又话：「阿拉好造人，相貌像阿拉介。好治海里个  
ng t'in-li-go tiao lin sang-k'eo teng 'en-t'in-'ō di-fōng wa-yiu væn-pah di-yang-li bō-go  
鱼，天里个鸟，连牲口，等咸天下地方，还有凡百地垟里爬个  
djong-dzi Jing-ming ziu tsiao Zi-go siang-mao ts'ōng-zao nying læ ts'ōng-zao ziang Jing-ming-go siang-mao  
虫豸。」<sup>27</sup> 神明就照自个相貌创造人来。创造像神明个相貌  
ka ping-ts'ia ts'ōng-zao gyi-lah ih-nen ih-nyü Jing-ming s foh-ky'i peh gyi-lah Jing-ming teng gyi-lah  
介。并且创造其拉一男一女。<sup>28</sup> 神明赐福气拨其拉。神明等其拉  
wō Ng-lah hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ c'ong-mun di-yang cü-voh gyi yia hao djü hæ-li-go  
话：「尔拉好茂茂盛盛多起来。充满地垟制服其。也好治海里个  
ng t'in-li-go tiao teng di-zōng 'ang-dong ih-ts'ih weh-go tong-si Jing-ming yi wō Ngō  
鱼，天里个鸟，等地上行动一切活个东西。」<sup>29</sup> 神明又话：「我  
s-peh ng pin-di we kyih ts-go su-ts'æ teng yiu weh-go ko-ts jü tu k'o-yi tso ng-go ky'üoh-zih  
赐拨尔遍地会结籽个蔬菜，等有棚个果子树。都可以做尔个吃食。  
Wa-yiu væn-pah di-yang-li tseo-siu t'in-k'ong-li fi-gying teng di-zōng-go djong-dzi ih-ts'ih weh-go  
30 还有凡百地垟里走兽，天空里飞禽，等地上个虫豸，一切活个  
tong-si Ngō s-peh gyi-lah ts'ing-ts'ao tso ky'üoh-zih ziu yiu-de Jing-ming k'en-k'en Gyi væn-pah sō  
东西，我赐拨其拉青草做吃食。」就有了。<sup>31</sup> 神明看看其凡百所  
zao-go tong-si tu hao-leh-kying Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-loh nyih-de  
造个东西都好勒紧。有夜头，有天亮，箇是第六日了。

## Ts. II.

Z-ka-go t'in teng di lin gyi-lah væn-veh tu djün-djün-be-be Tao di-ts'ih nyih Jing-ming sō zao-go  
是介个天等地连其拉万物都全全备备。<sup>2</sup> 到第七日神明所造个  
yi-kying wun-kong sō-yi di-ts'ih nyih long-tsong wun-kong ts'-eo ziu en-sih-de Jing-ming coh-tsæn di-ts'ih  
已经完工。所以第七日拢总完工之后就安息了。<sup>3</sup> 神明祝赞第七  
nyih peh gyi tso tseng-ky'i-go nyih-ts ing-we keh-ih-nyih væn-veh tu zao-dzing Jing-ming ziu en-sih-de  
日，拨其做尊起个日子。因为箇一日万物都造成，神明就安息了。

4 Ts'ōng-zao t'in-di-go læ-lih Yia-e'-o-wō Jing-ming zao t'in-di keh z'-eo læ 'ō-veng 5  
创造天地个来历。耶和华神明造天地箇时候，来下文。

Di-t'u wa feh-zing sang-c'ih ts'ao-moh yia m-neh fah-c'ih su-ts'æ Yia-e'-o-wō Jing-ming feh-zing loh-yü læ  
地土还弗曾<sup>[1]</sup>生出草木，也呒得发出蔬菜。耶和华神明弗曾落雨来  
di-yang-li kang-cong-go nyding yia m-neh tæn-tsih vu-lu dzong di-yang sing-zōng ts-jing pin-di  
地垟里，耕种个人<sup>[2]</sup>也呒得。单只雾露从地坪升上滋润遍地  
min-teng Yia-e'-o-wō Jing-ming do-leh di-go hwe-dzing zao nyding pō seng-ky'i c'ü-tsing gyi bih-deo-kwun  
面顶。<sup>7</sup>耶和华神明驮勒地个灰尘造人<sup>[3]</sup>，把生气吹进其鼻头管。  
nying ziu yiu weh-ming go ling-weng

人就有活命个灵魂。

[1] 不曾

[2] *Peng-veng wō Üô-tông*. 本文话亚当。（原注）

[3] '*Ôh-wō Üô-tông*. 或话亚当。（原注）

8 Yia-e'-o-wō Jing-ming læ Yia-e-din tong-pin cong ih-go yün ziu pō sō zao-go nyding fōng-læ  
耶和华神明来埃田<sup>[1]</sup>东边种一个园，就把所造个人<sup>[2]</sup>放来  
keh-deo Yia-e'-o-wō Jing-ming s-teh di-t'u fah-c'ih ih-ts'ih hao-k'en hao-ky'üoh-go jü-moh yün cong-nyiang  
箇头。<sup>9</sup>耶和华神明使得地土发出一切好看好吃个树木。园中央  
yiu ih-cü weh-ming-go jü wa-yiu ih-cü sih-teh jün-ôh-go jü Yia-e-din di-fōng yiu ih-da 'o  
有一株活命个树，还有一株识得善恶个树。<sup>10</sup> 埃田地方有一埭河  
liu-c'ih-læ hao kyiao keh-go yün dzong keh-deo feng-k'æ s-ts'ô-sang  
流出来好浇箇个园。从箇头分开四汊生。

[1] 现译为「伊甸」

[2] '*Ôh-wō Üô-tông*. 或话亚当。（原注）

11 Deo-ih-da kyiao-leh Pi-seng dön-ky'ün liu-cün Ha-fi-lah keh di-fōng c'ih kying-ts Gyi  
头一埭叫勒比逊。团圆流转哈腓拉。箇地方出金子。<sup>12</sup> 其  
kying-ts ting hao yia yiu cü-ts teng pih-nyüoh Di-nyi kyiao-leh Gyi-hyüing dön-ky'ün liu-cün Kuw-jih  
金子顶好。也有珠子等碧玉。<sup>13</sup> 第二叫勒其训，团圆流转古实  
di-fōng Di-sæn kyiao-leh Hyi-ti-kyih liu-tao Üô-jih-go tong-pin di-s kyiao-leh Pah-lah  
地方。<sup>14</sup> 第三叫勒希底结，流到亚述个东边。第四叫勒伯拉。<sup>15</sup>  
Yia-e'-o-wō Jing-ming pō keh-go nyding fōng-læ Yia-e-din yün-li hao kang-cong kwun-siu  
耶和华神明把箇个人<sup>[1]</sup>放来埃田园里好耕种管守。<sup>16</sup> 耶和华神明

feng-fu keh-go nyiing [2], wō Yün li-hyang-go ko-ts ng tu hao ze-i ky'ioh Tsih-yiu sih-teh  
吩咐箇个人<sup>[2]</sup>，话：「园里向个果子，尔都好随意吃。」<sup>17</sup> 只有识得  
jün-öh jü-go ko-ts ng feh-k'o ky'üoh ziah-z ky'üoh-ts keh nyih ng pih-ding we si  
善恶树个果子，尔弗可吃。若是吃仔，箇日尔必定会死。」

[1] 'Ôh-wô Üô-tông. 或话亚当。（原注）

[2] 'Ôh-wô Üô-tông. 或话亚当。（原注）

Yiae'-o-wô Jing-ming yi z-ka wô Nying doh-zi læ-kaen m-neh hao Ngô we tso ih-go  
18 耶和华神明又是介话：「人<sup>[1]</sup>独自来间呒得好。我会做一个  
te-siu hao pöng-dzu gyi Yiæ'-o-wô Jing-ming dzong di-t'u zao-c'ih keh-sing din-li-go tseo-siu  
对手好帮助其。」耶和华神明从地土造出箇星田里个走兽，  
t'in-li-go fi-gying ling-tao Üô-tông min-zin k'en gyi eo soh-go ming-z væn-pah weh-go tong-si ming-z  
天里个飞禽，领到亚当面前，看其讴啥个名字。凡百活个东西名字  
tu tsiao Üô-tông sô eo-go Keh-sing sang-k'eo fi-gying yia-siu Üô-tông tu c'ü gyi ming-z  
都照亚当所讴个。<sup>20</sup> 箇星牲口，飞禽，野兽，亚当都取其名字。  
tsih-yiu Üô-tông wa m-neh te-siu pöng-dzu gyi Yiæ'-o-wô Jing-ming s-teh Üô-tông sah-kao kw'eng-joh  
只有亚当还呒得对手帮助其。<sup>21</sup> 耶和华神明使得亚当煞觉困熟。  
kw'eng-joh z'-eo Jing-ming do-c'ih ih-keng leh-ba-kweh ziu pu-hao gyi-go nyüoh Yiæ'-o-wô Jing-ming  
困熟时候，神明驮出一根肋排骨，就补好其个肉。<sup>22</sup> 耶和华神明  
pô sô do-c'ih-go Üô-tông keh-keng leh-ba-kweh zao ih-go nyü-nying ling gyi tao Üô-tông di-föng Üô-tông  
把所驮出个亚当箇根肋排骨造一个女人，领其到亚当地方。<sup>23</sup> 亚当  
wô Keh z ngô kweh-deo-go kweh-deo z ngô nyüoh-go nyüoh ing-we dzong nen-nying-go sing-zöng  
话：「箇是我骨头个骨头，是我肉个肉。因为从男人个身上  
do-c'ih-go keh-lah eo gyi Nyü-nying Sô-yi ih-go nyung hao li-k'æ gyi tia-nyiang ts'ing-gying gyi  
驮出个，箇拉讴其女人。」<sup>24</sup> 所以一个人好离开其爹娘，亲近其  
ts'i-ts keh liang-go dzing-we ih-t'i Keh liang fu-ts'i ziu-z dô-kô c'ih-sing-lu-t'i yia m-kao  
妻子。箇两个成为一体。<sup>25</sup> 箇两夫妻<sup>[2]</sup>就是大家出身露体，也呒告  
p'ô wöng-k'ong  
怕惶恐。

[1] 'Ôh-wô Üô-tông. 或话亚当。（原注）

[2] 'Ôh-wô Keh liang-go nyung, ziu-z Üô-tông teng gyi ts'i-ts dô-kô. 或话，箇两  
个人，就是亚当等其妻子大家。（原注）

### Ts. III.

Yiae'-o-wô Jing-ming sô zao ih-ts'ih weh-veh  
**耶和华神明所造一切活物，是蛇顶调皮。其等女人话：「园**  
 li-deo keh-sing jü næn-dao Jing-ming feng-fu ng-lah tu feh-k'o ky'üoh ma  
**里头箇星树，难道神明吩咐尔拉都弗可吃吗？」<sup>2</sup>** Keh nyü-nying teng dzô  
 wô Yün li-deo jü-go ko-ts ah-lah tu hao ky'üoh Tsih-yiu yün cong-nyiang keh-cü jü-go  
**话：「园里头树个果子，阿拉都好吃。」<sup>3</sup>** 只有园中央箇株树个  
 ko-ts Jing-ming wô Ng-lah feh-k'o ky'üoh gyi yia feh-k'o moh gyi sæn-leh we si  
**果子，神明话：『尔拉弗可吃其，也弗可摸其，省勒会死。』」<sup>4</sup>**  
 Dzô teng nyü-nying wô Ng vi-pih we si-go Jing-ming hyiao-teh ng-lah ky'üoh-ts keh-nyih ngæn-tsing  
**蛇等女人话：「尔未必会死个。」<sup>5</sup>** 神明晓得尔拉吃仔箇日，眼睛  
 ziu liang we ziang Jing-ming ka sih-teh jün-ôh Keh-tsao nyü-nying k'en-k'en keh-cü jü z hao-ky'üoh  
**就亮，会像神明介识得善恶。」<sup>6</sup>** 箇遭女人看看箇株树是好吃  
 hao-k'en yi hao ky'i-mo neng-keo kô-ts'eo ts'ong-ming ziu tsah-tin ko-ts ky'üoh-de yi peh gyi-go  
**好看，又好企慕能够加凑聪明，就摘点果子，吃了。又拨其个**  
 dziang-fu dziang-fu yia dô-kô ky'üoh-de Keh liang-go nying ngæn-tsing k'æ-de dzæ-s teh-cü  
**丈夫。丈夫也大家吃了。」<sup>7</sup>** 箇两个人眼睛开了，才始得知  
 c'ih-sing-lu-t'i ziu pô vu-hwô-ko yih gao-tæn-long tso gyüing ky'i Keh nyih lang-ing z'-eo gyi-lah  
**出身露体，就把无花果叶绞带拢做裙去。」<sup>8</sup>** 箇日冷阴时候，其拉  
 ting-meng Yiae'-o-wô Jing-ming sing-hyiang læ yün li-hyiang tseo-tseo Üô-tông teng gyi ts'i-ts iu-læ yün-go  
**听闻[1]耶和华神明声响来园里向走走。」<sup>9</sup>** 亚当等其妻子幽来园个  
 jü-vong-li iao bi-ko Yiae'-o-wô Jing-ming-go min-zin Yiae'-o-wô Jing-ming eo Üô-tông teng gyi wô  
**树缝里，要避过耶和华神明个面前。」<sup>9</sup>** 耶和华神明讴亚当等其话：  
 Ng lae 'ah-li Gyi wô Ngô ih ting-meng Ng-go sing-hyiang læ yün-li p'ô  
**「尔来何里<sup>[2]</sup>？」** 其话：「我一听闻尔个声响来园里，怕  
 c'ih-sing-lu-t'i ziu iu-ko-de Gyi wô Jü wô ng z c'ih-sing-lu-t'i Ngô sô kying ng  
**出身露体，就幽过了。」<sup>11</sup>** 其话：「谁话尔是出身露体？我所禁尔  
 feh-hyü ky'üoh-go jü ng ky'üoh-ko-de ma Üô-tông wô Ng p'e-peh ngô-go nyü-nying gyi  
**弗许吃个树，尔吃过了吗？」<sup>12</sup>** 亚当话：「尔配拨我个女人，其  
 coh-tin keh-cü jü-go ko-ts peh ngô sô-yi ky'üoh-de Yiæ'-o-wô Jing-ming teng nyü-nying wô  
**给点箇株树个果子拨我，所以吃了。」<sup>13</sup>** 耶和华神明等女人话：  
 Ng sô tso dza-go yia Nyü-nying wô Dzô yiu-'oh ngô sô-yi ky'üoh-de Yiæ'-o-wô  
**「尔所做咋个呀？」** 女人话：「蛇诱惑我，所以吃了。」<sup>14</sup> 耶和华  
 Jing-ming ziu teng dzô wô Ng kyi-jün ka tso z pi væn-pah-go sang-k'eo yia-siu yü-kô ziu tsiu-mô  
**神明就等蛇话：「尔既然介做，是比凡百个牲口野兽愈加受咒骂。」**  
 ng iao du-bi tseo-lu ih-sang-ih-si ky'üoh hwe-dzing Ngô we s-teh nyü-nying teng ng kyih ün-dziu  
**尔要肚皮走路，一生一世吃灰尘。」<sup>15</sup>** 我会使得女人等尔结怨仇，  
 nyü-nying-go 'eo-dæ teng ng-go 'eo-dæ yia dô-kô kyih ün-dziu Gyi tsiang-læ we song ng-go deo ng tsiang-la  
**女人个后代等尔个后代也大家结怨仇。其将来会伤尔个头，尔将来**

we sōng gyi-go kyiah-'eo-keng  
 会伤其个脚后跟。」<sup>16</sup> 又等女人话：「我会重重加凑尔有身孕个  
 næn-deo ng sang ng-nô pih-ding ky'üoh-kw'u  
 难头，尔生儿因必定吃苦。尔将来会服丈夫该管，丈夫将来会  
 kwun-li ng Yi teng Üö-tông wô  
 管理尔。」<sup>17</sup> 又等亚当话：「尔既然听妻子个说话，吃我所禁尔  
 feh-hyü ky'üoh-go jü keh-lah di-t'u we-leh ng ziu tsiu-mô  
 弗许吃个树，箇拉地土为了尔受咒骂，尔吃其个土产，必要  
 ih-sang-ih-si sing-kw'u Ts'-bang yia-ts'ao we fah-c'ih-læ peh ng  
 一生一世辛苦。」<sup>18</sup> 刺棚野草会发出来拨尔。尔将来要吃田里个  
 su-ts'æ Min-k'ong 'en-c'ih-t'ô-liu hao yiu ky'üoh-zih teng-tao ng kwe-t'u  
 蔬菜。<sup>19</sup> 面孔汗出汤流好有吃食，等到尔归土。因为尔是从地土  
 c'ih-læ-go ng z-go hwe-dzing dzing-gyiu iao kwe-tao hwe-dzing ky'i  
 出来个。尔是个灰尘，仍旧要归到灰尘去。」<sup>20</sup> 亚当取其妻子  
 ming-z Yüö-wô ing-we gyi z væn-pah weh-nying-go ah-nyiang  
 名字夏娃<sup>[3]</sup>，因为其是凡百活人个阿娘。<sup>21</sup> 耶和华神明做皮个衣裳  
 peh Üö-tông teng gyi ts'i-ts c'ün  
 拨亚当等其妻子穿。

[1] t'ing-meng 「听闻」，现代宁波话说 thin min，一般作「听明」。

[2] 'ah-li，现代宁波话说 aq li，一般作「阿里」，本字为「何里」。

[3] Ziu-z Weh-ming ka-shih. 就是活命解说。（原注）

22 Yiae'-o-wô Jing-ming z-ka wô Næn-kæn gyi ny ing z yi-kying ziang ah-lah ka we sih-teh  
 耶和华神明是介话：「难间其人是已经像阿拉介会识得  
 jün-ôh k'ong-p'ô gyi yin-dzæ sing-c'ih siu yia tsah keh weh-ming jü-go ko-ts ky'üoh-ts iüong-yün weh  
 善恶，恐怕其现在伸出手，也摘箇活命树个果子，吃仔永远活。」  
 keh-lah Yiae'-o-wô Jing-ming eo gyi tseo-c'ih Yiae-din yün peh gyi kang-cong gyi sô c'ih-læ-go di-t'u Ziu  
 箇拉耶和华神明讴其走出埃田园，拨其耕种其所出来个地土。<sup>24</sup> 就  
 ken-c'ih keh-go ny ing yi lœ Yiae-din yün tong-pin lih-leh Kyi-lu-ping wa-yiu ho-yin-go pao-kyin yüih-læ  
 赶出箇个人，又来埃田园东边立了基路冰，还有火延个宝剑拥来  
 yüih-ky'i lah-djü weh-ming jü keh-da lu  
 拥去拦住活命树箇埭路。

Üô-tông teng gyi ts'i-ts Yüô-wô dong-zóng      Yüô-wô yiu sing-yüing      sang Kæ-ing      ziu wô  
亚当等其妻子夏娃同床，夏娃有身孕，生该隐<sup>[1]</sup>，就话：  
 Næn-kæn ngô yiu ng-ts      ziu-z Yiaë-o-wô pao-yiu ngô teh-djoh-go      Yi sang gyi ah-di  
 「难间我有儿子，就是耶和华保佑我得着个。」<sup>2</sup> 又生其阿弟  
 Üô-pah      Üô-pah k'en yang      Kæ-ing kang din      Tao 'eo-deo Kæ-ing do-leh t'u-ts'æn ky'i hyin peh  
 亚伯。 亚伯看羊，该隐耕田。 <sup>3</sup> 到后头该隐驮勤土产去献拔  
 Yiaë-o-wô      Üô-pah yia hyin gyi deo-sang-go siao-yiang      lin yang-yiu      Yiaë-o-wô k'en cong-i Üô-pah teng  
 耶和华。<sup>4</sup> 亚伯也献其头生个小羊，连羊油。耶和华看中意亚伯等  
 gyi ts'i-veh      dæn-z feh cong-i Kæ-ing teng gyi-go ts'i-veh      Keh-lah Kæ-ing do-nyiang sang-ky'i      min-k'ong  
 其祭物。<sup>5</sup> 但是弗中意该隐等其个祭物。箇拉该隐大样生气，面孔  
 pin-seh      Yiaë-o-wô teng Kæ-ing wô      Ng dza-we sang-ky'i      min-k'ong pin-seh      Ng ziah-z  
 变色。<sup>6</sup> 耶和华等该隐话：「尔咋会生气，面孔变色？」<sup>7</sup> 尔若是  
 'ang-jün      næn-dao feh kyü ng zöng ma      Ng ziah-z tsoh-ôh      ze-nyih ziu voh-læ meng-k'eo      Gyi pih-iao voh  
 行善，难道弗举尔上吗？尔若是作恶，罪孽就伏来门口。其必要服  
 ng kæ-kwun      ng we djü gyi      'Eo-deo Kæ-ing teng ah-di Üô-pah kóng-kóng      k'eo-k'eo tseo-tao  
 尔该管，尔会治其。」<sup>8</sup> 后头该隐等阿弟亚伯讲讲，扣扣走到  
 din-li      Kæ-ing ziu lih-ky'i long-sah gyi ah-di Üô-pah  
 田里，该隐就立起弄煞其阿弟亚伯。

[1] *Kæ-ing-go i-s Ziu-z teh-djoh.* 该隐个意思就是得着。（原注）

9 Yiaë-o-wô teng Kæ-ing wô      Ng ah-di Üô-pah læ 'ah-li      Gyi wô  
耶和华等该隐话：「尔阿弟亚伯来何里？」其话：  
 Feh-hyiao-teh      ngô næn-dao z kwun ah-di go ma      Yi wô      Ng tso soh-go z-ken  
 「弗晓得，我难道是管阿弟个吗？」<sup>10</sup> 又话：「尔做啥个事干  
 ko-de      Ng ah-di-go hyüih yiu sing-hyiang dzong di-yang-li eo Ngô      Næn-kæn di-yang k'æ-k'eo t'eng-loh ng  
 过了？尔阿弟个血有声响从地垟里讴我。<sup>11</sup> 难间地垟开口吞落尔  
 ah-di-go hyüih      ziu-z ng ts'ing-siu sô liu-c'ih-go      keh-lah ng be di tsiu-mô      Ng kang-din  
阿弟个血，就是尔亲手所流出个。 箇拉尔被地咒骂。<sup>12</sup> 尔耕田  
 z'-eo      di feh-k'eng teng ng c'ih-lih      ng læ shü-kæn-zöng pih-iao tso lóng-dóng ts      Kæ-ing teng  
 时候，地弗肯等尔出力。尔来世间上必要做趟趨子。<sup>13</sup> 该隐等  
 Yiaë-o-wô wô      Ngô ying-vah jih-dzæ djong-djong      tóng-feh-ky'i      Ng kyih-mih ken ngô c'ih keh di-föng  
耶和华话：「我刑罚实在重重，当弗起。<sup>14</sup> 尔今末赶我出箇地方，  
 feh-hyü tsæ kyiin Ng-go min      ngô læ shü-kæn-zöng kyi-jün tso lóng-dóng ts      k'ong-p'ô p'ong-djoh-go nying iao  
弗许再见尔个面。我来世间上既然做趟趨子，恐怕碰着个人要  
 long-sah ngô      Yiaë-o-wô teng gyi wô      Long-sah Kæ-ing go pih-iao kô ts'ih-be ziu ying-vah  
弄煞我。<sup>15</sup> 耶和华等其话：「弄煞该隐个必要加七倍受刑罚。」  
 z-ka      Yiaë-o-wô s kyi-ao peh Kæ-ing      sæn-leh p'ong-djoh gyi go long-sah gyi  
 是介耶和华赐记号拨该隐，省勒碰着其个弄煞其。

16 Kæ-ing ziu tseo-c'ih li-k'æ Yiæ'-o-wô min-zin deng-læ Yie-din tong-pin Nô-teh di-fong  
 该隐就走出离开耶和华面前， 庇来埃田东边挪得地方。 17  
 Kæ-ing teng ts'i-ts dong-zông gyi ts'i-ts yiu-sing sang Yi-noh Gyi zao ih-zo dzing-ts c'ü gyi di-ming tsiao  
 该隐等妻子同床， 其妻子有身生以诺。 其造一座城子， 取其地名照  
 ng-ts Yi-noh-go ming-z Yi-noh sang Yi-lah Yi-lah sang Mi-wu-yüö-li Mi-wu-yüö-li sang  
 儿子以诺个名字。 18 以诺生以拉。 以拉生米户雅利。 米户雅利生  
 Mô-t'u-sah-li Mô-t'u-sah-li sang Lah-mah Lah-mah dæ liang-go ts'i-ts ih-go ming-z Üö-da  
 玛土撒利。 玛土撒利生拉麦。 19 拉麦抬两个妻子， 一个名字亚大，  
 ih-go ming-z Si-lah Üö-da sang Yüö-pah ziu-z deng-læ tsiang-bong-li k'en sang-k'eo nying go  
 一个名字洗拉。 20 亚大生雅八， 就是庇来帐篷里， 看牲口人个  
 tsu-tsang Gyi ah-di ming-z Yiu-pah ziu-z keh-sing dæn-gying c'ü dih-ts nying-go tsu-tsang Si-lah  
 祖宗。 21 其阿弟名字犹八， 就是箇星弹琴吹笛子人个祖宗。 22 洗拉  
 sang T'u-pah-kæ-ing ziu-z keh-sing dong-ziang t'ih-ziang go s-tsu T'u-pah-kæ-ing tsi-me ming-z  
 生土八该隐， 就是箇星铜匠、 铁匠个始祖。 土八该隐姊妹名字  
 Nô-mô Lah-mah teng gyi liang-go ts'i-ts Üö-da Si-lah wô Yüöng ting-meng ngô sing-hyiang  
 拿玛。 23 拉麦等其两个妻子亚大、 洗拉话： 「用听闻我声响，  
 Lah-mah go ts'i-ts yüöng liu-sing ngô-go shih-wô ngô long-sah ih-go nying ing-we gyi tang-söng ngô  
 拉麦个妻子， 用留心我个说话。 我弄煞一个人， 因为其打伤我，  
 ziu-z ih-go 'eo-sang ing-we gyi 'æ ngô-go Ziah-z long-sah Kæ-ing iao kô ts'ih-be ziu ying-vah  
 就是一个后生， 因为其害我个。 24 若是弄煞该隐要加七倍受刑罚，  
 ka long-sah Lah-mah pih-iao kô ts'ih-jih-ts'ih be  
 介弄煞拉麦， 必要加七十七倍。」

25 Üö-töng yi teng gyi ts'i-ts dong-zông sang ng-ts c'ü gyi ming-z Shih ing-we gyi wô Jing-ming  
 亚当又等其妻子同床生儿子， 取其名字设， 因为其话神明  
 tsæ s-peh ngô ng-ts hao dæ Kæ-ing sô sah-diao-go Üö-pah Shih yia sang ng-ts c'ü gyi ming-z  
 再赐拨我儿子， 好代该隐所杀掉个亚伯。 26 设也生儿子， 取其名字  
 Yi-no-z Keh-go z'-eo nying ky'i-deo æ-gyiu Yiae'-o-wô-go ming-deo  
 以挪土。 箇个时候人起头哀求耶和华个名头。

## Ts. V.

Üö-töng-go shü-dæ kô-pu læ 'ô-veng Jing-ming ts'öng-zao nying-go z'-eo tsiao Jing-ming-go siang-mao  
 亚当个世代家谱来下文。 神明创造人个时候， 照神明个相貌  
 ka ts'öng-zao gyi c'ih-læ Ping-ts'ia ts'öng-zao-ih-nen ih-nyü wa-yiu ts'öng-zao gyi keh nyih Jing-ming s  
 介创造其出来。 2 并且创造一男一女， 还有创造其箇日， 神明赐  
 foh-ky'i peh gyi-lah c'ü gyi-lah ming-z Üö-töng  
 福气拔其拉， 取其拉名字亚当<sup>[1]</sup>。

[1] *Ôh-tsia* Nying. 或者人。 (原注)

Üô-tông nyin-kyi ih-pah sän-jih shü sang ng-ts tsiao gyi-zi-go siang-mao c'ü gyi ming-z Shih  
 3 亚当年纪一百三十岁生儿子照其自个相貌，取其名字设。<sup>4</sup>  
 Üô-tông sang Shih yi-'eo yiu pah-pah nyin wa sang ng-ts nön Üô-tông ziu-shü kyiu-pah sän-jih shü  
 亚当生设以后有八百年，还生儿子因。<sup>5</sup> 亚当寿岁九百三十岁，  
 死了。<sup>si-de</sup>

Shih nyin-kyi ih-pah ling ng-shü sang Yi-no-z Shih sang Yi-no-z yi-'eo yiu pah-pah ling-ts'ih  
 6 设年纪一百零五岁生以挪土。<sup>7</sup> 设生以挪土以后有八百零七  
 nyin wa sang ng-ts nön Shih-go ziu-shü kyiu-pah jih-nyi shü si-de  
 年，还生儿子因。<sup>8</sup> 设个寿岁九百十二岁，死了。

Yi-no-z nyin-kyi kyiu-jih shü sang Kæ-nen Yi-no-z sang Kæ-nen yi-'eo yiu pah-pah jih-ng  
 9 以挪土年纪九十岁生该南。<sup>10</sup> 以挪土生该南以后有八百十五  
 nyin wa sang ng-ts nön Yi-no-z ziu-shü kyiu-pah ling ng shü si-de  
 年，还生儿子因。<sup>11</sup> 以挪土寿岁九百零五岁，死了。

Kæ-nen nyin-kyi ts'ih-jih shü sang Mô-leh-lih Kæ-nen sang Mô-leh-lih yi-'eo yiu pah-pah  
 12 该南年纪七十岁，生玛勒列。<sup>13</sup> 该南生玛勒列以后有八百  
 s-jih nyin wa sang ng-ts nön Kæ-nen ziu-shü kyiu-pah ling jih shü si-de  
 四十年，还生儿子因。<sup>14</sup> 该南寿岁九百零十岁，死了。

Mô-leh-lih nyin-kyi loh-jih-ng shü sang Yüô-lih Mô-leh-lih sang Yüô-lih yi-'eo yiu pah-pah  
 15 玛勒列年纪六十五岁，生雅列。<sup>16</sup> 玛勒列生雅列以后有八百  
 sän-jih nyin wa sang ng-ts nön Mô-leh-lih ziu-shü pah-pah kyiu-jih-ng shü si-de  
 三十年，还生儿子因。<sup>17</sup> 玛勒列寿岁八百九十五岁，死了。

Yüô-lih nyin-kyi ih-pah loh-jih-nyi shü sang Yi-noh Yüô-lih sang Yi-noh yi-'eo yiu pah-pah  
 18 雅列年纪一百六十二岁，生以诺。<sup>19</sup> 雅列生以诺以后有八百  
 nyin wa sang ng-ts nön Yüô-lih ziu-shü kyiu-pah loh-jih-nyi shü si-de  
 年，还生儿子因。<sup>20</sup> 雅列寿岁九百六十二岁，死了。

Yi-noh nyin-kyi loh-jih-ng shü sang Mô-t'u-sah-lah Yi-noh sang Mô-t'u-sah-lah yi-'eo teng  
 21 以诺年纪六十五岁，生玛土撒拉。<sup>22</sup> 以诺生玛土撒拉以后等  
 Jing-ming læ-wông yiu sän-pah nyin wa sang ng-ts nön Yi-noh læ shü-kæn-zöng sän-pah loh-jih-ng nyin  
 神明来往有三百年，还生儿子因。<sup>23</sup> 以诺来世间上三百六十五年。

Yi-noh teng Jing-ming læ-wông 'eo-deo m-neh læ-tong ing-we Jing-ming ta-leh ky'i-de  
 24 以诺等神明来往。后头呒得来东，因为神明带勒去了。

Mô-t'u-sah-lah nyin-kyi ih-pah pah-jih-ts'ih shü sang Lah-mah Mô-t'u-sah-lah sang Lah-mah  
 25 玛土撒拉年纪一百八十七岁，生拉麦。<sup>26</sup> 玛土撒拉生拉麦  
 yi-'eo yiu ts'ih-pah pah-jih-nyi nyin wa sang ng-ts nön Mô-t'u-sah-lah ziu-shü kyiu-pah loh-jih-kyiu  
 以后有七百八十二年，还生儿子因。<sup>27</sup> 玛土撒拉寿岁九百六十九

shü si-de  
岁，死了。

28 Lah-mah nyin-kyi ih-pah pah-jih-nyi shü sang ng-ts c'ü gyi ming-z Nô-üô z-ka  
拉麦年纪一百八十二岁，生儿子，<sup>29</sup>取其名字挪亚<sup>[1]</sup>，是介  
wô Ah-lah siu-li-go lao-kw'u we-leh Yiae'-o-wô tsiu-mô-go di-t'u keh-go ng-ts pih-ding we  
话：「阿拉手里个劳苦，为了耶和华咒骂个地土，箇个儿子必定会  
en-vä ah-lah Lah-mah sang Nô-üô yi'-eo yiu ng-pah kyiу-jih-ng nyin wa sang ng-ts nön  
安慰阿拉。」<sup>30</sup> 拉麦生挪亚以后有五百九十五年，还生儿子因。<sup>31</sup>  
Lah-mah ziu-shü ts'ih-pah ts'ih-jih-ts'ih shü si-de  
拉麦寿岁七百七十七岁，死了。

[1] *Nô-üô i-s Ziu-z en-vä*. 挪亚意思就是安慰。（原注）

32 Nô-üô nyin-kyi ng-pah shü Nô-üô sang Sin 'En Yüô-feh  
挪亚年纪五百岁。挪亚生闪、含、雅弗。

## Ts. VI.

Nying læ shü-kæn-zöng to-ky'i-læ z'-eo yia yiu sang nön-go Jing-ming-go ng-ts keh-pæn k'en-kyin  
人来世间上多起来时候，也有生囡个，<sup>2</sup>神明个儿子箇班看见  
nying-go nön hao-k'en tsiao sing-li sô ky'i-mo-go dæ gyi tso ts'i-ts  
人个囡好看，照心里所企慕个抬其做妻子。

3 Yiae'-o-wô wô Ngô-go Ling feh-we djóng-djóng teng nying tsang-leng gyi z-go nyüoh-sing ts'ia  
耶和华话：「我个灵弗会常常等人争论，其是个肉身。且  
kw'un-'æn-gyi ih-pah-nyiæn nyin  
宽限其一百廿年。」

4 Keh-go z'-eo yiu djang-do nying læ shü-kæn-zöng 'eo-deo keh-sing Jing-ming-go ng-ts teng nying-go nön  
箇个时候有长大人来世间上。后头箇星神明个儿子等人个囡  
dong-zöng sang-c'ih ng-ts z hao-lao ziu-z kwu-z-tsin yiu ming-sing-go nying  
同床，生出儿子，是好佬，就是古时节有名声个人。

5 Yiae'-o-wô k'en-k'en shü-kæn-zöng nyining ôh-kwun-mun-ying gyi væn-pah sing-li dzeng-tih-go sing-siang tsih-z  
耶和华看看世间上人恶贯满盈，其凡百心里存的个心想只是  
tsoh-ôh Yiae'-o-wô ao-hwe Zi zao-c'ih nyining læ di-zöng sing-li iu-meng Yiae'-o-wô wô Ngô  
作恶。<sup>6</sup> 耶和华懊悔自造出人来地上，心里忧闷。<sup>7</sup> 耶和华话：「我  
sô ts'ong-zao-go nyining iao djü-mih gyi læ di-zöng ziu-z nyining teng tseo-siu djong-dzi fi-gying  
所创造个人，要除灭其来地上，就是人，等走兽、虫豸、飞禽

keh-sing      ing-we ts'ōng-zao gyi Ngō ao-hwe-de  
箇星。因为创造其我懊悔了。」<sup>8</sup> 只有挪亚来耶和华个眼前得着  
eng-we  
恩惠。

9 Nô-üô 'ang-jih læ 'ô-veng      Nô-üô læ keh shü-dæ tso djün-be nyng      kong-yi go nyng      Nô-üô  
挪亚行实来下文。挪亚来箇世代做全备人，公义个人。挪亚  
teng Jing-ming læ-ŵōng      Nô-üô sang sən-go ng-ts      ziuz Sin 'En Yüô-feh  
等神明来往。<sup>10</sup> 挪亚生三个儿子，就是闪、含、雅弗。

11 'En shü-kæn-zóng læ Jing-ming-go min-zin z pin-wæ-de      tao-c'ü gyiang-wang-pô-dao      Jing-ming  
咸世间上来神明个面前是变坏了，到处强横霸道。<sup>12</sup> 神明  
k'en-k'en shü-kæn-zóng tu pin-wæ de      ing-we 'en-t'in-'ô nyng yi-kying pin-diao gyi-go 'ang-we  
看看世间上都变坏了。因为咸天下人已经变掉其个行为。

13 Jing-ming teng Nô-üô wô      Væn-pah nyüoh-sing meh-go nyih-ts yi-kying tao Ngō min-zin de  
神明等挪亚话：「凡百肉身末个日子已经到我面前了，  
ing-we shü-kæn-zóng nyng tao-c'ü gyiang-wang-pô-dao      Ngō ziuz lin nyng lin di tu iao mih-diao  
因为世间上人到处强横霸道。我就连人连地，都要灭掉。

14 Ng yüong pô song-jü tang ih-tsah jün      jün-li hao feng-k'æ tso vông-kæn      pô song-hyiang li-nga  
「尔用把松树打一只船，船里好分开做房间，把松香里外  
tu nyi-hao      Keh-tsah jün ng iao ka tang-fah      jün dziang sən-pah ah-ma      kw'eh ng-jih ah-ma  
都泥好。<sup>15</sup> 箇只船尔要介打法：船长三百阿买<sup>[1]</sup>，阔五十阿买，  
kao sən-jih ah-ma      Jün-li hao k'æ c'ōng      zōng-deo hao tso ih ah-ma kao      jün bōng-pin hao k'æ meng  
高三十阿买。<sup>16</sup> 船里好开窗。上头好做一阿买高。船旁边好开门，  
feng-c'ih zōng      cong      'ô      sən-zeng sang      Ngō pih-iao s 'ong-shü fæn-tsiang mih-diao læ di-zōng  
分出上、中、下，三层生。<sup>17</sup> 我必要使洪水泛涨灭掉来地上，  
t'in-'ô long-tsang yiu seng-ky'i-go nyüoh-sing      væn-pah læ di-zōng-go pih-ding we si      Dæn-z Ngō teng ng  
天下拢总有生气个肉身，凡百来地上个必定会死。<sup>18</sup> 但是我等尔  
lih Ngō-go iah      ng hao teng ts'i-ts      ng-ts      sing-vu      dô-kô tseo-tsing jün-li      Væn-pah yiu  
立我个约，尔好等妻子、儿子、新妇，大家走进船里。<sup>19</sup> 凡百有  
hyüih-ky'i weh-go tong-si me-yiang liang-tsah      ih-ts' ih-yüong      ng pih-iao ta gyi tsing jün      teng ng dô-kô  
血气活个东西每样两只，一雌一雄，尔必要带其进船。等尔大家  
pao-djün sing-ming      Fi-gying keh-le      tseo-siu keh-le      di-zōng-go djong-dzi keh-le      me-yiang liang-tsah  
保全性命。<sup>20</sup> 飞禽箇类，走兽箇类，地上个虫豸箇类，每样两只  
teng ng dô-kô tseo-tsing      pao-djün sing-ming      Ng yia iao tsih-loh pah-yiang liang-ts'ao      hao kong-ing ng-zi  
等尔大家走进，保全性命。<sup>21</sup> 尔也要积落百样粮草，好供应尔自  
teng gyi-lah-go ky'üoh-zih      Nô-üô ziuz i-dzong Jing-ming ih-ts'ih sô feng-fu gyi-go ka tso  
等其拉个吃食。」<sup>22</sup> 挪亚就依从神明一切所吩咐其个介做。

[1] *Ih ah-ma da-iah Lu-pæn-ts'ih nyi-ts'ah.* 一阿买大约鲁班尺二尺。（原注）

## Ts. VII.

Yiæ·'o-wô teng Nô-üô wô Ng-zi teng 'o-kô hao tseo-tsing jün-li ing-we Ngô k'en keh-go  
耶和华等挪亚话：「尔自等和家好走进船里，因为我看箇个  
shü-dæ cong-nyiang tsih-yiu ng læ Ngô-go min-zin tso kong-yi nying Ng yüöng ta kyih-zing-go sang-k'eo me-nyiang  
世代中央只有尔来我个面前做公义人。<sup>2</sup> 尔用带洁淨个牲口每样  
ts'-yüöng ts'ih-te feh-kyih-zing-go sang-k'eo me-nyiang ts'-yüöng ih-te Wa-yiu t'in-k'ong-li tiao me-nyiang  
雌雄七对，弗洁淨个牲口，每样雌雄一对。<sup>3</sup> 还有天空里鸟每样  
ts'-yüöng ts'ih-te hao pao-djün gyi sing-ming tso cong læ 'en shü-kæn-zöng Ing-we tao di-ts'ih nyih Ngô we  
雌雄七对，好保全其性命做种来咸世间上。<sup>4</sup> 因为到第七日我会  
loh-yü læ di-nyiang-li s-jih nyih s-jih yia s-teh Ngô sô zao væn-pah weh-go tong-si tu dzong di-zöng  
落雨来地垟里四十日、四十夜，使得我所造凡百活个东西都从地上  
djü-mih-diao Nô-üô ziu tsiao Yiæ·'o-wô ih-ts'ih-go feng-fu ka-tso 'Ong shü læ shü-kæn-zöng  
除灭掉。」<sup>5</sup> 挪亚就照耶和华一切个吩咐介做。<sup>6</sup> 洪水来世间上  
z-'eo Nô-üô nyin-kyi loh-pah shü

7 Nô-üô teng ts'i-ts ng-ts sing-vu we-leh 'ong-shü dô-kô tseo-tsing jün-li Kyih-zing-go  
 挪亚等妻子儿子、新妇，为了洪水大家走进船里。8 洁淨个  
 sang-k'eo teng feh-kyih-zing-go sang-k'eo fi-gying lin ih-ts'ih di-zöng bô-go djong ts'yüong te-tang-te  
 牝口等弗洁淨个牲口、飞禽、连一切地上爬个虫，9 雌雄对打对  
 keng-leh Nô-üô tseo-tsing jün-li tsiao Jing-ming sô feng-fu Nô-üô-go Ts'ih-nyih yi'-eo 'ong-shü meh-zöng  
 跟勒挪亚走进船里，照神明所吩咐挪亚个。10 七日以后洪水没上  
 di-yiang-li  
 地垟里。

11 Nô-üö-go nyin-kyi loh-pah shü nyi-yüih jih-ts'ih keh nyih hæ-ying-go shü-nyün pong-k'ae t'in-c'öng  
挪亚个年纪六百岁，二月十七箇日，海洋个水源崩开，天窗  
p'o-leo  
破漏。

12 雨倒落地垟里四十日、四十夜。<sup>13</sup> 来箇日挪亚等儿子闪、  
 'En Yüô-feh teng Nô-üö-go ts'i-ts lin gyi sän-go sing-vu tu dô-kô tseo-tsing jün-li-de  
含、雅弗，等挪亚个妻子，连其三个新妇，都大家走进船里了。<sup>14</sup>  
 Gyi-lah teng yia-siu keh-le sang-k'eo keh-le di-zöng bô-go djong-dzi keh-le pah-yiang tiao ziu-z  
 其拉等野兽箇类，牲口箇类，地上爬个虫豸箇类，百样鸟，就是  
 ih-ts'ih-go fi-gying keh-le væn-pah yiu seng-ky'i-go nyüoh-sing te-tang-te keng leh Nô-üö tseo-tsing  
 一切个飞禽箇类。<sup>15</sup> 凡百有生气个肉身，对打对跟勒挪亚走进

jün-li Keh-sing tseo-tsing-go nyüoh-sing yiu ts' yiu yüong tsiao Jing-ming-go feng-fu tu tseo-tsing  
船里。16 箇星走进个肉身，有雌有雄，照神明个吩咐都走进

jün-li Yiae-'o-wô ziu kwæn gyi tsing  
船里。耶和华就关其进。

17 'Ong-shü læ shü-kæn-zōng s-jih nyih shü fæn-zōng-læ s-teh jün vu-ky'i læ di zōng-deo  
洪水来世间上四十日。水泛上来，使得船浮起来地上头。18

Di-zōng-go shü kah-zōng-læ gyih-gyi do jün læ shü min-teng t'eng-læ t'eng-ky'i Di-zōng-go shü yü-kô  
地上个水溢上来极其大。船来水面顶余来余去。19 地上个水愈加

fæn-zōng-læ s-teh t'in-'ô-go kao-sæn tu be gyi tsing-meh 'Ong-shü kæ-zōng kao-jü keh-sing ting-kao-go sæn  
泛上来使得天下个高山都被其淹没。20 洪水盖上高如箇星顶高个山

jih-ng ah-ma Shü-kæn-zōng we dong-go nyüoh-sing long-tsang tsing-sah ziu-z fi-gying sang-k'eo  
十五阿买。21 世间上会动个肉身拢总浸煞，就是飞禽、牲口、

yia-siu di-yiang-li bô-go djong-dzi teng ko-tang-ko-go nyung læ sao-di-li bih-deo-kwun we t'ong  
野兽、地坪里爬个虫豸，等个打个个人。22 来燥地里鼻头管回通

seng-ky'i go tu si-de 'Ong-shü t'eng-diao shü-kæn-zōng ih-ts'ih weh-go tong-si ziu-z nyung teng  
生气个，都死了。23 洪水吞掉世间上一切活个东西，就是人，等

sang-k'eo djong-dzi fi-gying keh-sing tu dzong di-zōng djü-mih-diao tsih-yiu Nô-üô teng keh-sing læ  
牲口、虫豸、飞禽箇星，都从地上除灭掉，只有挪亚等箇星来

jün-li-go dzing-loh-tong Di-zōng-go shü fæn-tsiang ih-pah ng-jih nyih kong-fu  
船里个剩落东。24 地上个水泛涨一百五十日工夫。

## Ts. VIII.

Jing-ming kyi-teh Nô-üô teng jün-li dô-kô læ-kæn-go weh-go tong-si lin cong sang keh-sing  
神明记得挪亚等船里大家来间个活个东西，连众生箇星。

Jing-ming fah-fong c'ü-læ c'ü-ky'i di-zōng-go shü ziu t'e-de hæ-li-go shü-nyün seh-djü t'in-c'ông  
神明发风吹来吹去。地上个水就退了。2 海里个水源塞住，天窗

kwæn-hao t'in yia feh loh-yü-de Di-zōng-go shü dzin-dzin t'e-loh-ky'i ko-leh ih-pah ng-jih nyih  
关好，天也弗落雨了。3 地上个水渐渐退落去，过了一百五十日

'eo-deo ky'üih-leh-tin-de Tao ts'ih-yüih jih-ts'ih keh-nyih jün deng-loh læ Üö-lah-lah sæn-teng Shü yi  
后头缺勤点了。4 到七月十七箇日，船庵落来亚拉腊山顶。5 水又

dzin-dzin t'e-loh tao jih-yüih læ jih-yüih ts'u-ih-go ky'i-deo yiu sæn-ting k'en-kyin-de  
渐渐退落到十月，来十月初一个起头有山顶看见了。

6 Tsæ ko s-jih nyih Nô-üô t'e-k'æ jün-li tso-tih-go c'ông-meng Fông-c'ih ih-tsah lao-ô  
再过四十日，挪亚推开船里做的个窗门。7 放出一只老鴉。

gyi fi-læ fi-ky'i teng di-zōng-go shü sao Yi fông-c'ih ih-tsah beh-keh iao s-s-k'en di-zōng-go  
其飞来飞去，等地上个水燥。8 又放出一只鹁鸽，要试试看地上个

shü t'e-leh feh dæn-z beh-keh zing-feh-djoh ding-kyiah-go di-fōng ing-we pin-di wa-yiu dzing-loh-go  
水退了弗。<sup>9</sup> 但是鹁鸽寻弗着停脚个地方，因为遍地还有剩落个  
shü ziu kyü tao jün-li Nô-üô sing-c'ih siu tsih gyi tsing jün-li læ Tsæ ko ts'ih-nyih yi dzong  
水，就归到船里。挪亚伸出手，接其进船里来。<sup>10</sup> 再过七日又从  
jün-li fōng beh-keh c'ih-ky'i tao yia-kw'a beh-keh kyü-læ cü-gyin-li yiu ken-læn jü sing-yih  
船里放鹁鸽出去。<sup>11</sup> 到夜快鹁鸽归来，嘴钳<sup>[1]</sup>里有橄榄树新叶  
'en-tih Nô-üô ziu hyiao-teh di-zōng-go shü yi-kying t'e-loh Tsæ deng ts'ih-nyih yi fōng-c'ih beh-keh  
含的。挪亚就晓得地上个水已经退落。<sup>12</sup> 再庵七日，又放出鹁鸽，  
ziu feh tsæ kyü-tao gyi di-fōng læ  
就弗再归到其地方来。

[1] 噎

13 Nô-üô loh-pah ling-ih shü tsing-yüih ts'u-ih di-zōng-go shü sao-de Nô-üô ziu hyiao-k'æ jün-go  
挪亚六百零一岁正月初一，地上个水燥了。挪亚就操开船个  
kæ ih-k'en k'en-kyin di min-teng sao-de Tao nyi-yüih nyiæn-ts'ih keh-nyih di-yiang feng-sao  
盖，一看，看见地面顶燥了。<sup>14</sup> 到二月廿七箇日地垟粉燥。  
15 Jing-ming teng Nô-üô z-ka wô Ng hao teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô  
神明等挪亚是介话：「<sup>16</sup> 尔好等妻子、儿子、新妇，大家  
dzong jün-li tseo-c'ih Wa-yiu teng ng dô-kô læ-kæn-go weh-go tong-si ziu-z fi-gying sang-k'eo  
从船里走出。<sup>17</sup> 还有等尔大家来间个活个东西，就是飞禽、牲口、  
di-yang-li bô-go djong-dzi keh-sing tu hao ling gyi c'ih s-teh gyi sang-tyang læ shü-kæn-zōng  
地垟里爬个虫豸箇星，都好领其出。使得其生养来世间上，  
meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ Nô-üô ziu teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô tseo-c'ih  
茂茂盛盛多起来。」<sup>18</sup> 挪亚就等妻子、儿子、新妇，大家走出。<sup>19</sup>  
wa-yiu koh-cong tseo-siu djong-dzi fi-gying teng di-zōng bô-go tong-si yang-tang-tyang tu dzong jün-li  
还有各种走兽、虫豸、飞禽、等地上爬个东西，样打样都从船里  
tseo-c'ih  
走出。

20 Nô-üô ziu we-leh Yiae'-o-wô zao ih-zo dæn dzong kyih-zing-go sang-k'eo teng kyih-zing-go fi-gying  
挪亚就为了耶和华造一座坛，从洁淨个牲口，等洁淨个飞禽  
li-hyang do-læ dæn-zōng hyin væn-tsi Yiae'-o-wô hyüong-djoh gyi hyiang-ky'i Yiae'-o-wô sing-li wô  
里向，驮来坛上献燔祭。<sup>21</sup> 耶和华嗅着其香气，耶和华心里话：  
ing-we nyng-go sing-siang dzong siao z ôh-go Ngô yi'-eo tsæ-feh we-leh nyng tsiu-mô di yia  
(因为人个心想从小是恶个，) 我以后再弗为了人咒骂地，也  
feh-we mih-diao ih-ts'ih weh-go tong-si ziang zin-deo sô-tso ka Di wa læ-tong z'-eo kang-cong teng  
弗会灭掉一切活个东西，像前头所做介。<sup>22</sup> 地还来东时候，耕种等  
siu-keh lang teng nyih tong teng 'o nyih teng yia pih-ding feh-we hyih

收割，冷等热，冬等夏，日等夜，必定弗会歇。

## Ts. IX.

Jing-ming s foh peh Nô-üô lin gyi-go ng-ts teng gyi-lah wô yüong meo-meo-zing-zing to-ky'i  
 神明赐福拨挪亚连其个儿子，等其拉话：「用茂茂盛盛多起

læ di-yiang deng-mun Væn-pah di-li-go tseo-siu t'in-li-go tiao di-zong weh-go tong-si lin  
 来，地咩庵满。<sup>2</sup> 凡百地里个走兽，天里个鸟，地上活个东西，连

hæ-li-go ng tu z kao-dæ ng-go siu-li gyi-lah we do-nyiang p'ô-gyü ng Væn-pah weh-go  
 海里个鱼，都是交代尔个手里。其拉会大样怕惧尔。<sup>3</sup> 凡百活个

tong-si k'o-yi tso ng-go ky'üoh-zih keh tu z Ngô s-peh ng tsing-ziang s-peh ng su-ts'a ka  
 东西可以做尔个吃食。箇都是我赐拨尔，正像赐拨尔蔬菜介。<sup>4</sup>

Dæn-z nyüoh wa-yiu gyi-go sing-ming ziu-z gyi hyüih læ-tih ng feh-k'o ky'üoh Ng sing-ming-go  
 但是肉，还有其个性命，就是其血来的，尔弗可吃。<sup>5</sup> 尔性命个

hyüih Ngô pih-ding t'ao gyi wæn feh-leng tseo-siu feh-leng nyung-go siu-li Ngô yia iao t'ao gyi wæn  
 血，我必定讨其还。弗论走兽，弗论人个手里，我也要讨其还。

væn-pah nyung dzong gyi hyüong-di-go siu-li Ngô pih-iao t'ao gyi-go sing-ming wæn Liu-c'ih nyung hyüih go  
 凡百人从其兄弟个手里，我必要讨其个性命还。<sup>6</sup> 流出人血个，

nyung-k'o yia pih-iao liu-c'ih gyi-go hyüih ing-we Jing-ming z tsiao Gyi zi-go siang-mao zao nyung-go Ng-lah  
 人家也必要流出其个血。因为神明是照其自个相貌造人个。<sup>7</sup> 尔拉

hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ s-teh di we sang-mun  
 好茂茂盛盛多起来，使得地会生满。」

8 Jing-ming yi teng Nô-üô lin gyi-go ng-ts wô Ngô teng ng lin ng tsiang-læ-go 'eo-dæ lih  
 神明又等挪亚连其个儿子话：「<sup>9</sup> 我等尔连尔将来个后代立

Ngô-go iah wa-yiu teng ng dô-kô læ-tong-go keh-sing weh-go tong-si ziu-z fi-gyung sang-k'eo  
 我个约。<sup>10</sup> 还有等尔大家来东个箇星活个东西。就是飞禽、牲口、

yia-siu væn-pah dzong jün-li tseo-c'ih-læ-go lin di-yiang-li-go tseo-siu lih Ngô-go iah Ngô teng  
 野兽、凡百从船里走出来个，连地咩里个走兽、立我个约。<sup>11</sup> 我等

ng we lih Ngô-go iah ziu-z Ngô yi-'eo tsæ-feh s-teh 'ong-shü mih-diao ih-ts'ih yiu nyüoh-sing-go  
 尔会立我个约，就是，我以后再弗使得洪水灭掉一切有肉身个

tong-si yia tsæ-feh s-teh 'ong-shü wæ-diao di-yang Jing-ming yi wô Ngô teng ng lin dô-kô  
 东西，也再弗使得洪水坏掉地咩。」<sup>12</sup> 神明又话：「我等尔连大家

læ-tong-go keh-sing weh-go tong-si sô lih üong-yün-go iah yiu keh-go kyi'-ao Ngô pô Ngô-go heo fông-læ  
 来东个箇星活个东西所立永远个约有箇个记号。<sup>13</sup> 我把我个鲎放来

yüing-li tso Ngô teng shü-kæn-zông lih-iah-go kyi'-ao Tsiang-læ Ngô s-teh yüing tsô-djü di-yiang-go  
 云里，做我等世间上立约个记号。<sup>14</sup> 将来我使得云遮住地咩个

z'-eo yüing li-hyang ziu yin-c'ih heo læ ka-ni Ngô we kyi-teh Ngô teng ng lin væn-pah weh-go  
 时候，云里向就现出鲎来。<sup>15</sup> 介呢，我会记得我等尔连凡百活个

nyüoh-sing sô lih-go iah yi'-eo tsæ m-neh 'ong-shü mih-diao ih-ts'ih weh-go tong-si Heo yin-c'ih læ  
 肉身所立个约。以后再呒得洪水灭掉一切活个东西。<sup>16</sup> 鲎现出来

yüing-li Ngô k'en-ts we kyi-teh keh üong-yün-go iah ziu-z Jing-ming teng shü-kæn-zông væn-pah weh-go  
 云里，我看仔会记得箇永远个约，就是神明等世间上凡百活个

nyüoh-sing sō shih-lih-go  
肉身所设立个。」<sup>17</sup> Jing-ming teng Nō-üō wō  
神明等挪亚话：「我等世间上活个东西所  
lih-go iah kyi-ao ziu-z keh-go  
立个约，记号就是箇个。」

18 Nō-üō-go ng-ts dzong jün-li ka tseo-c'ih-go z Sin 'En Yüö-feh 'En z Kyüö-nen-go  
挪亚个儿子从船里介走出个是闪、含、雅弗。含是迦南个  
ah-tia Keh ziu-z Nō-üō sən-go ng-ts gyi-lah-go 'eo-dæ sən-k'æ deng-læ pin-t'in-'ō  
阿爹。<sup>19</sup> 箇就是挪亚三个儿子，其拉个后代散开，庵来遍天下。

20 Nō-üō tso cong-din-nying cong ih-go bu-dao yün Gyi ky'üoh bu-dao tsiu ky'üoh-tse læ  
挪亚做种田人，种一个葡萄园。<sup>21</sup> 其吃葡萄酒吃醉，来  
tsiang-bong-li kyi-sing c'ih-kæn Kyüö-nen-go ah-tia 'En k'en-kyin ah-tia c'ih-sing-lu-t'i tseo-c'ih  
帐篷里肌身出间。<sup>22</sup> 迦南个阿爹含，看见阿爹出身露体，走出  
nga-deo t'ong-cü liang-go hyüong-di Sin teng Yüö-feh do-leh i-zöng dô-kô pe læ kyin-kah-deo  
外头，通知两个兄弟。<sup>23</sup> 闪等雅弗驮勒衣裳大家揩来肩胛头，  
tao-t'e-bu tseo-ky'i kæ ah-tia-go kyi-sing gyi-lah min-k'ong feh nyin-cün m-neh k'en-kyin ah-tia  
倒退步走起，盖阿爹个肌身。其拉面孔弗扭转，听得看见阿爹  
c'ih-sing-lu-t'i  
出身露体。

24 Nō-üō tsu sing-cün-læ fōng-dzæ hyiao-teh siao ng-ts hyiang gyi sō tso-go z-ken ziu  
挪亚酒醒转来，方才晓得小儿子向其所做件事干。<sup>25</sup> 就  
wō Kyüö-nen kæ ziu tsu-mō gyi we tso nu-boh-go nu-boh voh-z hyüong-di Yi wō  
话：「迦南该受咒骂。其会做奴仆个奴仆服侍兄弟。」<sup>26</sup> 又话：  
Coh-zia Yiae-o-wō Sin-go Jing-ming Kyüö-nen we tso gyi-go nu-boh Jing-ming we s-teh  
「祝谢耶和华，闪个神明！迦南会做其个奴仆。<sup>27</sup> 神明会使得  
Yüö-feh hying-wöng gyi we deng-læ Sin-go tsiang-bong-li Kyüö-nen yia we tso gyi-go nu-boh  
雅弗兴旺，其会庵来闪个帐篷里。迦南也会做其个奴仆。」

28 'Ong-shü yi-eo Nō-üō yi ko-leh sən-pah ng-jih nyin Nō-üō-go ziu-shü kyiu-pah ng-jih  
洪水以后，挪亚又过了三百五十年。<sup>29</sup> 挪亚个寿岁九百五十  
shü si-de  
岁，死了。

Nô-lüō-go ng-ts Sin 'En Yüō-feh-go kô-pu læ 'ō-veng Gyi-lah 'ong-shü yi-'eo sang  
挪亚个儿子，闪、含、雅弗个家谱来下文。其拉洪水以后生  
 儿子：<sup>2</sup> Yüō-feh-go ng-ts Ko-mih Mô-keh Mô-dæ Yüō-fæn T'u-pah Mi-shih  
雅弗个儿子，歌篾、玛葛、玛代、雅番、土八、米设、  
 Di-lah Ko-mih-go ng-ts Üō-jih-kyi-nô Li-fah Do-kyüō-mô Yüō-fæn-go ng-ts  
提拉。<sup>3</sup> 歌篾个儿子，亚实基拿、利法、陀迦玛。<sup>4</sup> 雅番个儿子，  
 Yi-li-sô Da-shih Kyi-ti To-tæn Gyi-lah 'eo-deo feng-k'æ deng-læ gying hæ-go  
以利沙、大失、基帝、多单。<sup>5</sup> 其拉后头分开，庵来近海个，  
 koh-tang-koh-go di-fông koh-nying tsiao zi-go k'eo-ing dzoh-cong vóng-veng keh-sing  
各打各个地方，各人照自个口音、族种、房分箇星。

'En-go ng-ts Kwu-jih Mah-si Feh Kyüō-nen 6 含个儿子，古实、麦西、弗、迦南。<sup>7</sup> 古实个儿子，西巴、  
 Ha-fi-lah Sah-da Lah-mô Sah-di-kyüô Lah-mô-go ng-ts Z-pô Ti-dæn Kwu-jih  
哈腓拉、撒大、拉玛、撒提迦。<sup>8</sup> 拉玛个儿子，示巴、底但。<sup>9</sup> 古实  
 yi sang Nying-loh shü-kæn-zóng tso hao-lao z gyi ky'i-deo Læ Yiæ-'o-wô-go min-zin gyi tso üong-üong  
又生宁录，世间上做好佬是其起头。<sup>10</sup> 来耶和华个面前其做勇  
 tang-liah-go Dzoh-wô z-ka wô Ziang Nying-loh læ Yiæ-'o-wô-go min-zin tso üong-üong tang-liah-go  
打猎个。俗话是介话：<sup>11</sup> 「像宁录来耶和华个面前做勇勇打猎个  
 nying Gyi k'æ-koh læ Z-nô di-fông-go Pô-bih Yi-lih Üô-kyiah Kyiah-nyi Dzong keh  
人。」<sup>12</sup> 其开国来士拿地方个巴别、以力、亚甲、甲尼。<sup>13</sup> 从箇  
 di-fông c'ih-ky'i tao Üô-jih zao Nyi-nyi-vi Li-'o-pah dzing-ts teng Kyüô-lah wa-yiu Nyi-nyi-vi  
地方出去到亚述，造尼尼微，利河伯城子，等迦拉，<sup>14</sup> 还有尼尼微  
 Kyüô-lah cong-nyiang-go do dzing-ts ziu-z Li-sin Mah-si sang Lu-ting En-nen Li-ha  
迦拉中央个大城子，就是利鲜。<sup>15</sup> 麦西生路丁、安南、利哈、  
 Neh-t'u Pah-lu Kyiah-lu Keh-t'oh keh-sing dzoh-veng Kyiah-lu sang Fi-li-z keh ih-dzoh  
纳土、<sup>16</sup> 伯鲁、甲路、葛托，箇星族份。<sup>17</sup> 甲路生非利士箇一族。  
 Kyüô-nen sang do ng-ts Si-teng yia sang Heh 16 teng Yiæ-pu-z Üô-mo-li  
迦南生大儿子西顿，也生赫，<sup>18</sup> 等耶布士、亚摩利、  
 Keh-kyüô-sah Hyi-vi Üô-kyi Si-nyi Üô-wô-ti Si-mô-li Ha-meh keh-sing  
革迦撒<sup>[1]</sup>、<sup>19</sup> 希未、亚基、西尼、<sup>20</sup> 亚华底、西玛利、哈默箇星  
 ts-p'a 'Eo-deo Kyüô-nen keh-sing dzoh-veng yin-k'æ-ky'i Kyüô-nen-go di-ka dzong Si-teng hyiang Gyi-lah ka  
支派。后头迦南箇星族份延开去。<sup>21</sup> 迦南个地界从西顿向其腊介  
 keh-kyüô-sah Gyi-lah tao Kyüô-sah wa-yiu hyiang Sô-to-mô Ngo-mo-lah Lah-mô Si-pin ka ky'i tao  
去，其腊到迦萨，还有向所多玛、蛾摩拉、拉玛、洗扁介去到  
 Lah-sô Keh-sing z 'En-go ts-seng tu tsiao gyi-lah-go dzoh-cong k'eo-ing læ gyi-go di-fông teng  
拉沙。<sup>22</sup> 箇星是含个子孙，都照其拉个族种，口音，来其个地方等  
 koh-veng  
国份。

[1] 原文此处错印为 Keh-kyüô-seh，后文为 Keh-kyüô-sah.

21 Yüô-feh-go ah-ko Sin ziu-z Hyi-pah keh-dzoh-go tsu-tsong yia sang ng-ts Sin-go  
 雅弗个阿哥闪，就是希伯箇族个祖宗，也生儿子。22 闪个  
 儿子，以拦、亚述、亚法撒、路德、亚兰。23 亚兰个儿子乌土、  
 户勒、其帖、玛实。24 亚法撒生撒拉，撒拉生希伯。25 希伯生两个  
 儿子，一个名字法勒<sup>[1]</sup>，因为来其个时候国份分散了。其阿弟名字  
 约丹。26 约丹生亚摩塔、沙列、哈萨玛非、耶拉、27 哈多兰、  
 乌萨、特拉、28 倭柏、亚比玛利、示巴、29 倭非、哈腓拉、约伯，  
 箇都是约丹个儿子。30 其拉所庵个地方从米沙到东边西发箇座山。  
 31 Keh-sing z Sin-go ts-seng tu tsiao gyi-lah-go dzoh-cong k'eo-ing lae gyi-go di-fong teng koh-veng  
 箇星是闪个子孙，都照其拉个族种口音，来其个地方等国份。

[1] *Fah-leh i-s ziu-z Feng-k'æ.* 法勒意思就是分开。（原注）

32 Zóng-veng tu z Nô-üô ng-ts-go ts-p'a tsiao gyi-lah-go kô-pu teng koh-veng 'Ong-shü  
 上文都是挪亚儿子个支派，照其拉个家谱等国份。洪水  
 yi-'eo shü-kæn-zóng-go koh-veng dzong gyi-lah ka feng-k'æ lae  
 以后，世间上个国份从其拉介分开来。

## Ts. XI.

'En-t'in-'ô tu z ih-yiang-go k'eo-ing ih-yiang-go shih-wô Dzong tong-pin pun-ko-ky'i z'-eo  
 咸天下都是一样个口音，一样个说话。2 从东边搬过去时候，  
 lae Z-nô di-fong p'ong-djoh bing-yiang ziu deng-loh Gyi-lah dô-kô siang-liang wô Læ ah-lah  
 来土拿地方碰着平垟，就庵落。3 其拉大家商量话：「来，阿拉  
 hao tso cün-deo yüong ho siao gyi c'ih-læ Gyi-lah ziu yiu cün-deo tông zah-deo yüong wa-yiu zah-yiu tông  
 好做砖头，用火烧其出来。」其拉就有砖头当石头用，还有石油当  
 zah-hwe yüong Gyi-lah yi wô Læ ah-lah hao zao dzing-ts teng ih-zo t'ah iao gyi ting  
 石灰用。4 其拉又话：「来，阿拉好造城子，等一座塔，要其顶  
 bang-djoh t'in yi hao yang ah-lah-go ming-sing sän-leh sän-k'æ lae tao-c'ü di min-teng Yiæ-'o-wô  
 碰着天，又好扬阿拉个名声，省勒散开来到处地面顶。」5 耶和华  
 kóng-loh-læ iao k'en keh-sing nyding sô zao-go dzing-ts teng-t'ah Yiæ-'o-wô wô Pah-sing z  
 降落来要看箇星人所造个城子等塔。6 耶和华话：「百姓是

ih-yiang-go gyi-lah shih-wō yia z ih-yiang-go næn-kæn ky'i-deo tso keh-go z-ken 'eo-deo gyi-lah  
一样个，其拉说话也是一样个。难间起头做箇个事干，后头其拉  
iao-siang tso soh-go m̄-kao hao ky'i kying-djü gyi Læ Ah-lah hao kōng-loh-ky'i weng-dzeh gyi-go  
要想做啥个，呒告好去禁住其。<sup>7</sup> 来，阿拉好降落去，混杂其个  
k'eo-ing s-teh gyi-lah shih-wō feh siang-t'ong Yiæ-'o-wō ziu dzong keh-deo sæn-k'æ cong-nying læ  
口音，使得其拉说话弗相通。<sup>8</sup> 耶和华就从箇头散开众人来  
tao-c'ü di min-teng gyi-lah zao dzing-ts-go z-ken ziu hyih-de Sô-yi keh di-ming kyiao-leh  
到处地面顶。其拉造城子个事干就歇了。<sup>9</sup> 所以箇地名叫勒  
Pô-bih ing-we læ keh-deo Yiæ-'o-wō weng-dzeh 'en-t'in-'ô nying-go k'eo-ing ping-ts'ia Yiæ-'o-wō dzong  
巴别<sup>[1]</sup>，因为来箇头耶和华混杂咸天下人个口音，并且耶和华从  
keh-deo sæn-k'æ gyi-lah læ tao-c'ü di min-teng  
箇头散开其拉来到处地面顶。

[1] *Pô-bih i-s ziu-z Weng-dzeh.* 巴别意思就是混杂。（原注）

10 Sin-go shü-dæ læ 'ô-veng 'Ong-shü yi'-eo liang-nyin Sin yi-kying ih-pah shü sang Üô-fah-sah  
闪个世代来下文。洪水以后两年，闪已经一百岁生亚法撒。  
11 Sin sang Üô-fah-sah yi'-eo yiu ng-pah nyin wa sang ng-ts nön  
亚法撒以后，又五百年，还生儿子因。

12 Üô-fah-sah sæn-jih-ng shü sang Sah-lah 13 Üô-fah-sah sang Sah-lah yi'-eo yiu s-pah ling sæn  
年，还生儿子因。  
nyin wa sang ng-ts nön  
亚法撒三十五岁生撒拉。<sup>12</sup> 亚法撒生撒拉以后又四百零三年，还生

14 Sah-lah sæn-jih shü sang Hyi-pah 15 Sah-lah sang Hyi-pah yi'-eo yiu s-pah ling sæn nyin wa sang  
儿子因。<sup>14</sup> 撒拉三十岁生希伯。<sup>15</sup> 撒拉生希伯以后又四百零三年，还生

16 Hyi-pah sæn-jih-s shü sang Fah-leh 17 Hyi-pah sang Fah-leh yi'-eo yiu s-pah sæn-jih nyin wa sang  
生儿子因。<sup>16</sup> 希伯三十四岁生法勒。<sup>17</sup> 希伯生法勒以后又四百三十年，还

18 Fah-leh sæn-jih shü sang Lah-keo 19 Fah-leh sang Lah-keo yi'-eo yiu nyi-pah ling kyiу nyin wa sang  
儿子因。<sup>18</sup> 法勒三十岁生拉苟。<sup>19</sup> 法勒生拉苟以后又二百零九年，还生

20 Lah-keo sæn-jih-nyi shü sang Sah-loh 21 Lah-keo sang Sah-loh yi'-eo yiu nyi-pah ling ts'ih nyin wa  
生儿子因。<sup>20</sup> 拉苟三十二岁生撒鹿。<sup>21</sup> 拉苟生撒鹿以后又二百零七年，还

22 Sah-loh sən-jih shü sang Nō-nghoh  
撒鹿三十岁生拿鹤。<sup>23</sup> 撒鹿生拿鹤以后又二百年，还生儿子  
nön  
因。

24 Nō-nghoh nyiæn-kyiu shü sang T'a-lah  
拿鹤廿九岁生他拉。<sup>25</sup> 拿鹤生他拉以后又一百十九年，还  
sang ng-ts nön  
生儿子因。

26 T'a-lah ts'ih-jih shü sang Üō-pah-læn  
他拉七十岁生亚伯兰、拿鹤、哈兰。  
Nō-nghoh Ha-læn  
27 T'a-lah shü-dæ læ 'ō-veng  
他拉世代来下文。他拉生亚伯兰、拿鹤、哈兰，哈兰生  
Lo-teh Ha-læn pi gyi ah-tia sin si læ peng di-fong  
罗得。<sup>28</sup> 哈兰比其阿爹先死来本地方，就是迦勒底<sup>[1]</sup>国，珥个  
dzing-li Üō-pah-læn teng Nō-nghoh tu dæ ts'i-ts  
城里。<sup>29</sup> 亚伯兰等拿鹤都抬妻子。亚伯兰个妻子名字撒菜，拿鹤个  
ts'i-ts ming-z Mih-kyüô  
妻子名字密迦。密迦等以士迦都是哈兰个因。<sup>30</sup> 撒菜弗会生，呒得  
ng-ts T'a-lah ling-leh ng-ts Üō-pah-læn  
儿子。<sup>31</sup> 他拉领勒儿子亚伯兰，等其孙子罗得（就是哈兰个  
ng-ts teng gyi sing-vu Sah-læ  
儿子），等其新妇撒菜（就是亚伯兰个妻子），大家走出迦勒底<sup>[1]</sup>  
koh R-go dzing-li iao tao Kyüô-nen di-fong ky'i  
国，珥个城里，要到迦南地方去，到了哈兰就庵落。<sup>32</sup> 他拉寿岁  
nyi-pah ling ng shü T'a-lah læ Ha-læn di-fong si-de  
二百零五岁。他拉来哈兰地方死了。

[1] 原文此处错印为 Kyüô-lah-ti，后文为 Kyüô-leh-ti.

## Ts. XII.

Yiae-'o-wô teng Üō-pah-læn wô  
耶和华等亚伯兰话：<sup>1</sup> 「尔用走出本国，离开亲眷等阿爹  
oh-li tao Ngô sô ts-tin peh ng-go di-fong  
屋里，到我所指点拨尔个地方。<sup>2</sup> 我会使得尔做大国份，赐福拨  
Ngô we s-teh ng tso do koh-veng s-foh peh

ng yang ng-go ming-sing ping-ts'ia ng we tso foh-ky'i-go keng-deo Keh-sing coh-foh ng-go Ngô yia 尔，扬尔个名声，并且尔会做福气个根头。<sup>3</sup> 箴星祝福尔个，我也  
we s-foh peh gyi tsiu-mô ng go Ngô yia we tsiu-mô gyi wa-yiu t'in-'ô keh-sing dzoh-veng tu we 会赐福拨其，咒骂尔个，我也会咒骂其。还有天下箇星族份都会  
dzong ng ka teh-djoh foh-ky'i Üô-pah-læn i Yiae'-o-wô-go feng-fu ka c'ih-meng-ky'i Lo-teh teng gyi 从尔介得着福气。」<sup>4</sup> 亚伯兰依耶和华个吩咐介出门去。罗得等其  
dong-de ky'i Üô-pah-læn li-k'æ Ha-læn-go z'-eo nyin-kyi yiu ts'ih-jih-ng shü Üô-pah-læn ta-leh gyi 同队去。亚伯兰离开哈兰个时候年纪有七十五岁。<sup>5</sup> 亚伯兰带勒其  
ts'i-ts Sah-læ teng gyi dzih-ts Lo-teh wa-yiu læ Ha-læn sô tsih-loh-go kô-kyi sô teh-djoh-go 妻子撒莱，等其姪子罗得，还有来哈兰所积落个家计，所得着个  
nying tu tseo-e'ih iao tao Kyüô-nen ka ky'i ziu tao Kyüô-nen di-föng ka z'-eo 人，都走出要到迦南介去。就到迦南地方。

Üô-pah-læn tseo-ko keh-go di-föng tao Jü-kyin ziu-z tao Mo-li-go ziang-jü ka z'-eo 6 亚伯兰走过箇个地方到叙剑，就是到摩利个橡树。介时候  
Kyüô-nen nying deng-læ keh-deo Yiae'-o-wô yin-c'ih-læ teng Üô-pah-læn wô Ngô we pô keh-go 迦南人庵来箇头。<sup>7</sup> 耶和华现出来，等亚伯兰话：「我会把箇个  
di-föng s-peh ng-go 'eo-dæ Gyi ziu læ keh-deo teng yin-c'ih-læ-go Yiae'-o-wô zao ih-zo dæn Ngô we pô keh-go 地方赐拔尔个后代。其就来箇头等现出来个耶和华造一座坛。<sup>8</sup>  
'Eo-deo pun-tao Pah-deh-li tong-pin-go ih-zo sæn-li tah tsiang-bong si-pin z Pah-deh-li tong-pin z 后头搬到伯特利东边个一座山里，搭帐篷，西边是伯特利，东边是  
'Æ ping-ts'ia læ keh-deo teng Yiae'-o-wô zao ih-zo dæn gyiu-k'eng Yiae'-o-wô-go ming-deo Üô-pah-læn 亥。并且来箇头等耶和华造一座坛，求恳耶和华个名头。<sup>9</sup> 亚伯兰  
yi dong-sing hyiang nen-pin di-föng ka pun-ko-ky'i  
又动身向南边地方介搬过去。

Keh-deo yiu hwông-nyin ing-we keh hwông-nyin li-'æ sô-yi Üô-pah-læn tseo-loh Yiae-gyih koh ky'i 10 箇头有荒年，因为箇荒年厉害，所以亚伯兰走落埃及国去  
deng Kw'a tseo-tao Yiae-gyih-go z'-eo teng ts'i-ts Sah-læ wô Ngô hyiao-teh ng z siang-mao 庵。<sup>11</sup> 快走到埃及个时候，等妻子撒莱话：「我晓得尔是相貌  
hao-k'en-go nyü-nying næn-kæn keh-sing Yiae-gyih nyng k'en-kyin ng we wô Keh z gyi ts'i-ts 好看个女人，<sup>12</sup> 难间箇星埃及人看见尔会话：『箇是其妻子』，  
gyi-lah ziu we sah ngô pao-djün ng-go sing-ming Ka-ni ng hao wô z ngô-go ah-me s-teh ngô 其拉就会杀我，保全尔个性命。<sup>13</sup> 介呢尔好话是我个阿妹，使得我  
we-leh ng teh-djoh en-tæn yia we-leh ng neng-keo pao-djün sing-ming  
为了尔得着安耽，也为了尔能够保全性命。」

Üô-pah-læn tao-leh Yiae-gyih Yiae-gyih nyng k'en-kyin keh nyü-nying z ting hao-k'en Fah-lao-go 14 亚伯兰到了埃及，埃及人看见箇女人是顶好看。<sup>15</sup> 法老个  
da-dzing yia k'en-kyin gyi læ Fah-lao min-zin ts'ing-tsæn gyi Fah-lao ziu tsih keh-go nyü-nying tao 大臣也看见其，来法老面前称赞其。法老就接箇个女人到  
wông-kong-li We-leh gyi Fah-lao kah-nga dæ Üô-pah-læn Üô-pah-læn yiu negeo yang loh-do 王宫里。<sup>16</sup> 为了其，法老格外待亚伯兰，亚伯兰有牛、羊、骆驼、

ts'-yüong li-ts teng nu-boh ô-deo keh-sing Dæn-z Yiae'-o-wô we-leh Uô-pah-læn ts'i-ts Sah-læ-go  
 雌雄驴子等奴仆、丫头箇星。<sup>17</sup> 但是耶和华为了亚伯兰妻子撒菜个  
 yün-kwu kóng do-do tsæ-næn vah Fah-lao teng gyi ih-kô-go nyng Fah-lao ziu eo Üô-pah-læn wô  
 缘故，降大大灾难罚法老等其一家个人。<sup>18</sup> 法老就讴亚伯兰，话：  
 Ng dza-we z-ka dæ ngô Gyi z ng ts'i-ts dza feh wô-hyang ngô dao Dza-we ts'ing-hwu gyi  
 「尔昨会是介待我？其是尔妻子，咋弗话向我道？」<sup>19</sup> 咋会称呼其  
 ah-me s-teh ngô kyi-wu dæ gyi tso ts'i-ts Næn-kæn ng-go ts'i-ts hao ta-leh-ky'i  
 阿妹，使得我几乎抬其做妻子？难间尔个妻子，好带勒去。」<sup>20</sup>  
 Fah-lao we-leh gyi feng-fu pah-sing Üô-pah-læn teng ts'i-ts lin væn-pah sô-yiu-go tu song gyi  
 法老为了其吩咐百姓，亚伯兰等妻子，连凡百所有个，都送其  
 c'ih-ky'i  
 出去。

## Ts. XIII.

Üô-pah-læn teng gyi ts'i-ts lin væn-pah sô-yiu-go wa-yiu Lo-teh dô-kô tseo-c'ih Yiae-gyih tao  
亚伯兰等其妻子连凡百所有个，还有罗得，大家走出埃及到  
 Nen-di ky'i Üô-pah-læn yiu sang-k'eo nying-ts kying-ts keh-sing ting fu-tsoh Dzong Nen-di pun-tao  
 南地去。<sup>2</sup> 亚伯兰有牲口、银子、金子箇星顶富足。<sup>3</sup> 从南地搬到  
 Pah-deh-li ziu-z zin-deo tah tsiang-bong zao tsi-dæn di-föng læ Pah-deh-li teng 'Æ-go cong-nyiang  
 伯特利，就是前头搭帐篷造祭坛地方，来伯特利等亥个中央。<sup>4</sup>  
 Üô-pah-læn læ keh-deo gyiu-k'eng Yiae'-o-wô-go ming-deo  
亚伯兰来箇头求恳耶和华个名头。

5 Teng Üô-pah-læn dong-de go Lo-teh yia yiu nego yang tsiang-bong Keh di-föng feh-neng-keo peh  
 等亚伯兰同队个罗得也有牛、羊、帐篷。<sup>6</sup> 箇地方弗能够拔  
 gyi dô-kô deng ing-we kô-kyi to-leh-kying sô-yi dô-kô deng-feh-ko Ping-ts'ia Üô-pah-læn k'en  
 其大家庵，因为家计多勒紧，所以大家庵弗过。<sup>7</sup> 并且亚伯兰看  
 sang-k'eo-go nyng teng Lo-teh k'en sang-k'eo-go nyng dô-kô tsang-zao Ka z'-eo Kyüô-nen teng Pi-li-si nyng wa  
 牝口个人等罗得看牲口个人大家争造。介时候迦南等比利洗人还  
 deng-læ keh-deo Üô-pah-læn teng Lo-teh wô Næn-kæn ngô teng ng m-neh hao tsang-zao ngô k'en  
 庵来箇头。<sup>8</sup> 亚伯兰等罗得话：「难间我等尔呒得好争造，我看  
 sang-k'eo-go nyng teng ng k'en sang-k'eo-go nyng yia m-neh hao tsang-zao ing-we ah-lah z zi-go nyng  
 牝口个人等尔看牲口个人也呒得好争造，因为阿拉是自个人。<sup>9</sup>  
 Djün-ko di ky'i-feh-z læ ng-go min-zin ma Ts'ing ng teng ngô feng-k'æ ng iao tsia-siu-pin ky'i ngô hao  
 全个地岂弗是来尔个面前吗？请尔等我分开。尔要借手边去，我好  
 tao jing-siu-pin ky'i 'oh-tsia ng iao jing-siu-pin ky'i ngô hao tao tsia-siu-pin ky'i Lo-teh ngæn-tsing  
 到顺手边去；或者尔要顺手边去，我好到借手边去。」<sup>10</sup> 罗得眼睛

dæ-ky'i      k'en-k'en Iah-dæn 'o bing-yiang tao So-r keh-da lu      tao-c'ü di-t'u ts-ts-jing-jing tsing-ziang  
 抬起，看看约但河平垟到琐珥箇埭路，到处地土滋滋润润，正像  
 Yia-e-'o-wô-go hwô-yün yia ziang Yia-e-gyih di-fông ka keh z Yia-e-'o-wô feh-zing mih-diao Sô-to-mô teng  
 耶和华个花园，也像埃及地方介。箇是耶和华弗曾灭掉所多玛等  
 Ngo-mo-lah z'-eo Lo-teh ziu kæn-djoh Iah-dæn 'o djün-ko bing-yiang Lo-teh ziu hyiang tong-pin ka  
 蛾摩拉时候。11 罗得就拣着约但河全个平垟。罗得就向东边介  
 pun-ko-ky'i keh liang-go nying dô-kô feng-k'æ Üô-pah-læn deng-læ Kyûô-nen di-fông Lo-teh deng-læ  
 搬过去。箇两个人大家分开。12 亚伯兰庵来迦南地方，罗得庵来  
 bing-yiang-go dzing-ts-li pô tsiang-bong dzin-dzin pun-ko-ky'i tao Sô-to-mô Keh-sing Sô-to-mô nying  
 平垟个城子里，把帐篷渐渐搬过去到所多玛。13 箇星所多玛人  
 tsoh-ôh væn do ze lae Yia-e-'o-wô-go min-zin  
 作恶，犯大罪来耶和华个面前。

14 Lo-teh teng Üô-pah-læn feng-k'æ ts'-eo Yia-e-'o-wô teng Üô-pah-læn wô Ng ngæn-tsing  
 罗得等亚伯兰分开之后，耶和华等亚伯兰话：「尔眼睛  
 dæ-ky'i-læ dzong ng læ-tong-go di-fông k'en tong nen si poh Ng ih-ts'ih sô k'en-kyin-go  
 抬起来，从尔来东个地方看东、南、西、北。15 尔一切所看见个  
 di-fông Ngô we üong-yün s-peh ng teng ng-go 'eo-dæ Ngô we s-teh ng-go 'eo-dæ ziang  
 地方，我会永远赐拔尔，等尔个后代。16 我会使得尔个后代像  
 di-yiang-li hwe-dzing ka to ziah-z di-yiang-li-go hwe-dzing nying neng-keo su-leh-pin ka-ni ng-go  
 地垟里灰尘介多。若是地坪里个灰尘，人能够数勒遍，介呢尔个  
 'eo-dæ yia hao su-leh-c'ih Ng bô-ky'i yüong tseo-cün keh di-fông-go dziang teng kw'eh ing-we Ngô  
 后代也好数勒出。17 尔爬起，用走转箇地方个长等阔，因为我  
 pih-ding we s-peh ng Üô-pah-læn ziu pun tsiang-bong tao Hyi-pah-leng deng-læ Mæn-li-go ziang-jü  
 必定会赐拔尔。」18 亚伯兰就搬帐篷到希伯仑，庵来幔利个橡树  
 bông-pin læ keh-deo teng Yia-e-'o-wô zao ih-zo dæn  
 旁边，来箇头等耶和华造一座坛。

## Ts. XIV.

1 Ka z'-eo En-lah-fi tso Z-nô wông Üô-liah tso Yi-lah-sah wông Kyi-da-lao-mô tso  
 介时候，暗拉非做士拿王，亚略做以拉撒王，基大老瑪做  
 Yi-læn wông Di-dah tso Lih-póng wông dô-kô ky'i tsing-vah Sô-to-mô wông Pi-lah Ngo-mo-lah wông  
 以拦王，提达做列邦王。2 大家去征伐所多瑪王比拉、蛾摩拉王  
 Pi-sô Iah-mô wông Z-neh Si-pin wông Z-mi-bih teng Pi-lah wông Pi-lah ziu-z  
 比沙、押瑪王士纳、洗扁王士米別等比拉王。（比拉就是  
 So-r Keh-sing ng wông jü-long læ Si-ding sæn-ao ziu-z Yin hæ Gyi-lah voh-z  
 琥珀。）3 箇星五王聚拢来西定山岙，就是盐海。4 其拉服侍

Kyi-da-lao-mô jih-nyi nyin tao jih-sæn nyin be-bun gyi de Tao-leh jih-s nyin Kyi-da-lao-mô teng  
基大老玛十二年，到十三年背叛其了。<sup>5</sup> 到了十四年，基大老玛等  
gyi kyih-tông-go koh-wông læ tang-ba Li-vah-ing nying læ Üô-di-lih-kyüô nying di-fông teng Su-si nying læ  
其结党个国王来打败利乏音人来亚提律迦人地方，等苏西人来  
Ha-mah di-fông Yi-mi nying læ Sô-vi-kyi-lih-ding di-fông 'O-li nying læ gyi-lah-go Si-r sæn  
哈麦地方。以米人来沙微基列亭地方，<sup>6</sup> 何利人来其拉个西珥山，  
dzhih-tao kw'ông-iæ siang-gyung-go R-pô-læn Keh s-go wông tseo-kyü tao En-mih-pah ziu-z Kyüô-t'ih  
直到旷野相近个珥巴兰。<sup>7</sup> 箇四个王走归到安密八，就是迦铁，  
p'o-tsing Üô-mô-leh nying-go 'en di-fông teng deng-læ Ha-si-seng-da-mô-go Üô-mo-li nying  
破进亚玛勒人个咸地方，等庵来哈洗述大玛个亚摩利人。

8 Keh-tsao Sô-to-mô wông Ngo-mo-lah wông Iah-mô wông Si-pin wông Pi-lah wông Pi-lah  
箇遭所多玛王、蛾摩拉王、押玛王、洗扁王、比拉王（比拉  
ziu-z So-r tu tseo-c'ih læ Si-ding sæn-ao teng gyi-lah tang-tsiang ziu-z teng Yi-læn wông  
就是琐珥）都走出来西定山岙，等其拉打仗。<sup>9</sup> 就是等以拦王  
Kyi-da-lao-mô Lih-pông wông Di-dah Z-nô wông En-lah-fi Yi-lah-sah wông Üô-liah keh s-go  
基大老玛、列邦王提达、士拿王暗拉非、以拉撒王亚略：箇四个  
wông teng ng-go wông tang-tsiang  
王等五个王打仗。

10 Si-ding sæn-ao yiu hyü-to zah-yiu-go di-k'ang Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah koh-wông dao-tseo læ  
西定山岙有许多石油个地坑：所多玛等蛾摩拉国王逃走，来  
keh-deo tang-ba yü-to dao-tao sæn-li-de Gyi-lah ziu pô Sô-to-mô Ngo-mo-lah keh-sing dzæ-veh  
箇头打败。余多逃到山里了。<sup>11</sup> 其拉就把所多玛、蛾摩拉箇星财物  
liang-ts'ao tu lo-liah-ts tseo-kyü-ky'i Üô-pah-læn-go dzih-ts Lo-teh deng-læ Sô-to-mô gyi nying lin  
粮草，都掳掠仔走归去。<sup>12</sup> 亚伯兰个姪子罗得庵来所多玛：其人连  
dzæ-veh yia be lo-liah-ky'i Yiu ih-go dao-tseo-go nying læ t'ong-cü Hyi-pah-læ nying Üô-pah-læn  
财物也被掳掠去。<sup>13</sup> 有一个逃走个人来通知希伯来人亚伯兰。

Üô-pah-læn deng-læ Üô-mo-li nying Mæn-li-go ziang-jü di-fông Mæn-li z Yi-jih-koh teng Üô-næ-go  
亚伯兰庵来亚摩利人幔利个橡树地方。 帛利是以实各等亚乃个  
hyüong-di keh sæn hyüong-di tu teng Üô-pah-læn lih-iah-ko-liao-go Üô-pah-læn t'ing-meng dzih-ts be  
兄弟。箇三兄弟都等亚伯兰立约过了个。<sup>14</sup> 亚伯兰听闻姪子被  
lo-liah-ky'i ziu ling-leh gyi-zi oh-li sô iang-tong jih-lin-ko-liao-go nu-boh sæn-pah jih-pah-go nying  
掳掠去，就领勒其自屋里所养东，习练过了个奴仆三百十八个人，  
ken-tao Dæn-go di-fông Lin-yia feng-k'æ nu-boh tang-ba gyi-lah ken-tao Da-mô-seh tsia-siu-pin-go  
赶到但个地方。<sup>15</sup> 连夜分开奴仆，打败其拉，赶到大马色借手边个  
'O-pô Gyi deh-cün ih-ts'ih-go dzæ-veh yi ling-leh dzih-ts Lo-teh teng gyi-go tong-si lin nyü-nying  
何把。<sup>16</sup> 其夺转一切个财物，又领勒姪子罗得等其个东西，连女人  
lin pah-sing dô-kô kyü-læ  
连百姓，大家归来。

17 Uô-pah-læn sah-ba-leh Kyi-da-lao-mô lin gyi kyi-h-tông-go koh-wóng kyü-læ z'-eo Sô-to-mô wóng  
 亚伯兰杀败了基大老玛连其结党个国王归来时候，所多玛王  
 tseo-c'ih tao Sô-vi sæn-ao ziu-z wóng-go sæn-ao ky'i nyng-tsих gyi Keh z'-eo Sah-leng wóng  
 走出到沙微山岙，就是王个山岙，去迎接其。18 箇时候撒冷王  
 Mah-kyi-si-teh z tso ting kao Jing-ming-go ts-i-s ta-leh ping teng tsiu c'ih-læ coh-foh gyi wô  
 麦基洗德，是做顶高神明个祭司，带勒饼等酒出来，19 祝福其话：  
 Dæn-nyün keh-we t'in-di-go Cü-tsæ ting kao Jing-ming s foh-ky'i peh Üô-pah-læn Coh-zia ting kao  
 「但愿箇位天地个主宰，顶高神明赐福气拔亚伯兰！」20 祝谢顶高  
 Jing-ming pô ng-go dzuu-dih kao-dæ ng-go siu-li Üô-pah-læn pô sô teh-djoh-go jih-kwu-teh-ih  
 神明，把尔个仇敌交代尔个手里！」亚伯兰把所得着个，十股得一  
 song-peh Mah-kyi-si-teh  
 送拔麦基洗德。

21 Sô-to-mô wóng teng Üô-pah-læn wô Nying ni kwe-peh ngô tong-si ni ng-zi  
 所多玛王等亚伯兰话：人呢，归拔我，东西呢，尔自  
 do-leh-ky'i Üô-pah-læn teng Sô-to-mô wóng wô Ngô yi-kying ts-tin ting kao Jing-ming Yiae'-o-wô  
 驮勒去。22 亚伯兰等所多玛王话：我已经指头顶高神明耶和华，  
 keh-we t'in-di-go Cü-tsæ vah-tsiu ih-kwang sin ih-kwang 'a-ta z ng-go tong-si ngô tu  
 箇位天地个主宰，罚咒，23 一梗线，一梗鞋带，是尔个东西，我都  
 feh do sæn-leh ng wô Ngô s-teh Üô-pah-læn yiu-lao Djü-leh 'eo-sang sô ky'üoh ts-nga  
 弗驮，省勒尔话：「我使得亚伯兰有佬。」24 除勒后生所吃之外，  
 wa-yiu teng ngô dong-de Üô-næ Yi-jih-koh Mæn-li sô ing-tông teh-djoh-go hao peh gyi-lah tsiao meng-veng  
 还有等我同队亚乃、以实各、幔利所应当得着个，好拔其拉照门份  
 do-leh-ky'i  
 驮勒去。

## Ts. XV.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Yiae'-o-wô hyin-ling peh Üô-pah-læn teng gyi wô Üô-pah-læn  
 箇星事干后头，耶和华显灵拔亚伯兰，等其话：「亚伯兰，  
 hao-vong p'ô Ngô tso ng-go deng-ba tso ng do-do eng-sông Üô-pah-læn wô Cü  
 好留怕，我做尔个盾牌，做尔大大恩赏。」2 亚伯兰话：「主  
 Yiae'-o-wô Ng pô soh-si s-peh ngô ing-we ngô m-neh ng-ts tso ngô cong-kwun-go z keh-go  
 耶和华，尔把啥西赐拔我，因为我呒得儿子，做我总管个是箇个  
 Da-mô-seh nyng Yi-li-üô-sah Üô-pah-læn yi wô Ng m-neh ng-ts s-peh ngô ka-ni  
 大马色人以利亚撒。」3 亚伯兰又话：「尔呒得儿子赐拔我，介呢  
 sang-læ ngô oh-li-go nyng we tsih ngô-go dæ Yiae'-o-wô yi teng gyi wô Keh-go nyng feh-we  
 生来我屋里个人会接我个代。」4 耶和华又等其话：「箇个人弗会

tsih ng-go dæ pih-ding dzong ng-zi sang-c'ih-læ-go hao tsih ng-go dæ Ziu ling gyi tseo-c'ih  
接尔个代，必定从尔自生出来个好接尔个代。」<sup>5</sup> 就领其走出

nga-deo wô Deo dæ-ky'i k'en t'in Keh-sing sing-siu ng neng-keo su-leh-pin feh Yi teng gyi  
外头，话：「头抬起看天！箇星星宿尔能够数勒遍弗？」又等其

wô Ng-go 'eo-dæ pih-ding z-ka Üô-pah-læn siang-sing Yiaë-'o-wô Yiaë-'o-wô sön keh z  
话：「尔个后代必定是介。」<sup>6</sup> 亚伯兰相信耶和华。耶和华算箇是

gyi go kong-yi Yi teng Üô-pah-læn wô Ngô Yiaë-'o-wô ziu-z ling ng c'ih Kyüô-leh-ti koh  
其个公义。<sup>7</sup> 又等亚伯兰话：「我耶和华，就是领尔出迦勒底国，

R-go dzing-li iao pô dông-deo di-föng s-peh ng tso ts'aen-nyih Gyi wô Cü Yiaë-'o-wô  
珥个城里，要把荡头地方赐拨尔做产业。」<sup>8</sup> 其话：「主耶和华，

ngô dza hao hyiao-teh pih-ding teh-djoh keh-go ts'aen-nyih Yiaë-'o-wô teng gyi wô Ng yüong teng Ngô do  
我咋好晓得必定得着箇个产业？」<sup>9</sup> 耶和华等其话：「尔用等我驮

sæn-nyin-go ts'-ngeo sæn-nyin-go ts' sæn-tyang sæn-nyin-go yüong wu-tyang teng ih-tsah pæn-kyiu ih-tsah  
三年个雌牛，三年个雌山羊，三年个雄湖羊，等一只斑鸠，一只

siao beh-keh Ziu long-tsong do-læ te p'o-k'æ pun-pin kah-ky'i te-deo pa-tong tsih-yiu tiao feh  
小鹁鸽。」<sup>10</sup> 就拢总驮来，对破开半边夹起对头摆东，只有鸟弗

p'o-k'æ Yiu yia-tiao fi-loh-læ ding-leh keh-sing sang-k'eo-li Üô-pah-læn ken gyi ky'i Nyih-deo kw'a  
破开。<sup>11</sup> 有野鸟飞落来停勒箇星牲口里，亚伯兰赶其去。<sup>12</sup> 日头快

loh-sæn z'-eo Üô-pah-læn sah-kao kw'eng-joh hweh-jün teh-cü moh-ts'eh-di-en ziu p'ô-de  
落山时候，亚伯兰煞觉困熟，忽然得知墨漆地暗，就怕了。<sup>13</sup>

Yiaë-'o-wô ziu teng Üô-pah-læn wô Ng hao ih-ding hyiao-teh ng-go ts-seng we tso c'ih-meng nying læ  
耶和华就等亚伯兰话：「尔好一定晓得尔个子孙会做出门人来

bih-koh voh-z gyi-lah be bao-nyiah s-pah nyin kong-fu Gyi-lah sô voh-z keh-koh-go nying  
别国，服侍其拉。被暴虐四百年工夫。」<sup>14</sup> 其拉所服侍箇国个人，

Ngô tsong-iao p'un-tön gyi 'eo-deo ng-go 'eo-dæ we do-leh hyü-to dzæ-veh tseo-c'ih-læ Ng we  
我总要判断其。后头尔个后代会驮勒许多财物走出来。<sup>15</sup> 尔会

en-en-wäng-wäng kyü tsu-tsang di-föng ky'i teh-djoh dziang-dzhang ziu-shü en-tsöng-hao Tao di-s dæ gyi-lah  
安安稳稳归祖宗地方去，得着长长寿岁安葬好。<sup>16</sup> 到第四代其拉

we tseo-cün tao ts'-di lae ing-we Üô-mo-li nying-go ze wa m-neh mun-tsöh  
会走转到此地来，因为亚摩利人个罪还呒得滿足。」

17 Nyih-deo yi-kying loh-sæn heh-en z'-eo yiu c'ih-in-go ho-lu teng mang-mang ho-pô læ  
日头已经落山，黑暗时候，有出烟个火炉等猛猛火把来

pa-k'æ-tih nyüoh-go cong-nyiang tseo-ko Keh-nyih Yiaë-'o-wô teng Üô-pah-læn lih-iah wô Dzong Yiaë-gyih  
摆开的肉个中央走过。<sup>18</sup> 箇日耶和华等亚伯兰立约话：「从埃及

'o tao Pah-lah keh-da do-o Ngô pô keh-go di-föng s-peh ng-go 'eo-dæ ziu-z Kyi-nyi  
河到伯拉箇埭大河，我把箇个地方赐拨尔个后代。<sup>19</sup> 就是基尼、

Kyi-nyi-si Kyiah-mo-nyi 20 Heh Pi-li-si Li-vah-ing Üô-mo-li Kyüô-nen  
基尼洗、甲摩尼、<sup>20</sup> 赫、比利洗、利乏音、<sup>21</sup> 亚摩利、迦南、

Keh-kyüô-sah Yiæ-pu-si keh-sing dzoh-veng-go di-föng  
革迦撒、耶布西，箇星族份个地方。」

## Ts. XVI.

1 Üô-pah-læn-go ts'i-ts Sah-læ m̄-teh sang-yiang gyi yiu ih-go ô-deo z Yiaë-gyih-go  
亚伯兰个妻子撒菜听得生养。其有一个丫头，是埃及个  
 nyü-nying ming-z kyiao-leh Yüô-kyiah Sah-læ teng Üô-pah-læn wô Yiaë-'o-wô feh-peh ngô sang-yiang  
女人，名字叫勒夏甲。<sup>2</sup> 撒菜等亚伯兰话：「耶和华弗拨我生养，  
 ng ts'ia teng ngô ô-deo dong-zông ngô 'oh-tsia hao k'ao-djoh gyi teh-djoh ng-nô Üô-pah-læn ziu t'ing Sah-læ  
尔且等我丫头同床，我或者好靠着其得着儿因。」<sup>3</sup> 亚伯兰就听撒菜  
 shih-wô Ka z'-eo Üô-pah-læn deng-læ Kyüô-nen di-föng yi-kying jih nyin-de gyi ts'i-ts Sah-læ pô  
说话。<sup>3</sup> 介时候亚伯兰庵来迦南地方已经十年了。其妻子撒菜把  
 Yiaë-gyih-go ô-deo Yüô-kyiah peh gyi dzhang-fu Üô-pah-læn tso ah-yi  
埃及个丫头夏甲拨其丈夫亚伯兰做阿姨。

4 Üô-pah-læn teng Yüô-kyiah dong-zông Yüô-kyiah ziu yiu sing-yüing gyi teh-cü zi yiu-sing ziu  
亚伯兰等夏甲同床，夏甲就有身孕。其得知自有身，就  
 k'en-ky'ing gyi cü-meo Sah-læ teng Üô-pah-læn wô Ngô-go kô-ky'i z ng-go yün-kwu ngô föng  
看轻其主母。<sup>5</sup> 撒菜等亚伯兰话：「我个加气是尔个缘故。我放  
 ô-deo læ ng-go gwa-li gyi teh-cü zi yiu-sing ziu k'en-ky'ing ngô Dæn-nyün Yiaë-'o-wô læ ng teng ngô  
丫头来尔个怀里，其得知自有身就看轻我。但愿耶和华来尔等我  
 cong-nyiang p'un-tön Üô-pah-læn teng Sah-læ wô Ô-deo z læ ng-go siu'-ô hao ze ng dza  
中央判断。」<sup>6</sup> 亚伯兰等撒菜话：「丫头是来尔个手下，好随尔咋  
 dæ gyi Sah-læ pih-næn gyi Yüô-kyiah ziu li-k'æ gyi min-zin dao-tseo-de  
待其。」撒菜逼难其，夏甲就离开其面前，逃走了。

7 Yiaë-'o-wô-go t'in-s p'ong-djoh gyi læ kw'ong-iæ di-föng teng shü-nyün siang-gying keh-go  
耶和华个天使碰着其来旷野地方，等水源相近。（箇个  
 shü-nyün z læ Shü-r keh-da lu-zöng Gyi wô Sah-læ-go ô-deo Yüô-kyiah dzong 'ah-li  
水源是来书珥箇埭路上。）<sup>8</sup> 其话：「撒菜个丫头夏甲，从何里  
 læ iao tao 'ah-li ky'i Gyi wô Ngô to-bi cü-meo Sah-læ-go min-zin  
来？要到何里去？」其话：「我躲避主母撒菜个面前。」<sup>9</sup>

Yiaë-'o-wô-go t'in-s teng gyi wô Ng yüong kyü-tao cü-meo di-föng ky'i hao voh gyi kæ-kwun  
耶和华个天使等其话：「尔用归到主母地方去，好服其该管。」<sup>10</sup>

Yiaë-'o-wô-go t'in-s yi teng gyi wô Ngô we kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ zing-hyü-to su tu  
耶和华个天使又等其话：「我会加凑尔个后代甚许多，数都  
 su-feh-pin Yiaë-'o-wô-go t'in-s yi teng gyi wô Næn-kæn ng yiu sing-yüing we sang  
数弗遍。」<sup>11</sup> 耶和华个天使又等其话：「难间尔有身孕，会生

ng-ts hao c'ü gyi ming-z Yi-jih-mô-li ing-we Yiaë-'o-wô t'ing-meng ng-go kw'u-ts'u Gyi we  
儿子，好取其名字以实玛利，因为耶和华听闻尔个苦楚。」<sup>12</sup> 其会  
 ziang yia li-ts læ nyäng cong-nyiang gyi-go siu we ti-dih cong-nying cong-nying-go siu yia we ti-dih gyi  
像野驴子来人中央，其个手会抵敌众人，众人个手也会抵敌其。

gyi we deng-læ cong hyüong-di-go min-zin Teng gyi só kông-go Yiaë-'o-wô Yüô-kyiah ts'ing-hwu gyi  
其会庵来众兄弟个面前。」<sup>13</sup> 等其所讲个耶和华，夏甲称呼其

ming-deo Ng Jing-ming z k'en ngô tong ing-we gyi wô ngô soh-feh-z læ döng-deo kyin-ko  
名头：「尔神明是看我东。」因为其话：「我哈弗是来荡头见过  
Keh-we k'en ngô tong-go ma Sô-yi keh-k'eo tsing kyiao-leh Bih-lah-hæ-læ ziu-z Kyüô-t'ih Pi-lih  
箇位看我东个吗？」<sup>14</sup> 所以箇口并叫勒别拉海菜<sup>[1]</sup>，就是迦铁比列  
cong-nyiang  
中央。

[1] Ziu-z Keh-we weh-go, we-k'en-kyin-go Jing-ming go tsing. 就是箇位活  
个、会看见个神明个井。 (原注)

15 'Eo-deo Yüô-kyiah teng Üô-pah-læn sang ng-ts Üô-pah-læn c'ü Yüô-kyiah sô sang-go ng-ts ming-z  
后头夏甲等亚伯兰生儿子。 亚伯兰取夏甲所生个儿子名字  
kyiao-leh Yi-jih-mô-li  
叫勒以实玛利。

16 Yüô-kyiah teng Üô-pah-læn sang Yi-jih-mô-li z'-eo Üô-pah-læn nyin-kyi pah-jih-loh shü de  
夏甲等亚伯兰生以实玛利时候， 亚伯兰年纪八十六岁了。

## Ts. XVII.

Üô-pah-læn kyiу-jih-kyiu shü go z'-eo Yiae'-o-wô yin-c'ih peh Üô-pah-læn teng gyi wô Ngô  
亚伯兰九十九岁个时候，耶和华现出拔亚伯兰，等其话：「我  
z djün-neng-go Jing-ming ng læ Ngô-go min-zin hao tso-nying yia yüong djün-be Ngô we teng ng lih Ngô-go  
是全能个神明。尔来我个面前好做人也用全备。<sup>2</sup> 我会等尔立我个  
iah we s-teh ng 'eo-dæ meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ Üô-pah-læn ziu boh-tao Jing-ming yi teng  
约，会使得尔后代茂茂盛盛多起来。」<sup>3</sup> 亚伯兰就伏倒。神明又等  
gyi kóng z-ka wô Ngô teng ng shih-lih Ngô-go iah s-teh ng we tso lih-koh-go tsu-tsong  
其讲，是介话：<sup>4</sup> 「我等尔设立我个约，使得尔会做列国个祖宗。<sup>5</sup>  
Næn-kæn feh tsæ eo ng ming-z Üô-pah-læn z c'ü ng Üô-pah-lah-hen ing-we Ngô s-teh ng tso  
难间弗再讴尔名字亚伯兰，是取尔亚伯拉罕<sup>[1]</sup>，因为我使得尔做  
lih-koh-go tsu-tsong Ngô we s-teh ng do-nyiang hying-wông dzing-we hyü-to koh-veng kyüing-wông keh-sing  
列国个祖宗。<sup>6</sup> 我会使得尔大样兴旺，成为许多国份，君王箇星  
dzong ng ka c'ih-læ Ng teng ng lin ng lih-dæ-go ts-seng pih-ding shih-lih Ngô-go iah tso üong-yün-go  
从尔介出来。<sup>7</sup> 尔等尔连尔历代个子孙必定设立我个约，做永远个  
iah Ngô we tso ng lin ng 'eo-dæ-go Jing-ming Ngô we pô ng yin-dzæ deng-tih-go di-fong ziu-z  
约。我会做尔连尔后代个神明。<sup>8</sup> 我会把尔现在庵的个地方，就是

'en Kyüô-nen di-fong tu s-peh ng lin ng-go 'eo-dæ tso üong-yün-go ts'æn-nyih Ngô yia we tso  
咸迦南地方，都赐拨尔连尔个后代，做永远个产业，我也会做  
gyi-lah-go Jing-ming  
其拉个神明。」

[1] Ziu z Hyü-to ny ing-go tsu-tsong. 就是许多人个祖宗。（原注）

9 Jing-ming yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng lin ng lih-dæ-go ts-seng tsong-iao pao-siu Ngô-go  
神明又等亚伯拉罕话：「尔连尔历代个子孙总要保守我个  
iah iah Ngô sô shih-lih peh ng lin ng-go 'eo-dæ keh iao pao-siu-go iah z-ka-go ng-go  
约。 10 我所设立拨尔连尔个后代，箇要保守个约是介个：尔个  
cong-nyiang væn-pah nen tu iao ziu tsiu-keh-li Ng pih-iao 'ang tsiu-keh-li tso Ngô teng ng lih-iah-go  
中央凡百男都要受周割礼[1]。 11 尔必要行周割礼做我等尔立约个  
kyi-'ao Ng lih-dæ-go ts-seng long-tsang sang-c'ih pah-nyih-go nen væn 'oh-tsia sang-læ oh-li-go  
记号。 12 尔历代个子孙拢总生出八日个男娃，或者生来屋里个，  
'oh-tsia feh-z ng 'eo-dæ z yüong ny ing-ts dzong bih-koh ma-læ-go tu iao ziu tsiu-keh-li ka-ni  
或者弗是尔后代，是用银子从别国买来个，都要受周割礼。 13  
Feh-leng ng oh-li sang-c'ih-go 'oh-tsia ng ny ing-ts ma-læ-go tu pih-iao ziu tsiu-keh-li  
弗论尔屋里生出个，或者尔银子买来个，都必要受周割礼，介呢  
Ngô-go iah læ ng-go kyi-sing hao tso üong-yün-go iah Feh ziu tsiu-keh-li-go nen tsong-iao dön-djih gyi  
我个约来尔个机身好做永远个约。 14 弗受周割礼个男，总要断绝其  
læ pah-sing cong-nyiang ing-we gyi z we-be Ngô-go iah  
来百姓中央，因为其是违背我个约。」

[1] 割礼

15 Jing-ming yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng-go ts'i-ts Sah-læ ni feh-k'o tsæ eo gyi ming-z  
神明又等亚伯拉罕话：「尔个妻子撒莱呢，弗可再讴其名字  
Sah-læ z hao c'ü gyi Sah-lah Ngô yia we s foh peh gyi dzong gyi ka s ih-go ng-ts peh  
撒莱，是好取其撒拉[1]。 16 我也会赐福拨其，从其介赐一个儿子拨  
ng Ngô tsong we s foh peh gyi s-teh gyi tso lih-koh-go ah-nyiang pah-sing-go kyüing-wông yia dzong  
尔。我总会赐福拨其，使得其做列国个阿娘，百姓个君王也从  
gyi ka læ Üô-pah-lah-hen boh-tao siao ih-siao sing-li wô Ih-pah shü go ny ing dza  
其介来。」 17 亚伯拉罕伏倒，笑一笑，心里话：「一百岁个人咋  
neng-keo sang ng-ts ni hwöng-ts'ia Sah-lah yi-kying kyi-jih shü næn-dao wa we sang ma  
能够生儿子呢？况且撒拉已经九十岁。难道还会生吗？」 18  
Üô-pah-lah-hen teng Jing-ming wô Dæn-nyün Yi-jih-mô-li weh læ Ng-go min-zin Jing-ming  
亚伯拉罕等神明话：「但愿以实玛利活来尔个面前！」 19 神明  
wô Feh-z-ka ng ts'i-ts Sah-lah ih-ding we sang ng-ts ng hao c'ü gyi ming-z Yi-sah  
话：「弗是介，尔妻子撒拉一定会生儿子。尔好取其名字以撒[2]。  
Ngô teng gyi lin gyi-go 'eo-dæ we shih-lih Ngô-go iah tso üong-yün go iah Kông-tao Yi-jih-mô-li Ngô  
我等其连其个后代会设立我个约做永远个约。 20 讲到以实玛利，我

yi-kying t'ing ng-go tao-kao de Ngô yi-kying s foh peh gyi we s-teh gyi 'eo-dæ meo-meo-zing-zing  
 已经听尔个祷告了。我已经赐福拨其，会使得其后代茂茂盛盛  
 to-ky'i-læ Gyi we sang jih-nyi-go moh-pah Ngô peh gyi tso do-do koh-veng Dæn-z Ngô teng Yi-sah  
 多起来。其会生十二个牧伯。我拨其做大大国份。<sup>21</sup> 但是我等以撒  
 we shih-lih Ngô-go iah ziu-z ming-nyin keh-go z'-eo Sah-lah we teng ng sang go Kóng-hao  
 会设立我个约，就是明年箇个时候撒拉会等尔生个。」<sup>22</sup> 讲好  
 ts'-eo Jing-ming li-k'æ Üô-pah-lah-hen sing-zōng-ky'i  
 之后，神明离开亚伯拉罕升上去。

[1] *Sah-lah i-s ziu-z Kong-cü.* 撒拉意思就是公主。（原注）

[2] *Ziu-z Fah-siao, k'en<sup>17</sup> ts'ih.* 就是发笑，看<sup>17</sup>七。（原注）

23 Keh-nyih Üô-pah-lah-hen tsiao Jing-ming-go feng-fu pô ng-ts Yi-jih-mô-li teng keh-sing oh-li  
 箇日亚伯拉罕照神明个吩咐，把儿子以实玛利，等箇星屋里  
 sang-tong-go nying-ts ma-læ-go vân-pah læ Üô-pah-lah-hen oh-li-go nen long-tsong teng gyi-lah 'ang  
 生东个、银子买来个，凡百来亚伯拉罕屋里个男，拢总等其拉行  
 tsiu-keh-li Üô-pah-lah-hen ziu tsiu-keh-li z'-eo nyin-kyi kyi-jih-kyiu shü-de Gyi ng-ts  
 周割礼。<sup>24</sup> 亚伯拉罕受周割礼时候，年纪九十九岁了。<sup>25</sup> 其儿子  
 Yi-jih-mô-li ziu tsiu-keh-li z'-eo nyin-kyi jih-sæn shü-de Keh-nyih Üô-pah-lah-hen teng ng-ts  
 以实玛利受周割礼时候，年纪十三岁了。<sup>26</sup> 箇日亚伯拉罕等儿子  
 Yi-jih-mô-li dô-kô ziu tsiu-keh-li Wa-yiu gyi keh ih-kô-go nying 'oh-tsia sang-læ oh-li-go  
 以实玛利大家受周割礼。<sup>27</sup> 还有其箇一家个人，或者生来屋里个，  
 'oh-tsia yüong nying-ts dzong bih-koh ma-læ-go yia tu ziu tsiu-keh-li  
 或者用银子从别国买来个，也都受周割礼。

## Ts. XVIII.

Yiæ-'o-wô læ Mæn-li ziang jü di-fông yin-c'ih-læ peh Üô-pah-lah-hen Nyih-deo tóng tsiu-ko z'-eo  
 耶和华来幔利橡树地方现出来拨亚伯拉罕。日头当昼过时候  
 Üô-pah-lah-hen zo-læ tsiang-bong meng-k'eo gyi ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin sæn-go nying lih-læ gyi min-zin  
 亚伯拉罕坐来帐篷门口。<sup>2</sup> 其眼睛抬起看见三个人立来其面前。  
 ih-k'en-kyin ziu dzong tsiang-bong meng-k'eo peng-zōng-ky'i nying-tsih gyi boh-tao di-yang-li wô  
 一看见，就从帐篷门口奔上去迎接其，伏倒地垟里，<sup>3</sup> 话：  
 Cü ziah-z teh-djoh ng-go eng-we ts'ing ng m-nao li-k'æ ng-go nu-boh tseo-k'æ-ky'i  
 「主，若是得着尔个恩惠，请尔呒得好<sup>[1]</sup>离开尔个奴仆走开去。<sup>4</sup>  
 Hao siao-shü do-tin shü gyiang-gyiang ng-go kyiah ng ts'ia læ jü ti-'ô tsiang-sih ih-zóng Ngô we do-tin  
 好稍势驮点水澆澆尔个脚。尔且来树底下将息一晌。<sup>5</sup> 我会驮点

ky'üoh-zih hao peh ng-lah tsih-tsih lih 'eo-deo tsæ dong-sing ing-we ng tao ng nu-boh-go di-fōng læ ing-tōng  
 吃食好拨尔拉接接力，后头再动身。因为尔到尔奴仆个地方来应当  
 z-ka Gyi-lah wô Ng hao tsiao ng-go shih-wô ka tso Üô-pah-lah-hen ziu kw'a-kw'a  
 是介。」其拉话：「尔好照尔个说话介做。」<sup>6</sup> 亚伯拉罕就快快  
 tseo-tsing tsiang-bong-li teng Sah-lah wô Yüong zōng-kying be-bæn sæn si-ah si-si-go min-feng  
 走进帐篷里，等撒拉话：「用上紧备办三细阿<sup>[2]</sup>细细个面粉，  
 nyüoh-tæn-hao p'ang gyi tso ping Üô-pah-lah-hen yi peng-tao ngeo-gyin-li do ih-tsah cōng-cōng  
 捱带好，烹其做饼。」<sup>7</sup> 亚伯拉罕又奔到牛圈里，驮一只壮壮  
 hao-hao-go siao-ngeo kao-dæ nu-boh gyi ziu kw'a-kw'a be-bæn hao Yi do-leh na teng na-yiu lin  
 好好个小牛交代奴仆。其就快快备办好。<sup>8</sup> 又驮勒奶等奶油，连  
 be-bæn hao-go siao-ngeo pa-læ nying-k'ah min-zin zi lih-læ gyi-lah bōng-pin jü ti-'ô teng-dæ gyi-lah  
 备办好个小牛，摆来人客面前，自立来其拉旁边树底下，等待其拉  
 ky'üoh  
 吃。

[1] m-nao，现代宁波话说 mau6、mhau5，写作「莫」，本字或为「呒得好」。

[2] *Ih si-ah da-iah ih teo.* 一细阿大约一斗。（原注）

9 Gyi-lah teng Üô-pah-lah-hen wô Ng-go ts'i-ts Sah-lah læ 'ah-li Gyi wô Læ  
 其拉等亚伯拉罕话：「尔个妻子撒拉来何里？」其话：「来  
 tsiang-bong-li Ih-go wô tao yüih-veng tsoh-go z'-eo Ngô we tseo-cün ng-go di-fōng læ  
 帐篷里。」<sup>10</sup> 一个话：「到月分足个时候，我会走转尔个地方来，  
 ng-go ts'i-ts Sah-lah we sang ng-ts Sah-lah læ Gyi 'eo-pe tsiang-bong meng-k'eo t'ing-meng Næn-kæn  
 尔个妻子撒拉会生儿子。」撒拉来其后背帐篷门口听闻。<sup>11</sup> 难间  
 Üô-pah-lah-hen teng Sah-lah nyin-kyi tu z lao-lao Sah-lah-go yüih-kying yi-kying dön-de Sô-yi Sah-lah  
亚伯拉罕等撒拉年纪都是老老。撒拉个月经已经断了。<sup>12</sup> 所以撒拉  
 zi siao ih-siao wô Ngô yi-kying lao-de cü-nying-kô yia lao-de ngô næn-dao neng-keo yiu keh-go  
 自笑一笑，话：「我已经老了，主人家也老了，我难道能够有箇个  
 hyi-z ma Yia-e-o-wô teng Üô-pah-lah-hen wô Sah-lah dza-we siao wô Z ngô  
 喜事吗？」<sup>13</sup> 耶和华等亚伯拉罕话：「撒拉咋会笑，话：『是我  
 nyin-kyi lao-de wa neng-keo ih-ding sang ng-ts ma Yia-e-o-wô yiu soh-go tso-feh-læ ma Tao  
 年纪老了，还能够一定生儿子吗？』」<sup>14</sup> 耶和华有啥个做弗来吗？到  
 ding-kwe-go nyih-ts ziu-z yüih-veng tsoh-go z'-eo Ngô tsong we tseo-cün ng-go di-fōng læ Sah-lah we  
 定规个日子，就是月分足个时候，我总会走转尔个地方来，撒拉会  
 sang ng-ts Sah-lah ky'ih-hoh ziu la-de wô Ngô m-neh siao Gyi wô  
 生儿子。」<sup>15</sup> 撒拉吃惱，就赖了，话：「我呒得笑。」其话：  
 Feh-z ng jih-dzæ siao-ko-de

「弗是，尔实在笑过了。」

16 Keh-sing nyung ziu dzong keh-deo dong-sing hyiang-djoh Sô-to-mô ka ky'i Uô-pah-lah-hen song gyi-lah  
 箇星人就从箇头动身，向着所多玛介去。亚伯拉罕送其拉  
 dô-kô ky'i Yiae'-o-wô wô Ngô sô iao tso-go z-ken næn-dao ing-mun Üô-pah-lah-hen ma  
 大家去。17 耶和华话：「我所要做个事干，难道隐瞒亚伯拉罕吗？」  
 18 Ing-we Üô-pah-lah-hen pih-ding we tso yiu neng-ken-go do koh-veng t'in-'ô væn-koh tu dzong gyi teh-djoh  
 因为亚伯拉罕必定会做有能干个大国份，天下万国都从其得着  
 foh-ky'i Ing-we Ngô hyiao-teh gyi sô-yi gyi we feng-fu gyi ng-ts teng zi ih-kô nying s-teh  
 福气。19 因为我晓得其，所以其会吩咐其儿子等自一家人，使得  
 gyi-lah z-djông pao-siu Yiae'-o-wô-go dao-li tso-nying kong-yi tsing-dzih Yiae'-o-wô ziu we tsiao Gyi  
 其拉时常保守耶和华个道理，做人公义正直。耶和华就会照其  
 ing-hyü-go shih-wô s-peh Üô-pah-lah-hen Yiae'-o-wô ziu wô Sô-to-mô Ngo-mo-lah  
 应许个说话赐拔亚伯拉罕。」20 耶和华就话：「所多玛、蛾摩拉  
 ôh-kwun mun-ying yiu do-do sing-hyang eo Ngô ka Naen-kæn Ngô loh-ky'i k'en gyi-go 'ang-we-ko-jün z  
 恶贯满盈，有大大声响讴我介。21 难间我落去看其个行为果然是  
 ziang Ngô sô ting-meng-go sing-hyang feh feh-z Ngô yia we hyiao-teh Liang-go nying ziu nyin-cün [1]  
 像我所听闻个声响弗。弗是，我也会晓得。」22 两个人就扭转  
 hyiang-djoh Sô-to-mô ka ky'i Üô-pah-lah-hen wa lih-læ Yiae'-o-wô-go min-zin  
 向着所多玛介去。亚伯拉罕还立来耶和华个面前。

[1] nyin-cün，现代宁波话说 gnieu tsoe 或 gniu tsoe，写作「扭转」，首字本字不明。

23 Üô-pah-lah-hen gying-long wô Kong-yi nying teng ôh-nying Ng we ih-kæ mih-diao gyi  
 亚伯拉罕近拢，话：「公义人等恶人，尔会一概灭掉其  
 ma Dzing-li ziah yiu ng-jih-go kong-yi nying næn-dao hao long-tsang mih-diao feh we-leh keh ng-jih-go  
 吗？24 城里若有五十个公义人，难道好拢总灭掉，弗为了箇五十个  
 kong-yi nying kw'un-shü keh di-föng ma Kong-yi nying teng ôh-nying ih-kæ sah-diao keh z Ng feh  
 公义人宽恕箇地方吗？25 公义人等恶人一概杀掉，箇是尔弗  
 tso-go dæ kong-yi nying teng ôh-nying ih-yaeng Ng yia feh tso-go P'un-tön t'in-'ô-go Cü næn-dao feh-z  
 做个。待公义人等恶人一样，尔也弗做个。判断天下个主难道弗是  
 tso-leh kong-bing ma Yiae'-o-wô wô Sô-to-mô dzing-li ziah-z p'ong-djoh ng-jih-go kong-yi  
 做勒公平吗？」26 耶和华话：「所多玛城里若是碰着五十个公义  
 nying Ngô we-leh gyi pih-ding kw'un-shü keh long-tsang di-föng Üô-pah-lah-hen we-teh z-ka  
 人，我为了其必定宽恕箇拢总地方。」27 亚伯拉罕回答，是介  
 wô Ngô se-tsih z bong-dzing teng hwe yia ken gyiu-k'eng Yiae'-o-wô Jü-ko ng-jih-go kong-yi nying  
 话：「我虽即是篷尘等灰，也敢求恳耶和华。如果五十个公义人  
 ky'üih ng-go næn-dao we-leh ky'üih ng-go ziu mih-diao keh 'en dzing-li ma Gyi wô Ngô  
 缺五个，难道为了缺五个，就灭掉箇咸城里吗？」其话：「我  
 ziah-z læ keh-deo p'ong-djoh s-jih-ng-go kong-yi nying yia feh mih-diao gyi Üô-pah-lah-hen tsæ  
 若是来箇头碰着四十五个公义人，也弗灭掉其。」29 亚伯拉罕再

teng Gyi wō Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh s-jih nying dza-go Gyi wō we-leh s-jih  
 等其话：「如果来箇头碰着四十人，咋个？」其话：「为了四十  
 nying Ngô yia feh ka tso Gyi wō Dæn-nyün Ng Cü m-nao ô-wōng ngô wa iao tsæ  
 人，我也弗介做。」<sup>30</sup> 其话：「但愿尔主呒得好啞惶<sup>[1]</sup>，我还要再  
 kōng Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh sæn-jih nying dza-go Gyi wō Ngô ziah-z læ keh-deo  
 讲。如果来箇头碰着三十人，咋个？」其话：「我若是来箇头  
 p'ong-djoh sæn-jih nying yia feh ka tso Gyi wō Ngô tsæ ken gyiu-k'eng Yiae-'o-wō Jü-ko  
 碰着三十人，也弗介做。」<sup>31</sup> 其话：「我再敢求恳耶和华。如果  
 læ keh-deo p'ong-djoh nyiæn-go dza-go Gyi wō We-leh nyiæn-go nying Ngô yia feh mih-diao  
 来箇头碰着廿个，咋个？」其话：「为了廿个人，我也弗灭掉  
 gyi Üô-pah-lah-hen wō Dæn-nyün Ng Cü m-nao ô-wōng ngô tsih tsæ kōng ih-kyü  
 其。」<sup>32</sup> 亚伯拉罕话：「但愿尔主呒得好啞惶，我只再讲一句  
 shih-wō Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh jih-go dza-go Gyi wō We-leh jih-go nying Ngô yia  
 说话。如果来箇头碰着十个，咋个？」其话：「为了十个人我也  
 feh mih-diao gyi Yiae-'o-wō teng Üô-pah-lah-hen kōng-hao ziu ky'i-de Üô-pah-lah-hen yia tseo-kyü  
 弗灭掉其。」<sup>33</sup> 耶和华等亚伯拉罕讲好，就去了。亚伯拉罕也走归  
 zi-go di-fōng  
 自个地方。

[1] 发怒。字据 1874 年汉字版《赞美诗》

## Ts. XIX.

Kw'a-yia z'-eo liang-go t'in-s tao Sô-to-mô Lo-teh k'eo-k'eo zo-læ dzing meng k'eo ih-k'en-kyin  
 快夜时候，两个天使到所多玛。罗得扣扣坐来城门口，一看见  
 ziu lih-ky'i-læ nying-tsih gyi-lah boh-tao di-yiang-li wō Ngô-go Cü ts'ing ng-lah tseo-tsing ng  
 就立起来迎接其拉，伏倒地垟里，<sup>2</sup> 话：「我个主，请尔拉走进尔  
 nu-boh-go oh-li gyiang-gyiang kyiah soh-ko yia tsao t'in-nyiang bô-ky'i tsæ dong-sing Gyi-lah  
 奴仆个屋里，澆澆脚，宿过夜。早天亮爬起，再动身。」其拉  
 wō Feh-z-ka ah-lah tang-tsiang soh læ lu-ka-li Lo-teh sah-k'eo liu gyi-lah gyi-lah  
 话：「弗是介。阿拉打账宿来路街里。」<sup>3</sup> 罗得煞扣留其拉。其拉  
 ziu tseo-cün tao gyi oh-li Lo-teh teng gyi bæn ih-zih tsiu p'ang m-kaο-shü-go ping gyi-lah ky'üoh-de  
 就走转到其屋里。罗得等其办一席酒，烹呒酵水个饼，其拉吃了。

4 Wa feh-zing kw'eng-go z'-eo Sô-to-mô dzing-li s-deh-lön-ky'ün pah-sing lao-lao siao-siao tu we-djü  
 还弗曾困个时候，所多玛城里四凸乱圈百姓老老少少都围住  
 gyi oh-li eo Lo-teh teng gyi wō Kyih-mih yia-tao tao ng di-fōng-go nying læ 'ah-li Ng  
 其屋里，<sup>5</sup> 讴罗得，等其话：「今末夜到到尔地方个人来何里？尔

ta gyi c'ih-læ kao-dæ ah-lah hao nying-teh gyi Lo-teh tseo-c'ih tao cong-nying di-fōng ziu pō meng  
带其出来，交代阿拉好认得其。」<sup>6</sup> 罗得走出到众人地方，就把门  
kwæn-hao wō Hyüong-di ts'ing ng-lah m-nao ka tsoh-ôh Ngô yiu liang-go nön feh-zing  
关好，<sup>7</sup> 话：「兄弟，请尔拉呒得好介作恶。<sup>8</sup> 我有两个囡，弗曾  
kô nying-go peh ngô ta gyi c'ih-læ ze ng-lah dza dæ gyi dæn-z ih-ngæn m-nao næn-we keh-sing  
嫁人个，拨我带其出来，随尔拉咋待其，但是一眼呒得好难为箇星  
nying ing-we gyi we-leh ka tseo-tsing ngô oh li-hyiang Gyi-lah wō Ng tseo-ko yi  
人，因为其为了介走进我屋里向。<sup>9</sup> 其拉话：「尔走过。」又  
wō Keh-go ny ing tæn-koh læ dōng-deo iao p'un-tön ah-lah soh-go næn-kæn ah-lah 'æ ng pi gyi-lah  
话：「箇个人耽搁来荡头，要判断阿拉啥个？难间阿拉害尔比其拉  
wa li-'æ Ziu üong-tsi Lo-teh kw'a iao p'o-k'æ gyi-go meng Keh liang-go ny ing sing-c'ih siu læ ĺa  
还厉害。」就拥挤罗得快要破开其个门。<sup>10</sup> 箇两个人伸出手来拉  
Lo-teh tsing oh-li ziu kwæn-meng Ping-ts'ia s-teh meng-nga-go ny ing lao-lao siao-siao ngæn-tsing tu  
罗得进屋里，就关门。<sup>11</sup> 并且使得门外个人老老少少眼睛都  
hah-de gyi-lah ky'ih-ky'ih lih-lih zing meng zing-feh-djoh  
瞎了。其拉吃吃力力寻门寻弗着。

12 Keh liang-go ny ing teng Lo-teh wō Ng dōng-deo wa-yiu jü læ-tong feh 'oh-tsia nyü-si  
箇两个人等罗得话：「尔荡头还有谁来东弗？或者女婿，  
'oh-tsia ng-ts nön teng væn-pah dzing-li sô yiu-go tu ta-gyi-c'ih keh-go di-fōng Ah-lah iao  
或者儿子囡，等凡百城里所有个，都带其出箇个地方。<sup>13</sup> 阿拉要  
mih-diao keh-go di-fōng ing-we gyi-lah sing-hyiang læ Yiae'-o-wô-go min-zin do-do go keh-leh Yiae'-o-wô  
灭掉箇个地方，因为其拉声响来耶和华个面前大大个，箇勒耶和华  
ts'a ah-lah mih-diao gyi Lo-teh ziu tseo-c'ih teng ding gyi nön-go nyü-si wō Ng-lah yüong  
差阿拉灭掉其。<sup>14</sup> 罗得就走出，等定其囡个女婿话：「尔拉用  
ky'i-sing tseo-c'ih keh-go di-fōng ing-we Yiae'-o-wô iao mih-diao keh-go dzing-li dæn-z nyü-si sön  
起身，走出箇个地方，因为耶和华要灭掉箇个城里。」但是女婿算  
z hyiah-yin  
是谎言。

15 T'in liang-ky'i z'-eo t'in-s ts'e Lo-teh wō Ng ky'i-sing ng ts'i-ts-teng dōng-deo  
天亮起时候，天使催罗得，话：「尔起身，尔妻子等荡头  
læ-tong liang-go nön hao ta gyi c'ih-ky'i k'ong-p'ô ng teng dzing-li-go ôh-nyih dô-kô mih-diao  
来东两个囡，好带其出去，恐怕尔等城里个恶逆大家灭掉。<sup>16</sup>  
Lo-teh wa nga-nga-ts'i-ts'i keh-sing ny ing we-leh Yiae'-o-wô æ-lin gyi lă-leh gyi-go siu teng gyi  
罗得还挨挨栖栖，箇星人为了耶和华哀怜其，拉勒其个手，等其  
ts'i-ts lin liang nön-go siu ling gyi c'ih en gyi læ dzing-nga  
妻子连两囡个手，领其出，安其来城外。

17 Kyi-kying ling gyi-lah c'ih nga-deo ziu wō Ng yüong dao-tseo hao pao-djün sing-ming deo  
既经领其拉出外头，就话：「尔用逃走好保全性命。头  
m-nao nyin-cün k'en ih-ngæn m-nao deng-leh bing-yiang-li iao dao-tao sæn-li sæn-leh ng we  
呒得好扭转看，一眼呒得好庵勒平垟里。要逃到山里，省勒尔会

me-diao Lo-teh teng gyi-lah wō Dæn-nyün ngô Cū feh z-ka Næn-kæn Ng nu-boh læ Ng  
 煙掉。」<sup>18</sup> 罗得等其拉话：「但愿我主弗是介。<sup>19</sup> 难间尔奴仆来尔  
 min-zin teh-djoh eng-we Ng yi-kying fah-c'ih da-dz da-pe peh ngô pao-djün sing-ming ngô feh neng-keo dao-tao  
 面前得着恩惠，尔已经发出大慈大悲拔我保全性命。我弗能够逃到  
 sæn-li k'ong-p'ô tsao-djoh tsæ-næn iao si Næn-kæn keh-go dzing-ts yi siao yi gying yüong-yi  
 山里，恐怕遭着灾难，要死。<sup>20</sup> 难间箇个城子，又小又近，容易  
 dao-leh tao ky'i-feh-z siao dzing-ts ma 'o-feh peh ngô dao-tao keh-deo pao-djün sing-ming Gyi  
 逃勤到。（岂弗是小城子吗？）何弗拔我逃到箇头保全性命。<sup>21</sup> 其  
 teng Lo-teh wō Keh-go z-ken Ngô yia ing-hyü ng feh we djü-mih ng sô wō go dzing-ts Ng  
 等罗得话：「箇个事干我也应许尔，弗会除灭尔所话个城子。<sup>22</sup> 尔  
 yüong kw'a-kw'a dao-tao keh-deo ing-we ng feh-zing tseo-tao Ngô tso z-ken feh-læ sô-yi keh-go  
 用快快逃到箇头，因为尔弗曾走到，我做事干弗来。所以箇个  
 dzing-ts ming-z kyoao-leh So-r  
 城子名字叫勒琐珥<sup>[1]</sup>。」

[1] Ziu-z Siao-go, k'en<sup>20</sup> ts'ih. 就是小个，看<sup>20</sup>七。（原注）

23 Lo-teh tseo-tsing So-r z'-eo nyih-deo c'ih-ky'i tsiao-djoh di-yiang Keh-tsao Yiæ-'o-wô loh  
 罗得走进琐珥时候，日头出起照着地咩。<sup>24</sup> 箇遭耶和华落  
 liu-wông teng ho læ Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah z Yiæ-'o-wô dzong t'in-li kông-loh-læ-go Keh-sing  
 硫磺等火来所多玛等蛾摩拉，是耶和华从天里降落来个。<sup>25</sup> 箇星  
 dzing-ts tao-c'ü bing-yiang dzing-li sô deng-go pah-sing lin di-t'u-go c'ih-ts'æn long-tsong djü-mih-de  
 城子，到处平咩，城里所庵个百姓，连地土个出产拢总除灭了。

26 Lo-teh-go ts'i-ts deo nyin-cün ih-k'en ziu pin-leh yin-go djü-ts  
 罗得个妻子头扭转一看，就变勒盐个柱子。

27 Üô-pah-lah-hen tsao t'in-nyiang lih-ky'i tao gyi zin-deo lih-læ Yiæ-'o-wô min-zin-go di-föng  
 亚伯拉罕早天亮立起，到其前头立来耶和华面前个地方。<sup>28</sup>

Dziao-leh Sô-to-mô Ngo-mo-lah tao-c'ü bing-yiang ih-k'en k'en-kyin di-tyang-li yiu in c'ong-zòng ziang  
 朝勒所多玛蛾摩拉到处平咩一看，看见地咩里有烟冲上，像  
 ho-lu-li in ka  
 火卢里烟介。

29 Jing-ming mih-diao bing-tyang-li keh-sing dzing-ts z'-eo kyi-teh Üô-pah-lah-hen keh-lah se-tsih  
 神明灭掉平咩里箇星城子时候，记得亚伯拉罕。箇拉虽即  
 djü-mih Lo-teh sô deng-go dzing-ts yia kyiu Lo-teh c'ih mih-vông-go cong-nyiang  
 除灭罗得所庵个城子，也救罗得出灭亡个中央。

30 Lo-teh dzong So-r tseo-c'ih teng gyi liang-go nön deng læ sæn-li ing-we gyi p'ô deng læ  
 罗得从琐珥走出，等其两个因庵来山里，因为其怕庵来  
 So-r keh-lah teng liang-go nön dô-kô deng læ sæn-ngaen-li Do-nön teng siao-nön wô Ah-lah  
 琥珀。箇拉等两个因大家庵来山岩里。<sup>31</sup> 大因等小因话：「阿拉  
 ah-tia yi-kying lao-de 'en-t'in-'ô yia m-nying teng ah-lah dong-zöng tsiao shü-kæn-zöng hyiang-föng  
 阿爹已经老了，咸天下也呒人等阿拉同床。照世间上乡方。<sup>32</sup>

Læ ah-lah we s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu 'eo-deo teng gyi dô-kô kw'eng hao dzong ah-tia  
 来，阿拉会使得阿爹吃酒，后头等其大家困，好从阿爹  
 djün-cong-tsih-dæ Keh yia gyi-lah s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu do-nön tseo-tsing teng ah-tia kw'eng  
 传宗接代。」<sup>33</sup> 箇夜其拉使得阿爹吃酒。大因走进等阿爹困。  
 dæn-z gyi z soh-go z'-eo kw'eng soh-go z'-eo bô-ky'i ah-tia tu feh teh-cü Di-nyi nyih  
 但是其是啥个时候困，啥个时候爬起，阿爹都弗得知。<sup>34</sup> 第二日  
 do-nön teng siao-nön wô Ngô zô-nyih yia-tao teng ah-tia kw'eng læ kyih-mih yia-tao ah-lah we s-teh  
 大因等小因话：「我昨日夜到等阿爹困。来，今末夜到阿拉会使得  
 gyi tsæ ky'üoh-tsiu ng yia tseo-tsing teng gyi kw'eng hao dzong ah-tia djün-cong-tsih-dæ Keh yia gyi-lah  
 其再吃酒。尔也走进等其困，好从阿爹传宗接代。」<sup>35</sup> 箇夜其拉  
 tsæ s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu siao-nön yia teng gyi kw'eng dæn-z gyi soh-go z'-eo kw'eng soh-go z'-eo  
 再使得阿爹吃酒。小因也等其困。但是其啥个时候困，啥个时候  
 bô-ky'i ah-tia tu feh teh-cü Z-ka Lo-teh liang-go nön dzong ah-tia yiu sing-yüing Do-nön  
 爬起，阿爹都弗得知。<sup>36</sup> 是介罗得两个因从阿爹有身孕。<sup>37</sup> 大因  
 sang ng-ts c'ü gyi ming-z Mo-iah ziu-z næn-kæn Mo-iah keh-dzoh-go tsu-tsang Siao-nön yia sang  
 生儿子，取其名字摩押，就是难间摩押箇族个祖宗。<sup>38</sup> 小因也生  
 ng-ts c'ü gyi ming-z Bin-üö-mi ziu-z næn-kæn Üö-meng keh-dzoh-go tsu-tsang  
 儿子，取其名字便亚米，就是难间亚扪箇族个祖宗。

---

## Ts. XX.

Üö-pah-lah-hen dzong keh-deo pun-tao Nen di deng-læ Kyüö-t'ih Shü-r-go cong-nyiang tæn-koh læ  
亚伯拉罕从箇头搬到南地，庵来迦铁、书珥个中央，耽搁来  
 Gyi-lah Üö-pah-lah-hen ts'ing-hwu gyi ts'i-ts Sah-lah z ah-me keh-lah Gyi-lah wông Üö-pi-mi-lih ts'a  
其腊。<sup>2</sup> 亚伯拉罕称呼其妻子撒拉是阿妹。箇拉其腊王亚比米力差  
 nying ky'i c'ü Sah-lah Üö-pi-mi-lih mong-li Jing-ming ling-djoh gyi teng gyi wô Ng we-leh sô  
人去娶撒拉。<sup>3</sup> 亚比米力梦里，神明领着其，等其话：「尔为了所  
 c'ü-go nyü-nying jao si ing-we gyi z nying-kô ts'i-ts Dæn-z Üö-pi-mi-lih wa feh-zing teng gyi  
取个女人要死，因为其是人家妻子。」<sup>4</sup> 但是亚比米力还弗曾等其  
 gying-sing ziu wô Cü Ng yia we mih-diao tsing-dzih-go koh-veng ma Gyi soh feh-z teng ngô wô  
近身，就话：「主，尔也会灭掉正直个国份吗？」<sup>5</sup> 其啥弗是等我话  
 z ah-me ma Nyü-nying yia zi wô Z ngô-go ah-ko Ngô tso keh-go z-ken sing jih-dzæ  
是阿妹吗？女人也自话：『是我个阿哥。』我做箇个事干心实在  
 tön-tsing siu yia kyih-zing-go Jing-ming læ mong-li teng gyi wô Z-go Ngô hyiao-teh ng tso  
端正，手也洁淨个。」<sup>6</sup> 神明来梦里等其话：「是个，我晓得尔做  
 keh-go ng sing z tön-tsing-go Ngô yia tsu-djü ng sæn-leh ng teh-ze Ngô keh-lah feh-hyü ng teng  
箇个，尔心是端正个。我也阻住尔省勒尔得罪我。箇拉弗许尔等

keh-go nyü-nying gying-sing Næn-kæn ng yüong kwe-wæn keh nying go ts'i-ts gyi z-go sin-cü-nying we  
 箇个女人近身。<sup>7</sup> 难间尔用归还箇人个妻子。其是个先知人，会  
 teng ng tao-kao s-teh ng pao-djün sing-ming ziah feh wæn gyi hao hyiao-teh ng teng væn-pah z ng-go  
 等尔祷告使得尔保全性命。若弗还其，好晓得尔等凡百是尔个  
 nying tu pih-ding we si Üô-pi-mi-lih tsao t'in-nyiang ky'i-læ ziu eo-long gyi-go dzing-ts pô  
 人，都必定会死。」<sup>8</sup> 亚比米力早天亮起来，就讴拢其个臣子，把  
 keh-sing z-ken kông peh gyi-lah t'ing gyi-lah tu long-do ky'ih-hoh Üô-pi-mi-lih eo Üô-pah-lah-hen  
 箇星事干讲拨其拉听。其拉都弄大吃惱。<sup>9</sup> 亚比米力讴亚伯拉罕，  
 teng gyi wô Ng dza-we z-ka tao ah-lah Ngô yiu soh-go teh-ze ng Ng do djong-djong ze læ  
 等其话：「尔咋会是介到阿拉？我有啥个得罪尔？尔驮重重罪来  
 'æ ngô teng ngô-go ih-koh Ng z tso feh ing-kæ tso-go z-ken dæ ngô Üô-pi-mi-lih yi teng  
 害我等我个一国。尔是做弗应该做个事干待我。」<sup>10</sup> 亚比米力又等  
 Üô-pah-lah-hen wô Ng yiu soh-go kyin-kyiu tso keh-go z-ken ni Üô-pah-lah-hen wô Ngô  
亚伯拉罕话：「尔有啥个见究做箇个事干呢？」<sup>11</sup> 亚伯拉罕话：「我  
 ts'eng-ts'eng dòng-deo di-föng m-neh p'o-gyü Jing-ming k'ong-p'o we-leh ngô ts'i-ts iao sah-diao ngô Ing-we  
 忀 忎 荡头地方呒得怕惧神明，恐怕为了我妻子要杀掉我。<sup>12</sup> 因为  
 gyi jih-dzæ z ngô ah-me tso ah-tia koh ah-nyiang 'eo-deo tso ngô-go ts'i-ts Jing-ming eo ngô  
 其实是我阿妹，做阿爹，各阿娘。后头做我个妻子。<sup>13</sup> 神明讴我  
 li-k'æ ah-tia oh-li pun-læ-pun-ky'i-go z-'eo ngô teng gyi wô Ah-lah tsiang-læ ze-bin tseo-tao  
 离开阿爹屋里搬来搬去个时候，我等其话：『阿拉将来随便走到  
 soh-go di-föng ng hao ts'ing-hwu ngô ah-ko keh z ng s eng-we tao ngô Üô-pi-mi-lih  
 啥个地方，尔好称呼我阿哥。箇是尔赐恩惠到我。』」<sup>14</sup> 亚比米力  
 pô yang teng ngeo nu-boh ô-deo keh-sing song-peh Üô-pah-lah-hen ping-ts'ia wæn gyi-go ts'i-ts Sah-lah  
 把羊等牛，奴仆丫头箇星送拨亚伯拉罕，并且还其个妻子撒拉。<sup>15</sup>  
 Üô-pi-mi-lih wô Næn-kæn ngô-go di-föng læ ng min-zin hao ze ng-go sing-siang ky'i deng Yi  
亚比米力话：「难间我个地方来尔面前，好随尔个心想去庵。<sup>16</sup> 又  
 teng Sah-lah wô Ngô do ih-ts'in kw'e nying-ts song ng-go ah-ko hao peh ng lin ng dong-de-go nying tsô  
 等撒拉话：「我驮一千块银子送尔个阿哥，好拨尔连尔同队个人遮  
 ngæn-tsing læ cong-nying min-zin Ka kông z tsah-vah gyi  
 眼睛来众人面前，介讲，是责罚其。」  
 Üô-pah-lah-hen ziu tao-kao Jing-ming Jing-ming i-hao Üô-pi-mi-lih teng gyi ts'i-ts lin gyi  
 17 亚伯拉罕就祷告神明。神明医好亚比米力，等其妻子，连其  
 ô-deo s-teh gyi-lah we sang-yiang Ing-we Yiaë'-o-wô we-leh Üô-pah-lah-hen ts'i-ts Sah-lah-go  
 丫头，使得其拉会生养。<sup>18</sup> 因为耶和华为了亚伯拉罕妻子撒拉个  
 yün-kwu yi-kying s-teh Üô-pi-mi-lih ih-kô nying feh sang yiang-de  
 缘故，已经使得亚比米力一家人弗生养了。

Yiae-o-wô i gyi-go shih-wô tsiao-kwu Sah-lah ziu-z tsiao Gyi sô ing-hyü-go tso peh Sah-lah耶和华依其个说话照顾撒拉，就是照其所应许个做拔撒拉。2

Ing-we Üô-pah-lah-hen nyin-kyi lao-de Sah-lah yiu-sing teng gyi sang ng-ts tsiao Jing-ming sô ding-go因为亚伯拉罕年纪老了，撒拉有身，等其生儿子，照神明所定个

z'-eo Üô-pah-lah-hen c'ü Sah-lah teng gyi sang-go ng-ts ming-z kyiao-leh Yi-sah Sang-loh di-pah nyih时候。<sup>3</sup> 亚伯拉罕取撒拉等其生个儿子名字叫勒以撒。<sup>4</sup> 生落第八日

Üô-pah-lah-hen i Jing-ming-go feng-fu teng ng-ts Yi-sah 'ang tsiu-keh-li Gyi ng-ts Yi-sah sang-go亚伯拉罕依神明个吩咐，等儿子以撒行周割礼。<sup>5</sup> 其儿子以撒生个

z'-eo Üô-pah-lah-hen nyin-kyi ih-pah shü-de时候亚伯拉罕年纪一百岁了。

6 撒拉话：「神明已经使得我发笑，凡百听闻个都会等我大家

siao Yi wô Jü neng-keo teng Üô-pah-lah-hen wô Sah-lah we peh ng-ts ky'üoh na ma笑。」<sup>7</sup> 又话：「谁能够等亚伯拉罕话，撒拉会拨儿子吃奶吗？

Ing-we Üô-pah-lah-hen nyin-kyi lao ngô we teng gyi sang ng-ts Keh na-hwun do-ky'i-læ因为亚伯拉罕年纪老，我会等其生儿子。」<sup>8</sup> 箍奶花大起来

tsah-na-de Yi-sah tsah-na-go nyih-ts Üô-pah-lah-hen bæn do-ts'æ摘要了。以撒摘要个日子亚伯拉罕办大菜。

9 埃及女人夏甲等亚伯拉罕生个儿子嬉笑其。撒拉看见，<sup>10</sup> 就

teng Üô-pah-lah-hen wô Ken-c'ih keh-go ô-deo teng gyi ng-ts ing-we keh ô-deo-go ng-ts pih-ding等亚伯拉罕话：「赶出箇个丫头等其儿子，因为箇丫头个儿子必定

feh-k'o teng ngô-go ng-ts Yi-sah dô-kô tsih-dæ Dæn-z Üô-pah-lah-hen we-leh ng-ts yün-kwu弗可等我个儿子以撒大家接代。」<sup>11</sup> 但是亚伯拉罕为了儿子缘故

do-nyiang iu-meng keh-go z-ken大样忧闷箇个事干。

12 神明等亚伯拉罕话：「尔好留为了儿子等丫头个事干忧闷：

Sah-lah teng ng sô wô-go long-tsang hao t'ing gyi ing-we dzong Yi-sah ka læ-go hao sön ng-go撒拉等尔所话个，拢总好听其，因为从以撒介来个好算尔个

'eo-dæ Wa-yiu ô-deo-go ng-ts ing-we gyi z ng-go 'eo-dæ Ngô yia we s-teh gyi tso后代。」<sup>13</sup> 还有丫头个儿子，因为其是尔个后代，我也会使得其做

ih-go koh-veng Üô-pah-lah-hen tsao t'in-nyiang lih-ky'i do-leh ping teng ih bi-dæ shü kao-fu一个国份。」<sup>14</sup> 亚伯拉罕早天亮立起，驮勒饼等一皮袋水交付

Yüô-kyiah pe lae kyin-kah-deo eo gyi ling-leh ng-ts ky'i Yüô-kyiah ziu dong-sing tseo-læ-tseo-ky'i læ夏甲，捎来肩胛头，讴其领勒儿子去。夏甲就动身走来走去来

Bih-z-pô kw'ong-iæ-li Dæ-li-go shü yüong-wun-de gyi fóng siao-nying læ jü ti-'ô gyi-zi别是巴旷野里。」<sup>15</sup> 袋里个水用完了，其放小人来树底下，<sup>16</sup> 其自

tseo-ko-ky'i ts'ô ih-tsin lu ka siang-mao te-deo zo-tæn-loh wô Ngô feh-sô-teh k'en-kyin siao-nying走过去差一箭路介相貌，对头坐带落，话：「我弗舍得看见小人

死。」就对头坐勒响 响哭起来了。<sup>17</sup> 神明听闻小人个声响。  
Jing-ming-go t'in-s dzong t'in-li eo Yüô-kyiah wô Yüô-kyiah ng dza-we z-ka hao-vong p'ô  
神明个天使从天里讴夏甲，话：「夏甲，尔咋会是介？好留怕，  
ing-we ng-go ng-ts læ keh-deo gyi sing-hyiang Jing-ming yi-kying t'ing-meng-de Ng lih-ky'i-læ siu  
因为尔个儿子来箇头，其声响神明已经听闻了。<sup>18</sup> 尔立起来，手  
tông-leh keh siao-nying Ngô we s-teh gyi tso do-do koh-veng Jing-ming k'æ-k'æ Yüô-kyiah ngæn-tsing  
挡勒箇小人，我会使得其做大大国份。」<sup>19</sup> 神明开开夏甲眼睛，  
k'en-kyin ih-k'eo yiu shü-go tsing ziu ky'i tsi-mun bi-dæ peh siao-nying ky'üoh Jing-ming pao-yiu keh  
看见一口有水个井，就去齒滿皮袋，拨小人吃。<sup>20</sup> 神明保佑箇  
siao-nying gyi do-ky'i-læ deng-læ kw'öng-iæ di-föng tso zih-tsin go nyung Gyi deng-læ Pô-læn  
小人，其大起来，庵来旷野地方，做射箭个人。<sup>21</sup> 其庵来巴兰  
kw'öng-iæ-li gyi ah-nyiang dæ Yiae-gyih-go nyü-nying peh gyi tso ts'i-ts  
旷野里，其阿娘抬埃及个女人拔其做妻子。

22 Ka z'-eo Üô-pi-mi-lih teng gyi tsiang-kyüing Fi-koh læ teng Üô-pah-lah-hen wô Ng  
介时候亚比米力等其将军非各来，等亚伯拉罕话：「尔  
væn-pah sô tso-go z-ken Jing-ming pao-yiu ng Næn-kæn ts'ing ng dziao Jing-ming vah-tsiu m-nao ky'i-dæ  
凡百所做个事干神明保佑尔。<sup>23</sup> 难间请尔朝神明罚咒呒得好欺待  
ngô teng ngô ng-ts seng-ts tsih-yiu tsiao ngô ka-go hao-hao dæ ng ng yia z-ka dæ ngô teng ng  
我，等我儿子孙子。只有照我介个好好待尔，尔也是介待我，等尔  
sô tæn-koh-go di-föng Üô-pah-lah-hen wô Ngô we vah-tsiu Üô-pah-lah-hen p'i-bing  
所耽搁个地方。」<sup>24</sup> 亚伯拉罕话：「我会罚咒。」<sup>25</sup> 亚伯拉罕批评  
Üô-pi-mi-lih we-leh tsing-shü-go z-ken ziu-z Üô-pi-mi-lih-go nu-boh pô-tsin gyi  
亚比米力为了井水个事干，就是亚比米力个奴仆霸占其。<sup>26</sup>  
Üô-pi-mi-lih wô Jü tso keh-go z-ken ngô feh teh-cü ng feh-zing wô hyiang ngô dao dzih  
亚比米力话：「谁做箇个事干，我弗得知。尔弗曾话向我道，直  
teng-tao kyih-mih ngô wa tsih t'ing-meng Üô-pah-lah-hen pô yang teng ngeo song-peh Üô-pi-mi-lih  
等到今末我还只听闻。」<sup>27</sup> 亚伯拉罕把羊等牛送拨亚比米力。  
liang-'ô dô-kô lih-iah Üô-pah-lah-hen do ts'ih-tsah ts'-go siao-nyang föng-leh ih-t'ah di-föng  
两下大家立约。<sup>28</sup> 亚伯拉罕驮七只雌个小羊放勒一墳地方。<sup>29</sup>  
Üô-pi-mi-lih teng Üô-pah-lah-hen wô Ng dza-we föng keh ts'ih-tsah ts'-go siao-nyang læ ih-t'ah  
亚比米力等亚伯拉罕话：「尔咋会放箇七只雌个小羊来一墳  
di-föng Gyi wô Ng dzong ngô-go siu-li tsih-ziu keh ts'ih-tsah ts'-go siao-nyang hao tso te-tsing  
地方？」<sup>30</sup> 其话：「尔从我个手里接受箇七只雌个小羊好做对证  
z ngô gyüh keh-k'eo tsing-go Sô-yi eo keh di-ming Bih-z-pô ing-we liang-go nyung læ  
是我掘箇口井个。」<sup>31</sup> 所以讴箇地名别是巴<sup>[1]</sup>，因为两个人来  
keh-deo vah-tsiu ko-de Z-ka gyi-lah læ Bih-z-pô lih-iah Üô-pi-mi-lih teng gyi tsiang-kyüing  
箇头罚咒过了。<sup>32</sup> 是介，其拉来别是巴立约。亚比米力等其将军  
Fi-koh ziu dong-sing kyü Fi-li-z di-föng

非各就动身归非利士地方。

[1] *Ziu-z Vah-tsiu-go tsing.* 就是罚咒个井。（原注）

33 Üô-pah-lah-hen cong jü-moh læ Bih-z-pô læ keh-deo gyiu-k'eng Yiæ'-o-wô-go ming-deo keh-we  
亚伯拉罕种树木来别是巴，来箇头求恳耶和华个名头，箇位  
üong-weh-go Jing-ming 34 Üô-pah-lah-hen hyü-to nyih-ts tæn-koh læ Fi-li-z di-föng  
永活个神明。亚伯拉罕许多日子耽搁来非利士地方。

## Ts. XXII.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Jing-ming s-s Üô-pah-lah-hen eo gyi wô Üô-pah-lah-hen  
箇星事干后头，神明试试亚伯拉罕，讴其话：「亚伯拉罕！」  
Gyi wô Ngô læ-tong Jing-ming wô Ta-leh ng-go ng-ts ziu-z ng dzih-din-go  
其话：「我来东。」<sup>2</sup> 神明话：「带勒尔个儿子，就是尔值钿个  
doh-yiang ng-ts Yi-sah tseo-tao Mo-li di-föng ky'i keh-deo læ Ngô sô ts-tin ng-go saen yüong hyin gyi  
独养儿子以撒，走到摩利地方去。箇头来我所指点尔个山，用献其  
tso væn-tsi  
做燔祭。」

3 Üô-pah-lah-hen tsao-t'in-nyiang ky'i-sing ky'in-leh li-ts ta liang-go nu-boh teng gyi ng-ts  
亚伯拉罕早天亮起身，牵勒驴子，带两个奴仆等其儿子  
Yi-sah p'ih-leh hyin-tsi-go za dong-sing tao Jing-ming ts-tin gyi-go di-föng ky'i Tao di-sæn nyih  
以撒，劈勒献祭个柴，动身到神明指点其个地方去。<sup>4</sup> 到第三日  
Üô-pah-lah-hen ngæn-tsing dæ-ky'i yün-yün k'en-kyin keh di-föng Üô-pah-lah-hen teng nu-boh wô Ng teng  
亚伯拉罕眼睛抬起远远看见箇地方。<sup>5</sup> 亚伯拉罕等奴仆话：「尔等  
li-ts læ dông-deo teng-tong ngô teng siao-nying iao tao keh-deo ky'i pa-pa ziu kyü-tao ng-lah di-föng  
驴子来荡头等东，我等小人要到箇头去拜拜，就归到尔拉地方  
læ Üô-pah-lah-hen ziu peh ng-ts Yi-sah pe-leh hyin-tsi-go za gyi-zi siu-li do-leh ho teng  
来。」<sup>6</sup> 亚伯拉罕就拨儿子以撒揩勒献祭个柴，其自手里驮勒火等  
tao keh liang-go dô-kô ky'i Yi-sah teng ah-tia Üô-pah-lah-hen wô Ngô ah-tia Gyi  
刀，箇两个大家去。<sup>7</sup> 以撒等阿爹亚伯拉罕话：「我阿爹！」其  
wô Ng-ts ngô læ-tong Gyi yi wô Yiu ho teng za dæn-z hyin-tsi-go siao-nyang læ  
话：「儿子，我来东。」其又话：「有火等柴，但是献祭个小羊来  
'ah-li Üô-pah-lah-hen wô Ngô-go ng-ts Jing-ming we Zi be-bæn siao-nyang hao tso  
何里？」<sup>8</sup> 亚伯拉罕话：「我个儿子，神明会自备办小羊好做  
tsi-veh keh liang-go nying ziu-z-ka dô-kô ky'i-de Tseo-tao Jing-ming sô ts-tin-go di-föng  
祭物。」箇两个人就是介大家去了。<sup>9</sup> 走到神明所指点个地方，  
Üô-pah-lah-hen læ keh-deo zao ih-zo dæn pô za diah-hao-ts bo-leh ng-ts Yi-sah en-læ dæn-li-go  
亚伯拉罕来箇头造一座坛，把柴叠好仔，缚勒儿子以撒安来坛里个

za zōng-teng Uō-pah-lah-hen sing-c'ih siu læ do-leh tao iao sah gyi-go ng-ts K'eo-k'eo  
柴上顶。10 亚伯拉罕伸出手来，驮勒刀要杀其个儿子。11 扣扣

Yiae-'o-wô-go t'in-s dzong t'in-li eo gyi wô Üō-pah-lah-hen Üō-pah-lah-hen Gyi wô  
耶和华个天使从天里讴其，话：「亚伯拉罕，亚伯拉罕！」其话：

Ngô læ-tong Yi wô M-nao en siu læ siao-nying-go sing-zōng yia m-nao sōng-'æ  
「我来东。」12 又话：「呒得好安手来小人个身上，也呒得好伤害

gyi næn-kæn Ngô hyiao-teh ng z p'ô-gyü Jing-ming ing-we ng-go ng-ts ziu-z ng doh-yiang  
其。难间我晓得尔是怕惧神明，因为尔个儿子，就是尔独养

ng-ts ng yia m-neh feh-sô-teh peh Ngô Üō-pah-lah-hen ngæn-tsing dæ-ky'i ih-k'en k'en-kyin  
儿子，尔也呒得弗舍得拔我。」13 亚伯拉罕眼睛抬起一看，看见

'eo-pe yiu ih-tsah yüong-yiang gyi-go koh læ jü-vong-li gah-djü-tih Üō-pah-lah-hen tseo-ky'i k'ô-leh  
后背有一只雄羊，其个角来树缝里轧住的。亚伯拉罕走去，柯勒

keh-tsah yiang dæ gyi-go ng-ts hyin-zōng tso væn-tsi Üō-pah-lah-hen ts'ing-hwu keh  
箇只羊，代其个儿子献上做燔祭。14 亚伯拉罕称呼箇

di-föng Yiae-'o-wô yih-læ tao jü-kying wa wô Læ Yiae-'o-wô-go sæn-li k'eo-k'eo yiu  
地方「耶和华叶徯<sup>[1]</sup>」。到如今还话：「来耶和华个山里扣扣有

be-hao-liao-go  
备好了个。」

[1] *Ôh-wô Yiae-'o-wô we yü-be.* 或话耶和华会预备。（原注）

15 Yiae-'o-wô-go t'in-s di-nyi tsao dzong t'in-li eo Üō-pah-lah-hen 16 wô Ing-we ng tso  
耶和华个天使第二遭从天里讴亚伯拉罕，16 话：「因为尔做

keh-go z-ken m-neh feh-sô-teh ng-go ng-ts ziu-z ng doh-yiang ng-ts keh-lah Yiae-'o-wô  
箇个事干，呒得弗舍得尔个儿子，就是尔独养儿子，箇拉耶和华

wô Ngô ts-tin Ngô-zi vah-tsiu Pih-ding we do-nyiang s-foh peh ng peh ng-go 'eo-dæ  
话：『我指点我自罚咒，17 必定会大样赐福拨尔，拨尔个后代

meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ ziang t'in-li-go sing-siu ziang hæ-du-go sô-nyi ping-ts'ia ng-go 'eo-dæ we  
茂茂盛盛多起来，像天里个星宿，像海涂个沙泥。并且尔个后代会

teh-djoh ng dziu-dih-go dzing-meng Wa-yiu t'in-'ô væn-koh we dzong ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i  
得着尔仇敌个城门。18 还有天下万国会从尔个后代得着福气，

ing-we ng yi-kying i Ngô-go 'ao-ling Keh-tsao Üō-pah-lah-hen cün-læ tao gyi nu-boh di-föng  
因为尔已经依我个号令。』」19 箇遭亚伯拉罕转来到其奴仆地方，

gyi-lah ziu dô-kô dong-sing tseo-kyü Bih-z-pô Üō-pah-lah-hen læ Bih-z-pô deng-loh  
其拉就大家动身走归别是巴。亚伯拉罕来别是巴庵落。

20 Keh-sing z-ken 'eo-deo yiu nyung t'ong-cü Üō-pah-lah-hen wô Mih-kyüô teng ng ah-ko Nô-ngoh sang  
箇星事干后头有人通知亚伯拉罕话：「密迦等尔阿哥拿鹤生

ng-ts Do ng-ts Wu-s teng gyi ah-di Pu-s teng Kyi-meo-li ziu-z Üō-laen-go  
儿子。21 大儿子户斯，等其阿弟布斯，等基母利，就是亚兰个

ah-tia Kyi-sih Ha-so Pih-dah Ih-lah Pe-t'u-li Pe-t'u-li sang nön  
阿爹。22 基薛、哈琐、必达、益拉、彼土利。23 彼土利生因

Li-pah-kyüô Keh pah-go ng-ts tu z Mih-kyüô teng Uô-pah-lah-hen ah-ko Nô-ngoh sô sang-go  
利百加。箇八个儿子，都是密迦等亚伯拉罕阿哥拿鹤所生个。<sup>24</sup>  
Nô-ngoh-go ah-yi ming-z Liu-mô yia sang ng-ts ziu-z Di-pah Kyüô-'en Da-'eh  
拿鹤个阿姨，名字流玛，也生儿子，就是提八、迦含、大辖、  
Mô-kyüô  
瑪迦。」

## Ts. XXIII.

Sah-lah go nyin-kyi ih-pah nyiæn-ts'ih shü keh ziu-z Sah-lah weh-tong-go ziu-shü Sah-lah si-læ  
撒拉个年纪一百廿七岁，箇就是撒拉活东个寿岁。<sup>2</sup> 撒拉死来  
Kyi-lih-üô-pô ziu-z Kyüô-nen di-föng-go Hyi-pah-leng Üô-pah-lah-hen ziu læ we-leh Sah-lah æ-t'ong  
基列亚巴，就是迦南地方个希伯仑。亚伯拉罕就来，为了撒拉哀痛  
di-k'oh  
啼哭。

Üô-pah-lah-hen læ gyi si-nying-go min-zin bô-ky'i teng Heh ny ing wô Ngô tæn-koh ng-lah  
3 亚伯拉罕来其死人个面前爬起，等赫人话：<sup>4</sup> 「我耽搁尔拉  
cong-nyiang tso c'ih-meng ny ing ts'ing ng peh ngô tso-veng-go di-kyi læ ng-go di-föng hao ts'ong ngô-go  
中央做出门人。请尔拨我做坟个地基来尔个地方，好葬我个  
si-nying sæn-leh ngô k'en-kyin Heh ny ing we-teh Üô-pah-lah-hen teng gyi wô Ah-lah-go  
死人，省勒我看见。」<sup>5</sup> 赫人回答亚伯拉罕，等其话：<sup>6</sup> 「阿拉个  
Cü ts'ing t'ing Ng læ ah-lah cong-nyiang tso tsing-djong go moh-pah ng hao læ ah-lah veng-di li-hyiang  
主，请听，尔来阿拉中央做珍重个牧伯，尔好来阿拉坟地里向  
kæn-dzeh ting hao-go ky'i ts'ong ng go si-nying z ah-lah-go veng mo m-nying we kying djü ng peh ng  
拣择顶好个，去葬尔个死人。是阿拉个坟墓，呒人会禁住尔，拨尔  
hao ts'ong ng-go si-nying Üô-pah-lah-hen lih-ky'i-læ dziao-leh keh di-föng-go pah-sing ziu-z Heh  
好葬尔个死人。」<sup>7</sup> 亚伯拉罕立起来，朝勒箇地方个百姓，就是赫  
ning keh-dzoh kyi-sing eo-tæn-tao Teng gyi-lah siang-liang wô Ziah-z ng-go i-s k'eng peh  
人箇族，肌身伛带倒。<sup>8</sup> 等其拉商量，话：「若是尔个意思肯拔  
ngô ts'ong si-nying sæn-leh ngô k'en-kyin ka-ni ts'ing ng t'ing ngô teng ngô gyiu-k'eng So-eh-go ng-ts  
我葬死人，省勒我看见，介呢请尔听我，等我求恳琐辖个儿子  
Yi-feh-leng s-peh ngô gyi din-koh-li Mah-pi-lah-go yüih tsöh-tsöh t'ing gyi kô-din peh ngô tso  
以弗仑，<sup>9</sup> 赐拨我其田角里麦比拉个穴，足足听其价钿，拨我做  
ts'æn-nyih læ ng-go cong-nyiang tso veng-go di Yi-feh-leng læ Heh ny ing cong-nyiang zo-tih Heh-nying  
产业来尔个中央做坟个地。」<sup>10</sup> 以弗仑来赫人中央坐的。赫人  
keh-dzoh teng væn-pah tseo-tsing dzing-meng go tu t'ing-tong Heh ny ing Yi-feh-leng we-teh Üô-pah-lah-hen wô  
箇族等凡百走进城门个都听东。赫人以弗仑回答亚伯拉罕话：

11 「我个主，好留。请听尔，我送尔箇个田，也送尔田里个穴，来  
 我百姓面前送尔。介呢，尔好葬尔个死人。」<sup>12</sup> 亚伯拉罕朝勒箇  
 地方个百姓肌身𠂇带倒。<sup>13</sup> 来箇百姓面前等以弗仑话：「尔肯个  
 说话，请听我。我会拨尔田价。尔接受仔，我好来箇头葬我个  
 死人。」<sup>14</sup> 以弗仑回答亚伯拉罕，话：<sup>15</sup> 「我个主，尔请听。箇个  
 田值四百唸喀<sup>[1]</sup>银子。但是我等尔有啥个计论呢？尔好去葬尔个  
 死人。」<sup>16</sup> 亚伯拉罕听以弗仑，就照以弗仑来赫人面前所话个，  
 驮勒客商通行个银子四百唸喀整好拨其。

[1] shekel, 古希伯来重量单位, 约 11.25 克

17 以弗仑个田来麦比拉，是幔利个对面，其田连穴，等田里  
 团圈个树木，<sup>18</sup> 都定拨亚伯拉罕做基业，就是赫人等拢总走进  
 城门个人大家做对证。<sup>19</sup> 箇遭亚伯拉罕葬其妻子撒拉来幔利  
 对面，麦比拉田里个穴。幔利就是迦南地方个希伯仑。<sup>20</sup> 是介赫人  
 定箇个田连其个穴拨亚伯拉罕做坟地个基业。

## Ts. XXIV.

亚伯拉罕寿岁长，年纪老了。耶和华样样事干已经赐福拔  
 其。<sup>2</sup> 亚伯拉罕等其屋里做总管个老家人话：「尔好安尔个手来我  
 大腿下。<sup>3</sup> 我使得尔指点箇位天上个神明，地下个神明，耶和华，  
 Yiæ'-o-wô yiang-yiang z-ken yi-kying s-foh peh  
 Üô-pah-lah-hen ziu-shü dziang nyin-kyi lao-de  
 Ng hao en ng-go siu læ ngô  
 Üô-pah-lah-hen teng gyi oh-li tso tsong-kwun-go lao kô-nying wô  
 do-t'e-'ô Ngô s-teh ng ts-tin keh-we t'in-zóng-go Jing-ming  
 di-'ô-go Jing-ming Yiæ'-o-wô

vah-tsiu      ngô deng-læ Kyüô-nen nying cong-nyiang      gyi-go nön      ng feh-k'o we-leh ngô ng-ts dæ gyi tso  
 罚咒，我庵来迦南人中央，其个因，尔弗可为了我儿子抬其做

ts'i-ts      Ng pih-iao tseo-kyü ngô peng-koh      læ ngô ts'ing-kyün cong-nyiang teng ngô ng-ts Yi-sah dæ  
 妻子。 4 尔必要走归我本国，来我亲眷中央等我儿子以撒抬

ts'i-ts      Keh kô-nying teng gyi wô      K'ong-p'ô nyü-nying feh-k'eng keng ngô dông-deo læ      ngô hao ling  
 妻子。」 5 箇家人等其话：「恐怕女人弗肯跟我荡头来，我好领

ng-go      ng-ts      kyü-tao ng sô tseo-c'ih-go di-fông feh      Üô-pah-lah-hen wô      Ts'in-ding ng  
 尔个儿子归到尔所走出个地方弗？」 6 亚伯拉罕话：「千定尔

m-nao      ling ngô ng-ts tsæ kyü keh-deo ky'i      T'in-zông-go Jing-ming Yiæ'-o-wô      ziu-z ling ngô c'ih  
 吠得好领我儿子再归箇头去。 7 天上个神明耶和华，就是领我出

ah-tia      oh-li      ts'ing-kyün-go di-fông      teng ngô kông      yi teng ngô vah-tsiu      wô      Ngô we pô keh-go  
 阿爹屋里，亲眷个地方，等我讲，又等我罚咒，话：『我会把箇个

di-fông      s-peh      ng-go 'eo-dæ      Gyi we ts'a Gyi t'in-s læ ng min-zin ky'i      s-teh ng hao dzong keh-deo teng  
 地方赐拨尔个后代。其会差其天使来尔面前去，使得尔好从箇头等

ngô      ng-ts      dæ ts'i-ts      Ziah-z nyü-nying feh-k'eng keng ng lae      ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü  
 我儿子抬妻子。』 8 若是女人弗肯跟尔来，介呢我讴尔罚个咒弗与

ng siang-ken      tsih-z m-nao ling ngô ng-ts tsæ kyü keh-deo ky'i      Keh kô-nying en siu læ gyi  
 尔相干，只是吠得好领我儿子再归箇头去。」 9 箇家人安手来其

cü-nying-kô      Üô-pah-lah-hen do-t'e-'ô      tsiao gyi-go shih-wô teng gyi vah-tsiu  
 主人家亚伯拉罕大腿下，照其个说话等其罚咒。

10 Keh kô-nying su-djông cong-kwun cü-nying-kô-go kô-kyi      ziu dzong cü-nying-kô-go loh-do li-hiang kæn  
 箇家人素常总管主人家个家计，就从主人家个骆驼里向拣

jih-tsah      loh-do ky'i      dong-sing tao Mi-sô-po-da-mi      Nô-ngho-go dzing-li      Yia-kw'a nyü-nying tseo-c'ih  
 十只骆驼去，动身到米所波大米，拿鹤个城里。 11 夜快，女人走出

tang-shü-go z'-eo      kô-nying peh keh-sing loh-do gyü-leh dzing-nga      ih-k'eo tsing pin-yin      Gyi wô  
 打水个时候，家人拨箇星骆驼跪勒城外，一口井边沿。 12 其话：

「耶和华我主人家亚伯拉罕个神明，求尔今末朵化<sup>[1]</sup>我事干

dzing-kong      s eng-we peh ngô cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen      Ngô yin-dzæ lih-læ tsing pin-yin dzing-li  
 成功，赐恩惠拨我主人家亚伯拉罕。 13 我现在立来井边沿，城里

nying-go nön tseo-c'ih-læ tang-shü      Ngô ziah teng ih-go do-kwu-nyiang wô      Ts'ing ng fông-leh bing peh ngô  
 人个因走出来打水。 14 我若等一个大姑娘话：『请尔，放勒瓶拨我

ky'üoh      gyi ziah wô      Ng Zi Hao ky'üoh      ngô yia we tang-shü peh ng loh-do ky'üoh      ka-ni gyi  
 吃。』其若话：『尔自好吃，我也会打水拨尔骆驼吃。』介呢其

z Ng zin-deo ding-hao peh Ng nu-boh Yi-sah-go      ngô ziu hao hyiao-teh Ng s eng-we peh ngô cü-nying-kô  
 是尔前头定好拨尔奴仆以撒个。 我就好晓得尔赐恩惠拨我主人家

de 了。」

[1] 赐福；保佑

15 Shih-wô feh-zing kông-hao k'eo-k'eo Li-pah-kyüô kyin-kah-deo pe-leh bing tseo-c'ih-læ gyi z 说话弗曾讲好，扣扣利百加，肩胛头揩勒瓶走出来。其是  
Üô-pah-lah-hen ah-ko Nô-ngoh-go ts'i-ts Mih-kyüô-go ng-ts Pe-t'u-li sô sang-go nön Gyi siang-mao ting 亚伯拉罕阿哥拿鹤个妻子密迦个儿子彼土利所生个囡。16 其相貌顶  
hao-k'en wa z dong-nyü m-neh kô nyung-ko gyi tseo-loh tsing-li bing tang-mun-ts tseo-zöng-læ 好看，还是童女，呒得嫁人过。其走落井里，瓶打满仔走上来。17  
Kô-nying peng-long-ky'i nyung-tsих gyi wô Ts'ing ng do-tin bing-li-go shü peh ngô ky'üoh Gyi 家人奔拢去迎接其，话：「请尔驮点瓶里个水拨我吃。」18 其  
wô Ngô-go cü ng ts'ing ky'üoh ziu kw'a kw'a fông-leh bing læ siu-li peh gyi ky'üoh Peh gyi 话：「我个主，尔请吃。」就快快放勒瓶来手里拨其吃。19 拨其  
ky'üoh-hao-ts do-kwu-nyiang yi wô Ngô yia we tang-shü peh ng loh-do ky'üoh teng-tao gyi-lah ky'üoh 吃好仔，大姑娘又话：「我也会打水拨尔骆驼吃，等到其拉吃  
shông-kw'a Gyi ziu kw'a-kw'a pô bing-li-go shü tao-læ zao-li yi peng-tao tsing-li tang-shü z 爽快。」20 其就快快把瓶里个水倒来槽里，又奔到井里打水，是  
we-leh keh-sing loh-do tang-go Keh-go nyung ts'ing-ting k'en gyi feh-sing feh-hyiang iao hyiao-teh 为了箇星骆驼打个。21 箇个人清盯看其，弗声弗响，要晓得  
Yiae'-o-wô ko-jün s-peh gyi ih-lu jing-liu feh Keh-dziao loh-do ky'üoh-hao-ts keh-go nyung do-leh 耶和华果然赐拨其一路顺流弗。22 箇潮骆驼吃好仔，箇个人驮勒  
kying-ts bih-ky'ün ih-tsah djong pun z-k'ah wa-yiu kying-ts siu-gyüoh ih-te djong jih-go z-k'ah 金子鼻圈一只，重半唸喀，还有金子手镯一对，重十个唸喀，23  
wô Ng z jü-go nön ts'ing ng wô hyiang ngô dao ng ah-tia oh-li yiu k'ong-oh hao peh ah-lah 话：「尔是谁个囡，请尔话向我道。尔阿爹屋子里有空屋好拨阿拉  
deng-soh feh Dong-nyü teng gyi wô Ngô z Mih-kyüô sang-peh Nô-ngoh-go ng-ts Pe-t'u-li-go 庵宿弗？」24 童女等其话：「我是密迦生拨拿鹤个儿子彼土利个  
nön Yi teng gyi wô Ah-lah oh-li ts'ao-liao tu yiu yia yiu deng-soh-go di-föng 囡。」25 又等其话：「阿拉屋子里草料都有，也有庵宿个地方。」26  
Keh-go nyung ziu deo eo-tæn-tao pa-pa Yiae'-o-wô Z-ka wô To-zia Yiae'-o-wô ngô 箇个人就头伛带倒拜拜耶和华，27 是介话：「多谢耶和华，我  
cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming feh-we ts'o-loh Gyi-go eng-we dzing-jih tao ngô cü-nying-kô ng læ 主人家亚伯拉罕个神明，弗会错落其个恩惠诚实到我主人家。尔来  
lu-zöng Yiae'-o-wô ling ngô tao ngô cü-nying-kô hyüong-di-go oh-li Keh-go dong-nyü peng-ky'i pô 路上耶和华领我到我主人家兄弟个屋里。」28 箇个童女奔起，把  
keh-sing z-ken t'ong-cü ah-nyiang oh-li-go nyung Lah-pæn Lah-pæn peng-ky'i tao keh-go nyung sô 箇星事干，通知阿娘屋里个人。  
29 Li-pah-kyüô yiu ih-go hyüong-di ming-z kyiao-leh Lah-pæn Lah-pæn peng-ky'i tao keh-go nyung sô 利百加有一个兄弟名字叫勒拉班。拉班奔起到箇个人所  
læ-kæn-go tsing pin-yin Gyi k'en-kyin bih-ky'ün teng gyüoh-ts læ gyi tsi-me-go siu-li yia t'ing-meng 来间个井边沿。30 其看见鼻圈，等镯子来其姊妹个手里，也听闻  
tsi-me Li-pah-kyüô wô Keh-go nyung z-ka wô hyiang ngô dao gyi ziu tseo-tao keh-go nyung di-föng 姊妹利百加话：「箇个人是介话向我道。」其就走到箇个人地方  
ky'i p'ong-djoh gyi wa læ tsing pin-yin teng loh-do dô-kô lih-kæn 31 Lah-pæn wô Yiae'-o-wô sô 去，碰着其还来井边沿，等骆驼大家立间。拉班话：「耶和华所

s-foh-go nying ts'ing tseo-tsing-lae dza-we lih-læ nga-deo ni Ngô yi-kying be-bæn oh-lö teng loh-do  
赐福个人，请走进来，咋会立来外头呢？我已经备办屋落等骆驼  
deng-go di-föng  
庵个地方。」

32 Keh-go nying ziu tseo-tsing oh-li Lah-pæn ka-leh loh-do pe-go tong-si do ts'ao-liao ü  
箇个人就走进屋里。拉班解勒骆驼揜个东西，驮草料喂  
loh-do yi do-leh shü gyiang keh nying-go kyiah teng keng-dzong nying-go kyiah Yi pa ky'üoh-zih læ gyi  
骆驼，又驮勒水滙箇人个脚等跟从人个脚。33 又摆吃食来其  
min-zin peh gyi ky'üoh dæn-z gyi wô Ngô feh-zing kóng zi-go læ-i feh we ky'üoh Lah-pæn  
面前拨其吃。但是其话：「我弗曾讲自个来意，弗会吃。」拉班  
wô Ng ts'ing kóng Gyi wô Ngô z Üô-pah-lah-hen-go kô-nying Yiae'-o-wô yi-kying  
话：「尔请讲。」34 其话：「我是亚伯拉罕个家人。35 耶和华已经  
do-nyiang tô-hwô ngô cü-nying-kô s-teh gyi we hying-wöng yi s-peh gyi ngeo yang kying-ts  
大样朵化我主人家，使得其会兴旺，又赐拨其牛、羊、金子、  
nying-ts nu-boh ô-deo loh-do li-ts keh-sing Ngô cü-nying-kô-go ts'i-ts Sah-lah nyin-kyi  
银子、奴仆、丫头、骆驼、驴子箇星。36 我主人家个妻子撒拉年纪  
lao-lao sang ng-ts peh ngô cü-nying-kô cü-nying-kô væn-pah sô yiu-go tu z kao-fu gyi Ngô  
老老生，儿子拨我主人家。主人家凡百所有个，都是交付其。37 我  
cü-nying-kô eo ngô vah-tsiu wô Ngô deng-tong Kyüô-nen di-föng nying-go nön ng feh-k'o teng ngô ng-ts  
主人家讴我罚咒，话：『我庵东迦南地方人个因，尔弗可等我儿子  
dæ gyi tso ts'i-ts Ng pih-iao tseo-kyü ngô ah-tia oh-li læ ngô zi-kô-nying cong-nyiang teng ngô  
抬其做妻子。38 尔必要走归我阿爹屋里，来我自家人中央等我  
ng-ts dæ ts'i-ts Ngô teng cü-nying-kô wô K'ong-p'ô nyü-nying feh-k'eng keng ngô læ Gyi  
儿子抬妻子。39 我等主人家话：「恐怕女人弗肯跟我来？」40 其  
teng ngô wô Ngô sô voh-z-go Yiae'-o-wô we ts'a Gyi-go t'in-s dong-de ky'i s-teh ng lu-zöng  
等我话：「我所服侍个耶和华会差其个天使同队去，使得尔路上  
jing-liu ng pih ding dzong ng ah-tia oh-li zi-kô-nying cong-nyiang teng ngô ng-ts dæ ts'i-ts Ziah-z  
顺流，尔必定从尔阿爹屋里自家人中央等我儿子抬妻子。41 若是  
ng tao-leh ngô zi-kô-nying di-föng ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken ziah-z gyi-lah  
尔到了我自家人地方，介呢，我讴尔罚个咒弗与尔相干，若是其拉  
feh-k'eng peh ng ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken Ngô kyih-mih-ts tao-leh tsing  
弗肯拨尔，介呢，我讴尔罚个咒弗与尔相干。42 我今末仔到了井  
pin-yin zi wô Yiae'-o-wô Ngô cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming Ng ziah yin-dzæ s-teh  
边沿，自话：『耶和华，我主人家亚伯拉罕个神明！尔若现在使得  
ngô tseo-go lu jing-liu ngô lih-læ tsing pin-yin p'ong-djoh do-kuwu-nyiang læ tang-shü ngô we teng gyi  
我走个路顺流。43 我立来井边沿碰着大姑娘来打水，我会等其  
wô Ts'ing ng do-tin bing-li-go shü peh ngô ky'üoh ziah-z gyi teng ngô wô Ng-zi hao  
话：「请尔驮点瓶里个水拨我吃」，44 若是其等我话：「尔自好  
ky'üoh ngô yia we tang-shü peh ng loh-do ky'üoh keh-go nyü-nying ziu-z Yiae'-o-wô zin-deo sô ding-hao  
吃，我也会打水拨尔骆驼吃。」箇个女人就是耶和华前头所定好  
peh ngô cü-nying-kô ng-ts-go Ngô sing-li wa feh-zing kóng-wun k'eo-k'eo Li-pah-kyüô kyin-kah-deo  
拨我主人家儿子个。』45 我心里还弗曾讲完，扣扣利百加肩胛头

pe-leh bing c'ih-læ ts eo-loh tao tsing-pin tang-shü  
揩勒瓶出来。走落到井边打水。我等其话：『请尔拨我吃。』 46

Gyi ziu kw'a-kw'a kyin-kah-deo-go bing fōng-loh wō  
其就快快肩胛头个瓶放落，话：『请吃，我也会拨尔骆驼吃。』

ngô ziu ky'üoh-de g yi yia peh loh-do ky'üoh-de  
我就吃了，其也拨骆驼吃了。47 我问其话：『尔是谁个因？』 其

wō Ngô z Mih-kyüô sang-peh Nô-ngoh-go ng-ts Pe-t'u-li-go nön  
话：『我是密迦生拨拿鹤个儿子彼土利个因。』我就把圈放来其

bih-deo-kwun gyüoh-ts læ g yi siu-li  
鼻头管，镯子来其手里。48 我头伛带倒，拜拜耶和华，祝赞我

cü-nying-kô Üö-pah-lah-hen-go Jing-ming Yiae'-o-wô  
主人家亚伯拉罕个神明耶和华，会引导我正路，好抬主人家兄弟个

nön peh g yi-go ng-ts Næn-kæn Ng ziah-z hao-hao tsing-sing tao ngô cü-nying-kô  
因拨其个儿子。49 难间尔若是好好真心到我主人家，介呢话向我

dao feh z-ka yia wô hyiang ngô dao s-teh ngô k'o-yi jing-siu-pin ky'i  
道，弗是介，也话向我道，使得我可以顺手边去，或者借手边

ky'i  
去。」

50 Lah-pæn teng Pe-t'u-li we-teh z-ka wō Keh-go z-ken dzong Yiae'-o-wô ka læ  
拉班等彼土利回答，是介话：「箇个事干从耶和华介来，

ah-lah feh neng-keo wô z teng feh-z Ng k'en Li-pah-kyüô læ ng min-zin hao ta-leh g yi ky'i  
阿拉弗能够话是等弗是。51 尔看，利百加来尔面前。好带勒其去，

peh ng cü-nying-kô ng-ts tso ts'i-ts tsiao Yiae'-o-wô-go feng-fu Üö-pah-lah-hen-go kô-nying  
拨尔主人家儿子做妻子，照耶和华个吩咐。」 52 亚伯拉罕个家人

t'ing-meng g yi-lah shih-wô ziu boh-tao di-iyang-li pa-pa Yiae'-o-wô Kô-nying do-c'ih kying-nying-go  
听闻其拉说话，就伏倒地坪里，拜拜耶和华。53 家人驮出金银个

siu-sih teng i-zóng keh-sing song-peh Li-pah-kyüô wa-yiu pao-pe tong-si song g yi hyüong-di teng ah-nyiang  
首饰等衣裳箇星，送拨利百加，还有宝贝东西送其兄弟等阿娘。54

Gyi teng keng g yi-go ny ing ky'üoh-ky'üoh hah-hah soh-ko yia t'in-nyiang bô-ky'i g yi ziu wô Hao peh  
其等跟其个人吃吃喝喝，宿过夜。天亮爬起，其就话：「好拨

ngô kyü cü-nying-kô di-föng ky'i Li-pah-kyüô hyüong-di teng ah-nyiang wô Hao peh do-kwu-nyiang teng  
我归主人家地方去。」 55 利百加兄弟等阿娘话：「好拨大姑娘等

ah-lah læ-tong kyi-nyih ting siao jih-nyih 'eo-deo hao ky'i z-de  
阿拉来东几日，顶少十日，后头好去是了。」 56 其是介话：

M-nao tsu-djü ngô ing-we Yiae'-o-wô s-teh ngô lu-zöng ka jing-liu ts'ing ng peh ngô kyü  
「呒得好阻住我，因为耶和华使得我路上介顺流。请尔，拨我归

cü-nying-kô di-föng ky'i Gyi-lah wô Ah-lah we eo do-kwu-nyiang læ meng-meng g yi  
主人家地方去。」 57 其拉话：「阿拉会讴大姑娘来，问问其

k'en Ziu eo Li-pah-kyüô teng g yi wô Ng dzing-nyün teng keh-go ny ing dô-kô ky'i feh  
看。」 58 就讴利百加，等其话：「尔情愿等箇个人大家去弗？」

Gyi wô Dzing-nyün-go Gyi-lah ziu song tsi-me Li-pah-kyüô lin g yi ah-bu wa-yiu  
其话：「情愿个。」 59 其拉就送姊妹利百加连其阿哺，还有

Uô-pah-lah-hen-go kô-nying teng keng gyi-go nying dô-kô ky'i Yi coh-foh peh Li-pah-kyüô z-ka  
亚伯拉罕个家人，等跟其个人大家去。<sup>60</sup> 又祝福拨利百加，是介  
wô Ng z ah-lah go ts'i-me dæn-nyün ng tso ts'in-væn nying-go ah-nyiang ng-go 'eo-dæ teh-djoh  
话：「尔是阿拉个姊妹，但愿尔做千万人个阿娘，尔个后代得着  
dzuu-dih-go dzing-meng  
仇敌个城门。」

Li-pah-kyüô teng keh-sing Ô-deo dong-sing gyi-leh loh-do keng-leh kô-nying kô-nying ziu ling-leh  
61 利百加等箇星丫头动身，骑勒骆驼，跟勒家人。家人就领勒  
Li-pah-kyüô ky'i Yi-sah deng-læ Nen-pin di-föng dzong Bih-lah-hæ-læ keh-da lu ka læ Yia-kw'a  
利百加去。<sup>62</sup> 以撒庵来南边地方，从别拉海菜箇埭路介来。<sup>63</sup> 夜快  
Yi-sah tseo-c'ih tao din-li iao s-ts'eng k'eo-k'eo ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin keh-sing loh-do læ-de  
以撒走出到田里，要思忖<sup>[1]</sup>，扣扣眼睛抬起，看见箇星骆驼来了。  
Li-pah-kyüô ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin Yi-sah ziu t'iao-loh loh-do Gyi meng kô-nying wô  
64 利百加眼睛抬起，看见以撒，就跳落骆驼。<sup>65</sup> 其问家人，话：  
Din-li læ-kæn tseo læ nying-tsih ah-lah-go keh-go nying z jü Kô-nying wô Z ngô  
「田里来间走，来迎接阿拉个，箇个人是谁？」家人话：「是我  
cü-nying-kô Li-pah-kyüô ziu do-leh siu-p'ao tsô zi-go min-k'ong Kô-nying pô gyi sô tso-go z-ken  
主人家。」利百加就驮勒手帕遮自个面孔。<sup>66</sup> 家人把其所做个事干  
tu t'ong-cü Yi-sah Yi-sah ling-leh Li-pah-kyüô tseo-tsing ah-nyiang Sah-lah-go tsiang-bong-li dæ gyi tso  
都通知以撒。<sup>67</sup> 以撒领勒利百加走进阿娘撒拉个帐篷里，抬其做  
ts'i-ts ping-ts'ia æ-sih gyi dzong ah-nyiang si ts'-eo Yi-sah keh-tsao teh-djoh en-wei-de  
妻子，并且爱惜其。从阿娘死之后以撒箇遭得着安慰了。

[1] *Ôh-wô*, tao-kao. 或话祷告。（原注）

## Ts. XXV.

Üô-pah-lah-hen yi dæ ih-go ts'i-ts ming-z kyiao-leh Kyi-tu-lah Gyi teng Üô-pah-lah-hen sang  
亚伯拉罕又抬一个妻子，名字叫勒基都拉。<sup>2</sup> 其等亚伯拉罕生  
Sing-læn Iah-sæn Mi-dæn Mi-din Ih-pah Shü-üô Iah-sæn sang Z-pô teng Ti-dæn  
心兰、约珊、米但、米甸、益八、书亚。<sup>3</sup> 约珊生示巴等底但。  
Ti-dæn-go ng-ts Üô-shü-li Li-tu-z Li-u-mi Mi-din-go ng-ts Yi-fah Yi-feh  
底但个儿子亚书利、利都是、利乌米。<sup>4</sup> 米甸个儿子以法、以弗、  
Ha-noh Üô-pi-da Yi-lah-da Keh tu z Kyi-tu-lah-go ts-seng  
哈诺、亚比大、以拉大。箇都是基都拉个子孙。

5      Üô-pah-lah-hen pô gyi sô yiu-go long-tsong peh Yi-sah      Dæn-z    Uô-pah-lah-hen weh-tong-go  
亚伯拉罕把其所有个拢总拨以撒。但是亚伯拉罕活东个  
时候，其也把东西拨箇星阿姨个儿子，差其拉离开儿子以撒东半边  
ka ky'i      tao tong-pin-go di-föng      Üô-pah-lah-hen weh-tong-go nyih-ts      gyi nyin-kyi ih-pah ts'ih-jih-ng  
介去，到东边个地方。<sup>7</sup> 亚伯拉罕活东个日子，其年纪一百七十五  
shü      Üô-pah-lah-hen yiu-foh yiu-ziu      nyin-kyi lao dön-ky'i si-de      kyü gyi-zi-go dzoh-veng      Gyi-go  
岁。<sup>8</sup> 亚伯拉罕有福有寿，年纪老断气死了，归其自个族份。<sup>9</sup> 其个  
ng-ts      Yi-sah teng      Yi-jih-mô-li      tsông gyi læ Mæn-li te-min      Mah-pi-lah-go yüih      ziu-z Heh nying  
儿子以撒等以实玛利葬其来慢利对面，麦比拉个穴，就是赫人  
So-'eh-go      ng-ts      Yi-feh-leng-go      din-li      Z      Üô-pah-lah-hen hyiang Heh nyining ma-go din læ keh-deo  
琐辖个儿子以弗仑个田里，<sup>10</sup> 是亚伯拉罕向赫人买个田来箇头，  
Üô-pah-lah-hen teng gyi ts'i-ts      Sah-lah tsông-kæn  
亚伯拉罕等其妻子撒拉葬间。

11      Üô-pah-lah-hen si ts-'eo      Jing-ming s-foh peh gyi ng-ts      Yi-sah      Yi-sah deng-læ  
亚伯拉罕死之后，神明赐福拨其儿子以撒，以撒庵来  
Bih-lah-hæ-læ siang-gying  
别拉海莱相近。

12      Sah-lah-go ô-deo      Yiæ-gyih nyü-nying Yüô-kyiah sang-peh      Üô-pah-lah-hen-go ng-ts      Yi-jih-mô-li  
撒拉个丫头，埃及女人夏甲生拨亚伯拉罕个儿子以实玛利，  
gyi shü-dæ læ 'ô-veng      Yi-jih-mô-li keh-sing ng-ts-go ming-z tsiao gyi-lah ming-z      i gyi-lah-go  
其世代来下文。<sup>13</sup> 以实玛利箇星儿子个名字照其拉名字，依其拉个  
shü-dæ ziu-z      Yi-jih-mô-li do ng-ts Nyi-bæ-yiah      wa-yiu Kyi-dah      Iah-bih      Mih-sæn  
世代就是：以实玛利大儿子尼徘徊，还有基达、押别、密衫、<sup>14</sup>  
Mih-nô      T'u-m      Mô-sah      Ha-dah      Di-mô      Ih-toh      Nô-fi-jih      Gyi-ti-mô  
密挪、土姆、玛撒、<sup>15</sup> 哈达、提玛、益督、拿非实、其底玛。<sup>16</sup>  
Keh-sing z      Yi-jih-mô-li-go ng-ts      z gyi-lah-go ming-z      tsiao gyi-go hyiang-ts'eng      gyi-go  
箇星是以实玛利个儿子，是其拉个名字，照其个乡村，其个  
za-kyi      tso gyi koh-kô jih-nyi-go moh-pah      Yi-jih-mô-li-go ziu-shü ih-pah sæn-jih-ts'ih shü  
寨基，做其国家十二个牧伯。<sup>17</sup> 以实玛利个寿岁一百三十七岁，  
dön-ky'i si-de      kyü gyi-zi-go dzoh-cong      Gyi-lah deng-go di-föng dzong Ha-fi-lah tao Yiæ-gyih  
断气死了，归其自个族种。<sup>18</sup> 其拉庵个地方从哈腓拉到埃及  
siang-gying-go Shü-r      tao Üô-jih ky'i keh-da lu      keh-go di-föng læ gyi cong hyüong-di-go min-zin  
相近个书珥，到亚述去箇埭路。箇个地方来其众兄弟个面前。

19      Üô-pah-lah-hen ng-ts Yi-sah shü-dæ læ 'ô-veng      Üô-pah-lah-hen sang Yi-sah      Yi-sah  
亚伯拉罕儿子以撒世代来下文。亚伯拉罕生以撒。<sup>20</sup> 以撒  
s-jih shü dæ Li-pah-kyüö      z Pô-f'æn-üô-læn di-föng      Üô-læn nyining Pe-f'u-li-go nön      Üô-læn nyining  
四十岁抬利百加，是巴坦亚兰地方，亚兰人彼土利个因，亚兰人  
Lah-pæn-go ts-i-me      Yi-sah we-leh ts'i-ts feh sang      dæ gyi tao-kao Yiaë-'o-wô      Yiaë-'o-wô cing  
拉班个姊妹。<sup>21</sup> 以撒为了妻子弗生，代其祷告耶和华。耶和华准

gyi-go tao-kao      peh gyi ts'i-ts Li-pah-kyüö ziu-t'æ      T'æ li-hyang-go ng-ts tsang-zao ah-nyiang wô  
 其个祷告，拨其妻子利百加受胎。<sup>22</sup> 胎里向个儿子争造，阿娘话：  
 Keh z-ken      ngô dza-we z-ka      ziu ky'i meng Yiæ-'o-wô      Yiæ-'o-wô teng gyi wô      Yiu  
 「箇事干，我咋会是介？」就去问耶和华。<sup>23</sup> 耶和华等其话：「有  
 liang-go koh-veng læ ng t'æ-li      yiu liang-yiang pah-sing we dzong ng du-bi feng-c'ih-læ      keh-go pah-sing we  
 两个国份来尔胎里，有两样百姓会从尔肚皮分出来。箇个百姓会  
 gyang-jü keh ih-go pah-sing      do-go we voh-z gyi siao-go  
 强如箇一个百姓，大个会服侍其小个。」

24 Teng sang-ts'aen nyih-ts tao      gyi-go t'æ-li z shông-sang      Deo ih-go sang-c'ih 'en-kyi-sing  
 'ong-'ong-go ziang yiu bi-ao c'ün-tih ka      gyi-lah c'ü gyi ming-z Yi-sao      'Eo-deo gyi ah-di  
 红红个，像有皮袄穿的介。其拉取其名字以扫<sup>[1]</sup>。<sup>24</sup> 后头其阿弟  
 sang-c'ih siu nyiah-leh Yi-sao-go kyiah-'eo-keng      ziu c'ü gyi ming-z Yüô-koh      gyi sang-go z-'eo Yi-sah  
 生出，手捏勒以扫个脚后跟，就取其名字雅各<sup>[2]</sup>。其生个时候以撒  
 nyin-kyi loh-jih shü      Keh liang-go siao-ning do-ky'i-læ      Yi-sao ting we tang din-liah      z din-li-go  
 年纪六十岁。<sup>25</sup> 箇两个小人大起来。以扫顶会打田猎，是田里个  
 nying Yüô-koh deng-læ tsiang-bong-li      tso-ning p'oh-jih      Yi-sah æ-sih Yi-sao      ing-we hwun-hyi ky'üoh  
 人。雅各庵来帐篷里，做人朴实。<sup>26</sup> 以撒爱惜以扫，因为欢喜吃  
 gyi loh go nyüoh Li-pah-kyüö æ-sih Yüô-koh  
 其鹿个肉，利百加爱惜雅各。

[1] Ziu-z 'Ong go. 就是红个。（原注）

[2] Ziu-z S-en-shün. 就是使安选。（原注）

29 Yiu ih-tsao Yüô-koh ts kang      Yi-sao k'eo-k'eo dzong din-li kyü-læ      ky'ih-lih-de Yi-sao teng  
 Yüô-koh wô Ngô ky'ih-lih-de ts'ing ng pô keh 'ong-go kang peh ngô ky'üoh      keh-lah yi eo gyi ming-z  
 雅各话：「我吃力了，请尔把箇红个羹拨我吃。箇拉又讴其名字  
 Yi-tong Yüô-koh wô Kyih-mih ng pô tsiang-ts-go ts'aen-nyih ma-peh ngô      Yi-sao wô  
 以东<sup>[1]</sup>。<sup>27</sup> 雅各话：「今末尔把长子个产业卖拨我。」<sup>28</sup> 以扫话：  
 Ngô kw'a si-de keh tsiang-ts-go ts'aen-nyih yü ngô yiu soh-go ih-c'ü ni      Yüô-koh wô Ng  
 「我快死了，箇长子个产业于我有啥个益处呢？」<sup>29</sup> 雅各话：「尔  
 kyih-mih vah-tsiu peh ngô      Yi-sao ziu te gyi vah-tsiu pô tsiang-ts-go ts'aen-nyih ma-peh Yüô-koh  
 今末罚咒拨我。」以扫就对其罚咒，把长子个产业卖拨雅各。<sup>30</sup>  
 Yüô-koh do-leh ping teng 'ong-deo-kang peh Yi-sao      Yi-sao ky'üoh-ky'üoh hah-hah      dong-sing ky'i-de Z-ka  
 雅各驮勒饼等红豆羹拨以扫。以扫吃吃喝喝，动身去了。是介  
 Yi-sao ky'ing-k'en keh tsiang-ts-go ts'aen-nyih  
 以扫轻看箇长子个产业。

[1] Ziu-z 'Ong go. 就是红个。（原注）

## Ts. XXVI.

Üô-pah-lah-hen z'-eo yiu hwóng-nyin 'eo-deo keh di-fông yi yiu hwóng-nyin keh-lah Yi-sah tao  
亚伯拉罕时候有荒年，后头箇地方又有荒年，箇拉以撒到

Gyi-lah Fi-li-z wông Üô-pi-mi-lih di-fông ky'i Yiaë'-o-wô yin-c'ih peh Yi-sah k'en teng gyi  
其腊，非利士王亚比米力地方去。2 耶和华现出拨以撒看，等其

wô M-nao tseo-loh Yiaë-gyih ky'i hao deng-læ Ngô sô ts-tin ng-go di-fông Ng hao  
话：「呒得好走落埃及去，好庵来我所指点尔个地方。」3 尔好

tæn-koh læ ts'-di Ngô we teng ng dô-kô læ-tong s-foh peh ng we pô keh-sing koh-veng tu s-peh  
耽搁来此地，我会等尔大家来东，赐福拨尔。会把箇星国份都赐拨

ng lin ng-go 'eo-dæ Ngô zin-deo vah-tsiu peh ng ah-tia Üô-pah-lah-hen-go keh-go shih-wô pih-ding we  
尔连尔个后代。我前头罚咒拨尔阿爹亚伯拉罕个，箇个说话必定会

tso-dzing Ngô we kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ ziang t'in-li-go sing-siu ka to pô keh-sing koh-veng long-tsong  
做成。4 我会加凑尔个后代像天里个星宿介多，把箇星国份拢总

s-peh ng-go 'eo-dæ ping-ts'ia t'in-'ô væn-koh we dzong ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i Ing-we  
赐拨尔个后代，并且天下万国会从尔个后代得着福气。5 因为

Üô-pah-lah-hen i Ngô-go shih-wô siu Ngô-go cü-du 'ao-ling lih-li teng lih-fah  
亚伯拉罕依我个说话，守我个制度，号令、律例等律法。

6 Yi-sah deng-læ Gyi-lah Keh di-fông pah-sing meng-ky'i gyi ts'i-ts Gyi wô z ngô-go  
以撒庵来其腊。7 箇地方百姓问起其妻子，其话：「是我个

tsi-me ing-we siang-mao hao-k'en keh-lah feh-ken wô z gyi ts'i-ts k'ong-p'ô keh di-fông-go nyding  
姊妹」，因为相貌好看，箇拉弗敢话是其妻子，恐怕箇地方个人

we-leh Li-pah-kyüô iao sah gyi Keh-deo deng-leh dziang-kyiu k'eo-k'eo Fi-li-z wông Üô-pi-mi-lih dzong  
为了利百加要杀其。8 箇头庵勒长久，扣扣非利士王亚比米力从

k'aen-deo möng-c'ih-ky'i k'en-kyin Yi-sah teng gyi ts'i-ts Li-pah-kyüô læ-tih hyi-hyi Üô-pi-mi-lih eo  
槛头望出去，看见以撒等其妻子利百加来的嬉戏。9 亚比米力讴

Yi-sah wô Gyi jih-dzæ z ng ts'i-ts ng dza wô z ng-go tsi-me Yi-sah teng gyi  
以撒，话：「其实在是尔妻子，尔咋话是尔个姊妹？」以撒等其

wô Ngô ts'eng-ts'eng k'ong-p'ô we-leh gyi sông-ming Üô-pi-mi-lih wô Ng dza-we z-ka  
话：「我忖忖恐怕为了其丧命。」10 亚比米力话：「尔咋会是介

tao ah-lah Ziah-iyu ih-go nyding m-kwe m-kyü teng ng ts'i-ts dong-zóng z ng 'æ ah-lah væn-ze  
到阿拉？若有一人呒规呒矩等尔妻子同床，是尔害阿拉犯罪。」

Üô-pi-mi-lih ziu feng-fu cong pah-sing wô Væn-pah væn-djoh keh-go nyding teng gyi ts'i-ts-go pih-iao  
11 亚比米力就吩咐众百姓话：「凡百犯着箇个人等其妻子个，必要

si Yi-sah læ keh di-fông kang-cong tông-nyin siu-keh ih-pah be Yiaë'-o-wô s-foh peh gyi  
死。」12 以撒来箇地方耕种，当年收割一百倍。耶和华赐福拨其。

Gyi tsing-nyih hying-wông djoh-tsих kô-ts'eo tso-leh do yiu-lao-de Gyi yiu hyü-to de-su  
13 其整日兴旺，逐节加凑，做勒大有佬了。14 其有许多队数

ngeo-yiang zing-to-siao yüong-nying Fi-li-z nying ky'i gyi feh-ko Gyi ah-tia Uô-pah-lah-hen z'-eo  
牛羊、盛多少佣人。非利士人气其弗过。<sup>15</sup> 其阿爹亚伯拉罕时候

nu-boh sô gyüih-kæn-go tsing Fi-li-z nying long-tsong seh-seh s na-nyi din-mun Üô-pi-mi-lih  
奴仆所掘间个井，非利士人拢总塞塞，使烂泥填满。<sup>16</sup> 亚比米力

teng Yi-sah wô Ng hao li-k'æ ah-lah ky'i ing-we ng do-jü ah-lah  
等以撒话：「尔好离开阿拉去，因为尔大如阿拉。」

17 Yi-sah ziu li-k'æ keh-deo tah tsiang-bong læ Gyi-lah-go sæn-ao-li deng-loh Gyi ah-tia  
以撒就离开箇头，搭帐篷来其腊个山岙里庵落。 18 其阿爹

Üô-pah-lah-hen z'-eo gyüih-kæn-go tsing ziu-z Üô-pah-lah-hen si ts'-eo Fi-li-z nying sô  
亚伯拉罕时候掘间个井，就是亚伯拉罕死之后， 非利士人所

seh-seh-go Yi-sah tsæ gyüih gyi dzing-gyiu tsiao ah-tia sô eo-go ming-z c'ü gyi ming-z  
塞塞个，以撒再掘其， 仍旧照阿爹所讴个名字取其名字。<sup>19</sup>

Yi-sah-go nu-boh tao sæn-ao-li ky'i gyüih læ keh-deo teh-djoh weh shü go tsing Gyi-lah k'en-yiang-go  
以撒个奴仆到山岙里去掘，来箇头得着活水个井。 20 其拉看羊个

nying teng Yi-sah k'en-yiang-go nying tsang-zao wô Keh-go shü z ah-lah-go Ing-we teng gyi  
人等以撒看羊个人争造，话： 「箇个水是阿拉个。」 因为等其

tsang-zao keh-lah Yi-sah eo keh-k'eo tsing kyiao-leh Yiae-seh Tsæ gyüih ih-k'eo tsing yi teng gyi  
争造，箇拉以撒讴箇口井叫勒埃及<sup>[1]</sup>。 21 再掘一口井，又等其

tsang-zao keh-lah eo gyi Sih-nô Yi-sah li-k'æ keh-deo tsæ gyüih ih-k'eo tsing keh-tsao m-neh  
争造，箇拉讴其薛拿<sup>[2]</sup>。 22 以撒离开箇头，再掘一口井。箇遭呒得

tsæ tsang-zao keh-lah eo gyi Li-o-pah wô Yiae-o-wô næn-kæn s-teh ah-lah kw'un-k'ong  
再争造，箇拉讴其利河伯<sup>[3]</sup>，话：「耶和华难间使得阿拉宽空，

ah-lah we læ ts'-di hying-wông-ky'i-læ Yi-sah li-k'æ keh-deo tao Bih-z-pô ky'i Keh-yia  
阿拉会来此地兴旺起来。」 23 以撒离开箇头，到别是巴去。 24 箇夜

Yiae-o-wô yin-c'ih peh gyi k'en teng gyi wô Ngô z ng ah-tia Üô-pah-lah-hen Jing-ming ng feh-yüong  
耶和华现出拨其看，等其话： 「我是尔阿爹亚伯拉罕神明，尔弗用

pô Ngô z teng ng dô-kô læ-tong we-leh Ngô-go nu-boh Üô-pah-lah-hen we s-foh peh ng  
怕，我是等尔大家来东。 为了我个奴仆亚伯拉罕，会赐福拨尔，

kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ Yi-sah læ keh-deo zao ih-zo dæn tao-ka Yiae-o-wô-go ming-deo tah  
加凑尔个后代。」 25 以撒来箇头造一座坛，祷告耶和华个名头，搭

tsiang-bong wa-yiu gyi-go nu-boh gyüih tsing  
帐篷，还有其个奴仆掘井。

[1] Ziu-z Tsang-zao. 就是争造。（原注）

[2] Ziu-z Ün-ky'i. 就是怨气。（原注）

[3] Ziu-z Kw'un-k'ong. 就是宽空。（原注）

26 Uô-pi-mi-lih teng gyi beng-yiu Uô-wu-sah  
 以撒等其朋友亚户撒，等将军非各从其腊来见以撒。  
 27 Yi-sah teng gyi-lah wô Ng-lah ün'-eng ngô ts'a ngô li-k'æ-leh ng-lah ky'i næn-kæn dza-we tao  
 以撒等其拉话：「尔拉怨恨我，差我离开了尔拉去，难间咋会到  
 我地方来？」 28 Gyi-lah wô Ah-lah k'en-kyin Yiae'-o-wô jih-dzæ teng ng dô-kô læ-tong  
 其拉话：「阿拉看见耶和华实在等尔大家来东，  
 keh-lah ah-lah wô Næn-kæn ah-lah teng ng hao vah-tsiu wa-yiu ng teng ah-lah hao lih-iah  
 箇拉阿拉话：『难间阿拉等尔好罚咒，还有尔等阿拉好立约。』 29  
 Ng m-nao 'æ ah-lah ziang ah-lah ka feh-zing væn-djoh ng tæn-tsih hao-hao dæ ng song ng  
 尔呒得好害阿拉，像阿拉介弗曾犯着尔，单只好好待尔，送尔  
 en-en-tæn-tæn c'ih-ky'i næn-kæn ng z dzong Yiae'-o-wô teh-djoh fo-ky'i-de Yi-sah we-leh keh-sing  
 安安耽耽出去。难间尔是从耶和华得着福气了。」 30 以撒为了箇星  
 nying bæn-tsiu gyi-lah ziu ky'üoh-ky'üoh hah-hah Di-nyi t'in-nyiang tsao bô-ky'i dô-kô vah-tsiu  
 人办酒，其拉就吃吃喝喝。 31 第二天亮早爬起，大家罚咒。  
 Yi-sah song gyi-lah en-en-tæn-tyen kyü-ky'i Keh-nyih Yi-sah-go nu-boh læ t'ong-pao gyi gyüih-tsing-go  
 以撒送其拉安安耽耽归去。 32 箇日以撒个奴仆来通报其掘井个  
 z-ken teng gyi wô Ah-lah yi-kying teh-djoh shü-de Ziu eo gyi Z-pô keh-lah tao  
 事干，等其话：「阿拉已经得着水了。」 33 就讴其示巴<sup>[1]</sup>。箇拉到  
 jü-kying keh dzing-li di-ming kyiao-leh Bih-z-pô  
 如今箇城里地名叫勒别是巴<sup>[2]</sup>。

[1] *Ziu-z Vah-tsiu.* 就是罚咒。（原注）

[2] *Ziu-z Vah-tsiu go tsing.* 就是罚咒个井。（原注）

34 Yi-sao nyin-kyi s-jih shü dæ Heh nying Bih-li-go nön Yiu-tih teng Heh nying Yi-leng-go nön  
 以扫年纪四十岁抬赫人别利个因犹滴，等赫人以伦个因  
 Pô-z-meh tso ts'i-ts Keh liang-go sing-vu s-teh Yi-sah teng Li-pah-kyüô sing-li iu-meng  
 巴是抹做妻子。 35 箇两个新妇使得以撒等利百加心里忧闷。

## Ts. XXVII.

Yi-sah nyin-kyi lao z'-eo ngæn-tsing hwô-de m-neh k'en-kyin eo do ng-ts Yi-sao teng gyi  
 以撒年纪老时候，眼睛花了，呒得看见，讴大儿子以扫，等其  
 wô Ngô-go ng-ts Gyi wô Ngô læ-tong Yi-sah wô Ngô lao-de feh  
 话：「我个儿子！」其话：「我来东。」 2 以撒话：「我老了，弗  
 hyiao-teh kyi-z we si Næn-kæn ng hao do kong tsin keh-sing tong-si tao din-li ky'i teng ngô ky'i k'ô  
 晓得几时会死。 3 难间尔好驮弓箭箇星东西到田里去，等我去柯

loh Tso ngô sô hwun-hyi ky'üoh-go mi-dao do-læ peh ngô ky'üoh s-teh ngô feh-zing si yi-zin sing-li  
鹿。<sup>4</sup> 做我所欢喜吃个味道驮来拨我吃，使得我弗曾死以前，心里  
hao coh-foh ng Yi-sah teng ng-ts Yi-sao wô-go z'-eo Li-pah-kyüô t'ing-meng-de 'eo-deo  
好祝福尔。」<sup>5</sup> 以撒等儿子以扫话个时候，利百加听闻了。后头  
Yi-sao tao din-li ky'i iao k'ô-leh loh læ  
以扫到田里去，要柯勒鹿来。

6 Li-pah-kyüô teng ng-ts Yüô-koh wô Ngô t'ing-meng ng ah-tia teng ng ah-ko Yi-sao wô  
利百加等儿子雅各话：「我听闻尔阿爹等尔阿哥以扫话：<sup>7</sup>  
Teng ngô ky'i do loh tso hao-ky'üoh-go mi-dao peh ngô ky'üoh-ts s-teh ngô feh-zing si yi-zin hao læ  
『等我去驮鹿做好吃个味道拨我吃仔，使得我弗曾死以前，好来  
Yiae-o-wô-go min-zin coh-foh ng Næn-kæn ngô ng-ts ng t'ing ngô-go shih-wô tsiao ngô-go  
耶和华个面前祝福尔。』<sup>8</sup> 难间我儿子，尔听我个说话，照我个  
feng-fu Ng tao yang-de-li ky'i do liang-tsah hao-hao-go siao sæn-yang ngô we teng ng ah-tia tso gyi  
吩咐。<sup>9</sup> 尔到羊队里去，驮两只好好个小山羊，我会等尔阿爹做其  
sô hwun-hyi ky'üoh-go mi-dao Ng do-ky'i peh ng ah-tia ky'üoh-ts s-teh gyi feh-zing si yi-zin hao  
所欢喜吃个味道。<sup>10</sup> 尔驮去拨尔阿爹吃仔，使得其弗曾死以前好  
coh-foh ng Yüô-koh teng ah-nyiang Li-pah-kyüô wô Ng k'en ngô-go ah-ko Yi-sao kyi-sing z  
祝福尔。」<sup>11</sup> 雅各等阿娘利百加话：「尔看，我个阿哥以扫机身是  
c'ih-mao-go ngô-go kyi-sing z kwóng-wah-go K'ong-p'ô ah-tia we moh-moh ngô sön ngô z  
出毛个，我个机身是光滑个。<sup>12</sup> 恐怕阿爹会摸摸我，算我是  
p'in-nying-go ka-ni feh-neng-keo teh-djoh coh-foh fæn-cün ziu tsiu-mô Ah-nyiang teng gyi wô  
騙人个，介呢弗能够得着祝福，反转就咒骂。」<sup>13</sup> 阿娘等其话：  
Ngô ng-ts ng ziu tsiu-mô kwe-peh ngô-go sing-zông tæn-tsih t'ing ngô shih-wô teng ngô ky'i  
「我儿子，尔受咒骂归拨我个身上。单只听我说话，等我去了  
do-leh-læ Gyi ziu ky'i do-læ kao-fu ah-nyiang gyi ah-nyiang tso gyi ah-tia sô hwun-hyi  
驮勒来。」<sup>14</sup> 其就去驮来，交付阿娘。其阿娘做其阿爹所欢喜  
ky'üoh-go mi-dao Li-pah-kyüô do gyi do ng-ts Yi-sao oh-li læ-tong-go hao-hao i-zóng peh siao ng-ts  
吃个味道。<sup>15</sup> 利百加驮其大儿子以扫屋里来东个好好衣裳拨小儿子  
Yüô-koh c'ün Yi do siao sæn-yang-go bi kæ-leh Yüô-koh-go siu teng deo-kying kwóng-wah-go di-föng  
雅各穿。<sup>16</sup> 又驮小山羊个皮，盖勒雅各个手，等头颈光滑个地方。  
Do-leh sô be-bæn hao ky'üoh-go mi-dao teng ping kao-fu ng-ts Yüô-koh-go siu-li  
17 驮勒所备办好吃个味道等饼，交付儿子雅各手里。

18 Yüô-koh tseo-tao ah-tia di-föng wô Ngô ah-tia Gyi wô Ngô læ-tong ngô  
雅各走到阿爹地方，话：「我阿爹！」其话：「我来东。我  
ng-ts ng z jü Yüô-koh teng ah-tia wô Ngô z ng do ng-ts Yi-sao ing feng-fu  
儿子，尔是谁？」<sup>19</sup> 雅各等阿爹话：「我是尔大儿子以扫。应吩咐  
ka tso ts'ing ng bô-tæn-ky'i zo-ts ky'üoh ngô loh-go nyüoh s-teh ng sing-li hao coh-foh ngô  
介做。请尔爬带起坐仔，吃我鹿个肉，使得尔心里好祝福我。」<sup>20</sup>  
Yi-sah teng ng-ts wô Ngô ng-ts Ng dza-we p'ong-djoh-leh ka kw'a Gyi wô Ing-we  
以撒等儿子话：「我儿子，尔咋会碰着勒介快？」其话：「因为

ng-go Jing-ming Yiae'-o-wô s-peh ngô jing-liu  
 尔个神明耶和华赐拨我顺流。」<sup>21</sup> 以撒等雅各话：「我儿子，尔  
 tseo-long-læ peh ngô moh-moh ng k'en ng jih-dzæ z ngô ng-ts Yi-sao feh  
 走拢来，拨我摸摸尔看，尔实在是我儿子以扫弗。」<sup>22</sup> 雅各走拢到  
 ah-tia di-fông Yi-sah moh-moh gyi wô Sing-ing z Yüô-koh-go sing-ing siu z Yi-sao-go  
 阿爹地方。以撒摸摸其，话：「声音是雅各个声音，手是以扫个  
 siu We-leh gyi siu yiu mao zhang ah-ko Yi-sao-go siu keh-lah bin-feh-ts'ing-tong ziu coh-foh  
 手。」<sup>23</sup> 为了其手有毛像阿哥以扫个手，箇拉辨弗清通，就祝福  
 gyi Gyi wô Ng jih-dzæ z ngô ng-ts Yi-sao feh Yüô-koh wô Z-go  
 其。<sup>24</sup> 其话：「尔实在是我儿子以扫弗？」雅各话：「是个。」<sup>25</sup>  
 Yi-sah yi wô Do gyi long-læ peh ngô ky'töh ng-ts-go loh nyüoh s-teh ngô sing-li hao coh-foh  
 以撒又话：「驮其拢来拨我吃儿子个鹿肉，使得我心里好祝福  
 ng Yüô-koh ziu do-long peh ah-tia ah-tia ky'töh-de yi do tsu peh ah-tia ah-tia hah-de  
 尔。」雅各就驮拢拨阿爹，阿爹吃了，又驮酒拨阿爹，阿爹喝了。  
 Gyi ah-tia Yi-sah teng gyi wô Ngô ng-ts tseo-long-læ ts'ing-ts'ing ngô cü Yüô-koh ziu  
 26 其阿爹以撒等其话：「我儿子走拢来，亲亲我嘴。」<sup>27</sup> 雅各就  
 tseo-long ts'ing-ts'ing ah-tia cü ah-tia hyüong-djoh gyi i-zöng-go hyiang-ky'i coh-foh gyi wô Ngô  
 走拢亲亲阿爹嘴。阿爹嗅着其衣裳个香气，祝福其，话：「我  
 ng-ts-go hyiang-ky'i ziang Yiae'-o-wô sô s-foh go din-li hyiang-ky'i Dæn-nyün Jing-ming s-peh ng  
 儿子个香气像耶和华所赐福个田里香气。」<sup>28</sup> 但愿神明赐拨尔  
 t'in-li-go lu-shü di-t'u-go 'eo-jih koh teng tsu fong-fong tsoh-tsoh Dæn-nyün pah-sing voh-z ng  
 天里个露水，地土个厚实，谷等酒丰丰足足。<sup>29</sup> 但愿百姓服侍尔，  
 lih-koh tu boh-tao pa ng hyüong-di li-hiang ng tso cü dong meo-go ng-ts yia boh-tao pa ng væn-pah  
 列国都伏倒拜尔，兄弟里向尔做主，同母个儿子也伏倒拜尔。凡百  
 tsiu-mô ng-go we ziu tsiu-mô coh-foh ng-go yia we ziu foh-ky'i  
 咒骂尔个会受咒骂，祝福尔个也会受福气。

30 Yi-sah coh-foh Yüô-koh hao-de Yüô-koh kông-kóng li-k'æ ah-tia Yi-sah tseo-c'ih k'eo-k'eo gyi  
 以撒祝福雅各好了，雅各刚刚离开阿爹以撒走出，扣扣其  
 ah-ko Yi-sao tang din-liah kyü-læ yia be-bæn-leh hao-ky'töh-go mi-dao do-læ peh ah-tia teng gyi  
 阿哥以扫打田猎归来。<sup>31</sup> 也备办了好吃个味道驮来拨阿爹，等其  
 ah-tia wô Ts'ing ah-tia ky'i-læ ky'töh ng-ts-go loh nyüoh s-teh ng sing-li hao coh-foh  
 阿爹话：「请阿爹起来，吃儿子个鹿肉，使得尔心里好祝福  
 ngô Gyi ah-tia Yi-sah teng gyi wô Ng z jü Gyi wô Ngô z ng-go  
 我。」<sup>32</sup> 其阿爹以撒等其话：「尔是谁？」其话：「我是尔个  
 ng-ts ng do ng-ts Yi-sao Yi-sah do-nyiang gwah-gwah-teo wô Jü ni Ng feh-zing  
 儿子，尔大儿子以扫。」<sup>33</sup> 以撒大样刮刮抖，话：「谁呢？尔弗曾  
 læ-go zin-deo yi-kying do-leh loh nyüoh peh ngô ngô long-tsang ky'töh-ts coh-foh gyi-go keh-go nyung læ  
 来个前头，已经驮勒鹿肉拨我，我拢总吃仔祝福其个，箇个人来  
 'ah-li Gyi pih-ding we teh-djoh foh-ky'i Yi-sao t'ing-meng ah-tia shih-wô 'ao-li-da-k'oh teng  
 何里？其必定会得着福气。」<sup>34</sup> 以扫听闻阿爹说话，号泪大哭，等  
 ah-tia wô Gyi ng coh-foh peh ngô Ngô ah-tia ô yia hao coh-foh peh ngô  
 阿爹话：「求尔祝福拨我。我阿爹嘎！也好祝福拨我！」<sup>35</sup> 以撒

wō Ng ah-di t'eo-bun læ pō ng-go foh-ky'i deh-leh-ky'i-de Yi-sao wō Cü gyi go  
 话：「尔阿弟偷伴来把尔个福气夺了去了。」<sup>36</sup> 以扫话：「取其个  
 ming-z Yüô-koh jih-dzæ z-go gyi yiu liang-tsao tsin ngô we zin-deo deh ngô tsiang-ts-go ts'aen-nyih  
 名字雅各<sup>[1]</sup>实在是个。其有两遭占我位。前头夺我长子个产业，  
 næn-kæn pō ngô-go foh-ky'i yi deh-leh-ky'i-de Gyi yi wō Næn-dao m-kao hao tsæ coh-foh ngô  
 难间把我个福气，又夺了去了。」其又话：「难道呒告好再祝福我  
 ma Yi-sah we-teh Yi-sao wō Ngô yi-kying lih Yüô-koh tso ng-go cü s-teh cong  
 吗？」<sup>37</sup> 以撒回答以扫，话：「我已经立雅各做尔个主，使得众  
 hyüong-di tu voh-z gyi ngô yi do-leh koh teng tsiu iang gyi ngô-go ng-ts næn-kæn ngô do soh-si peh  
 兄弟都服侍其。我又驮勒谷等酒养其。我个儿子，难间我驮啥西拨  
 ng ni Yi-sao teng ah-tia wō Ngô ah-tia ng næn-dao tsih-yiu ka ih-tsao hao coh-foh  
 尔呢？」<sup>38</sup> 以扫等阿爹话：「我阿爹，尔难道只有介一遭好祝福  
 ma Ngô ah-tia ô yia hao coh-foh peh ngô Gyu ng coh-foh peh ngô Yi-sao hyiang-hyiang  
 吗？我阿爹嘎！也好祝福拨我。求尔祝福拨我。」以扫响响  
 k'oh-ky'i-læ-de Gyi ah-tia Yi-sah we-teh gyi wō Ng sô deng-go di-föng hao teh-djoh  
 哭起来了。<sup>39</sup> 其阿爹以撒回答其，话：「尔所庵个地方好得着  
 di-t'u-go 'eo-jih teng t'in-zöng kóng-loh-læ-go lu-shü Ng k'ao zi-go pao-kyin hao ko nyih-ts yia  
 地土个厚实，等天上降落来个露水。<sup>40</sup> 尔靠自个宝剑好过日子，也  
 we voh-z ng-go ah-di teng-tao ng cõng-gyün-go z'-eo t'eh-diao gyi-go ah li-k'æ ng-go  
 会服侍尔个阿弟。等到尔掌权个时候，脱掉其个轭离开尔个  
 deo-kying  
 头颈。」

[1] Ziu-z Tsin-we-ts-go. 就是占位子个。（原注）

41 Yi-sao we-leh ah-tia coh-foh-go z-ken ün'-eng Yüô-koh gyi sing-li wō Ah-tia  
 以扫为了阿爹祝福个事干，怨恨雅各。其心里话：「阿爹  
 sông-z-go nyih-ts gying-de ka z'-eo ngô pih-ding sah-diao ah-di Yüô-koh Do ng-ts Yi-sao  
 丧事个日子近了，介时候我必定杀掉阿弟雅各。」<sup>42</sup> 大儿子以扫  
 keh-sing shih-wô yiu nyiing t'ong-cü Li-pah-kyüô gyi ziu ts'a nyiing eo siao ng-ts Yüô-koh teng gyi wō  
 箕星说话，有人通知利百加。其就差人讴小儿子雅各，等其话：  
 Ng ah-ko Yi-sao iao sah-diao ng c'ih gyi-go ky'i ka-ni ngô ng-ts yüong i ngô-go  
 「尔阿哥以扫要杀掉尔，出其个气。<sup>43</sup> 介呢我儿子，用依我个  
 shih-wô dong-sing dao-tao Ha-læn ngô hyüong-di Lah-pæn-go di-föng ky'i læ keh-deo deng kyi-nyih  
 说话，动身逃到哈兰，我兄弟拉班个地方去。<sup>44</sup> 来箇头庵几日，  
 teng ng ah-ko ky'i ko-deo-ts Ziu-z gyi 'eng ng-go ky'i bing-loh-de mõng-kyi ng sô tao gyi-go  
 等尔阿哥气过头仔。<sup>45</sup> 就是其恨尔个气平落了，忘记尔所到其个  
 z-ken ngô ziu we ts'a nyiing læ eo ng dzong keh-deo kyü-læ Ngô dza-hao ih-nyih sông-diao ng liang-go nyiing  
 事干，我就会差人来讴尔从箇头归来。我咋好一日丧掉尔两个人  
 ma Li-pah-kyüô teng Yi-sah wō We-leh Heh nyiing-go nön ngô tso-nying tu in-væn-de ziah-z  
 吗？」<sup>46</sup> 利百加等以撒话：「为了赫人个囡我做人都厌烦了。若是

Yüô-koh yia dæ Heh nying-go nön tso ts'i-ts      ziang ts'-di-go nyü-nying ka      ngô tso-nying yiu soh-go hao-c'ü  
雅各也抬赫人个因做妻子，像此地个女人介，我做人有啥个好处  
ni  
呢？」

## Ts. XXVIII.

Yi-sah eo Yüô-koh coh-foh gyi yi feng-fu gyi wô Ng m-nao dæ Kyüô-nen nying-go  
以撒讴雅各，祝福其，又吩咐其，话：「尔呒得好抬迦南人个  
nön tso ts'i-ts Hao dong-sing tao Pô-t'aen-üô-læn ky'i tao ng nga-kong Pe-t'u-li-go oh-li læ  
因做妻子。<sup>2</sup> 好动身到巴坦亚兰去，到尔外公彼土利个屋里；来  
keh-deo dzong ng nyiang-gyiu Lah-pæn-go nön cong-nyiang c'ü ih-go ts'i-ts Dæn-nyün djün-neng-go Jing-ming s  
箇头从尔娘舅拉班个因中 央娶一个妻子。<sup>3</sup> 但愿全能个神明赐  
foh-ky'i peh ng s-teh ng 'eo-dæ meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ tso leng-ts'in-leng-væn-go pah-sing  
福气拔尔，使得尔后代茂茂盛盛多起来，做论千论万个百姓。<sup>4</sup>  
Wa-yiu pô Üô-pah-lah-hen-go foh-ky'i s-peh ng lin ng-go 'eo-dæ hao tsih-ziu Jing-ming sô s-peh  
还有把亚伯拉罕个福气赐拔尔连尔个后代，好接受神明所赐拔  
Üô-pah-lah-hen-go di-föng ziu-z ng yin-dzæ tæn-koh-tong-go di-föng Yi-sah ts'a Yüô-koh ky'i  
亚伯拉罕个地方，就是尔现在耽搁东个地方。」<sup>5</sup> 以撒差雅各去，  
gyi ziu tseo-tao Pô-t'aen-üô-læn ky'i kyiin Üô-læn nyig Pe-t'u-li-go ng-ts Lah-pæn ziu-z Yi-sao teng  
其就走到巴坦亚兰，去见亚兰人彼土利个儿子拉班，就是以扫等  
Yüô-koh ah-nyiang Li-pah-kyüô-go hyüong-di  
雅各阿娘利百加个兄弟。

6 Yi-sao k'en-kyin Yi-sah coh-foh Yüô-koh ts'a gyi tao Pô-t'aen-üô-læn ky'i iao læ keh-deo dæ  
以扫看见以撒祝福雅各，差其到巴坦亚兰去，要来箇头抬  
ts'i-ts ping-ts'ia coh-foh-go z-'eo feng-fu gyi wô Ng m-nao dæ Kyüô-nen nying-go nön tso  
妻子，并且祝福个时候吩咐其，话：「尔呒得好抬迦南人个因做  
ts'i-ts k'en-kyin Yüô-koh i-leh tia-nyiang tao Pô-t'aen-üô-læn ky'i-de Yi-sao ziu hyiao-teh Kyüô-nen  
妻子。」<sup>7</sup> 看见雅各依了爹娘到巴坦亚兰去了。<sup>8</sup> 以扫就晓得迦南  
ning-go nön z ah-tia Yi-sah feh-hwun-hyi-go keh-lah Yi-sao tao Yi-jih-mô-li-go oh-li ü gyi sô  
人个因是阿爹以撒弗欢喜个。箇拉以扫到以实玛利个屋里，于其所  
yiu-go ts'i-ts ts-nga yi dæ Mô-ha-lah tso ts'i-ts ziu-z Üô-pah-lah-hen ng-ts Yi-jih-mô-li-go  
有个妻子之外，又抬玛哈拉做妻子，就是亚伯拉罕儿子以实玛利个  
nön Nyi-bæ-yiah-go ts'i-me  
因，尼徘徊个姊妹。

10 Yüö-koh li-k'æ Bih-z-pô dziao-leh Ha-læn ka ky'i Tseo-tao ih-t'ah di-föng nyih-deo  
雅各离开别是巴，朝勒哈兰介去。 11 走到一墇地方，日头  
 yi-kying loh-sæn ziu soh-ko yia pô keh di-föng-go zah-deo tông tsing-deo lae keh-deo kw'eng-joh-deo  
 已经落山，就宿过夜，把箇地方个石头当枕头，来箇头困熟了。 12  
 Gyi tso mông k'en-kyin yiu lu-t'æ föng-læ di-yang-li zông-deo bang-djoh t'in Jing-ming-go t'in-s lae-tih  
 其做梦，看见有路梯放来地垟里，上头碰着天，神明个天使来的  
 tseo-zöng tseo-loh Yiæ-'o-wô lih-læ gyi zöng-deo wô Ngô z Yiæ-'o-wô ng tsu-tsöng  
 走上走落。 13 耶和华立来其上头，话：「我是耶和华，尔祖宗  
 Üö-pah-lah-hen-go Jing-ming teng Yi-sah-go Jing-ming yin-dzæ ng sô kw'eng-go di-föng Ngô we s-peh  
 亚伯拉罕个神明，等以撒个神明。现在尔所困个地方，我会赐拨  
 ng teng ng-go 'eo-dæ Ng-go 'eo-dæ we ziang di-yang-li-go hwe-dzing ng we yin-k'æ tao  
 尔等尔个后代。 14 尔个后代会像地垟里个灰尘。尔会延开到  
 tong-nen-si-poh ping-ts'ia t'in-'o keh-sing dzoh-veng tu we dzong ng teng ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i  
 东南西北，并且天下箇星族份都会从尔，等尔个后代得着福气。 15  
 Ngô z teng ng dô-kô lae-tong ng sô tao-go di-föng we pao-yiu ng tsæ ling ng cün keh di-föng lae  
 我是等尔大家来东，尔所到个地方会保佑尔，再领尔转箇地方来，  
 Ngô feh-we ky'i-diao ng teng-tao Ngô teng ng sô wô-go tu tso dzing-kong  
 我弗会弃掉尔等到我等尔所话个都做成功。」

16 Yüö-koh diao-kao-cün-kæ wô Yiæ-'o-wô jih-dzæ lae döng-deo ngô tao feh hyiao-teh  
雅各调觉转来话：「耶和华实在来荡头，我倒弗晓得。」 17  
 Ziu p'ô-gyü wô Keh-go di-föng dza p'ô ni Keh ky'i feh-z Jing-ming-go oh t'in-go meng  
 就怕惧，话：「箇个地方咋怕呢！箇岂弗是神明个屋，天个门  
 ma Yüö-koh tsao-t'in-nyiang bô-ky'i do-leh tông tsing-deo-go zah-deo lih-ky'i tso djü-ts pô yiu  
 吗？」 18 雅各早天亮爬起，驮勒当枕头个石头立起做柱子，把油  
 kyiao-læ gyi zöng-deo Ziu c'ü gyi di-ming Pah-deh-li keh dzing-li peng-læ z kyiao-leh Lu-s  
 浇来其上头。 19 就取其地名伯特利<sup>[1]</sup>，箇城里本来是叫勒路斯。 20  
 Yüö-koh hyü nyün-sing wô Jing-ming ziah teng ngô dô-kô lae-tong pao-yiu ngô sô tseo-go lu peh ngô  
雅各许愿心话：「神明若等我大家来东，保佑我所走个路，拨我  
 ky'üoh-zih i-c'ün s-teh ngô en-en-wäng-wäng kyü ah-tia-go oh-li ka-ni Yiæ-'o-wô pih-ding tso  
 吃食衣穿， 21 使得我安安稳稳归阿爹个屋里，介呢耶和华必定做  
 ngô-go Jing-ming Ngô sô lih-go djü-ts keh-kw'e zah-deo tsiang-læ hao tso Jing-ming-go oh væn-pah  
 我个神明。 22 我所立个柱子，箇块石头，将来好做神明个屋。凡百  
 Ng s-peh ngô-go ngô pih-ding jih-kwu teh-ih hyin-peh Ng  
 尔赐拨我个，我必定十股得一献拨尔。」

[1] Ziu-z Jing-ming go oh. 就是神明个屋。（原注）

## Ts. XXIX.

Yüô-koh ziu dong-sing tao tong-pin nying-go di-fông  
雅各就动身到东边人个地方。 <sup>2</sup> 看见田里一口井，有三队羊  
 keh-deo kw'eng-kæn ing-we su-djöng keh-sing yiang z dzong keh-k'eo tsing ky'üoh-shü  
箇头困间；因为素常箇星羊是从箇口井吃水。 盖井口个石头是  
 do-go Teng-tao long-tsang yiang-de jü-long-læ-de ziu fah-ko tsing-k'eo-li-go zah-deo peh yiang ky'üoh-shü  
大个。 <sup>3</sup> 等到拢总羊队聚拢来了，就发过井口里个石头拨羊吃水，  
 'eo-deo tsing-k'eo dzing-gyiu yüong zah-deo kæ-hao  
后头井口仍旧用石头盖好。 <sup>4</sup> 雅各等其拉话： 「兄弟，尔从何里  
 læ-go Gyi-lah wô Ah-lah dzong Ha-læn læ-go Yi teng gyi-lah wô Ng nying-teh  
来个？」其拉话： 「阿拉从哈兰来个。」 <sup>5</sup> 又等其拉话：「尔认得  
 Nô-nghoh-go ng-ts Lah-pæn feh Gyi-lah wô Nying-teh go  
拿鹤个儿子拉班弗？」其拉话： 「认得个。」 <sup>6</sup> 雅各等其拉话：  
 Gyi hao feh Gyi-lah wô Hao-go ng k'en gyi nön Lah-kyih ken-leh yiang læ-de  
「其好弗？」其拉话： 「好个。尔看，其因拉结赶勒羊来了。」 <sup>7</sup>  
 Yüô-koh wô Nyih-deo wa kao-kao-go feh-z cong-sang jü-long z'-eo  
雅各话： 「日头还高高个，弗是众牲聚拢时候，何弗拨羊吃了  
 shü tsæ ky'i ü-ü gyi Gyi-lah wô Long-feh-læ-go iao teng-tao long-tsang yiang-de tu  
水，再去喂喂其。」 <sup>8</sup> 其拉话：「弄弗来个，要等到拢总羊队都  
 jü-long hao fah-ko tsing-k'eo-li-go zah-deo peh yiang ky'üoh shü  
聚拢，好发过井口里个石头，拨羊吃水。」  
 Teng gyi-lah kông-go z'-eo k'eo-k'eo Lah-kyih ken-leh ah-tia yiang læ-de  
9 等其拉讲个时候，扣扣拉结赶勒阿爹羊来了，因为阿爹羊是  
 gyi sô kwun-go Yüô-koh k'en-kyin nyiang-gyiu Lah-pæn-go nön Lah-kyih teng nyiang-gyiu Lah-pæn-go yiang ziu  
其所管个。 <sup>10</sup> 雅各看见娘舅拉班个因拉结，等娘舅拉班个羊，就  
 tseo-long-ky'i fah-ko tsing-k'eo-li-go zah-deo peh nyiang-gyiu Lah-pæn-go yiang ky'üoh shü  
走拢去，发过井口里个石头，拨娘舅拉班个羊吃水。 <sup>11</sup> 雅各等  
 Lah-kyih ts'ing-cü hyiang-hyiang k'oh-ky'i-læ-de Yüô-koh wô hyiang Lah-kyih dao zi z gyi ah-tia-go  
拉结亲嘴，响响哭起来了。 <sup>12</sup> 雅各话向拉结道，自是其阿爹个  
 nga-sang Li-pah-kyüô-go ng-ts Lah-kyih ziu peng-ky'i t'ong-cü ah-tia Lah-pæn t'ing-meng nga-sang Yüô-koh  
外甥，利百加个儿子，拉结就奔去通知阿爹。 <sup>13</sup> 拉班听闻外甥雅各  
 læ-de ziu peng-c'ih nying-tsih gyi bao-leh gyi ts'ing-cü ling gyi tseo-tsing oh-li Yüô-koh pô keh-sing  
来了，就奔出迎接其，抱勒其，亲嘴，领其走进屋里。雅各把箇星  
 z-ken tu kao-su Lah-pæn Lah-pæn teng gyi wô Ng jih-dzæ z ngô kweh-deo ngô-go nyüoh  
事干都告诉拉班。 <sup>14</sup> 拉班等其话： 「尔实在是我骨头，我个肉。」  
 ziu teng gyi dô-kô deng-leh ih-ko yüih

就等其大家庵勒一个月。

15 Lah-pæn teng Yüô-koh wô Ng se-tsih z ngô-go nga-sang næn-dao hao bah-bah teng ngô tso  
拉班等雅各话：「尔虽即是我个外甥，难道好白白等我做

z-ken ma Ng wô hyiang ngô dao ng kong-din dza-go Lah-pæn yiu liang-go nön do-nön ming-z  
事干吗？尔话向我道，尔工钿咋个？」<sup>16</sup> 拉班有两个囡：大囡名字

Li-üô siao-nön ming-z Lah-kyih Li-üô ngæn-tsing yiu mao-bing Lah-kyih siang-mao hao-k'en tsöng-mun  
利亚，小囡名字拉结。<sup>17</sup> 利亚眼睛有毛病，拉结相貌好看装满。

18 Yüô-koh æ-sih Lah-kyih keh-lah wô Ngô we-leh ng siao-nön Lah-kyih dzing-nyün voh-z ng ts'ih-nyin  
雅各爱惜拉结，箇拉话：「我为了尔小囡拉结情愿服侍尔七年

kong-fu Lah-pæn wô Pô nön hyü-peh bih-nying feh-jü hyü-peh ng ka-ni ng hao ngô  
工夫。」<sup>19</sup> 拉班话：「把囡许拨别人，弗如许拨尔，介呢尔好我

dô-kô deng-tong Yüô-koh we-leh Lah-kyih voh-z ts'ih-nyin ing-we ting æ-sih gyi keh-lah k'en ts'ih  
大家庵东。」<sup>20</sup> 雅各为了拉结服侍七年，因为顶爱惜其，箇拉看七

nyin ziang kyi-nyih kong-fu ka  
年像几日工夫介。

21 Yüô-koh teng Lah-pæn wô Ngô-go nyih-ts yi-kying mun-de ts'ing ng pô ts'i-ts peh ngô  
雅各等拉班话：「我个日子已经满了，请尔把妻子拨我，

s-teh ngô hao teng gyi dong-zöng Lah-pæn ziu jü-long keh di-föng-go cong-nying bæn tsiu  
使得我好等其同床。」<sup>22</sup> 拉班就聚拢箇地方个众人，办酒。<sup>23</sup>

Yia-tao pô gyi do-nön Li-üô ling-ky'i peh Yüô-koh Yüô-koh teng gyi dong-zöng Lah-pæn yi pô ô-deo  
夜到把其大囡利亚领去拨雅各。雅各等其同床。<sup>24</sup> 拉班又把丫头

Sih-p'ô peh gyi nön Li-üô tso ô-deo Di-nyi t'in-nyiang Yüô-koh k'en-kyin z Li-üô teng Lah-pæn wô  
悉帕拨其囡利亚做丫头。<sup>25</sup> 第二天亮雅各看见是利亚，等拉班话：

ngô Ng dza-we z-ka dæ ngô Ngô ky'i-feh-z we-leh Lah-kyih voh-z ng-go ma Dza-we hong-p'in  
「尔咋会是介待我？我岂弗是为了拉结服侍尔个吗？咋会哄骗

我？」<sup>26</sup> 拉班话：「弗曾嫁大个，先嫁小个，来阿拉地方箇是

tso-feh-læ-go Ng hao mun gyi ts'ih-nyih-go nyih-ts ah-lah yia we pô Lah-kyih peh ng tso ng-go  
做弗来个。<sup>27</sup> 尔好满其七日个日子，阿拉也会把拉结拨尔做尔个

kong-din ng tsæ voh-z ngô ts'ih-nyin Yüô-koh i gyi ka tso mun gyi ts'ih-nyin-go nyih-ts  
工钿，尔再服侍我七年。」<sup>28</sup> 雅各依其介做，满其七年个日子。

Lah-pæn yi pô nön Lah-kyih peh gyi tso ts'i-ts Ping-ts'ia Lah-pæn pô ô-deo Pih-lah peh gyi nön Lah-kyih tso  
拉班又把囡拉结拨其做妻子。<sup>29</sup> 并且拉班把丫头辟拉拨其囡拉结做

ô-deo Yüô-koh teng Lah-kyih dong-zöng æ-sih Lah-kyih ko-jü Li-üô 'eo-deo tsæ voh-z Lah-pæn  
丫头。<sup>30</sup> 雅各等拉结同床，爱惜拉结过如利亚，后头再服侍拉班

ts'ih-nyin  
七年。

31 Yiæ-'o-wô hyiao-teh Li-üô ziu ſe-ky'üoh peh gyi sang-yiang dæn-z Lah-kyih feh we sang  
耶和华晓得利亚受委曲，拨其生养，但是拉结弗会生。<sup>32</sup>

Li-üô yiu sing-yüng sang ng-ts c'ü gyi ming-z Liu-bin ing-we wô Yiæ-'o-wô jih-dzæ z  
利亚有身孕生儿子，取其名字流便<sup>[1]</sup>，因为话：「耶和华实在是

kyi-nyiæn ngô-go kw'u-ts'u      keh-tsao dziang-fu pih-ding we æ-sih ngô      Tsæ yiu-sing sang ng-ts wô  
 记念我个苦楚，箇遭丈夫必定会爱惜我。」<sup>33</sup> 再有身生儿子，话：  
 Yiae'-o-wô t'ing-meng ngô ziu ſe-ky'üoh      keh-lah tsæ s-peh ngô ng-ts      ziu c'ü gyi ming-z  
 「耶和华听闻我受委曲，箇拉再赐拨我儿子。」就取其名字  
 Si-min      Yi yiu-sing sang ng-ts wô      Keh-tsao dziang-fu tsong-we teng ngô yiu kao-nyin ing-we  
 西缅<sup>[2]</sup>。<sup>34</sup> 又有身生儿子，话：「箇遭丈夫总会等我有胶黏，因为  
 ngô yi-kying sang sæn-go ng-ts peh gyi      ziu c'ü gyi ming-z Li-vi      Tsæ yiu-sing sang ng-ts  
 我已经生三个儿子拨其。」就取其名字利未<sup>[3]</sup>。<sup>35</sup> 再有身生儿子，  
 wô      Næn-kæn ngô we tsæn-me Yiae'-o-wô      ziu c'ü gyi ming-z Yiu-da      'eo-deo feh sang-de  
 话：「难间我会赞美耶和华。」就取其名字犹大<sup>[4]</sup>。后头弗生了。

[1] Ziu-z K'en 'ô, ih-go ng-ts. 就是看下，一个儿子。（原注）

[2] Ziu-z T'ing-meng. 就是听闻。（原注）

[3] Ziu-z Yiu-kao-nyin. 就是有胶黏。（原注）

[4] Ziu-z Tsæn-me. 就是赞美。（原注）

## Ts. XXX.

Lah-kyih zi kyüoh-teh m-neh teng Yüö-koh sang ng-ts      ziu ky'i ah-tsi feh-ko      teng Yüö-koh wô  
 拉结自觉得呒得等雅各生儿子，就气阿姊弗过，等雅各话：  
 Peh ngô sang ng-ts      feh z-ka ngô iao si-de      Yüö-koh fah-öng      teng Lah-kyih wô      Ngô  
 「拔我生儿子，弗是介我要死了。」<sup>2</sup> 雅各发快，等拉结话：「我  
 næn-dao t'i Jing-ming kying-djü ng sang-yiang ma      Lah-kyih wô      Ngô-go ô-deo Pih-lah ng hao teng  
 难道替神明禁住尔生养吗？」<sup>3</sup> 拉结话：「我个丫头辟拉，尔好等  
 gyi dong-zöng      s-teh gyi sang ng-ts læ ngô kyiah-k'o-deo      ka-ni ngô k'o-yi dzong gyi djün-cong  
 其同床，使得其生儿子来我脚嗣头，介呢我可以从其传宗  
 tsih-dæ      Lah-kyih pô ô-deo Pih-lah peh gyi tso ah-yi      Yüö-koh teng gyi dong-zöng      Pih-lah  
 接代。」<sup>4</sup> 拉结把丫头辟拉拨其做阿姨，雅各等其同床。<sup>5</sup> 辟拉  
 yiu-sing      teng Yüö-koh sang ng-ts      Lah-kyih wô      Jing-ming z k'en-kwu ngô      t'ing ngô go  
 有身，等雅各生儿子。<sup>6</sup> 拉结话：「神明是看顾<sup>[1]</sup>我，听我个  
 sing-ing      s ng-ts peh ngô      ziu c'ü gyi ming-z Dæn      Lah-kyih-go ô-deo Pih-lah tsæ  
 声音，赐儿子拨我。」就取其名字但<sup>[2]</sup>。<sup>7</sup> 拉结个丫头辟拉再

yiu-sing teng Yüô-koh sang di-nyi ng-ts Lah-kyih wô Ngô teng ah-tsi 'eo-ky'i-lih tsang  
 有身，等雅各生第二儿子。<sup>8</sup> 拉结话：「我等阿姊候气力争，  
 teh-sing-de ziu c'ü gyi ming-z Neh-da-li Li-üô k'en-kyin zi feh sang-de pô gyi ô-deo  
 得胜了。」就取其名字纳大利<sup>[3]</sup>。<sup>9</sup> 利亚看见自弗生了，把其丫头  
 Sih-p'ô peh Yüô-koh tso ah-yi Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô teng Yüô-koh sang ng-ts Li-üô wô  
 悉帕拨雅各做阿姨。<sup>10</sup> 利亚个丫头悉帕等雅各生儿子。<sup>11</sup> 利亚话：  
 Yiu hyü-to læ-de ziu c'ü gyi ming-z Kyüô-teh Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô teng Yüô-koh sang  
 「有许多来了。」就取其名字迦得<sup>[4]</sup>。<sup>12</sup> 利亚个丫头悉帕等雅各生  
 di-nyi ng-ts Li-üô wô Ngô yiu foh-ky'i cong nyü-nying tsiang-læ yia we wô ngô yiu  
 第二儿子。<sup>13</sup> 利亚话：「我有福气，众女人将来也会话我有  
 foh-ky'i ziu c'ü gyi ming-z Üô-shih  
 福气。」就取其名字亚设<sup>[5]</sup>。

[1] *Ôh-wô*, *P'un-tön*. 或话，判断。（原注）

[2] *Ziu-z P'un-tön*. 就是判断。（原注）

[3] *Ziu-z 'Eo-ky'i-lih*. 就是候气力。（原注）

[4] *Ziu-z Hyü-to*. 就是许多。（原注）

[5] *Ziu-z Foh-ky'i*. 就是福气。（原注）

14 Keh mah-go z'-eo Liu-bin tao din-li ky'i p'ong-djoh hyün-ts'ao do læ peh ah-nyiang Li-üô  
 割麦个时候流便到田里去，碰着萱草驮来拨阿娘利亚。  
 Lah-kyih teng Li-üô wô Ng-go ng-ts hyün-ts'ao ts'ing ng feng-tin peh ngô Li-üô teng gyi  
 拉结等利亚话：「尔个儿子萱草请尔分点拨我。」<sup>15</sup> 利亚等其  
 wô Ng tsin-djü-leh ngô djang-fu næn-dao z siao z-ken næn-kæn wa iao do ngô ng-ts-go hyün-ts'ao  
 话：「尔占住勒我丈夫，难道是小事干？难间还要驮我儿子个萱草  
 ma Lah-kyih wô Ka-ni we-leh ng-go ng-ts hyün-ts'ao gyi kyih-mih hao teng ng soh-ko  
 吗？」拉结话：「介呢为了尔个儿子萱草，其今末好等尔宿过  
 yia Yia-kw'a Yüô-koh dzong din-li kyü-læ Li-üô tseo-c'ih nyung-ts'ih gyi wô Ng iao tao  
 夜。」<sup>16</sup> 夜快雅各从田里归来，利亚走出迎接其，话：「尔要到  
 ngô di-föng læ ing-we ngô z pô ng-ts-go hyün-ts'ao tso ding-din kwu ng Keh yia Yüô-koh teng gyi  
 我地方来，因为我是把儿子个萱草做定钿雇尔。」箇夜雅各等其  
 dong-zöng Jing-ming t'ing Li-üô gyi yiu-sing teng Yüô-koh sang di-ng-go ng-ts Li-üô  
 同床。<sup>17</sup> 神明听利亚，其有身，等雅各生第五个儿子。<sup>18</sup> 利亚

wô Ing-we ngô pô ô-deo peh djang-fu Jing-ming t'ing ngô-go kô-din ziu c'ü gyi ming-z  
 话：「因为我把丫头拨丈夫，神明听我个价钿。」就取其名字  
 Yi-sah-kyüô Li-üô yi yiu-sing teng Yüô-koh sang di-loh-go ng-ts Li-üô wô  
 以萨迦<sup>[1]</sup>。<sup>19</sup> 利亚又有身，等雅各生第六个儿子。<sup>20</sup> 利亚话：

Jing-ming z pō hao-hao kō-tsōng s-peh ngō keh-tsao dziang-fu tsong-we teng ngō dō-kō deng ing-we ngō  
「神明是把好好嫁妆赐拨我，箇遭丈夫总会等我大家庵，因为我  
yi-kying teng gyi sang loh-go ng-ts ziu c'ü gyi ming-z Si-pu-leng 'Eo-deo sang ih-go nön  
已经等其生六个儿子。」就取其名字西布伦<sup>[2]</sup>。<sup>21</sup>后头生一个囡，  
c'ü gyi ming-z Ti-nō  
取其名字底拿<sup>[3]</sup>。

[1] Ziu-z Kong-din. 就是工钿。 (原注)

[2] Ziu-z Deng-leh. 就是庵勒。 (原注)

[3] Ziu-z P'un-tön. 就是判断。 (原注)

22 Jing-ming kyi-nyiæn Lah-kyih Jing-ming yi t'ing gyi gyiu s-teh gyi we sang-yiang Lah-kyih yiu  
神明记念拉结。神明又听其求，使得其会生养。<sup>23</sup> 拉结有  
sing-yüing sang ng-ts wō Jing-ming yi-kying k'a-diao ngō-go wōng-k'ong Ziu c'ü gyi ming-z  
身孕，生儿子，话：「神明已经揩掉我个惶恐。」<sup>24</sup> 就取其名字  
Iah-seh wō Yia'e-o-wō we tsae kō ih-go ng-ts peh ngō ts'eo  
约瑟<sup>[1]</sup>，话：「耶和华会再加一个儿子拨我凑。」

[1] Ziu-z Kō-ts'eo. 就是加凑。 (原注)

25 Lah-kyih sang Iah-seh ts'eo Yüö-koh teng Lah-pæn wō Ts'ing ng peh ngō kyü peng di-föng  
拉结生约瑟之后，雅各等拉班话：「请尔，拨我归本地方，  
zi oh-li ky'i Ngō we-leh voh-z ng sô teh-djoh-go ts'i-ts ng-nō ts'ing ng kwe-peh ngō fōng ngō  
自屋里去。<sup>26</sup> 我为了服侍尔所得着个妻子儿囡，请尔归拨我，放我  
kyü-ky'i ing-we ng hyiao-teh ngō sô-yi voh-z ng-go dzing-tsih Lah-pæn teng gyi wō Ng  
归去，因为尔晓得，我所以服侍尔个情节。」<sup>27</sup> 拉班等其话：「尔  
hyiao-teh Yia'e-o-wō z we-leh ng su-djōng s-foh peh ngō ziah-z ngō læ ng-go ngæn-zin teh-djoh eng-we  
晓得耶和华是为了尔素常赐福拨我，若是我来尔个眼前得着恩惠，

ts'ing ng teng ngō dō-kō deng Yi wō Ts'ing ng ding ng-go kong-din ngō hao peh ng  
请尔等我大家庵。」<sup>28</sup> 又话：「请尔定尔个工钿，我好拨尔。」<sup>29</sup>

Yüö-koh teng gyi wō Ngō dza-go voh-z ng dza-go kwun ng sang-k'eo ng tu hyiao-teh-go Ngō  
雅各等其话：「我咋个服侍尔，咋个管尔牲口，尔都晓得个。」<sup>30</sup> 我  
feh-zing læ z-'eo ng sô yiu-go z feh-to yin-dzæ hying-wōng z ngō læ ts'eo Yia'e-o-wō s-foh peh  
弗曾来时候，尔所有个是弗多，现在兴旺是我来之后耶和华赐福拨  
ng-go dæn-z ngō ni soh-go z-'eo hao dzing-kō-lih-nyih Lah-pæn wō Ka-ni ngō  
尔个。但是我呢，啥个时候好成家立业？」<sup>31</sup> 拉班话：「介呢，我

hao peh ng soh-go tong-si Yüö-koh wō Hao-vong peh ngō soh-go tong-si tæn-tsih keh-go z-ken  
好拨尔啥个东西？」雅各话：「好留拨我啥个东西，单只箇个事干  
ng ziah k'eng tso ngō dzing-gyiu we teng ng ü yiang k'en yiang Kyih-mih-ts ngō we tseo-cün ng-go  
尔若肯做，我仍旧会等尔喂羊，看羊。」<sup>32</sup> 今末仔我会走转尔个

sang-k'eo li-hyang pô vaen-pah yiu tin-ts yiu pæn-pô-go sang-k'eo feng gyi c'ih wa-yiu cong-seh-go  
牲口里向，把凡百有点子、有瘢疤个牲口，分其出，还有棕色个  
wu-yang teng yiu pæn-pô yiu tin-ts-go sæn-yiang keh-sing hao tso ngô-go kong-din Z-ka ô-tsao ngô  
湖羊，等有瘢疤有点子个山羊，箇星好做我个工钿。33 是介下遭我  
kong-din læ ng min-zin væn-pah m-tin-ts m-pæn-pô-go sæn-yiang feh-z cong-seh-go wu-yiang ziu hao  
工钿来尔面前。凡百呒点子呒瘢疤个山羊，弗是棕色个湖羊，就好  
söñ z ngô t'eo ng go ngô-go kong-yi keh hao tso te-tsing Lah-pæn wô Ngô dzing-nyün tsiao  
算是我偷尔个，我个公义箇好做对证。」34 拉班话：「我情愿照  
ng-go shih-wô ka tso Keh-nyih Lah-pæn pô yiu veng-lu yiu pæn-pô-go yüong sæn-yiang væn-pah yiu  
尔个说话介做。」35 箇日拉班把有纹路有瘢疤个雄山羊，凡百有  
tin-ts yiu pæn-pô teng hwô-bah-go ts'-sæn-yiang wa-yiu cong-seh-go wu-yiang tu feng gyi c'ih kao-fu  
点子有瘢疤，等花白个雌山羊，还有棕色个湖羊，都分其出，交付  
zi ng-ts siu-li Teng Yüô-koh li-k'ae sæn-nyih-go lu-dzing Yüô-koh-dzing-gyiu ü Lah-pæn dzing-loh-tong-go  
自儿子手里。36 等雅各离开三日个路程。雅各仍旧喂拉班剩落东个  
yiang-de  
羊队。

37 Yüô-koh do yiang-liu jü fong-jü 'ang-jü-go neng ô-ts poh-diao gyi bi tso-leh  
雅各驮杨柳树、枫树、杏树个嫩桠枝，剥掉其皮，做勒  
veng-lu s-teh ô-ts li-hyang-go bah lu-c'ih-læ Gyi lae sang-k'eo ky'üoh-shü-go z'-eo pô  
纹路，使得桠枝里向个白露出来。38 其来牲口吃水个时候，把  
poh-bi-go ô-ts fong-læ shü-keo-li teng shü-zao-li gyi-lah-go min-zin s-teh gyi-lah ky'üoh-shü-go  
剥皮个桠枝，放来水沟里等水槽里其拉个面前，使得其拉吃水个  
z'-eo hao ziu-t'ae Keh-sing yiang dziao-leh ô-ts ziu-t'ae sô sang-c'ih-læ-go sang-k'eo yiu veng-lu yiu  
时候好受胎。39 箇星羊朝勒桠枝受胎，所生出来个牲口有纹路，有  
tin-ts yiu pæn-pô Yüô-koh feng-k'ae siao-yiang pô yiang-go min-k'ong dziao-leh Lah-pæn de-li yiu  
点子，有瘢疤。40 雅各分开小羊，把羊个面孔朝勒拉班队里有  
veng-lu teng cong-seh-go dæn-z gyi-zi-go yiang ling-nga fong-læ ih-t'ah di-fong feh teng Lah-pæn-go  
纹路，等棕色个。但是其自个羊另外放来一堵地方，弗等拉班个  
sang-k'eo kah-dzeh P'ong-djoh tsah-công-go sang-k'eo ziu-t'ae-go z'-eo Yüô-koh fong ô-ts lae shü-zao-li  
牲口夹杂。41 碰着扎壮个牲口受胎个时候，雅各放桠枝来水槽里  
teng shü-keo-li dziao keh-sing sang-k'eo-go min-zin s-teh gyi-lah lae ô-ts-go di-fong hao ziu-t'ae 42  
等水沟里，朝箇星牲口个面前，使得其拉来桠枝个地方好受胎。  
P'ong-djoh feh tsah-công-go sang-k'eo ziu feh fong ô-ts ka-ni feh tsah-công-go kwe-peh Lah-pæn  
碰着弗扎壮个牲口，就弗放桠枝。介呢，弗扎壮个归拨拉班，  
tsah-công-go kwe-peh Yüô-koh-de Gyi ziu hying-wông ky'i-læ yiu hyü-to sang-k'eo ô-deo  
扎壮个归拨雅各了。43 其就兴旺起来，有许多牲口、丫头、  
nu-boh loh-do li-ts keh-sing

## Ts. XXXI.

Yüô-koh t'ing-meng Lah-pæn ng-ts wô  
雅各听闻拉班儿子话 : 「阿拉阿爹个家计 , 雅各拢总  
 deh-leh-ky'i-de gyi dzong ah-lah ah-tia sô yiu-go teh-djoh keh-go dzæ-veh  
 夺了去了。其从阿拉阿爹所有个得着箇个财物。」<sup>2</sup> 雅各看见  
 Lah-pæn-go min-seh dæ gyi feh ziang zin-deo ka  
拉班个面色待其弗像前头介。<sup>3</sup> 耶和华等雅各话 : 「尔归阿爹地方  
 teng ng-zi-go dzoh-cong ky'i Ngô pih-ding teng ng dong-de  
 等尔自个族种去 , 我必定等尔同队。」<sup>4</sup> 雅各差人讴拉结等利亚  
 tseο-c'ih tao din-deo yang-de-go di-föng teng gyi-lah wô  
 走出到田头 , 羊队个地方 ,<sup>5</sup> 等其拉话 : 「我看尔阿爹面色待我弗  
 ziang zin-deo ka dæn-z ngô ah-tia-go Jing-ming su-djöng teng ngô dô-kô læ-tong  
 像前头介 , 但是我阿爹个神明素常等我大家来东。<sup>6</sup> 我候气力服侍  
 ng-go ah-tia z ng-lah hyiao-teh-go Ng ah-tia yi-kying p'in ngô  
 尔个阿爹 , 是尔拉晓得个。<sup>7</sup> 尔阿爹已经骗我 , 十遭调我工钿 ,  
 dæn-z Jing-ming m-neh peh gyi 'æ ngô Gyi ziah-z wô  
 但是神明呒得拨其害我。<sup>8</sup> 其若是话 : 『有点子个做尔工钿 , 牝口  
 tu sang-c'ih yiu tin-ts-go ziah-z wô  
 都生出有点子个。』若是话 : 『有纹路个做尔工钿 , 牝口都生出有  
 veng-lu-go Ka-ni z Jing-ming do ng ah-tia sang-k'eo s-peh ngô-go  
 纹路个。』<sup>9</sup> 介呢 , 是神明驮尔阿爹牲口 , 赐拨我个。<sup>10</sup> 碰着牲口  
 ziu-t'ae z'-eo ngô ngæn-tsing dæ-ky'i möng-li k'en-kyin boh læ ts'-yang zöng-teng-go yüong-yiang  
 受胎时候 , 我眼睛抬起梦里看见伏来雌羊上顶个雄羊 , 都是有  
 veng-lu yiu tin-ts teng hwô-bah-go Jing-ming-go t'in-s möng li-hyiang teng ngô wô  
 纹路有点子 , 等花白个。<sup>11</sup> 神明个天使梦里向等我话 : 『雅各 !』  
 Ngô wô Ngô læ-tong Gyi wô Ng ngæn-tsing dæ-ky'i k'en boh læ ts'-yang zöng-teng-go  
 我话 : 『我来东。』<sup>12</sup> 其话 : 『尔眼睛抬起看伏来雌羊上顶个  
 yüong-yiang tu z yiu veng-lu yiu tin-ts teng hwô-bah-go ing-we Lah-pæn tao ng-go z-ken Ngô  
 雄羊 , 都是有纹路有点子 , 等花白个。因为拉班到尔个事干 , 我  
 yi-kying k'en-kyin-de Ngô z Pah-deh-li-go Jing-ming ziu-z ng pô yiu fu djü-ts teng Ngô hyü  
 已经看见了。<sup>13</sup> 我是伯特利个神明 , 就是尔把油傅<sup>[1]</sup>柱子 , 等我许  
 nyün-sing-go di-föng ng næn-kæn ky'i-læ tseο-c'ih döng-deo di-föng kyü ng-zi dzoh-cong-go di-föng  
 愿心个地方 。尔难间起来 , 走出荡头地方 , 归尔自族种个地方  
 ky'i Lah-kyih teng Li-üô we-teh gyi wô Læ ah-tia-go oh-li næn-dao wa-yiu feng-k'æ-go  
 去。』<sup>14</sup> 拉结等利亚回答其话 : 「来阿爹个屋里难道还有分开个  
 kô-kyi yi-loh-go ts'aen-nyih peh ah-lah ma Gyi soh feh-z sön ah-lah z nga-deo nying ma  
 家计 , 遗落个产业拨阿拉吗 ?<sup>15</sup> 其啥弗是算阿拉是外头人吗 ?  
 Ing-we gyi yi-kying ma-diao ah-lah yi ky'üoh-meh ah-lah-go nying-ts Næn-kæn Jing-ming do ah-lah  
 因为其已经卖掉阿拉 , 又吃没阿拉个银子。<sup>16</sup> 难间神明驮阿拉

ah-tia-go dzæ-veh tu joh-ü ah-lah teng sah-lah ng-ts ka-ni væn-pah Jing-ming sō feng-fu ng-go  
阿爹个财物，都属于阿拉等撒拉儿子。介呢凡百神明所吩咐尔个，  
ng hao i-leh Gyi tso  
尔好依勒其做。」

[1] 傅油：涂油。

17 Yuô-koh ziu dong-sing peh ng-ts ts'i-ts gyi-leh loh-do 18 Yi ta-leh gyi long-tsong  
雅各就动身，拨儿子妻子骑勒骆驼。 18 又带勒其拢总  
sang-k'eo teng gyi sô yiu-go dzæ-veh gyi-go sang-k'eo ziu-z læ Pô-t'æn-üô-læn sô teh-djoh-go iao  
牲口，等其所有个财物，其个牲口就是来巴坦亚兰所得着个，要  
kyü-tao Kyüô-nen di-föng ah-tia Yi-sah di-föng ky'i 19 Ka z'-eo Lah-pæn z c'ih-meng ky'i tsin  
归到迦南地方，阿爹以撒地方去。 19 介时候拉班是出门去剪  
yang-mao Lah-kyih t'eo-lah gyi ah-tia sô yiu-go ngeo-ziang 20 Yuô-koh t'eo-bun dao-tseo gyi dong-sing  
羊毛。拉结偷了其阿爹所有个偶像。 20 雅各偷伴逃走，其动身  
ky'i feh t'ong-cü Üô-læn ny ing Lah-pæn Ziu ta-leh ih-ts'ih sô yiu-go dao-tseo dong-sing du-ko  
去，弗通知亚兰人拉班。 21 就带勒一切所有个逃走，动身渡过  
'o hyiang-djoh Kyi-lih sæn ka ky'i Tao di-sæn-nyih yiu ny ing pô Yuô-koh dao-tseo t'ong-cü Lah-pæn  
河[1]，向着基列山介去。 22 到第三日有人把雅各逃走通知拉班。 24  
Lah-pæn ziu ling-leh gyi hyüong-di ken-zöng-ky'i tseo-leh ts'ih-nyih-go lu-dzing læ Kyi-lih sæn ken-djoh-de  
23 拉班就领勒其兄弟赶上去，走勒七日个路程来基列山赶着了。 24  
Yia-tao mông-li Jing-ming ling-djoh Üô-læn ny ing Lah-pæn teng gyi wô Ng yüong siao-sing hao wô wâ wô  
夜到梦里神明临着亚兰人拉班，等其话：「尔用小心，好话坏话  
tu feh iao teng Yuô-koh kông  
都弗要等雅各讲。」

[1] Ziu-z Pah-lah-'o. 就是伯拉河。（原注）

25 Lah-pæn ken-djoh Yuô-koh Yuô-koh yi-kying tah tsiang-bong læ sæn-li Lah-pæn gyi hyüong-di yia læ  
拉班赶着雅各。雅各已经搭帐篷来山里，拉班其兄弟也来  
Kyi-lih sæn tah tsiang-bong Lah-pæn teng Yuô-koh wô Ng dza tso fah t'eo-bun dao-tseo ta-leh  
基列山搭帐篷。 26 拉班等雅各话：「尔咋做法，偷伴逃走，带勒  
ngô-go nön tsing-ziang do pao-kyin lo-liah ka-go Ng dza-we s-'ô dao-tseo li-k'æ ngô t'eo-bun  
我个囡，正像驮宝剑掳掠介个？」 27 尔咋会私下逃走，离开我偷伴  
ky'i yia feh wô hyiang ngô dao s-teh ngô hao c'ü-tang dæn-ts'öng hwun-hwun-hyi-hyi song ng ky'i Yia  
去，也弗话向我道，使得我好吹打弹唱，欢欢喜喜送尔去？」 28 也  
m-neh peh ngô ts'ing ng-ts nön-go cü ng tso-go z-ken jih-dzæ tso-leh yia-ky'i-go 'Æ ng-go  
呒得拨我亲儿子囡个嘴？尔做个事干实在做勒野气个。 29 害尔个  
gyün-ping læ ngô siu-li dæn-z ng ah-tia-go Jing-ming zô-nyih yia-tao teng ngô wô Ng yüong siao-sing  
权柄来我手里。但是尔阿爹个神明昨日夜到等我话：『尔用小心  
hao wô wâ wô tu feh-iao teng Yuô-koh kông Næn-kæn ng se-tsih ting kyi-kwô ah-tia oh-li pih-ding iao  
好话坏话都弗要等雅各讲。』 30 难间尔虽即顶记挂阿爹屋里必定要

kyü-ky'i dza-we t'eo ngô-go jing-ziang Yüö-koh we-teh Lah-pæn wô Ing-we ngô p'ô ng  
归去，咋会偷我个神像？」<sup>31</sup> 雅各回答拉班，话：「因为我怕尔，

ngô i-s k'ong-p'ô ng we ngang liu ng-go nön li-k'ae ngô kông-tao ng-go jing-ziang ng lae jü-go  
我意思恐怕尔会硬留尔个因离开我。<sup>32</sup> 讲到尔个神像，尔来谁个

di-föng zing-djoh hao-vong peh gyi weh lœ ah-lah hyüong-di min-zin ts'ing k'en 'ah-li ih-yiang z ng-go  
地方寻着，好留拨其活。来阿拉兄弟面前，请看何里一样是尔个

tong-si ng-zi hao do-leh ky'i Ing-we Yüö-koh feh-hyiao-teh Lah-kyih yi-kying t'eo-tih-de Lah-pæn  
东西，尔自好驮勒去。」因为雅各弗晓得拉结已经偷的了。<sup>33</sup> 拉班

zïu tseo-tsing Yüö-koh-go tsiang-bong Li-üö-go tsiang-bong teng liang-go ô-deo tsiang-bong tu zing-feh-djoh  
就走进雅各个帐篷，利亚个帐篷，等两个丫头帐篷，都寻弗着。

'eo-deo tseo-c'ih Li-üö-go tsiang-bong tseo-tsing Lah-kyih-go tsiang-bong Lah-kyih z yi-kying pô ngeo-ziang  
后头走出利亚个帐篷，走进拉结个帐篷。<sup>34</sup> 拉结是已经把偶像

k'óng-leh loh-do-go en-ts 'ô zi zo-læ zöng-deo Lah-pæn en tsiang-bong ky'i zing tu zing feh-djoh  
园勒骆驼个鞍子下，自坐来上头。拉班按帐篷去寻，都寻弗着。<sup>35</sup>

Lah-kyih teng ah-tia wô Ngô yiu yüöh-kying lœ ngô kyi-sing-li feh-neng-keo bô-ky'i nying-tsöh ng  
拉结等阿爹话：「我有月经来我机身里，弗能够爬起迎接尔。」

dæn-nyün ng cü m-nao ô-wöng Keh-tsao Lah-pæn zing ngeo-ziang zing-feh-djoh  
但愿尔嘴呒得好悞惶。」箇遭拉班寻偶像寻弗着。

36 Keh-tsao Yüö-koh fah-öng p'i-bing Lah-pæn zïu teng Lah-pæn z-ka wô Ngô yiu soh-go  
箇遭雅各发快，批评拉班，就等拉班是介话：「我有啥个

ts'o-c'ü yiu soh-go ze-ky'in ng we ka ho-soh ken-zöng lœ Ng dzæ-s seo ngô-go tong-si z  
错处，有啥个罪愆，尔会介火速赶上来？<sup>37</sup> 尔才始搜我个东西，是

ng oh-li-go yiu soh-si zing-djoh ma Hao föng-læ ngô hyüong-di teng ng hyüong-di-go min-zin peh gyi-lah lœ  
尔屋里个有啥西寻着吗？好放来我兄弟等尔兄弟个面前，拨其拉来

ng ngô-cong-nyiang p'un-tön Keh nyiæn-nyin li-hyiang ngô teng ng dô-kô deng-kæn ng-go ts' wu-yiang  
尔我中央判断。<sup>38</sup> 箇廿年里向我等尔大家庵间。尔个雌湖羊

sæn-nyiang m-yiu sön-g-diao gyi-go t'æ ng-go yüong-nyiang ngô yia m-teh ky'üoh-ko Sông-'æ-go ngô feh  
山羊呒有丧掉其个胎，尔个雄羊我也呒得吃过。<sup>39</sup> 伤害个我弗

kwe-peh ng ngô-zi pu-tsoh feh-leng nyih-li yia-li t'eo-dao ky'i-go ng hyiang ngô-go siu-li t'ao-wæn  
归拨尔，我自补足。弗论日夜里偷盗去个，尔向我个手里讨还。

40 Keh-cong-ka nyih-li t'in-en ngô iao sa-sah yia-tao loh-söng ngô iao tong-sah s-teh ngæn-tsing  
箇种介日里天旱我要晒煞；夜到落霜，我要冻煞，使得眼睛

feh-da-li pi-long kw'eng-joh Z-ka ngô lœ ng-go oh-li voh-z ng nyiæn-nyin we-leh ng liang-go  
弗大里闭拢困熟。<sup>41</sup> 是介我来尔个屋里服侍尔廿年，为了尔两个

nön jih-s nyin we-leh ng-go sang-k'eo yi-z loh-nyin dæn-z ng jih-tsao diao ngô-go kong-din Ngô  
因十四年，为了尔个牲口又是六年，但是尔十遭调我个工钿。<sup>42</sup> 我

ah-tia-go Jing-ming zïu-z Üö-pah-lah-hen-go Jing-ming Yi-sah-go P'ô-gyü ziah feh teng ngô dô-kô  
阿爹个神明就是亚伯拉罕个神明，以撒个怕惧，若弗等我大家

læ-tong ng næn-kæn pih-ding ts'a ngô k'ong-siu kyü-ky'i ky'ü-leh Jing-ming k'en-kwu ngô-go sing-kw'u teng ngô  
来东，尔难间必定差我空手归去。亏勒神明看顾我个辛苦，等我

siu-li-go lao-loh keh-lah zö-nyih yia-tao tsah-vah ng  
手里个劳碌，箇拉昨日夜到责罚尔。」

43 Lah-pæn we-teh Yüö-koh wō Keh-sing nön tu z ngô-go nön keh-sing ng-nō tu z ngô-go  
 拉班回答雅各话：「箇星因都是我个因，箇星儿因都是我个  
 ng-nō keh-sing sang-k'eo tu z ngô-go sang-k'eo væn-pah ng k'en-kyin-go tu z ngô-go kyih-mih teng  
 儿因，箇星牲口都是我个牲口。凡百尔看见个都是我个，今末等  
 ngô-go nön lin gyi-lah sang-go ng-ts ngô hao dza tso ni Ka-ni læ ah-lah hao dô-kô lih-iah  
 我个因连其拉生个儿子我好咋做呢？<sup>44</sup> 介呢，来，阿拉好大家立约  
 ziu hao tso ng teng ngô-go te-tsing Yüö-koh do ih-kw'e zah-deo lih-ky'i tso djü-ts Yi teng  
 就好做尔等我个对证。」<sup>45</sup> 雅各驮一块石头，立起做柱子。<sup>46</sup> 又等  
 cong hyüong-di wō Ng-lah hao jü-long zah-deo gyi-lah ziu do zah-deo tso ih-go kao-sæn-te læ  
 众兄弟话：「尔拉好聚拢石头。」其拉就驮石头做一个高山堆，来  
 kao-sæn-te-li ky'üoh-zih Lah-pæn c'ü keh kao-sæn-te ming-z Yih-kyiah-sah-ha-t'u-da Yüö-koh c'ü gyi  
 高山堆里吃食。<sup>47</sup> 拉班取箇高山堆名字亦甲撒哈土大<sup>[1]</sup>，雅各取其  
 ming-z Kyüö-lih Lah-pæn wō Keh-go te læ ng ngô cong-nyiang hao tso te-tsing keh-lah c'ü  
 名字迦列<sup>[2]</sup>。<sup>48</sup> 拉班话：「箇个堆来尔我中央好做对证。箇拉取  
 gyi ming-z Kyüö-lih Yia kyiao-leh Mih-z-pô wō Ah-lah bih-k'æ-go ts'-eo læ  
 其名字迦列<sup>[3]</sup>。」<sup>49</sup> 也叫勒蜜是巴<sup>[4]</sup>，话：「阿拉别开个之后，来  
 ng ngô cong-nyiang dæn-nyün Yiae'-o-wō k'en-tong Ng ziah-z we-ky'üoh ngô-go nön læ ngô nön ts-nga  
 尔我中央但愿耶和华看东。<sup>50</sup> 尔若是委曲我个因，来我因之外  
 ling-nga dæ ts'i-ts se-tsih ah-lah m-nying dô-kô læ-kæn dæn-z Jing-ming we læ ng ngô cong-nyiang tso  
 另外抬妻子，虽即阿拉呒人大家来间，但是神明会来尔我中央做  
 te-tsing Lah-pæn yi teng Yüö-koh wō K'en keh-go kao-sæn-te k'en keh-go djü-ts ziu-z  
 对证。」<sup>51</sup> 拉班又等雅各话：「看箇个高山堆，看箇个柱子，就是  
 ngô sô en læ ng ngô cong-nyiang-go Keh-go kao-sæn-te tso te-tsing keh-go djü-ts tso te-tsing ngô  
 我所安来尔我中央个。<sup>52</sup> 箇个高山堆做对证，箇个柱子做对证，我  
 pih-ding feh tseo-ko keh-go kao-sæn-te ky'i 'æ ng ng yia pih-ding feh tseo-ko keh-go kao-sæn-te keh-go  
 必定弗走过箇个高山堆去害尔。尔也必定弗走过箇个高山堆箇个  
 djü-ts læ 'æ ngô Dæn-nyün Üö-pah-lah-hen-go Jing-ming Nö-ngoh-go Jing-ming ziu-z gyi-lah  
 柱子来害我。<sup>53</sup> 但愿亚伯拉罕个神明，拿鹤个神明，就是其拉  
 ah-tia-go Jing-ming læ ng ngô go cong-nyiang hao p'un-tön Yüö-koh ts-tin gyi ah-tia Yi-sah-go P'ö-gyü  
 阿爹个神明来尔我个中央好判断。」雅各指点其阿爹以撒个怕惧  
 vah-tsiu Yüö-koh læ sæn-li hyin-tsi ts'ing cong hyüong-di ky'üoh-ping gyi-lah ziu ky'üoh-ts læ sæn-li  
 罚咒。<sup>54</sup> 雅各来山里献祭，请众兄弟吃饼。其拉就吃仔来山里  
 soh-ko-yia Di-nyi nyih Lah-pæn tsao t'in-nyiang bô-ky'i ts'ing-ts'ing ng-ts nön go cü coh-foh  
 宿过夜。<sup>55</sup> 第二日，拉班早天亮爬起，亲亲儿子因个嘴，祝福  
 gyi-lah 'eo-deo Lah-pæn kyü gyi-zi-go peng di-föng ky'i  
 其拉。后头拉班归其自个本地方去。

Yüô-koh yi dong-sing ky'i Jing-ming-go t'in-s p'ong-djoh gyi Yüô-koh k'en-kyin gyi-lah wô  
雅各又动身去，神明个天使碰着其。<sup>2</sup> 雅各看见其拉，话：  
 Keh z Jing-ming-go ping-tsiang ziu c'ü gyi di-ming Mô-ha-nyiæn Yüô-koh ts'a nyng sin tao  
 「箇是神明个兵将。」就取其地名<sup>[1]</sup>玛哈念。<sup>3</sup> 雅各差人先到  
 Si-r ziu-z Yi-tong-go di-fông ky'i kyin gyi ah-ko Yi-sao feng-fu gyi-lah wô Ng  
西珥，就是以东个地方，去见其阿哥以扫。<sup>4</sup> 吩咐其拉，话：「尔  
 hao teng ngô cü Yi-sao wô Ng-go nu-boh Yüô-koh wô Ngô z tæn-koh læ Lah-pæn di-fông ih-dzih tao  
好等我主以扫话：『尔个奴仆雅各话：我是耽搁来拉班地方一直到  
 næn-kæn Ngô yiu ngeo yiang li-ts teng nu-boh ô-deo keh-sing deh-we ts'a læ wô hyiang cü dao iao  
难间。<sup>5</sup> 我有牛羊驴子等奴仆丫头箇星，特为差来话向主道，要  
 teh-djoh eng-we læ ng-go ngæn-zin  
得着恩惠来尔个眼前。』』

[1] Ziu-z Ping-de. 就是军队。（原注）

6 Ts'a-ky'i-go nyng kyü-læ t'ong-cü Yüô-koh wô Ah-lah tao keh-deo k'en-kyin ng ah-ko  
差去个人归来通知雅各，话：「阿拉到箇头看见尔阿哥  
 Yi-sao gyi næn-kæn ta-leh s-pah-go nyng læ nyng-tsih ng-de Yüô-koh p'ô-gyü hwông-hwông  
以扫。其难间带勒四百个人来迎接尔了。」<sup>7</sup> 雅各怕惧，慌慌  
 mông-mông pô keng gyi-go nyng teng ngeo yiang loh-do keh-sing feng tso liang de Gyi wô Ziah-z  
忙忙把跟其个人等牛羊骆驼箇星，分做两队。<sup>8</sup> 其话：「若是  
 Yi-sao læ tang keh ih-de ka dzing-loh-tong keh ih-de hao bi-ko  
以扫来打箇一队，介剩落东箇一队好避过。」

9 Yüô-koh wô ngô yia-yia Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming ngô ah-tia Yi-sah-go Jing-ming  
雅各话：「我爷爷亚伯拉罕个神明、我阿爹以撒个神明，  
 Yaë-'o-wô Ng teng ngô wô-ko Hao kyü ng peng di-fông teng ng-zi-go dzoh-cong ky'i Ngô pih-ding  
耶和华，尔等我话过，『好归尔本地方，等尔自个族种去，我必定  
 s eng-we peh ng Ng ih-ts'ih sô s-peh Ng nu-boh-go dzing-jih eng-c'ong ziu-z ih-ngæn-ngæn ngô  
赐恩惠拔尔。』<sup>10</sup> 尔一切所赐拔尔奴仆个诚实恩宠，就是一眼眼我  
 tu tông-feh-ky'i ing-we ngô zin-deo do-leh ih-kwang kweng-ts ko keh-go Iah-dæn 'o næn-kæn z yiu keh-liang  
都当弗起，因为我前头驮勒一梗棍子过箇个约但河，难间是有箇两  
 de Gyi Ng kyi ngô c'ih ah-ko-go siu-li ziu-z Yi-sao-go siu-li ing-we ngô p'ô gyi  
队。<sup>11</sup> 求尔，救我出阿哥个手里，就是以扫个手里。因为我怕其，  
 k'ong-p'ô gyi læ sah ngô lin ng-ts teng gyi ah-nyiang Ng zin-deo wô Ngô pih-ding s eng-we peh  
恐怕其来杀我，连儿子等其阿娘。<sup>12</sup> 尔前头话，我必定赐恩惠拔  
 ng yi s-teh ng-go 'eo-dæ ziang hæ-li-go sô-nyi ka to su tu su-feh pin  
尔，又使得尔个后代像海里个沙泥介多，数都数弗遍。』

13 Yüô-koh læ keh-deo soh-ko yia ziu pô gyi siu-li sô yiu-go tso li-veh ky'i song gyi ah-ko  
雅各来箇头宿过夜，就把其手里所有个做礼物去送其阿哥  
 Yi-sao Ziu-z ts'-sæn-yiang nyi-pah tsah yüong-sæn-yiang nyiæn-tsah ts'-wu-yiang nyi-pah tsah  
以扫。<sup>14</sup> 就是雌山羊二百只，雄山羊廿只，雌湖羊二百只，

yüong-wu-yiang nyiæn-tsah      Yiu na-go loh-do sæn-jih tsah      lin gyi siao loh-do      ts'-ngeo s-jih tsah  
雄湖羊廿只。15 有奶个骆驼三十只，连其小骆驼，雌牛四十只，  
yüong-ngeo jih-tsah      ts'-li-ts nyiæn-tsah      siao li-ts jih-tsah      Sô feng-go keh-sing de-su  
雄牛十只，雌驴子廿只，小驴子十只。16 所分个箇星队数  
yang-tang-yiang      kao-fu nu-boh siu-li      teng gyi-lah wô      Ng tseo-læ ngô-go zin-deo      s-teh  
样打样，交付奴仆手里，等其拉话：「尔走来我个前头，使得  
de-tang-de cong-nyiang k'ong ih-t'ön      Gyi feng-fu zōng-zin-go nying wô      Ziah-z ngô ah-ko Yi-sao  
队打队中央空一象。」17 其吩咐上前个人话：「若是我阿哥以扫  
p'ong-djoh ng      meng ng wô      Ng z jü      iao tao 'ah-li ky'i      ng zin-deo keh-sing sang-k'eo z  
碰着尔，问尔话：『尔是谁？要到何里去？尔前头箇星牲口是  
jü-go      ng hao wô      Keh z ng-go nu-boh Yüô-koh tso li-veh song ngô cü Yi-sao-go      gyi yia  
谁个？』尔好话：『箇是尔个奴仆雅各做礼物送我主以扫个。其也  
lae ah-lah-go 'eo-pe      Yi feng-fu di-nyi-go      di-sæn-go      teng væn-pah keng-leh de-tang-de  
来阿拉个后背。』』19 又吩咐第二个、第三个，等凡百跟勒队打队  
'eo-deo go      wô      Ng-lah p'ong-djoh Yi-sao hao z-ka wô hyiang gyi dao      Ng yi hao wô  
后头个，话：「尔拉碰着以扫好是介话向其道。」20 尔又好话：  
Ng-go nu-boh Yüô-koh lae ah-lah-go 'eo-pe      Ing-we Yüô-koh wô      Ngô pô li-veh sin  
『尔个奴仆雅各来阿拉个后背。』』因为雅各话：「我把礼物先  
song-ky'i teng Yi-sao kóng-o      'eo-deo tsæ teng gyi kyin-min      ka-ni iao-bông gyi k'eng tsih-ziu ngô  
送去等以扫讲和，后头再等其见面，介呢要防其肯接受我。」21  
Li-veh ziu sin song-ky'i      keh yia Yüô-koh soh lae cong-nying li-hyiang      Yia-tao bô-ky'i      ling-leh liang-go  
礼物就先送去。箇夜雅各宿来众人里向。22 夜到爬起，领勒两个  
ts'i-ts      liang-go ô-deo      teng jih-ih-go ng-ts      tu liao-ko Yüô-boh du      Yüô-koh peh gyi-lah  
妻子，两个丫头，等十一个儿子，都蹠过雅泊渡。23 雅各拨其拉  
liao-ko keh-go ky'i-k'ang      lin gyi sô yiu-go yia s-teh gyi liao ko-ky'i  
蹠过箇个溪坑，连其所有个也使得其蹠过去。

24 Yüô-koh doh-zi dzing-loh-tong      yiu ih-go nying teng gyi pi-vu ih-dzih tao t'in kw'a-liang      25  
雅各独自剩落东，有一个人等其比武一直到天快亮。  
Keh-go nying k'en-kyin tang gyi feh ko      ziu nyiah gyi do-t'e-go gao-kwu      keh-lah pi-vu-go z'-eo  
箇个人看见打其弗过，就捏其大腿个绞股，箇拉比武个时候，  
Yüô-koh do-t'e gao-kwu t'eh-yüih      Keh-go nying wô      T'in kw'a liang-de      hao fông ng ky'i      Yüô-koh  
雅各大腿绞股脱穴。26 箇个人话：「天快亮了，好放尔去。」雅各  
wô      Ng ziah-z feh coh-foh peh ngô      ngô feh-k'eng fông ng ky'i      Gyi z-ka wô      Ng  
话：「尔若是弗祝福拨我，我弗肯放尔去。」27 其是介话：「尔  
soh-go ming-z      Gyi wô      Yüô-koh      Gyi yi wô      Keh-tsao feh tsæ eo ng-go ming-z  
啥个名字？」其话：「雅各。」28 其又话：「箇遭弗再讴尔个名字  
Yüô-koh      z hao eo      Yi-seh-lih      ing-we-ng teng Jing-ming teng nying pi vu      yi-kying teh-sing-de  
雅各，是好讴<sup>[1]</sup>以色列。因为尔等神明等人比武，已经得胜了。」  
29 Yüô-koh meng Gyi      wô      Ts'ing Ng wô hyiang ngô dao Ng-go ming-z      Gyi wô      Dza-we meng  
雅各问其，话：「请尔话向我道尔个名字。」其话：「咋会问  
Ngô-go ming-z      Ziu lae keh-deo coh-foh peh gyi      Yüô-koh eo keh-go di-ming      Bin-yi-li  
我个名字？」就来箇头祝福拨其。30 雅各讴箇个地名<sup>[2]</sup>便以利，

wō Ngô yi-kying te-min k'en-kyin Jing-ming ngô sing-ming pao-djün-de Yüö-koh tseo-ko Bin-yi-li  
 话：「我已经对面看见神明，我性命保全了。」<sup>31</sup> 雅各走过便以利  
 z'-eo k'eo-k'eo nyih-deo c'ih-ky'i gyi-go do-t'e z kwa-kyiah-go Ing-we Gyi nyiah Yüö-koh do-t'e  
 时候，扣扣日头出去，其个大腿是拐脚个。<sup>32</sup> 因为其捏雅各大腿  
 gao-kwu-li-go kying keh-lah Yi-seh-lih ts-seng tao næn-kæn feh ky'üoh do-t'e gao-kwu-li-go kying  
 绞股里个筋，箇拉以色列子孙到难间弗吃大腿绞股里个筋。

[1] Ziu-z Teng Jing-ming pi-wu-go. 'Ôh-tsia Jing-ming pi-vu. 就是等神明比武  
 个。或者神明比武。（原注）

[2] Ziu-z Jing-ming go min. 就是神明个面。（原注）

## Ts. XXXIII.

Yüö-koh ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin Yi-sao teng s-pah-go nying dô-kô læ ziu feng-k'æ ng-nô  
雅各眼睛抬起，看见以扫等四百个人大家来，就分开儿因，  
 kao-fu peh Li-üö Lah-kyih teng liang-go ô-deo Peh ô-deo teng gyi ng-nô læ zin-deo Li-üö  
交付拔利亚、拉结，等两个丫头。<sup>2</sup> 拨丫头等其儿因来前头，利亚  
 teng gyi ng-nô læ 'eo-deo Lah-kyih teng Iah-seh læ kyih-sah Gyi-zi sin ky'i boh-tao læ di-yiang-li  
等其儿因来后头，拉结等约瑟来结煞。<sup>3</sup> 其自先去，伏倒来地垟里  
 ts'ih-tsao teng-tao gyi-go ah-ko siang-gying Yi-sao peng-long-læ nying-tsih gyi bao-leh gyi o-leh gyi  
七遭，等到其个阿哥相近。<sup>4</sup> 以扫奔拢来迎接其，抱勒其，搂勒其  
 deo-kying ts'ing gyi cü ziu dô-kô ngæn-li c'ih-de Yi-sao ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin nyü-nying teng  
头颈，亲其嘴。就大家眼泪出了。<sup>5</sup> 以扫眼睛抬起看见女人等  
 siao-nying meng gyi wô Keh-sing teng ng dô-kô læ-tong-go z Jü Gyi wô Keh-sing ng-nô  
小人，问其话：「箇星等尔大家来东个是谁？」其话：「箇星儿因  
 z Jing-ming eng-we s-peh ng nu-boh-go Keh-tsao liang-go ô-deo teng gyi ng-nô tseo-long-læ  
是神明恩惠赐拨尔奴仆个。」<sup>6</sup> 箇遭两个丫头等其儿因走拢来  
 boh-tæn-tao Li-üö teng gyi ng-nô yia tseo-long-læ boh-tæn-tao 'eo-deo Iah-seh teng Lah-kyih tseo-long-læ  
伏带倒。<sup>7</sup> 利亚等其儿因也走拢来伏带倒。后头约瑟等拉结走拢来  
 boh-tæn-tao Yi-sao wô Ngô sô p'ong-djoh-go keh-sing de-su ng z dza-go i-s Gyi  
伏带倒。<sup>8</sup> 以扫话：「我所碰着个箇星队数，尔是咋个意思？」其  
 wô Z iao teh-djoh eng-we læ ngô cü-go min-zin Yi-sao wô Ngô ah-di ngô sô  
话：「是要得着恩惠来我主个面前。」<sup>9</sup> 以扫话：「我阿弟，我所  
 yiu-go yi-kying keo-de ng sô yiu-go hao kwe-peh ng-zi Yüö-koh wô Ts'ing ng feh iao  
有个已经够了，尔所有个好归拨尔自。」<sup>10</sup> 雅各话：「请尔弗要

z-ka                    ngō ziah-z teh-djoh eng-we læ ng-go min-zin                    ka-ni                    ng dzong ngō-go siu-li siu ngō-go  
 是介，我若是得着恩惠来尔个面前，介呢，尔从我个手里收我个  
 li-veh                ing-we ngō k'en-kyin ng-go min-k'ong ziang k'en-kyin Jing-ming min-k'ong                ng yia hwun-hyi ngō  
 礼物。因为我看见尔个面孔像看见神明面孔，尔也欢喜我。 11  
 Jing-ming kyi-jün s eng-we peh ngō                ngō yi-kying yiu-yü                keh-lah ts'ing ng siu ngō song ng-go li-veh  
 神明既然赐恩惠拨我，我已经余，箇拉请尔收我送尔个礼物。」  
 Yüô-koh ts'e gyi                gyi ziu siu-de                Yi-sao wô                Ah-lah hao dong-sing ky'i                ngō we ying-dao  
雅各催其，其就收了。 12 以扫话：「阿拉好动身去，我会引导  
 ng                    Yüô-koh teng gyi wô                Ngō-go cü                ng hyiao-teh keh-sing ng-nô tæn-boh wa-yiu  
 尔。」 13 雅各等其话：「我个主，尔晓得箇星儿囡单薄，还有  
 ziu-t'æ-go ngeo teng yiang keng ngō tong                ziah ih-nyih kong-fu kw'a-kw'a ken gyi                ih-do-de tu we si  
 受胎个牛等羊跟我东。若一日工夫快快赶其，一大队都会死。 14  
 Ts'ing ngō cü pi ng nu-boh sin ky'i                ngō mæn-mæn ling gyi-lah                z-ka lae ngō zin-deo-go sang-k'eo teng  
 请我主比尔奴仆先去。我慢慢领其拉，是介来我前头个牲口等  
 keh-sing ng-nô tsiao gyi-lah sô neng-keo tseo-go kyiah-bu                tao ngō cü-go Si-r di-föng                Yi-sao  
 箇星儿囡照其拉所能够走个脚步，到我主个西珥地方。 15 以扫  
 wô                    Ka-ni ngō dong-de-go nying                hao liu kyi-go peh ng                Gyi wô 'O yüong ni Ts'ing  
 话：「介呢我同队个人，好留几个拨尔。」其话：「何用呢？请  
 ng peh ngō teh-djoh eng-we læ ngō cü-go min-zin z-de  
 尔拨我得着恩惠来我主个面前是了。」

16 Keh-nyih Yi-sao kyü Si-r keh-da lu                17 Yüô-koh tseo-tao Su-keh di-föng                teng gyi-zi ky'i  
箇日以扫归西珥箇埭路， 17 雅各走到疏割地方，等其自起  
 oh                    teng sang-k'eo tah-bang                keh-lah keh-go di-ming kyiao-leh Su-keh  
 屋，等牲口搭棚。箇拉箇个地名叫勒疏割[1]。

[1] Ziu-z Bang. 就是棚。（原注）

18 Yüô-koh dzong Pô-t'æn-üô-læn en-en-tæn-tæn tao Kyüô-nen di-föng Z-kyin-go dzing-ts lae dzing-ts  
雅各从巴坦亚兰安安耽耽到迦南地方示剑个城子，来城子  
 min-zin tah tsiang-bong                Do ih-pah kw'e nying-ts                hyiang Z-kyin-go ah-tia Ha-meh keh-dzoh-go nying ma  
 面前搭帐篷。 19 驮一百块银子，向示剑个阿爹哈抹箇族个人，买  
 ih-ky'iu din                ziu-z tah tsiang-bong-go di-föng                Læ keh-deo zao ih-zo dæn                c'ü gyi ming-z  
 一丘田，就是搭帐篷个地方。 20 来箇头造一座坛，取其名字  
 Yi-li-lo-hyi                Yi-seh-lih  
以利罗熙以色列[1]。

[1] Ziu-z Jing-ming, z Yi-seh-lih-go Jing-ming. 就是神明，是以以色列个神明。

(原注)

## Ts. XXXIV.

Li-üô sô sang-peh Yüô-koh-go nön Ti-nô tseo-c'ih ky'i k'en keh di-fông-go nyü-nying 2 Keh di-fông  
利亚所生拨雅各个因底拿走出去看箇地方个女人。 箇地方

moh-pah Hyi-vi nying Ha-meh-go ng-ts Z-kyin ih k'en-kyin ziu ying-yiu gyi ky'i teng gyi dong-zong u-wé  
牧伯希未人哈抹个儿子示剑一看见就引诱其去，等其同床，污秽

gyi 3 Sing-li teng Yüô-koh-go nön Ti-nô lin-lin-peh-shæ æ-sih keh-go do-kwu-nyiang teng gyi kóng  
其。3 心里等雅各个因底拿恋恋不舍，爱惜箇个大姑娘，等其讲

en-wé-go shih-wô 4 Z-kyin teng ah-tia Ha-meh wô Ts'ing ng dæ keh-go do-kwu-nyiang peh ngô tso  
安慰个说话。4 示剑等阿爹哈抹话：「请尔抬箇个大姑娘拨我做

ts'i-ts Yüô-koh t'ing-meng gyi yi-kying u-wé gyi-go nön Ti-nô gyi-go ng-ts læ din-li k'en  
妻子。」5 雅各听闻其已经污秽其个因底拿。其个儿子来田里看

sang-k'eo Yüô-koh pi-k'eo vu-yin teng-tao gyi-lah kyü-læ  
牲口，雅各闭口无言，等到其拉归来。

6 Z-kyin-go ah-tia Ha-meh tseo-c'ih teng Yüô-koh siang-liang 7 Yüô-koh-go ng-ts t'ing-meng-ts ziu dzong  
示剑个阿爹哈抹走出等雅各商量。7 雅各个儿子听闻仔就从

din-li kyü-læ keh-sing nying iu-meng do-nyiang fah-öng ing-we Z-kyin teng Yüô-koh-go nön dong-zong  
田里归来。箇星人忧闷，大样发快，因为示剑等雅各个因同床，

z læ Yi-seh-lih cong-nyiang lön-tso keh z feh kæ tso-go z-ken Ha-meh teng gyi-lah siang-liang  
是来以色列中央乱做。箇是弗该做个事干。8 哈抹等其拉商量，

wô Ngô ng-ts Z-kyin sing-li ky'i-mo ng-go nön ts'ing ng peh gyi tso ts'i-ts Ah-lah teng  
话：「我儿子示剑心里企慕尔个因，请尔拨其做妻子。9 阿拉等

ng-lah hao dô-kô c'ü-tsing kô-c'ih ng-go nön hao hyü-peh ah-lah ng yia hao dæ ah-lah-go nön  
尔拉好大家娶进嫁出，尔个因好许拨阿拉，尔也好抬阿拉个因。10

Ng-lah teng ah-lah dô-kô deng-tong keh di-fông læ ng-go min-zin hao deng-ts tso sang-i teh-djoh  
尔拉等阿拉大家庵东，箇地方来尔个面前，好庵仔，做生意得着

ts'aen-nyih Z-kyin teng Ti-nô-go ah-tia hyüong-di wô Dæn-nyün ng s eng-we peh ngô ng  
产业。」11 示剑等底拿个阿爹兄弟话：「但愿尔赐恩惠拨我，尔

sô-wô-go ngô ziu we peh ng Ze ng iao dza djong-go p'ing-kying li-veh ngô we tsiao ng-go shih-wô  
所话个我就会拨尔。12 随尔要咋重个聘金礼物，我会照尔个说话

peh ng tæn-tsih pô keh-go do-kwu-nyiang peh ngô tso ts'i-ts Yüô-koh-go ng-ts ing-we Z-kyin  
拨尔。单只把箇个大姑娘拨我做妻子。」13 雅各个儿子，因为示剑

yi-kying u-wé gyi-lah ah-me Ti-nô keh-lah yüong diao-bi shih-wô we-teh gyi teng gyi ah-tia Ha-meh  
已经污秽其拉阿妹底拿，箇拉用调皮说话回答其等其阿爹哈抹，14

z-ka wô Ah-lah pô ah-me hyü-peh m-tsiu-keh-li-go nying tso-feh-læ-go ing-we keh z ah-lah  
是介话：「阿拉把阿妹许拨呒周割礼个人做弗来个，因为箇是阿拉

tao-me z-ken Ziah-z ng-lah ziang ah-lah ka keh-sing nen tu ziu tsiu-keh-li ka-ni ziu hao  
倒霉事干。15 若是尔拉像阿拉介，箇星男都受周割礼，介呢就好

ing-hyü ng-lah Keh-tsao ah-lah pô nön kô-peh ng ah-lah yia dæ ng-go nön ziu dô-kô  
应许尔拉。」16 篇遭阿拉把因嫁拨尔，阿拉也抬尔个因，就大家

djü-tong tso ih-dzoh pah-sing  
住东，做一族百姓。17 尔拉若是弗肯听阿拉，受周割礼，阿拉就  
ling-leh ah-me ky'i-de  
领勒阿妹去了。」18 哈抹等其儿子示剑欢喜箇句说话。19 簇后生  
ing-we æ-sih Yüö-koh-go nön  
因为爱惜雅各个因，箇拉来弗及做箇个事干。其来阿爹屋里是顶  
kwe-djong-go  
贵重个。  
Ha-meh teng ng-ts Z-kyin ziu tseo-tao dzing-meng-k'eo  
20 哈抹等儿子示剑就走到城门口，等城里个人商量，话：21  
Keh-sing nyng teng ah-lah 'o-moh ping-ts'ia di-föng kwöng-kw'eh peh gyi-lah deng-leh-ko  
「箇星人等阿拉和睦，并且地方广阔拨其拉庵勒过，何弗应许其  
deng-læ döng-deo tso sang-i ah-lah ziu hao dæ gyi-go nön tso ts'i-ts yia pô ah-lah-go nön hyü-peh  
庵来荡头做生意。阿拉就好抬其个因做妻子，也把阿拉个因许拨  
gyi Tsih-yiu ah-lah cong-nyiang-go nen tu ziu tsiu-keh-li ziang gyi-lah ziu tsiu-keh-li ka keh-sing  
其。22 只有阿拉中央个男都受周割礼，像其拉受周割礼介，箇星  
nyng ziu k'eng teng ah-lah deng-tong tso ih-dzoh-go pah-sing Z-ka gyi-lah ngeo-nyang kô-kyi teng  
人就肯等阿拉庵东做一族个百姓。」23 是介其拉牛羊、家计，等  
ih-ts'ih-go sang-k'eo ky'i-feh tu kwe-peh ah-lah ma Ah-lah feh-jü ing-hyü gyi-lah hao teng ah-lah  
一切个牲口，岂弗都归拨阿拉吗？阿拉弗如应许其拉，好等阿拉  
dö-kô deng-tong Væn-pah tseo-c'ih dzing-meng-go nyng tu t'ing Ha-meh teng gyi ng-ts Z-kyin-go  
大家庵东。」24 凡百走出城门个人，都听哈抹等其儿子示剑个  
shih-wô ka-ni keh-sing tseo-c'ih dzing-meng-go nen long-tsong ziu tsiu-keh-li  
说话。介呢，箇星走出城门个男拢总受周割礼。

25 Tao di-sæn-nyih tsing-hao cong-nying sönг 'eng t'ong-kw'u-go z'-eo Yüö-koh liang-go ng-ts  
到第三日，正好众人伤痕痛苦个时候，雅各两个儿子，  
Si-min teng Li-vi z Ti-nô-go ah-ko koh-nying do-leh pao-kyin föng-tæn tseo-tsing dzing-li sah-diao  
西缅等利未，是底拿个阿哥，各人驮勒宝剑，放胆走进城里，杀掉  
long-tsong keh-sing nen Gyi-lah yüong tao-k'eo sah-diao Ha-meh teng gyi-go ng-ts Z-kyin ling-leh Ti-nô  
拢总箇星男。26 其拉用刀口杀掉哈抹等其儿子示剑，领勒底拿  
dzong Z-kyin-go oh-li tseo-c'ih-ky'i Yüö-koh-go ng-ts ing-we u-ve gyi ah-me-go yün-kwu  
从示剑个屋里，走出去。27 雅各个儿子，因为污秽其阿妹个缘故，  
c'öng-tsing sah-diao cong-nying-go di-föng ts'iang-deh keh-go dzing-li Pô yang ngeo li-ts teng  
闯进杀掉众人个地方，抢夺箇个城里。28 把羊、牛、驴子，等  
ding-li din-li sô yiu-go tu ta-leh-ky'i Yi lo-liah gyi-go dzæ-veh teng long-tsong siao-nying  
城里、田里所有个都带勒去。29 又掳掠其个财物，等拢总小人  
nyü-nying keh-sing ts'iang-deh ih-ts'ih oh-lô li-hyiang-go tong-si Yüö-koh teng Si-min Li-vi wô  
女人箇星，抢夺一切屋落里向个东西。30 雅各等西缅、利未话：  
Ng-lah z lin-le ngô s-teh ngô læ döng-deo Kyüö-nen Pi-li-si pah-sing cong-nyiang ming-sing  
「尔拉是连累我，使得我来荡头迦南、比利洗百姓中央名声

zah-ts'iu-go ping-ts'ia ngô-go nying ky'üih gyi-lah we jü-long-læ teng ngô ti-dih sah-diao ngô ka-ni ngô teng  
贼臭个。并且我个人缺，其拉会聚拢来等我抵敌杀掉我，介呢我等  
'eh-kô tu we mih-diao Gyi-go ng-ts wô Gyi-lah næn-dao hao dæ ah-lah ah-me ziang gyi-nyü  
合家都会灭掉。」<sup>31</sup> 其个儿子话：「其拉难道好待阿拉阿妹像妓女  
ka ma  
介吗？」

## Ts. XXXV.

Jing-ming teng Yüô-koh wô Ng yüong zöng-ky'i deng-læ Pah-deh-li læ keh-deo zao dæn peh  
神明等雅各话：「尔用上去，庵来伯特利，来箇头造坛拔  
Jing-ming ziu-z ng to-bi ah-ko Yi-sao min-zin z'-eo yin-c'ih peh ng k'en-go Yüô-koh ziu  
神明，就是尔躲避阿哥以扫面前时候现出拨尔看个。」<sup>2</sup> 雅各就  
feng-fu oh-li-go nying lin keh-sing keng gyi-go nying wô Ng-lah cong-nyiang sô-yiu-go nga-koh Jing-ming  
吩咐屋里个人连箇星跟其个人，话：「尔拉中央所有个外国神明  
long-tsong ky'i-diao gyi zi yüong kyih-kyih-zing-zing wun-leh i-zöng Ah-lah ziu ky'i-læ tseo-zöng  
拢总弃掉其，自用洁洁淨淨换勒衣裳。」<sup>3</sup> 阿拉就起来，走上  
Pah-deh-li ngô we læ keh-deo zao dæn peh Jing-ming ziu-z ngô loh-næn-go nyih-ts tsih-ing ngô tseo-lu  
伯特利，我会来箇头造坛拔神明，就是我落难个日子接应我，走路  
z'-eo pao-yiu ngô-go Gyi-lah ziu do-leh siu-li sô-yiu-go nga-koh jing-ming teng ng-to-li-go  
时候保佑我个。」<sup>4</sup> 其拉就驮勒手里所有个外国神明，等耳朵里个  
gwæn-ts kao-fu Yüô-koh Yüô-koh k'ong-læ Z-kyin-go ziang-jü ti-'ô Gyi-lah ziu dong-sing  
环子，交付雅各。雅各园来示剑个橡树底下。<sup>5</sup> 其拉就动身。  
Jing-ming-go we-nyin ling-djoh dön-ky'ün-go dzing-li s-teh gyi-lah feh tse-ken Yüô-koh-go ng-ts  
神明个威严临着团圆个城里，使得其拉弗追赶雅各个儿子。

6 Keh-tsao Yüô-koh teng keh-sing keng gyi-go nying tao Kyüô-nen di-föng-go Lu-s ziu-z Pah-deh-li  
箇遭雅各等箇星跟其个人到迦南地方个路斯，就是伯特利。  
7 Læ keh-deo zao dæn eo keh di-ming lh-pah-deh-li ing-we Yüô-koh to-bi ah-ko min-zin  
来箇头造坛，讴箇地名益伯特利<sup>[1]</sup>，因为雅各躲避阿哥面前  
z'-eo Jing-ming læ keh-deo yin-c'ih peh gyi k'en Li-pah-kyüô-go ah-bu Ti-p'o-lah si-de tsöng-læ  
时候，神明来箇头现出拨其看。<sup>8</sup> 利百加个阿哺底破拉死了，葬来  
Pah-deh-li ziang-jü ti-'ô keh-go di-ming ziu kyiao-leh Üô-leng-pô-k'oh  
伯特利橡树底下。箇个地名就叫勒亚伦巴哭<sup>[2]</sup>。

[1] Ziu-z Pah-deh-li-go Jing-ming. 就是伯特利个神明。（原注）

[2] Ziu-z Æ-k'oh-go ziang-jü. 就是哀哭个橡树。（原注）

9 Yüô-koh dzong Pô-t'aen-üô-læn kyü-læ z'-eo Jing-ming yi yin-c'ih s fooh peh gyi Jing-ming  
 雅各从巴坦亚兰归来时候，神明又现出，赐福拨其。10 神明

teng gyi wô Ng su-djöng ming-z z Yüô-koh yi'-eo feh tsæ eo ng Yüô-koh hao kæ ming  
 等其话：「尔素常名字是雅各，以后弗再讴尔雅各，好改名

Yi-seh-lih ziu c'ü gyi ming-z Yi-seh-lih Jing-ming yi teng gyi wô Ngô z Djün-neng-go  
 以色列。」就取其名字以色列。11 神明又等其话：「我是全能个

Jing-ming ng hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ ng we sang-c'ih ih-koh feng tso hyü-to koh-veng kyüing-wöng  
 神明，尔好茂茂盛盛多起来。尔会生出一国分做许多国份，君王

keh-sing yia we dzong ng iao-bo-li ka c'ih-læ Ngô sô s-peh Üô-pah-lah-hen teng Yi-sah-go di-föng  
 箕星也会从尔腰缚里介出来。12 我所赐拔亚伯拉罕等以撒个地方，

yia we s-peh ng ping-ts'ia pô keh-go di-föng s-peh ng tsiang-læ-go 'eo-dæ Jing-ming teng gyi  
 也会赐拔尔，并且把箇个地方赐拔尔将来个后代。」13 神明等其

kông-hao ziu dzong keh-deo sing-zöng-ky'i Yüô-koh lae Jing-ming teng gyi kông-go di-föng lih ih-keng  
 讲好，就从箇头升上去。14 雅各来神明等其讲个地方立一根

djü-ts ziu-z zah-deo-go djü-ts din tsu kyiao yiu læ gyi zöng-deo Yüô-koh ts'ing-hwu Jing-ming teng  
 柱子，就是石头个柱子，奠酒浇油来其上头。15 雅各称呼神明等

gyi kông-go di-föng kyiao-leh Pah-deh-li Lah-kyih iao sang-ts'aen  
 其讲个地方叫勒伯特利。

16 Gyi-lah dzong Pah-deh-li dong-sing teng Yi-fah-da ts'ô yiu'-æn lu Lah-kyih iao sang-ts'aen  
 其拉从伯特利动身，等以法大差有限路，拉结要生产，

sang-leh ting næn t'ong-leh li'-æ Næn-sang-go z'-eo siu-sang-go teng gyi wô Hao-vong p'ô  
 生勒顶难，痛勒厉害。17 难生个时候，收生个等其话：「好留怕，」

Ng yin-dzæ yi yiu ih-go ng-ts-de Lah-kyih kw'a dön-ky'i ing-we gyi si-de c'ü gyi  
 尔现在又有一个儿子了。」18 拉结快断气，（因为其死了，）取其

ng-ts ming-z Bin-o-nyi dæn-z ah-tia c'ü gyi Bin-yüô-ming Lah-kyih si-ts tsöng-læ tao  
 儿子名字便阿尼<sup>[1]</sup>。但是阿爹取其便雅悯<sup>[2]</sup>。19 拉结死仔，葬来到

Yi-fah-da ky'i-go lu pin-yin ziu-z Pah-li-'eng Yüô-koh lih djü-ts læ Lah-kyih-go veng-deo  
 以法大<sup>[3]</sup>去个路边沿，就是伯利恒。20 雅各立柱子来拉结个坟头。

tao jü-kying wa eo gyi z Lah-kyih veng-go djü-ts Yi-seh-lih yi dong-sing læ Yi-deh keh-zo t'ah  
 到如今还讴其是拉结坟个柱子。21 以色列又动身，来以特箇座塔

nga-pin tah tsiang-bong Yi-seh-lih deng-læ keh di-föng z'-eo Liu-bin teng ah-tia-go ah-yi Pih-lah  
 外边搭帐篷。22 以色列庵来箇地方时候流便等阿爹个阿姨辟拉

dong-zöng Yi-seh-lih ting-meng-de  
 同床，以色列听闻了。

[1] Ziu-z Ngô iu-meng-go ng-ts. 就是我忧闷个儿子。（原注）

[2] Ziu-z Ngô jing-tsah-siu-go ng-ts. 就是我顺只手个儿子。（原注）；原文  
此处错印为 Bi-yüô-ming，后文均为 Bin-yüô-ming

[3] 原文此处错印为 Yi-feh-da，前后文均为 Yi-fah-da.

23 Yüô-koh-go ng-ts yiu jih-nyi-go      Yüô-koh-go do ng-ts Liu-bin      wa-yiu Si-min  
雅各个儿子有十二个。 雅各个大儿子流便， 还有西缅、  
Li-vi Yiu-da Yi-sah-kyüô Si-pu-leng      z Li-üô sô sang-go      Iah-seh teng Bin-yüô-ming  
利未、犹大、以萨迦、西布伦， 是利亚所生个。<sup>24</sup> 约瑟等便雅悯，  
z Lah-kyih sô sang-go      Dæn teng Neh-da-li      z Lah-kyih-go ô-deo Pih-lah sô sang-go      Kyüô-teh  
是拉结所生个。<sup>25</sup> 但等纳大利， 是拉结个丫头辟拉所生个。<sup>26</sup> 迦得  
teng Üô-shih      z Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô sô sang-go      Keh tu z Yüô-koh-go ng-ts      læ  
等亚设， 是利亚个丫头悉帕所生个。 箍都是雅各个儿子， 来  
Pô-t'æn-üô-læn sô sang-go  
巴坦亚兰所生个。

27 Yüô-koh læ kyin gyi ah-tia Yi-sah      læ Mæn-li di-fong      Üô-pô dzing-li      ziu-z  
雅各来见其阿爹以撒， 来幔利地方， 亚巴城里， 就是  
Hyi-pah-leng Üô-pah-lah-hen teng Yi-sah sô tæn-koh-go di-fong      Yi-sah ziu-shü ih-pah pah-jih shü  
希伯仑， 亚伯拉罕等以撒所耽搁个地方。<sup>28</sup> 以撒寿岁一百八十岁。  
29 Yi-sah nyin-kyi lao      nyih-ts mun      döñ-ky'i si-de      kyü-tao gyi-zi-go dzoh-cong      gyi liang-go ng-ts  
以撒年纪老， 日子满， 断气死了， 归到其自个族种。 其两个儿子  
Yi-sao      Yüô-koh tsông gyi  
以扫、雅各葬其。

## Ts. XXXVI.

Yi-sao ziu-z Yi-tong      gyi kô-pu læ ô-veng      Yi-sao dæ Kyüô-nen nying-go nön tso ts'i-ts  
以扫就是以东， 其家谱来下文。<sup>2</sup> 以扫抬迦南人个因做妻子，  
ziu-z Üô-da      z Heh nying Yi-leng-go nön      teng Üô-o-li-pô-mô      z Hyi-vi nying Tsi-bin-go nön  
就是亚大， 是赫人以伦个因， 等亚何利巴玛， 是希未人祭便个因  
Üô-nô      sô sang-go nön      Yi dæ Pô-jih-meh      z Yi-jih-mô-li-go nön      Nyi-bæ-iah-go  
亚拿， 所生个因。<sup>3</sup> 又抬巴实抹， 是以实玛利个因， 尼彷约个  
tsi-me      Üô-da sang Yi-li-fah peh Yi-sao      Pô-jih-meh sang Liu-r      Üô-o-li-pô-mô sang  
姊妹。<sup>4</sup> 亚大生以利法拔以扫， 巴实抹生流珥。<sup>5</sup> 亚何利巴玛生  
Yiæ-z      Yüô-læn K'o-lah      Keh tu z Yi-sao-go ng-ts      læ Kyüô-nen di-fong sô sang-go  
耶是、雅兰、可拉。 箍都是以扫个儿子， 来迦南地方所生个。<sup>6</sup>  
Yi-sao ta-leh ts'i-ts      ng-ts nön      teng oh-li-go nying      wa-yiu ngeo yiang      teng ih-ts'ih-go  
以扫带勒妻子、儿子、因， 等屋里个人， 还有牛、羊， 等一切个  
sang-k'eo      læ Kyüô-nen di-fong væn-pah sô teh-djoh-go kô-kyi      li-k'æ gyi ah-di Yüô-koh      tao bih-t'ah  
牲口， 来迦南地方凡百所得着个家计， 离开其阿弟雅各， 到别境

di-fōng ky'i Ing-we gyi-lah dzæ-veh fu-tsoh sô-yi dô-kô deng-feh-ko wa-yiu gyi-lah sô  
地方去。<sup>7</sup> 因为其拉财物富足，所以大家庵弗过，还有其拉所  
tæn-koh-go di-fōng we-leh sang-k'eo to feh-neng-keo yüong-ziu gyi Keh-tsao Yi-sao deng-læ Si-r  
耽搁个地方，为了牲口多，弗能够容受其。<sup>8</sup> 箇遭以扫庵来西珥  
sæn Yi-sao ziu-z Yi-tong  
山。以扫就是以东。

9 Si-r sæn Yi-tong nyung-go tsu-tsong Yi-sao gyi-go kô-pu lae 'ô-veng 10 Yi-sao keh-sing  
西珥山以东人个祖宗以扫，其个家谱来下文。<sup>10</sup> 以扫箇星  
ng-ts-go ming-z ziu-z Yi-li-fah z Yi-sao ts'i-ts Üô-da sô sang-go wa-yiu Liu-r  
儿子个名字，就是：以利法，是以扫妻子亚大所生个，还有流珥，  
z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh sô sang-go Yi-li-fah-go ng-ts Di-mæn O-meh Si-po  
是以扫妻子巴实抹所生个。<sup>11</sup> 以利法个儿子提幔、阿抹、洗玻、  
Kyüô-dæn Kyi-neh Yi-sao ng-ts Yi-li-fah-go ah-yi Ding-neh sang Üô-mô-lih peh Yi-li-fah keh  
迦但、基纳。<sup>12</sup> 以扫儿子以利法个阿姨亭讷生亚玛力拔以利法。箇  
tu z Yi-sao ts'i-ts Üô-da-go ts-seng Liu-r-go ng-ts Nô-'eh Si-lah Sô-mô  
都是以扫妻子亚大个子孙。<sup>13</sup> 流珥个儿子拿辖、西拉、沙玛、  
Mi-sah keh tu z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh-go ts-seng  
米撒。箇都是以扫妻子巴实抹个子孙。

14 Yi-sao-go ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô ziu-z Tsi-bin-go nön Üô-nô sô sang-go nön gyi sang  
以扫个妻子亚何利巴玛，就是祭便个因亚拿所生个因，其生  
Yiæ-z Yüô-læn K'o-lah peh Yi-sao  
耶是、雅兰、可拉拔以扫。

15 Yi-sao ts-seng cong-nyiang tso væn-wông-go ziu-z Yi-sao do ng-ts Yi-li-fah sô sang-go  
以扫子孙中央做藩王个就是：以扫大儿子以利法所生个，  
yiu Di-mæn wông O-meh wông Si-po wông Kyi-neh wông K'o-lah wông Kyüô-dæn wông  
有提幔王、阿抹王、洗玻王、基纳王、<sup>16</sup> 可拉王、迦但王、  
Üô-mô-lih wông keh z dzong Yi-li-fah c'ih-læ tso væn-wông lae Yi-tong di-fōng-go tu z  
亚玛力王。箇是从以利法出来，做藩王来以东地方个。都是  
Üô-da-go ts-seng  
亚大个子孙。

17 Yi-sao-go ng-ts Liu-r sô sang-go yiu Nô-'eh wông Si-lah wông Sô-mô wông Mi-sah  
以扫个儿子流珥所生个，有拿辖王、西拉王、沙玛王、米撒  
wông keh z dzong Liu-r c'ih-læ tso væn-wông lae Yi-tong di-fōng-go tu z Yi-sao ts'i-ts  
王。箇是从流珥出来做藩王来以东地方个。都是以扫妻子  
Pô-jih-meh-go ts-seng Yi-sao ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô-go ng-ts ziu-z Yiæ-z wông Yüô-læn  
巴实抹个子孙。<sup>18</sup> 以扫妻子亚何利巴玛个儿子就是耶是王、雅兰  
wông K'o-lah wông keh tu z dzong Üô-nô-go nön Yi-sao-go ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô c'ih-læ  
王、可拉王。箇都是从亚拿个因，以扫个妻子亚何利巴玛出来，  
tso væn-wông-go Keh-sing z Yi-sao ziu-z Yi-tong-go ts-seng tso væn-wông-go  
做藩王个。<sup>19</sup> 箇星是以扫就是以东个子孙，做藩王个。

20 'O-li nying Si-r-go ts-seng su-djōng deng-læ keh di-fōng-go ziu-z Lo-tæn Shih-pah  
 何利人西珥个子孙素常庵来箇地方个。就是罗单、说八、  
 Tsi-bin Üô-nô Ti-jing Yi-ts'ah Ti-sæn keh tu z 'O-li nying Si-r-go ts-seng tso  
 祭便、亚拿、底顺、以察、底珊。箇都是何利人，西珥个子孙做  
 væn-wöng læ Yi-tong di-fōng-go Lo-tæn-go ng-ts 'O-li Hyi-mæn Lo-tæn-go tsi-me Ding-neh  
 藩王来以东地方个。22 罗单个儿子何利、希幔，罗单个姊妹亭讷。  
 Shih-pah-go ng-ts Üô-leh-veng Mô-nô-'eh Yi-pah Z-po O-nen Tsi-bin-go ng-ts  
 23 说八个儿子亚勒文、玛拿辖、以八、示玻、阿南。24 祭便个儿子  
 Üô-yüô teng Üô-nô zin-deo læ kw'öng-iæ di-fōng k'en ah-tia Tsi-bin-go li-ts p'ong-djoh nyih-go  
 亚雅，等亚拿。前头来旷野地方看阿爹祭便个驴子，碰着热个  
 shü-nyün ziu-z keh Üô-nô Üô-nô-go ng-ts Ti-jing Üô-nô-go nön Üô-'o-li-pô-mô  
 水源，就是箇亚拿。25 亚拿个儿子底顺，亚拿个因亚何利巴玛。26  
 Ti-jing-go ng-ts Hying-dæn Ih-z-pæn Ih-læn Kyi-læn Yi-ts'ah-go ng-ts Pih-hen  
 底顺个儿子欣但、一是班、益兰、基兰。27 以察个儿子辟罕、  
 Sah-fæn Üô-ken Ti-sæn-go ng-ts U-z Üô-læn 'O-li keh-dzoh tso væn-wöng-go  
 撒番、亚干。28 底珊个儿子乌士、亚兰。29 何利箇族做藩王个  
 ziu-z Lo-tæn wöng Shih-pah wöng Tsi-bin wöng Üô-nô wöng Ti-jing wöng Yi-ts'ah wöng  
 就是：罗单王、说八王、祭便王、亚拿王、30 底顺王、以察王、  
 Ti-sæn wöng keh tu z Si-r di-fōng 'O-li nying dzæ gyi-zi-go koh-kô tso væn-wöng  
 底珊王。箇都是西珥地方，何利人在其自个国家做藩王。

31 Yi-seh-lih nying feh-zing yiu koh-wöng djü gyi-go z'-eo sin yiu koh-wöng djü Yi-tong-go  
 以色列人弗曾有国王治其个时候，先有国王治以东个  
 di-föng ziu-z Pi-r-go ng-ts Pi-lah tso Yi-tong-go koh-wöng gyi kying-dzing kyiao-leh  
 地方，就是：32 比珥个儿子比拉做以东个国王。其京城叫勒  
 Ding-ha-pô Pi-lah si-ts P'o-s-lah nying Si-lah-go ng-ts Iah-pah tsih-we Iah-pah  
 亭哈巴。33 比拉死仔，破斯拉人西拉个儿子约八接位。34 约八  
 si-ts Di-mæn nying Wu-sæn tsih-we Wu-sæn si-ts Pi-t'ah-go ng-ts Ha-t'ah ziu-z læ  
 死仔，提幔人户珊接位。35 户珊死仔，比挞个儿子哈挞（就是来  
 Mo-iah-go bing-iyang tang-ba Mi-din nying-go tsih-we gyi kying-dzing kyiao-leh Üô-vi-teh  
 摩押个平垟打败米甸人个）接位，其京城叫勒亚未得。36 哈挞  
 si-ts Mô-z-li-kyü nying Sæn-lah tsih-we Sæn-lah si-ts 'o pin-yin-go Li-'o-pah nying  
 死仔，玛士利加人三拉接位。37 三拉死仔，河边沿个利河伯人  
 Sao-lo tsih-we Sao-lo si-ts Üô-keh-p'o-go ng-ts Pô-leh-ha-nen tsih-we Üô-keh-p'o-go  
 扫罗接位。38 扫罗死仔，亚革破个儿子巴勒哈南接位。39 亚革破个  
 ng-ts Pô-leh-ha-nen si-ts Ha-dah tsih-we gyi kying-dzing kyiao-leh Pao gyi ts'i-ts ming-z  
 儿子巴勒哈南<sup>[1]</sup>死仔，哈达接位，其京城叫勒保。其妻子名字  
 Mi-hy-i-da-bih ziu-z Mi-seh-'eh-go nön Mô-deh-lih sô sang-go nön Yi-sao keh-dzoh keh-sing  
 米希大别，就是米色合个因，玛特列所生个因。40 以扫箇族箇星  
 væn-wöng tsiao gyi-go ts-p'a djü-kyü ming-z z-ka-go Ding-nô wöng Üô-leh-wô wöng Yiae-t'iah  
 藩王照其个支派、住居，名字是介个：亭拿王、亚勒华王、耶帖  
 wöng Üô-'o-li-pô-mô wöng Yi-lah wöng Pi-neng wöng Kyi-neh wöng Di-mæn wöng  
 王、41 亚何利巴玛王、以拉王、比嫩王、42 基纳王、提幔王、

Mih-sah wōng 43 Mah-t'ih wōng Yi-læn wōng keh-sing tu z Yi-tong-go væn-wōng tsiao gyi-lah  
蜜萨王、麦铁王、以兰王。箇星都是以东个藩王，照其拉  
kyi-nyih-go di-fōng deng-kæn Yi-tong nying-go tsu-tsang ziu-z Yi-sao  
基业个地方庵间。以东人个祖宗就是以扫。

[1] 原文此处错印为 Pô-lah-ha-nen，前文为 Pô-leh-ha-nen.

## Ts. XXXVII.

Yüô-koh deng-læ Kyüô-nen di-fōng ziu-z gyi ah-tia tæn-koh-go di-fōng Yüô-koh go shiü-dæ læ  
雅各庵来迦南地方，就是其阿爹耽搁个地方。<sup>2</sup> 雅各个世代来  
'ô-veng Iah-seh jih-ts'ih shü z'-eo teng cong hyüong-di k'en-yiang gyi wa-z siao-nying de teng ah-tia-go  
下文：约瑟十七岁时候等众兄弟看羊。其还是小人了，等阿爹个  
ah-yi Pih-lah Sih-p'ô-go ng-ts dô-kô læ-kæn gyi-lah yiu ts'o-c'ü Iah-seh ziu ky'i kao-su  
阿姨辟拉、悉帕个儿子大家来间。其拉有错处，约瑟就去告诉  
ah-tia Yi-seh-lih sang Iah-seh z'-eo nyin-kyi yi-kying lao-de keh-lah æ-sih gyi ko-jü bih-go  
阿爹。<sup>3</sup> 以色列生约瑟时候年纪已经老了，箇拉爱惜其过如别个  
ng-ts teng gyi tso ih-gyin siu-hwô-go i-zóng Cong hyüong-di k'en-kyin ah-tia æ-sih Iah-seh ko-jü  
儿子，等其做一件绣花个衣裳。<sup>4</sup> 众兄弟看见阿爹爱惜约瑟过如  
gyi-lah ziu 'eng gyi feh neng-keo teng gyi kóng 'o-moh-go shih-wô  
其拉，就恨其，弗能够等其讲和睦个说话。

5 Iah-seh tso ih-go mông wô hyiang cong hyüong-di dao sô-yi gyi-lah yü-kô 'eng gyi Iah-seh  
约瑟做一个梦，话向众兄弟道，所以其拉愈加恨其。<sup>6</sup> 约瑟  
teng gyi-lah wô Ts'ing ng t'ing ngô sô tso-go mông Ah-lah din-li læ-kæn shoh-dao ngô keh ih-shoh  
等其拉话：「请尔听我所做个梦。<sup>7</sup> 阿拉田里来间束稻，我箇一束  
bô-ky'i pih-dzih lih-tong ng-lah sô shoh-go dön-kyün pa ngô keh shoh Cong hyüong-di teng gyi wô  
爬起笔直立东，尔拉所束个团圆拜我箇束。」<sup>8</sup> 众兄弟等其话：  
Ng næn-dao we tso ah-lah kyüing-wông ma wa-z we kwun-djü ah-lah ma Ziu we-leh gyi-go mông  
「尔难道会做阿拉君王吗？还是会管治阿拉吗？」就为了其个梦  
teng gyi-go shih-wô keng-kô 'eng gyi  
等其个说话更加恨其。

9 Iah-seh yi tso mông wô hyiang cong hyüong-di dao wô Ngô yi yiu ih-go mông k'en-kyin  
约瑟又做梦，话向众兄弟道，话：「我又有—个梦，看见  
nyih-deo yüih-liang teng jih-ih-lih sing tu pa ngô Gyi kao-su ah-tia teng ah-ko z'-eo  
日头、月亮，等十一粒星都拜我。」<sup>10</sup> 其告诉阿爹等阿哥时候，  
ah-tia tsah-vah gyi wô Ng tso-go mông z dza-go Næn-dao ngô teng ng ah-nyiang teng ng  
阿爹责罚其话：「尔做个梦是咋个？难道我等尔阿娘，等尔

hyüong-di tu we boh-tao di-yiang-li pa ng ma Gyi hyüong-di ky'i gyi feh-ko tsih-z keh-kyü  
兄弟，都会伏倒地垟里拜尔吗？」<sup>11</sup> 其兄弟气其弗过，只是箇句

shih-wô ah-tia sing-li dzeng-tih  
说话阿爹心里存的。

12 'Eo-deo gyi hyüong-di tao Z-kyin ky'i k'en ah-tia-go yiang-de Yi-seh-lih teng Iah-seh wô  
后头其兄弟到示剑去看阿爹个羊队。<sup>13</sup> 以色列等约瑟话：

Ng-go hyüong-di læ Z-kyin k'en yiang Læ ngô iao ts'a ng tao keh-deo ky'i Iah-seh teng gyi wô  
「尔个兄弟来示剑看羊。来，我要差尔到箇头去。」约瑟等其话：

Ngô læ-tong Yi teng gyi wô Ng ky'i k'en ng-go hyüong-di teng keh-sing yiang-de tu  
「我来东。」<sup>14</sup> 又等其话：「尔去，看尔个兄弟等箇星羊队，都  
hao-go feh læ wô hyiang ngô dao Ziu ts'a gyi tseo-c'ih Hyi-pah-leng ao tao Z-kyin ky'i  
好个弗。来话向我道。」就差其走出希伯仑岙到示剑去。

15 Læ din-pæn-li tseo-læ tseo-ky'i z'-eo yiu ih-go nyding p'ong-djoh gyi meng gyi wô Ng zing  
来田畈里走来走去时候有一个人碰着其，问其话：「尔寻  
jü yia Iah-seh wô Ngô zing zi-go hyüong-di gyi-lah k'en yiang-go di-föng læ 'ah-li ts'ing  
谁呀？」<sup>16</sup> 约瑟话：「我寻自个兄弟，其拉看羊个地方来何里，请

ng wô hyiang ngô dao Keh-go nyding wô Gyi-lah yi-kying ky'i-de ngô t'ing-meng gyi-lah kông iao  
尔话向我道。」<sup>17</sup> 箇个人话：「其拉已经去了。我听闻其拉讲要  
tao To-tæn ky'i Iah-seh ziu ky'i zing hyüong-di læ To-tæn p'ong-djoh gyi-lah Feh-zing tseo-tao  
到多单去。」约瑟就去寻兄弟，来多单碰着其拉。<sup>18</sup> 弗曾走到  
z'-eo hyüong-di yün-yün k'en-kyin gyi ziu dô-kô iao meo-sah gyi Gyi-lah kông-læ kông-ky'i wô  
时候，兄弟远远看见其，就大家要谋杀其。<sup>19</sup> 其拉讲来讲去话：

Keh tso mông-go nyding læ-de Læ ah-lah sah gyi tiu gyi læ ih-go di-k'ang-li tsih wô  
「箇做梦个人来了。」<sup>20</sup> 来，阿拉杀其，丢其来一个地坑里。只话，  
gyi be ôh-ôh-go yia-siu t'a-ky'üoh-de ts'ia-k'en gyi-go mông yiu soh-go ing-nyien Liu-bin  
其被恶恶个野兽拖吃了。且看其个梦有啥个应验。<sup>21</sup> 流便  
t'ing-meng iao kyiu gyi c'ih gyi-lah-go siu-li wô Ah-lah feh-k'o sông gyi sing-ming  
听闻，要救其出其拉个手里，话：「阿拉弗可伤其性命。」<sup>22</sup>

Liu-bin yi teng gyi-lah wô M-nao liu gyi hyüih yia m-nao 'ô siu 'ae gyi neng-s tiu gyi  
流便又等其拉话：「呒得好流其血，也呒得好下手害其，能使丢其  
læ kw'ong-iæ keh-go di-k'ang-li Gyi i-s z iao föng gyi c'ih gyi-lah-go siu ky'i kao-dæ peh  
来旷野箇个地坑里。」其意思是要放其出其拉个手，去交代拨  
ah-tia  
阿爹。

23 Iah-seh tseo-tao gyi hyüong-di di-föng gyi-lah poh gyi i-zöng ziu-z gyi c'ün-tih-go siu-hwô-go  
约瑟走到其兄弟地方，其拉剥其衣裳，就是其穿的个绣花个  
i-zöng Pô gyi tiu læ di-k'ang-li keh di-k'ang z k'ong-go m-neh shü lae-tih Gyi-lah  
衣裳。<sup>24</sup> 把其丢来地坑里。箇地坑是空个，呒得水来的。<sup>25</sup> 其拉  
zo-loh ky'üoh ping ngæn-tsing dæ-ky'i k'eo-k'eo k'en-kyin lih-de Yi-jih-mô-li nying dzong Kyi-lih di-föng ka  
坐落吃饼。眼睛抬起扣扣看見列队以实玛利人从基列地方介

læ      loh-do    pe-leh    hyiang-liao    jü-hyang    meh-yiah    iao    do-leh    tao Yiae-gyih koh ky'i    Yiu-da teng  
来，骆驼揹勒香料、乳香、没药，要驮勒到埃及国去。<sup>26</sup> 犹大等

hyüong-di wô      Ah-lah    ziah-z    sah-diao    ah-di    k'ong-ko gyi hyüih    yiu    soh-go    ih-c'ü    ni    Læ  
兄弟话：「阿拉若是杀掉阿弟，园过其血，有啥个益处呢？」<sup>27</sup> 来，

feh-jü    ma    gyi    peh    Yi-jih-mô-li    nying    zi    m-nao    'ô-siu    'æ    gyi    ing-we    gyi    z    ah-lah-go  
弗如卖其拨以实玛利人，自呒得好下手害其。因为其是阿拉个

ah-di    ah-lah-go    kweh-joh    cong hyüong-di ziu ting gyi shih-wô    K'eo-k'eo yiu    Mi-din-go    k'ah-shông  
阿弟，阿拉个骨肉。」众兄弟就听其说话。<sup>28</sup> 扣扣有米甸个客商

tseo-ko    keh-sing hyüong-di dzong    di-k'ang-li    la-c'ih    Iah-seh    ma    peh    Yi-jih-mô-li    nying    do-kyü    nyiæn-kw'e  
走过，箇星兄弟从地坑里拉出约瑟，卖拨以实玛利人，驮归廿块

nying-ts    Gyi-lah    ziu    ta    Iah-seh    tao Yiae-gyih    ky'i-de  
银子。其拉就带约瑟到埃及去了。

29 Liu-bin cün-læ tao di-k'ang pin-yin    ih-k'en    Iah-seh m-neh læ di-k'ang-li    ziu c'ô-k'æ gyi  
流便转来到地坑边沿，一看，约瑟呒得来地坑里，就扯开其

i-zöng    Tseo-cün tao hyüong-di di-föng    wô    Keh-go siao-nying m-neh læ-tong    ngô dza-long    tao  
衣裳。<sup>30</sup> 走转到兄弟地方，话：「箇个小儿呒得来东，我咋弄，到

'ah-li    ky'i    ni    Cong hyüong-di sah ih-tsah yüong-sæn-yang    do    Iah-seh-go    i-zöng    nyin-leh hyüih  
何里去呢？」<sup>31</sup> 众兄弟杀一只雄山羊，驮约瑟个衣裳染勒血。<sup>32</sup>

Pô keh siu-hwô    i-zöng ts'a nying ta-peh    ah-tia    wô    Ah-lah p'ong-djoh keh-go    ts'ing k'en z    ng-go  
把箇绣花衣裳差人带拨阿爹，话：「阿拉碰着箇个，请看是尔个

ng-ts    i-zöng feh    Ah-tia    nying-teh-go    wô    Keh z    ngô    ng-ts-go    i-zöng    yiu  
儿子衣裳弗？」<sup>33</sup> 阿爹认得个，话：「箇是我儿子个衣裳。有

ôh-ôh-go    yia-siu    t'a    gyi    ky'üoh    Iah-seh    ih-ding    be    ngao-sah-de    Yüô-koh ziu c'ô-k'æ    zi    i-zöng  
恶恶个野兽拖其吃，约瑟一定被咬煞了。<sup>34</sup> 雅各就扯开白衣裳，

do    mô-pu    soh    iao    we-leh    ng-ts    sông-sing    hyü-to    nyih-ts    Gyi-go    ng-ts    nön    tu    tseo-long-læ    en-vä  
驮麻布束腰，为了儿子伤心许多日子。<sup>35</sup> 其个儿子因都走拢来安慰

gyi    dæn-z    ah-tia    feh-k'eng    ziu    en-vä    wô    Ngô pih-ding pe-shông tao    ng-ts    læ-kæn-go    ing-s-li  
其，但是阿爹弗肯受安慰，话：「我必定悲伤到儿子来间个阴司里

ky'i    Z-ka    ah-tia    we-leh    gyi    'ao-li-da-k'oh    Mi-din    nying    ta    Iah-seh    tao Yiae-gyih    ma    peh  
去。」是介阿爹为了其号泪大哭。<sup>36</sup> 米甸人带约瑟到埃及，卖拨

Po-di-veh    ziu-z    Fah-lao-go    dzing-ts    z-we-go    deo-nao  
波提乏，就是法老个臣子，侍卫个头脑。

## Ts. XXXVIII.

Ka z'-eo Yiu-da li-k'æ gyi-go hyüong-di tseo-tao ih-go Uô-t'u-læn nying ming-z kyiao-leh  
介时候，犹大离开其个兄弟，走到一个亚土兰人，名字叫勒

Hyi-lah di-föng ky'i Yiu-da læ keh-deo k'en-kyin ih-go Kyüô-nen nying ming-z kyiao-leh Shü-üô-go  
希拉，地方去。<sup>2</sup> 犹大来箇头看见一个迦南人，名字叫勒书亚个

nön dæ gyi læ teng gyi dong-zöng Gyi ziu-t'æ sang ng-ts c'ü gyi ming-z R Gyi tsæ ziu-t'æ  
因，抬其来，等其同床。<sup>3</sup> 其受胎生儿子，取其名字珥。<sup>4</sup> 其再受胎

sang ng-ts c'ü ming-z O-nen Yi sang ng-ts c'ü ming-z Z-lah sang gyi-go z'-eo  
生儿子，取名字阿南。<sup>5</sup> 又生儿子，取名字示拉。生其个时候，

Yiu-da deng-læ Kyi-sih Yiu-da teng do ng-ts R dæ ts'i-ts ming-z kyiao-leh Da-mô Yiu-da do  
犹大庵来基悉。<sup>6</sup> 犹大等大儿子珥抬妻子，名字叫勒大玛。<sup>7</sup> 犹大

ng-ts R læ Yiae'-o-wô min-zin tsoh-ôh keh-lah Yiae'-o-wô djü gyi si Yiu-da teng O-nen wô  
儿子珥来耶和华面前作恶，箇拉耶和华治其死。<sup>8</sup> 犹大等阿南话：

Ng hao dæ ah-sao teng gyi dong-zöng teng ng ah-ko djün-cong tsih-dæ  
「尔好抬阿嫂，等其同床，等尔阿哥传宗接代。」<sup>9</sup> 阿南晓得所

sang-go feh kwe peh zi teng ah-sao dong-zöng-go z'-eo sih-læ di-yiang-li  
生个弗归拔自，等阿嫂同床个时候泄来地垟里，省勒等阿哥传宗

tsih-dæ Yiae'-o-wô feh-hwun-hyi gyi sô-tso keh-lah yia djü gyi si Yiu-da k'ong-p'ô siao  
接代。<sup>10</sup> 耶和华弗欢喜其所做，箇拉也治其死。<sup>11</sup> 犹大，恐怕小

ng-ts yia si ziang ah-ko ka ziu teng sing-vu Da-mô wô Ng hao kyü ng ah-tia oh-li ky'i siu  
儿子也死，像阿哥介，就等新妇大玛话：「尔好归尔阿爹屋里去守

kwu-sông nyü-nying teng ng ng-ts Z-lah do-ky'i-læ Da-mô ziu ky'i deng-læ ah-tia oh-li  
孤孀女人，等尔儿子示拉大起来。」大玛就去，庵来阿爹屋里。

12 Ko-leh kyi-z Shü-üô-go nön Yiu-da ts'i-ts si-de Yiu-da ziu en-vä teng gyi  
过勒几时，书亚个因、犹大妻子死了。犹大就安慰，等其

beng-yiu Üô-t'u-læn nying Hyi-lah dô-kô tao Ding-neh ky'i tsin yang-mao Yiu nying teng Da-mô wô  
朋友亚土兰人希拉，大家到亭讷去剪羊毛。<sup>13</sup> 有人等大玛话：

ng ah-kong z tao Ding-neh tsin yang-mao ky'i-de Da-mô k'en-kyin Z-lah yi-kying dzing-nying  
「尔阿公是到亭讷剪羊毛去了。」<sup>14</sup> 大玛看见示拉已经成人

tsiang-da zi wa feh-zing kô-peh gyi tso ts'i-ts sô-yi t'eh-diao kwô-vu-go i-zöng do siu-p'ao kæ-leh  
长大，自还弗曾嫁拔其做妻子，所以脱掉寡妇个衣裳，驮手帕盖勒

min-k'ong tsô-djü kyi-sing zo-læ Ding-neh-go lu-pin-yin yiu liang-da shü-nyün di-föng Yiu-da k'en-kyin  
面孔，遮住机身，坐来亭讷个路边沿有两埭水源地方。<sup>15</sup> 犹大看见

gyi kæ-leh min-k'ong ts'eng gyi z gyi-nyü Gyi ziu læ lu-ka pin-yin tseo-long-ky'i wô Læ  
其盖勒面孔，忖其是妓女。<sup>16</sup> 其就来路街边沿走拢去，话：「来，

ts'ing ng peh ngô teng ng dong-zöng ing-we feh hyiao-teh z zi-go sing-vu Gyi wô Ng coh  
请尔拔我等尔同床，因为弗晓得是自个新妇。」<sup>17</sup> 其话：「尔给

soh-si peh ngô haq teng ngô dong-zöng Yiu-da wô Ngô we pô yang-de-li-go siao sän-yang song  
啥西拔我，好等我同床。」犹大话：「我会把羊队里个小山羊送

ng Gyi yi wô Ng k'eng peh ngô tông-deo teng ng do-læ feh Gyi wô Ng iao  
尔。」其又话：「尔肯拔我当头等尔驮来弗？」<sup>18</sup> 其话：「尔要

soh-go tông-deo Gyi wô Ng-go ing teng ta lin siu-li-go kwa-dziang Ziu peh gyi  
啥个当头？」其话：「尔个印，等带，连手里个拐杖。」就拔其，

teng gyi dong-zōng z-ka gyi ziu-t'æ-de Da-mô bô-ky'i-læ kyü-ky'i t'eh-diao kæ min-k'ong-go  
 等其同床。是介其受胎了。<sup>19</sup> 大玛爬起来归去，脱掉盖面孔个  
 siu-p'ao dzing-gyiu c'ün kwô-vu-go i-zōng Yiu-da t'oh gyi beng-yiu Üô-t'u-læn nying do siao sæn-yiang  
 手帕，仍旧穿寡妇个衣裳。<sup>20</sup> 犹大托其朋友亚土兰人，驮小山羊  
 ky'i iao dzong nyü-nying siu-li c'ü-wæn tông-deo tsih-z zing gyi feh-djoh Meng-meng keh di-föng nying  
 去，要从女人手里取还当头，只是寻其弗着。<sup>21</sup> 问问箇地方人，  
 wô Lu-ka pin-yin liang-da shü-nyün di-föng keh gyi-nyü læ 'ah-li Gyi-lah wô Döng-deo  
 话：「路街边沿两埭水源地方，箇妓女来何里？」其拉话：「荡头  
 m-neh gyi-nyü Tseo-cün teng Yiu-da wô Ngô zing gyi feh-djoh ziu-z keh di-föng nying yia  
 吠得妓女。」<sup>22</sup> 走转等犹大话：「我寻其弗着，就是箇地方人也  
 wô Döng-deo m-neh gyi-nyü Yiu-da wô Ze-gyi zi do-kæn z-de k'ong-p'ô tao  
 话：『荡头吠得妓女。』」<sup>23</sup> 犹大话：「随其自驮间是了，恐怕倒  
 ngô-go me Ng k'en ngô yi-kying song gyi siao-yiang tsih-z ng zing gyi feh-djoh  
 我个霉。尔看，我已经送其小羊，只是尔寻其弗着。」

24 Ko-leh sæn-ko yüih kwöng-kying yiu nying teng Yiu-da wô Ng sing-vu Da-mô yi-kying tso-leh  
 过勒三个月光景有人等犹大话：「尔新妇大玛已经做了  
 gyi-nyü næn-kæn we-leh kæn-ying ziu-t'æ-de Yiu-da wô Yuong-la gyi c'ih-læ me gyi  
 妓女，难间为了奸淫，受胎了。」犹大话：「用拉其出来，焜其  
 sah Gyi be la-c'ih-go z'-eo ts'a-nying teng ah-kong wô Keh-tong-si go kæ-cü ngô dzong gyi  
 煞。」<sup>25</sup> 其被拉出个时候差人等阿公话：「箇东西个居主，我从其  
 ziu-t'æ gyi yi wô Ts'ing ng-zi k'en keh-go ing teng ta teng kwa-dziang tu z  
 受胎。」其又话：「请尔自看箇个印，等带，等拐杖，都是  
 jü-go Yiu-da nying-teh gyi wô Keh nyü-nying pi ngô z tsing-dzih ing-we ngô feh pô  
 谁个？」<sup>26</sup> 犹大认得其话：「箇女人比我是正直，因为我弗把  
 ng-ts Z-lah peh gyi 'Eo-deo feh tsæ teng gyi dong-zōng  
 儿子示拉拔其。」后头弗再等其同床。

27 Teng tso sang-m nyih-ts tao gyi-go t'æ-li z shöng-sang Ling sang-go z'-eo ih-go  
 等做生姆日子到，其个胎里是双生。<sup>28</sup> 临生个时候一个  
 na-hwun sing-c'ih siu læ siu-sang nying do 'ong-sin bo gyi wô Keh z sin sang-go K'eo-k'eo  
 奶花伸出手来。收生人驮红线缚其，话：「箇是先生个。」<sup>29</sup> 扣扣  
 gyi-go siu geo-tsing ah-di sang-c'ih-læ-de Siu-sang-go wô Ng dza zah-c'ih-læ-go keh z  
 其个手跨进，阿弟生出来了。收生个话：「尔咋趣出来个？箇是  
 ng-zi zah-c'ih-læ ziu c'ü gyi ming-z Fah-leh-z 'Eo-deo gyi ah-ko sang-c'ih yiu 'ong-sin læ  
 尔自趣出来。」就取其名字法勒士。<sup>30</sup> 后头其阿哥生出，有红线来  
 siu-li ziu c'ü gyi ming-z Sah-lah

手里，就取其名字撒拉。

[1] Ziu-z dza zah-c'ih-læ. 就是咋趣出来。（原注）

## Ts. XXXIX.

Iah-seh be ta-tao Yiæ-gyih yiu Yiæ-gyih-go nying Po-di-veh z Fah-lao-go kwun z-we  
约瑟被带到埃及。有埃及个人，波提乏，是法老个官，侍卫  
 deo-nao hyiang ta gyi læ-go Yi-jih-mô-li nyng ma gyi Yiæ'-o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong  
头脑，向带其来个以实玛利人，买其。<sup>2</sup> 耶和华等约瑟大家来东，  
 s-teh gyi tso-nying jing-liu gyi deng-læ cü-nying-kô Yiæ-gyih nyng-go oh-li Gyi-go cü-nying-kô k'en-kyin  
使得其做人顺流。其庵来主人家埃及人个屋里。<sup>3</sup> 其个主人家看见  
 Yiæ'-o-wô teng gyi dô-kô læ-tong yi k'en-kyin Yiæ'-o-wô s-teh gyi siu-li sô tso z-t'i yang-yiang  
耶和华等其大家来东，又看见耶和华使得其手里所做事体样样  
 jing-liu Iah-seh voh-z cü-nying-kô teh-djoh gyi-go eng-we ziu peh gyi tso tsong-kwun væn-pah sô  
顺流。<sup>4</sup> 约瑟服侍主人家，得着其个恩惠，就拨其做总管，凡百所  
 yiu-go tu kao-fu gyi siu-li Z dzong gyi tso tsong-kwun kwun long-tsang kô-kyi Yiæ'-o-wô we-leh  
有个都交付其手里。<sup>5</sup> 自从其做总管，管拢总家计，耶和华为了  
 Iah-seh tô-hwô Yiæ-gyih nyng oh-li væn-pah læ oh-li læ din-li sô-iyu go tu teh-djoh  
约瑟朵化埃及人屋里，凡百来屋里，来田里所有个，都得着  
 Yiæ'-o-wô-go foh-ky'i Gyi væn-pah sô yiu-go tu kwe peh Iah-seh cõng-kwun djü-leh gyi-zi ky'üoh-zih  
耶和华个福气。<sup>6</sup> 其凡百所有个都归拨约瑟掌管，除了其自吃食

ts-nga feh-hyiao-teh yiu soh-go tong-si  
之外，弗晓得有啥个东西。

7 Iah-seh siang-mao hao-k'en min-k'ong ts'iao-li 'Eo-deo gyi cü-nying-kô-go ts'i-ts k'en-k'en Iah-seh  
约瑟相貌好看，面孔俏丽。后头其主人家个妻子看看约瑟，  
 wô Ng teng ngô dong-zông Iah-seh feh-k'eng teng cü-nying-kô-go ts'i-ts wô Oh-li yiu  
话：「尔等我同床。」<sup>8</sup> 约瑟弗肯，等主人家个妻子话：「屋子里  
 soh-go tong-si læ ngô di-föng cü-nying-kô tu feh-hyiao-teh gyi yi-kying pô væn-pah sô-iyu-go kao-fu  
啥个东西来我地方，主人都弗晓得。其已经把凡百所有个交付  
 ngô-go siu-li Oh-li-go nyng m-iyu do-jü ngô-go djü-leh ng ts-nga cü-nying-kô m-kaō kying-djü  
我个手里。<sup>9</sup> 屋里个人呒有大如我个，除了尔之外主人家呒告禁住  
 ngô ing-we ng z gyi-go ts'i-ts ngô dza ken tso ka do ôh z-ken teh-ze Jing-ming ma  
我。因为尔是其个妻子，我咋敢做介大恶事干，得罪神明吗？」<sup>10</sup>

Z-ka gyi nyih-nyih teng Iah-seh kóng Iah-seh feh-k'eng t'ing feh teng gyi dong-zông yia feh teng gyi dô-kô  
是介其日日等约瑟讲，约瑟弗肯听，弗等其同床，也弗等其大家

læ-kæn Yiu ih-nyih Iah-seh tseo-tsing oh-li bæn z-ken k'eo-k'eo kô-nying tu m-neh læ-tong keh  
来间。<sup>11</sup> 有一日约瑟走进屋里办事干，扣扣家人都呒得来东，<sup>12</sup> 箍

nyü-nying la gyi i-zöng wô Ng teng ngô dong-zông Iah-seh ky'i-diao i-zöng læ gyi siu-li ziu  
女人拉其衣裳，话：「尔等我同床。」<sup>13</sup> 约瑟弃掉衣裳来其手里，就  
 dao c'ih-ky'i-de Keh nyü-nying k'en-kyin gyi dao-tseo ky'i-diao i-zöng læ gyi siu-li ziu eo-long  
逃出去了。<sup>14</sup> 箍女人看见其逃走，弃掉衣裳来其手里，就讴拢  
 kô-nying teng gyi-lah z-ka wô Ng k'en ng cü-nying-kô ta-læ-go Hyi-pah-læ nyng tseo-tsing-læ  
家人，等其拉是介话：「尔看，尔主人家带来个希伯来人走进来

diao-hyi ah-lah      gyi tao ngô di-fông iao dong-zōng      ngô wa-wæ-hyiang eo-ky'i-læ      Gyi t'ing-meng ngô  
 调戏阿拉，其到我地方要同床，我怀怀响讴起来。15 其听闻我  
 wæ-wæ eo-hyiang      ziu ky'i-diao i-zōng læ ngô di-fông      zi dao-c'ih-ky'i-de      Nyü-nying ziu liu gyi  
 怀怀讴响，就弃掉衣裳来我地方，自逃出去了。」16 女人就留其  
 i-zōng teng-tao cü-nying-kô kyü-læ      kao-su gyi      z-ka wô      Ng sô ta-læ-go Hyi-pah-læ  
 衣裳等到主人家归来，17 告诉其，是介话：「尔所带来个希伯来  
 nu-boh tseo-tsing læ diao-hyi ngô      Ngô wæ-wæ eo-hyiang      gyi ziu ky'i-diao i-zōng læ ngô di-fông  
 奴仆走进来调戏我。18 我怀怀讴响，其就弃掉衣裳来我地方，  
 dao-c'ih-ky'i-de      Cü-nying-kô t'ing-meng ts'i-ts sô kóng-go shih-wô wô      Ng-go nu-boh z-ka  
 逃出去了。」19 主人家听闻妻子所讲个说话，话：「尔个奴仆是介  
 dæ ngô      gyi ziu ho-ky'i dzih-c'ong      Iah-seh-go cü-nying-kô k'ô gyi loh-kæn      ziu-z wông-ti kwæn  
 待我，其就火气直冲。」20 约瑟个主人家柯其落监，就是皇帝关  
 væn-nying di-fông      keh-tsao Iah-seh læ lao-kæn-li-de  
 犯人地方。箇遭约瑟来牢监里了。

21 Dæn-z Yia-e-o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong æ-lin gyi s-teh gyi teh-djoh s-nyüoh-s-go  
 但是耶和华等约瑟大家来东，哀怜其，使得其得着司狱司个  
 eng-we S-nyüoh-s pô lao-kæn-li-go væn-nying tu kao-fu Iah-seh siu-li gyi-lah læ keh-deo sô  
 恩惠。22 司狱司把牢监里个犯人都交付约瑟手里：其拉来箇头所  
 tso-go z-ken tu z Iah-seh tso-go      23 S-nyüoh-s zi feh kwun gyi siu'-ô-go z-ken ing-we  
 做个事干都是约瑟做。23 司狱司自弗管其手下个事干，因为  
 Yia-e-o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong væn-pah gyi sô-tso-go Yia-e-o-wô s-teh gyi jing-liu  
 耶和华等约瑟大家来东。凡百其所做，耶和华使得其顺流。

## Ts. XL.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Yia-e-gyih wông-go tsiu-tsing teng jün-tsiang c'oh-væn gyi-lah cü      Yia-e-gyih wông  
 箇星事干后头埃及王个酒政等膳长触犯其拉主，埃及王。2  
 Fah-lao ô-wông tsiu-tsing teng jün-tsiang keh liang-go kwun Ky'ih gyi loh-kæn ziu-z Iah-seh kwæn-kæn-go  
 法老惱惶酒政等膳长箇两个官。3 挈其落监，就是约瑟关间个  
 di-fông læ z-we deo-nao oh-li Z-we deo-nao pô gyi-lah t'oh-fu Iah-seh Iah-seh kong-ing  
 地方，来侍卫头脑屋里。4 侍卫头脑把其拉托付约瑟。约瑟供应  
 gyi-lah keh liang-go nyng hao kyi-nyih kwæn læ lao-kæn-li

其拉，箇两个人好几日关来牢监里。

5 Yia-e-gyih wông-go tsiu-tsing jün-tsiang keh liang-go nyng be kwæn-læ lao-kæn-li tso-yia teh ih-go  
 埃及王个酒政、膳长，箇两个人被关来牢监里，做夜得一个  
 mông koh-nying tso yiu kông-kyiu-go mông Di-nyi t'in-nyiang Iah-seh tseo-tsing ky'i k'en gyi k'en-kyin gyi-lah  
 梦，各人做有讲究个梦。6 第二天亮约瑟走进去看其，看见其拉

有忧闷相貌。<sup>7</sup> 其就问法老个官，等其大家关来主人家屋里个，  
是介话：「尔拉今末咋会有忧闷相貌呢？」<sup>8</sup> 其拉等其话：「阿拉  
做梦，呒人会解说。」约瑟等其拉话：「解说岂弗是从神明来个  
吗？请尔把梦话向我道。」

9 酒政把其梦告诉约瑟，是介话：「我梦里看见葡萄树来我  
面前。<sup>10</sup> 箇树有三兵桠枝，正像抽芽，开花，结葡萄籽，球打球  
熟了。<sup>11</sup> 法老个酒杯来我个手里。我摘葡萄，榨汁水来法老  
酒杯里，后头捧勒酒杯送拨法老手里。<sup>12</sup> 约瑟等其话：「梦个解说  
是介。箇三兵桠枝是三日。<sup>13</sup> 三日里向法老必定使得尔头抬起来，  
复尔个职份。尔又会捧法老个酒杯送拨其手里，像前头做其酒政  
介。<sup>14</sup> 尔得着恩惠时候，请尔记得我，赐恩惠拨我，等我奏明  
法老，救我出箇个屋里。<sup>15</sup> 我前头被掳掠出希伯来地方，我来荡头  
也呒得做啥个应该落监个事干。」

16 膳长看见其解说好，就等约瑟话：「我也来梦里，看见有  
三只白篮来我头顶。<sup>17</sup> 上头箇只篮有厨工师父所煮拨法老吃个一切  
下饭。有鸟来我头顶篮里啄其吃。」<sup>18</sup> 约瑟回答，是介话：「箇  
解说是介个。三只篮是三日。<sup>19</sup> 三日里向法老会从尔个机身抬起  
尔个头，吊尔来树里，箇星鸟会啄尔个肉。」

20 到第三日，是法老生日，为了百官办酒，来百官中央使得  
酒政等膳长头抬起头来。<sup>21</sup> 还酒政个职份。其就捧勒酒杯送拨法老

手里。<sup>22</sup> 也吊煞膳长，正像约瑟解说拨箇两人介。<sup>23</sup> 只是酒政弗  
记得约瑟，忘记其了。

## Ts. XLI.

Liang nyin 'eo-deo Fah-lao tso mōng lih-læ 'o pin-yin K'en-kyin ts'ih-deo cōng-cōng hao-hao-go ngeo  
两年后头法老做梦，立来河边沿。<sup>2</sup> 看见七头壮壮好好个牛  
dzong 'o-li tseo-zōng di-li læ-tih ky'üoh-ts'ao Yi k'en-kyin ts'ih-deo seo-seo p'ō-p'ō-go ngeo yia dzong  
从河里走上，地里来的吃草。<sup>3</sup> 又看见七头瘦瘦怕怕个牛，也从  
'o-li tseo-zōng teng zin-deo-go ngeo bing-ba lih-læ 'o pin-yin Keh-sing seo-seo p'ō-p'ō-go ngeo pō  
河里走上，等前头个牛并排立来河边沿。<sup>4</sup> 箕星瘦瘦怕怕个牛，把  
cōng-cōng hao-hao-go ts'ih-deo ngeo t'eng-ky'üoh-de Fah-lao ziu diao-kao Gyi yi kw'eng-joh tsæ tso mōng  
壮壮好好个七头牛吞吃了。法老就调觉。<sup>5</sup> 其又困熟，再做梦，  
k'en-kyin pao-pao mun-mun ts'ih-go mah-be sang-læ ih-kwang ken-ts-li Yi k'en-kyin 'eo-deo sang-c'ih ts'ih-go be  
看见饱饱满满七个麦佩生来一梗秆子里。<sup>6</sup> 又看见后头生出七个佩  
z ih-ts be tong-fong c'ü-pih-liao-go Keh-sing ih-ts-go ts'ih-go be pō pao-pao mun-mun ts'ih-go be  
是一籽，被东风吹瘪了个。<sup>7</sup> 箕星一籽个七个佩把饱饱满满七个佩  
t'eng-ky'üoh-de Fah-lao ziu diao-kao keh-tsao teh-cü z-go mōng  
吞吃了。法老就调觉，箕遭得知是个梦。

8 Tao t'in-liang gyi sing-li iu-meng ziu ts'a nyng eo-long Yiaë-gyih keh-sing poh-lao teng ts'ong-ming  
到天亮其心里忧闷，就差人，讴拢埃及箕星博老等聪明  
nying Fah-lao ziu pō mōng kao-su gyi-lah dæn-z m-nying neng-keo ka-shih peh Fah-lao Keh-tsao tsiu-tsing  
人。法老就把梦告诉其拉，但是呒人能够解说拨法老。<sup>9</sup> 箕遭酒政  
teng Fah-lao wō Kyih-mih ngō kyi-teh zi-go ts'o-c'ü Zin-deo Fah-lao ô-wōng dzing-ts kwæn ngō teng  
等法老话：「今末我记得自个错处。<sup>10</sup> 前头法老恆惶臣子，关我等  
jün-tsiang lae z-we-deo-go oh-li Ngō teng gyi liang-go nyng tso-yia teh mōng koh-nying tso yiu  
膳长来侍卫头个屋里。<sup>11</sup> 我等其，两个人，做夜得梦。各人做有  
kōng-kyiu go mōng Læ keh-deo teng ah-lah dong-de go yiu ih-go Hyi-pah-læ 'eo-sang ziu-z  
讲究个梦。<sup>12</sup> 来箇头等阿拉同队个有一个希伯来后生，就是  
z-we-deo-go nu-boh ah-lah kao-su gyi gyi ziu teng ah-lah ka-shih mōng tsiao koh-nying sō tso-go  
侍卫头个奴仆。阿拉告诉其。其就等阿拉解说梦，照各人所做个  
mōng ka-shih 'Eo-deo ko-jün ing-nyiaen tsiao gyi-go ka-shih wæn ngō-go tsih-veng s-teh gyi  
梦解说。<sup>13</sup> 后头果然应验照其个解说，还我个职份，使得其  
tiao-sah

吊煞。」

Fah-lao ziu-ts'a nying ky'i eo Iah-seh gyi-lah kw'a-kw'a ta gyi c'ih lao-ken gyi t'i-deo wun  
14 法老就差人去讴约瑟。其拉快快带其出牢监。其剃头，换

i-zōng læ kyin Fah-lao Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô tso ih-go mōng m-nying neng-keo  
衣裳，来见法老。 15 法老等约瑟话：「我做一个梦，呒人能够

ka-shih ngô t'ing-meng nying-kô wô ng neng-keo hyiao-teh mōng we ka-shih Iah-seh we-teh  
解说，我听闻人家话，尔能够晓得梦，会解说。」 16 约瑟回答

Fah-lao wô Feh-z ngô neng-keo Jing-ming we s-peh Fah-lao t'a-bing-go ing-nyiæn Fah-lao teng  
法老话：「弗是我能够，神明会赐拨法老太平个应验。」 17 法老等

Iah-seh wô Ngô mōng-lih-læ 'o pin-yin k'en-kyin ts'ih-deo cōng-cōng hao-hao-go ngeo dzong 'o-li  
约瑟话：「我梦立来河边沿， 18 看见七头壮壮好好个牛从河里

tseo-zōng di-li læ-tih ky'üoh-ts'ao Yi k'en-kyin ts'ih-deo seo-seo ting-p'ô-go ngeo yia dzong 'o-li  
走上，地里来的吃草。 19 又看见七头瘦瘦顶怕个牛也从河里

tseo-zōng ziu-z 'en Yiae-gyih di-föng ng dzong m-neh k'en-kyin keh-cong-ka p'ô-fah-go keh-sing seo-seo  
走上，就是咸埃及地方尔从呒得看见箇种介怕法个。 20 箇星瘦瘦

p'ô-p'ô-go ngeo pô zin-deo cōng-cōng-go keh ts'ih-deo ngeo t'eng-ky'üoh-de t'eng-ky'üoh ts'eo k'en-feh-c'ih  
怕怕个牛，把前头壮壮个箇七头牛吞吃了。 21 吞吃之后看弗出

gyi-lah yi-kying t'eng-ky'üoh dzing-gyiu z-ka p'ô-p'ô-go Ngô ziu diao-kao-de Ngô mōng-li yi k'en-kyin  
其拉已经吞吃，仍旧是介怕怕个。我就调觉了。 22 我梦里又看见

pao-pao mun-mun ts'ih-go mah-be sang-læ ih-kwang ken-ts'i Yi k'en-kyin 'eo-deo sang-c'ih ts'ih-go be z  
饱饱满满七个麦佩生来一梗秆子里。 23 又看见后头生出七个佩，是

boh-boh-go ih-ts be tong-fong c'ü-pih-liao-go Keh-sing ih-ih-go be pô hao-hao keh ts'ih-go  
薄薄个，一籽，被东风吹瘪了个。 24 箇星穢穢个佩，把好好箇七个

be t'eng-ky'üoh-de Ngô ziu pô keh z-ken kao-su poh-lao dæn-z m-nying neng-keo teng ngô ka-shih  
佩吞吃了。我就把箇事干告诉博老，但是呒人能够等我解说。」

Iah-seh teng Fah-lao wô Fah-lao-go mōng z ih-iyang-go Jing-ming z pô iao tso-go z-ken  
25 约瑟等法老话：「法老个梦是一样个。神明是把要做个事干

t'ong-cü Fah-lao Ts'ih-deo hao-hao-go ngeo z ts'ih nyin ts'ih-go hao-hao mah-be yia z ts'ih nyin keh  
通知法老。 26 七头好好个牛是七年。七个好好麦佩也是七年。箇

mōng z ih-iyang-go 'Eo-deo c'ih-læ seo-seo p'ô-p'ô-go ts'ih-deo ngeo yia z ts'ih nyin wa-yiu  
梦是一样个。 27 后头出来瘦瘦怕怕个七头牛也是七年。还有

ih-ih-go be tong-fong c'ü-pih-liao ts'ih-go be z tsiang-læ ts'ih-go hwóng-nyin Jing-ming pô gyi iao  
穢穢个，被东风吹瘪了七个佩，是将来七个荒年。 28 神明把其要

tso-go z-ken sin t'ong-cü Fah-lao ngô Fah-lao kóng-go ziu-z ka 'En Yiae-gyih di-föng tsiang-læ yiu  
做个事干先通知法老。我法老讲个就是介。 29 咸埃及地方将来有

ts'ih-nyin da-joh 'eo-deo we yiu ts'ih-go do hwóng-nyin læ Yiae-gyih di-föng tu mōng-kyi zin-deo-go  
七年大熟， 30 后头会有七个大荒年。来埃及地方都忘记前头个

da-joh ping-ts'ia hwóng-nyin we wæ-diao keh di-föng Ing-we 'eo-læ hwóng-nyin ting li-'æ keh-lah lin  
大熟，并且荒年会坏掉箇地方。 31 因为后来荒年顶厉害，箇拉连

zin-deo da-joh tu feh teh-cü-de Keh-go z-ken Jing-ming z ding-kwe-liao iao kw'a-kw'a tso-dzing  
前头大熟都弗得知了。 32 箇个事干神明是定规了，要快快做成，

sô-yi s-teh Fah-lao tso-leh mōng tsæ tso mōng Næn-kæn Fah-lao hao kæn ih-go ts'ong-ming cü-we-go  
所以使得法老做勒梦，再做梦。 33 难间法老好拣一个聰明智慧个

ning shih-lih gyi djü Yiæ-gyih di-fong Fah-lao hao ka tso-fah yia shih-hyü-to kyin-toh læ keh di-fong  
人设立其治埃及地方。<sup>34</sup> 法老好介做法，也设许多监督来箇地方，  
ts'ih-nyin da-joh-go z'-eo ky'i siu Yiæ-gyih di-fong ng-kwu ts-ih Siu-long keh-sing hao nyin-dzing-go  
七年大熟个时候去收埃及地方五股之一。<sup>35</sup> 收拢箇星好年成个  
liang-zih tsih-jü koh læ Fah-lao-go siu'-ô ping-ts'ia koh dzing-li tu dzeng-tsih liang-ts'ao Keh z  
粮食，积聚搁来法老个手下。并且各城里都存积粮草。<sup>36</sup> 箇是  
yü-sin tsih-loh liang-ts'ao tso tsiang-læ Yiæ-gyih di-fong ts'ih-nyin do-hwòng-go yüong-dziang s-teh keh di-fong feh we  
预先积落粮草做将来埃及地方七年大荒个用场。使得箇地方弗会  
be hwòng-nyin wæ-diao  
被荒年坏掉。」

37 Fah-lao teng cong dzing-ts tu sön keh z-ken hao-go 38 Fah-lao teng dzing-ts wô Keh-cong-ka  
法老等众臣子都算箇事干好个。 38 法老等臣子话：「箇种介  
jiu Jing-ming ling-ky'i-go ning ah-lah dza neng-keo p'ong-djoh ih-go ni Fah-lao teng Iah-seh wô  
有神明灵气个人，阿拉咋能够碰着一个呢？」<sup>39</sup> 法老等约瑟话：  
Jing-ming yi-kying peh ng hyiao-teh keh z-ken keh-lah m nying ziang ng ka ts'ong-ming cü-we-go ng  
「神明已经拨尔晓得箇事干，箇拉呒人像尔介聰明智慧个。<sup>40</sup> 尔  
hao kwun-li ngô-go oh-li ngô-go pah-sing tu pih-iao i ng-go 'ao-ling tsih-yiu tsiah-we z ngô pi ng  
好管理我个屋里，我个百姓都必要依尔个号令，只有爵位是我比尔  
tseng-djong 41 Fah-lao yi teng Iah-seh wô Ng k'en ngô kyü ng zōng kwun-li 'en Yiæ-gyih  
尊重。」<sup>41</sup> 法老又等约瑟话：「尔看，我举尔上管理咸埃及  
di-fong 42 Fah-lao ziu tsoh-loh gyi-zi siu-li-go ka-ts ta læ Iah-seh-go siu-li peh gyi c'ün  
地方。」<sup>42</sup> 法老就摘落其自手里个戒指，戴来约瑟个手里，拨其穿  
ting-si mō-pu-go i-zóng yi pô kying lin-diao kwô-læ gyi deo-kying-li Peh gyi zo zi sô yiu-go  
顶细麻布个衣裳，又把金链条挂来其头颈里。<sup>43</sup> 拨其坐自所有个  
di-nyi-ao ts'ô-ts læ gyi min-zin yiu nying eo-c'ih-læ wô Gyü-loh Z-ka shih-lih gyi  
第二号车子，来其面前有人讴出来，话：「跪落。」是介设立其  
kwun-li 'en Yiæ-gyih di-fong 44 Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô z Fah-lao 'en Yiæ-gyih di-fong ziah  
管理咸埃及地方。<sup>44</sup> 法老等约瑟话：「我是法老，咸埃及地方，若  
feh-z ng ing-hyü m nying hao dong-siu dong-kyiah 45 Fah-lao c'ü Iah-seh-go ming-z  
弗是尔应许，呒人好动手动脚。」<sup>45</sup> 法老取约瑟个名字  
Seh-neh-pô-nyi ping-ts'ia pô En-go di-fong tsi-s Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh peh gyi tso ts'i-ts  
瑟纳巴尼，并且把安个地方祭司波提非拉个因亚西纳拔其做妻子。  
Iah-seh tseo-c'ih jing-lo Yiæ-gyih di-fong  
约瑟走出巡逻埃及地方。

46 Iah-seh ky'i kyn Yiæ-gyih wông Fah-lao z'-eo nyin-kyi sæn-jih shü Iah-seh dzong Fah-lao min-zin  
约瑟去见埃及王法老时候，年纪三十岁。约瑟从法老面前  
tseo-c'ih jing-lo 'en Yiæ-gyih di-fong Læ ts'ih nyin da-joh-go z'-eo di-t'u-go c'ih-ts'æn  
走出，巡逻咸埃及地方。<sup>47</sup> 来七年大熟个时候，地土个出产  
meo-meo-zing-zing Gyi ziu siu-long Yiæ-gyih di-fong ts'ih nyin da-joh-go liang-zih tsih-jü læ dzing-li  
茂茂盛盛。<sup>48</sup> 其就收拢埃及地方七年大熟个粮食，积聚来城里，

ziu-z koh dzing-nga din-li-go liang-ts'ao tsih-jü læ gyi dzing-li  
就是各城外田里个粮草积聚来其城里。 49 Iah-seh siu-long-go koh ziang hæ-li  
sô-nyi ka to teng-tao feh tsæ kyi liang gyi ing-we liang tu liang-feh-læ-go  
沙泥介多，等到弗再计量其，因为量都量弗来个。

50 Hwòng-nyin feh-zing tao Iah-seh sang liang-go ng-ts ziu-z En-go di-fōng tsi-s  
荒年弗曾到，约瑟生两个儿子，就是安个地方祭司  
Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh sang-peh gyi-go Iah-seh c'ü do ng-ts-go ming-z Mô-nô-si  
波提非拉个因亚西纳生拨其个。 51 约瑟取大儿子个名字玛拿西<sup>[1]</sup>，  
wô Jing-ming z s-teh ngô mông-kyi zi ih-ts'ih-go kw'u-ts'u teng ah-tia oh-li C'ü di-nyi  
话：「神明是使得我忘记自一切个苦楚，等阿爹屋里。」 52 取第二  
ng-ts ming-z Yi-fah-lin wô Jing-ming z s-teh ngô læ ziu-kw'u-go di-fōng yiu siu-ddzing  
儿子名字以法莲<sup>[2]</sup>，话：「神明是使得我来受苦个地方有收成。」

[1] Ziu-z Peh-gyi mông-kyi. 就是拨其忘记。（原注）

[2] Ziu-z Yiu siu-ddzing. 就是有收成。（原注）

53 'Eo-deo Yiæ-gyih di-fōng ts'ih-nyin da-joh yi-kying ko-de Ts'ih-go hwòng-nyin ky'i-deo tsih-zōng  
后头埃及地方七年大熟已经过了。 54 七个荒年起头接上，  
ziang Iah-seh sô wô-go ping-ts'ia tao-c'ü tu z hwòng-nyin tæn-tsih 'en Yiæ-gyih di-fōng yiu liang-zih  
像约瑟所话个。并且到处都是荒年，单只咸埃及地方有粮食。 55  
Yiæ-gyih di-fōng hwòng-nyin pah-sing hyiang Fah-lao t'ao liang-zih Fah-lao teng Yiæ-gyih nying wô Ng tao  
埃及地方荒年，百姓向法老讨粮食。法老等埃及人话：「尔到  
Iah-seh di-fōng ky'i gyi sô feng-fu ng-go hao tso Ka z'-eo pin t'in-'ô yiu hwòng-nyin Iah-seh  
约瑟地方去，其所吩咐尔个好做。」 56 介时候遍天下有荒年。约瑟  
k'æ-k'æ sô yiu-go koh-ts'ōng t'iao-peh Yiæ-gyih nying 'eo-deo Yiæ-gyih di-fōng-go hwòng-nyin yü-kô li-'æ  
开开所有个谷仓埃及人。后头埃及地方个荒年愈加厉害。 57  
Ping-ts'ia koh-koh-go nyig tu tao Yiæ-gyih læ hyiang Iah-seh dih koh ing-we tao-c'ü hwòng-nyin tu z  
并且各国个人都到埃及来，向约瑟籴谷，因为到处荒年都是  
li-'æ  
厉害。

Yüö-koh teh-cü Yiæ-gyih di-fong yiu koh ziu teng ng-ts wô Ng-lah dza-we dô-kô  
雅各得知埃及地方有谷，就等儿子话：「尔拉咋会大家」

k'en-tong Yi wô Ngô t'ing-meng Yiæ-gyih yiu koh ng-lah hao tseo-loh tao keh-deo teng ngô ky'i  
看东？」<sup>2</sup> 又话：「我听闻埃及有谷，尔拉好走落到箇头，等我去」

dih gyi s-teh ah-lah yiu sing-ming feh-we si Tsih-yiu Iah-seh-go ah-di Bin-yüö-ming  
籴其，使得阿拉有性命，弗会死。」

Iah-seh jih-go hyüong-di ziu tseo-loh Yiæ-gyih ky'i dih koh Tsih-yiu Iah-seh-go ah-di Bin-yüö-ming  
<sup>3</sup> 约瑟十个兄弟就走落埃及去籴谷。<sup>4</sup> 只有约瑟个阿弟便雅悯，

Yüö-koh feh ts'a gyi teng hyüong-di dô-kô ky'i z-ka wô K'ong-p'ô gyi we ziu 'æ Keh-tsao  
雅各弗差其等兄弟大家去，是介话：「恐怕其会受害。」<sup>5</sup> 箕遭

Yi-seh-lih-go ng-ts teng keh-sing dih-koh-go nyung dô-kô læ ing-we Kyüö-nen di-fong yia yiu hwöng-nyin  
以色列个儿子等箇星籴谷个人大家来，因为迦南地方也有荒年。<sup>6</sup>

Ka z'-eo Iah-seh cõng-kwun koh-kô gyün-ping t'iao koh peh long-tsang pah-sing Iah-seh-go hyüong-di læ dziao  
介时候约瑟掌管谷价权柄，粜谷拨拢总百姓。约瑟个兄弟来，朝

gyi min-zin boh-tao di-yiang-li Iah-seh k'en-kyin hyüong-di nying-teh gyi-lah tsöng-leh feh nying-teh yi  
其面前伏倒地垟里。<sup>7</sup> 约瑟看见兄弟，认得其拉，装勒弗认得，又

heng gyi-lah z-ka wô Ng dzong 'ah-li læ Gyi-lah wô Dzong Kyüö-nen di-fong læ ma  
狠其拉，是介话：「尔从何里来？」其拉话：「从迦南地方来买

liang-zih-go Iah-seh nying-teh hyüong-di tsih-z hyüong-di feh nying-teh gyi Iah-seh kyi-teh zin-deo  
粮食个。」<sup>8</sup> 约瑟认得兄弟，只是兄弟弗认得其。<sup>9</sup> 约瑟记得前头

ts-tin gyi-lah-go mõng teng gyi-lah wô Ng-lah z t'en-ts deh-we læ k'en keh di-fong go  
指点其拉个梦，等其拉话：「尔拉是探子，特为来看箇地方个

p'o-dzæn Gyi-lah teng gyi wô Cü feh-z ka ng-go nu-boh z we-leh ma liang-zih  
破绽。」<sup>10</sup> 其拉等其话：「主，弗是介。尔个奴仆是为了买粮食

læ-go Ah-lah tu z ih-go nying-go ng-ts ah-lah z dzing-jih-go nying ng-go nu-boh feh-z  
来个。<sup>11</sup> 阿拉都是一个人个儿子。阿拉是诚实个人。尔个奴仆弗是

t'en-ts Iah-seh teng gyi-lah wô Feh-z ng z deh-we læ k'en keh di-fong  
探子。」<sup>12</sup> 约瑟等其拉话：「弗是，尔是特为来看箇地方

p'o-dzæn-go Gyi-lah wô Ng-go nu-boh z jih-nyi-go hyüong-di Kyüö-nen di-fong ih-go  
破绽个。」<sup>13</sup> 其拉话：「尔个奴仆是十二个兄弟，迦南地方一个

ning-go ng-ts kyih-mih ting-siao-go teng ah-lah ah-tia dô-kô læ-kæn wa-yiu ih-go z  
人个儿子。今末顶小个等阿拉阿爹大家来间，还有一个是

m-neh-de Iah-seh teng gyi-lah wô Keh z ngô yi-kying teng ng-lah wô-ko-de ng-lah  
呒得了。」<sup>14</sup> 约瑟等其拉话：「箇是我已经等尔拉话过了，尔拉

z-go t'en-ts Tsih-yiu ka tso-fah hao tso ng-go bing-kyü ngô ts-tin Fah-lao-go sing-ming vah-tsiu  
是个探子。<sup>15</sup> 只有介做法好做尔个凭据。我指点法老个性命罚咒，

ziah-z ng ting siao ah-di feh læ pih-ding feh-hyü ng dzong döng-deo c'ih-ky'i Hao ts'a ng-lah cong-nyiang  
若是尔顶小阿弟弗来，必定弗许尔从荡头出去。<sup>16</sup> 好差尔拉中央

ih-go ky'i be ng-lah ah-di læ yü-to pih-ding kwæn-læ döng-deo hao te-tsing ng-go shih-wô ng  
一个，去陪尔拉阿弟来，余多必定关来荡头，好对证尔个说话，尔

z dzing-jih-go feh feh z-ka ngô ts-tin Fah-lao-go sing-ming vah-tsiu ng z-go t'en-ts Ziu  
是诚实个弗。弗是介，我指点法老个性命罚咒，尔是个探子。」就

pō gyi-lah cong-nying kwæn-leh sæn-nyih 把其拉众人关了三日。<sup>18</sup> 到第三日约瑟等其拉话：「我是怕惧  
Jing-ming-go ng-lah ka tso-fah hao yiu sing-ming 神明个。尔拉介做法好有性命。<sup>19</sup> 尔若是诚实个，介呢尔拉兄弟  
cong-nyiang hao liu ih-go nying kwæn-læ lao-kæn-li 中央好留一个人关来牢监里。余多载勒谷归去救尔拉屋里个急。  
yia be ng-lah ting-siao ah-di læ kyiin ngô 20 也陪尔拉顶小阿弟来见我。是介，尔个说话好靠实，尔弗会  
si Gyi-lah i gyi ka tso 死。」其拉依其介做。

21 Hyüong-di kông-læ-kông-ky'i wô 兄弟讲来讲去话：「阿拉为了阿弟个事干真真是有罪。看  
gyi kw'u-kw'u gyiu ah-lah ah-lah feh t'ing 其苦苦求阿拉，阿拉弗听。箇拉遭着箇个难头。<sup>22</sup> 流便回答其拉  
wô Ngô soh feh-z teng ng-lah wô 话：「我哈弗是等尔拉话，呒得好得罪箇个小人，只是尔拉弗肯  
t'ing sô-yi gyi hyüih iao t'ao-wæn-de 听。所以其血要讨还了。」<sup>23</sup> 其拉弗晓得约瑟听勒出其个说话，  
因为是靠通事传话个。<sup>24</sup> 约瑟扭转离开其拉，眼泪出了。又转来等  
gyi-lah kóng lae hyüong-di min-zin pô Si-min bo-tong 其拉讲，来兄弟面前把西缅缚东。

25 Iah-seh feng-fu nying do koh 约瑟吩咐人驮谷，齒满其拉个袋，还各人银子来其袋  
li-hyang yi peh gyi-lah lu-zông-go liang-ts'ao 里向，又拨其拉路上个粮草。就是介待其拉。<sup>26</sup> 兄弟就拨驴子  
pe-leh koh dzong keh-deo kyü-ky'i 揣勒谷，从箇头归去。<sup>27</sup> 到下处里有一个解开其个袋要驮粮草喂  
li-ts k'en-kyin nying-ts lae dæ-k'eo-li 驴子，看见银子来袋口里，<sup>28</sup> 就等众兄弟话：「我个银子还了，来  
ngô dæ li-hyang gyi-lah ky'ih-hoh ling-ling dong 我袋里向。」其拉吃惱，大家是介话：「神明是介到阿拉，  
dza kóng-kyiu 咋讲究？」

29 Tseo-cün Kyüô-nen di-föng 走转迦南地方，到阿爹雅各地方，就告诉其所碰着个事干，  
wô Keh di-föng cü-nying-kô heng ah-lah 话：<sup>30</sup> 「箇地方主人家狠阿拉，算阿拉是探子。<sup>31</sup> 阿拉等其话：  
Ah-lah z dzing-jih-go nying jih-dzæ feh-z t'en-ts 『阿拉是诚实个人，实在弗是探子。<sup>32</sup> 本来是有十二兄弟，做

ah-tia-go ng-ts yiu ih-go m-neh-de kyih-mih-ts ting siao-go læ Kyüô-nen di-föng teng ah-tia dô-kô  
阿爹个儿子。有一个呒得了。今末子顶小个来迦南地方等阿爹大家  
læ-kæn Keh di-föng cü-nying-kô teng ah-lah wô Ng-lah z dzing-jih-go feh ngô z-ka hao  
来间。』<sup>33</sup> 箇地方主人家等阿拉话：『尔拉是诚实个弗，我是介好  
hyiao-teh liu ng-lah hyüong-di li-hyiang ih-go teng ngô dô-kô læ-tong yü-to tsæ-leh liang-ts'ao ky'i kyiung  
晓得。留尔拉兄弟里向一个等我大家来东，余多载勒粮草去救尔  
oh-li-go kyih Ping-ts'ia be ng ting siao ah-di læ kyin ngô ka-ni ngô hao hyiao-teh ng-lah feh-z  
屋里个急。』<sup>34</sup> 并且陪尔顶小阿弟来见我。介呢我好晓得尔拉弗是  
t'en-ts z dzing-jih-go ngô ziu wæn ng-go hyüong-di ng læ ts'-di yia hao tso sang-i  
探子，是诚实个。我就还尔个兄弟，尔来此地也好做生意。』』

35 Teng-tao dæ tao-c'ih-go z'-eo koh-nying-go nying-pao tu læ zi-go dæ-li gyi-lah teng ah-tia  
等到袋倒出个时候，各人个银包都来自个袋里。其拉等阿爹  
k'en-kyin nying-pao ziu ky'ih-hoh-de Ah-tia Yuô-koh teng gyi-lah wô Ng-lah 'æ-sah ngô-de Iah-seh  
看见银包就吃惱了。』<sup>36</sup> 阿爹雅各等其拉话：「尔拉害煞我了。约瑟  
m-neh-de Si-min yia m-neh-de yi jao do Bin-yüô-ming ky'i keh-sing z-ken tu z 'æ  
呒得了，西缅也呒得了，又要驮便雅悯去，箇星事干都是害  
ngô-go Liu-bin teng ah-tia z-ka wô Ts'ing ng kao-fu ngô-go siu-li ngô pih-ding ta-læ  
我个。』<sup>37</sup> 流便等阿爹是介话：「请尔交付我个手里，我必定带来  
wæn ng ziah-z feh ta-læ wæn ng ng hao sah-diao ngô liang-go ng-ts Yüô-koh wô  
还尔。若是弗带来还尔，尔好杀掉我两个儿子。」<sup>38</sup> 雅各话：  
Ngô-go ng-ts pih-ding feh teng ng dô-kô ky'i ing-we gyi ah-ko yi-kying si-de tsih-yiu gyi doh-zi  
「我个儿子必定弗等尔大家去，因为其阿哥已经死了，只有其独自  
læ-tong gyi ziah læ lu-zóng ziu 'æ z ng s-teh ngô bah deo-fah kwu-kwu-ts'i-tao ing-s-li  
来东。其若来路上受害，是尔使得我白头发孤孤凄凄到阴司里  
ky'i  
去。」

## Ts. XLIII.

Keh di-föng hwông-nyin li-'æ Dzong Yiæ-giyih do-læ-go koh yi-kying wun-de ah-tia teng gyi-lah  
箇地方荒年厉害。<sup>2</sup> 从埃及驮来个谷已经完了，阿爹等其拉  
wô Tsæ ky'i teng ah-lah ma-tin liang-ts'ao læ Yiu-da we-teh gyi wô Keh-go nyung  
话：「再去，等阿拉买点粮草来。」<sup>3</sup> 犹大回答其，话：「箇个人  
kyih-kyih-jih-jih teng ah-lah wô Ziah-z ng-lah ah-di feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao kyin  
结结实实等阿拉话：『若是尔拉阿弟弗等尔大家来，尔拉呒得好见  
ngô-go min Næn-kæn ziah-z ts'a ah-di dô-kô ky'i ah-lah hao tseo-loh teng ng ma liang-ts'ao  
我个面。』<sup>4</sup> 难间若是差阿弟大家去，阿拉好走落，等尔买粮草。<sup>5</sup>

Ng ziah feh-k'eng ts'a gyi      ah-lah feh ky'i      ing-we keh-go nying teng ah-lah wô      Ziah-z ng-lah ah-di  
尔若弗肯差其， 阿拉弗去。因为箇个人等阿拉话：『若是尔拉阿弟  
feh teng ng dô-kô læ      ng-lah m-neh hao kyin ngô-go min      Yi-seh-lih wô      Dza-we  
弗等尔大家来， 尔拉呒得好见我个面。』」<sup>6</sup> 以色列话：「咋会  
z-ka 'æ ngô      teng keh-go nying wô      ng-lah wa-yiu ah-di ni      Gyi-lah wô      Keh-go nying  
是介害我， 等箇个人话， 尔拉还有阿弟呢？」<sup>7</sup> 其拉话：「箇个人  
si-si ti-ti bun-meng ah-lah-go li-lih      teng ah-lah-go ts'ing-kyün      wô      Ng-lah ah-tia wa  
细细底底盘问阿拉个履历， 等阿拉个亲眷， 话：『尔拉阿爹还  
læ-kæn feh      ng-lah wa-yiu bih-go hyüong-di feh      Ah-lah tsiao gyi meng-go shih-wô we-teh gyi      dza  
来间弗？尔拉还有别个兄弟弗？』 阿拉照其问个说话回答其。咋  
hyiao-teh gyi we wô      Ta ng-lah ah-di læ ni      Yiu-da teng gyi ah-tia Yi-seh-lih wô  
晓得其会话：『带尔拉阿弟来』呢？」<sup>8</sup> 犹大等其阿爹以色列话：  
Ts'a ah-di teng ngô dong-de      ah-lah ziu dong-sing ky'i      s-teh ng teng ah-lah lin ah-lah siao-nying tu  
「差阿弟等我同队， 阿拉就动身去。使得尔等阿拉， 连阿拉小人都  
yiu sing-ming feh we si      Ngô we teng gyi tso pao      ng hyiang ngô-go siu-li t'ao-wæn ziah feh ta gyi  
有性命， 弗会死。<sup>9</sup> 我会等其做保， 尔向我个手里讨还。若弗带其  
kyü-læ en-læ ng-go min-zin      ka-ni      ngô z üong-yün yiu ze      Ah-lah ziah feh-z  
归来安来尔个面前， 介呢， 我是永远有罪。」<sup>10</sup> 阿拉若弗是  
nga-nga-ts'i-ts'i      næn-kæn yi-kying hao ky'i-ts tsæ læ-de      Ah-tia Yi-seh-lih teng gyi-lah wô  
挨挨栖栖， 难间已经好去仔再来了。」<sup>11</sup> 阿爹以色列等其拉话：  
Ziah-z ka      hao ka tso-fah      do-leh ts'-di ting hao tong-si      fông-læ ky'i-ming li-hyang      ziu-z  
「若是介， 好介做法。驮勒此地顶好东西， 放来器皿里向， 就是  
ih-ngæn jü-hiang      teng mih-döng      wa-yiu hyiang-liao      meh-yiah      fi-ts      'ang-nying keh-sing      ta-loh-ky'i  
一眼乳香， 等蜜糖； 还有香料、没药、榧子、杏仁箇星， 带落去  
song-peh keh-go nying tso li-veh      Siu-li yi ta ih-be nying-ts      lin zin-deo dæ-li ta-kyü-læ-go  
送拨箇个人做礼物。<sup>12</sup> 手里又带一倍银子， 连前头袋里带归来个  
nying-ts      yia siu-li ta-ky'i wæn gyi      k'ong-p'ô gyi 'oh-tsia yiu c'ün-ts'oh      Wa-yiu be ng-lah ah-di  
银子， 也手里带去还其。恐怕其或者有舛错。还有陪尔拉阿弟，  
dong-sing      tsæ tao keh-go nying di-föng ky'i      Dæn-nyün djün-neng-go Jing-ming peh ng-lah teh-djoh keh-go nying  
动身， 再到箇个人地方去。<sup>14</sup> 但愿全能个神明拨尔拉得着箇个人  
eng-we      ts'a ng-lah hyüong-di teng Bin-yüö-ming kyü-læ      ziah-z sông-diao ng-ts      yia tsih-hao  
恩惠， 差尔拉兄弟等便雅悯归来。若是丧掉儿子， 也只好  
sông-diao-de  
丧掉了。」

15 Gyi-lah ziu do keh-go li-veh      siu-li ta kô-be-go nying-ts      teng Bin-yüö-ming      dong-sing  
其拉就驮箇个礼物， 手里带加倍个银子， 等便雅悯， 动身  
tseo-loh Yiæ-gyh      lih-læ Iah-seh min-zin      Iah-seh k'en-kyin Bin-yüö-ming dô-kô læ      ziu teng oh-li-go  
走落埃及， 立来约瑟面前。<sup>16</sup> 约瑟看见便雅悯大家来， 就等屋里个  
tsong-kwun wô      Ling keh-sing nying tao oh-li      sah sang-k'eo be-bæn      ing-we tsiu-ko keh-sing nying iao teng  
总管话：「领箇星人到屋里， 杀牲口备办， 因为昼过箇星人要等  
ngô dô-kô ky'üoh-væn      Keh-go nying i Iah-seh-go feng-fu      ling gyi-lah tseo-tsing Iah-seh oh-li  
我大家吃饭。」<sup>17</sup> 簇个人依约瑟个吩咐， 领其拉走进约瑟屋里。

18 Gyi-lah k'en-kyin ling tsing Iah-seh oh-li ziu ky'ih-hoh wô We-leh deo-tsao dæ-li ta-kyü-go  
其拉看见领进约瑟屋里，就吃惱，话：「为了头遭袋里带归个  
ying-ts keh-lah ling ah-lah tsing döng-deo iao zing pæn-deo 'æ ah-lah k'ô ah-lah tso nu-boh deh  
银子，箇拉领阿拉进荡头，要寻扳头，害阿拉，柯阿拉做奴仆，夺  
ah-lah-go li-ts Gyi-lah ziu tseo-long Iah-seh oh-li-go tsong-kwun læ meng-k'eo-den teng gyi  
阿拉个驴子。」<sup>19</sup> 其拉就走拢约瑟屋里个总管，来门口头等其  
siang-liang wô Cü ah-lah deo-tsao tseo-loh ma liang-ts'ao læ kyü-ky'i tao 'ô-c'ü-li  
商量，话：「主，阿拉头遭走落买粮草来，<sup>21</sup> 归去到下处里，  
ka-k'æ dæ k'en-kyin koh-nying nying-ts læ gyi dæ-k'eo-li long-tsong tsiao-su næn-kæn ah-lah siu-li  
解开袋，看见各人银子来其袋口里，拢总照数。难间阿拉手里  
ta-læ wæn ng Wa-yiu siu-li ling-nga ta-leh nying-ts ma liang-ts'ao jü fōng ah-lah nying-ts læ  
带来还尔。<sup>22</sup> 还有手里另外带勒银子买粮草。谁放阿拉银子来  
dæ-li ah-lah z feh teh-cü Gyi wô Ng-lah fōng-sing hao-vong p'ô ng-go Jing-ming  
袋里，阿拉是弗得知。」<sup>23</sup> 其话：「尔拉放心，好留怕。尔个神明  
teng ng ah-tia-go Jing-ming læ dæ-li s-peh ng dzæ-veh ng-go nying-ts ngô yi-kying siu-tao-de Ziu  
等尔阿爹个神明来袋里赐拨尔财物。尔个银子我已经收到了。」就  
ling Si-min c'ih-læ peh gyi-lah kyin-min Keh-go nying ling gyi-lah tsing Iah-seh oh-li do shü peh  
领西缅出来拨其拉见面。<sup>24</sup> 箇个人领其拉进约瑟屋里，驮水拨  
gyi-lah gyi-lah gyang-gyang kyiah ping-ts'ia ü gyi-lah li-ts Keh-go li-veh gyi-lah yü-sin be-bæn  
其拉，其拉澆澆脚，并且喂其拉驴子。<sup>25</sup> 箇个礼物其拉预先备办  
teng Iah-seh tsiu-ko kyü-læ ing-we t'ing-meng gyi-lah z iao læ keh-deo ky'üoh-væn  
等约瑟昼过归来，因为听闻其拉是要来箇头吃饭。

26 Iah-seh kyü oh-li z'-eo gyi-lah siu-li do-leh li-veh song gyi tseo-tsing oh-li dziao  
约瑟[1]归屋里时候，其拉手里驮勒礼物送其，走进屋里，朝  
gyi boh-tao di-tyang-li Iah-seh meng-meng gyi en wô Ng zin-deo sô wô-go lao-dzing nying  
其伏倒地坪里。<sup>27</sup> 约瑟问问其安，话：「尔前头所话个老成人，  
ziu-z ng-lah ah-tia gyin-go feh wa læ-tong feh Gyi-lah we-teh wô Ng-go nu-boh  
就是尔拉阿爹，健个弗，还来东弗？」<sup>28</sup> 其拉回答话：「尔个奴仆  
ah-lah ah-tia gyn-go wa læ-kæn ziu deo eo-tæn-tao pa gyi Iah-seh ngæn-tsing dæ-ky'i  
阿拉阿爹健个，还来间。」就头伛带倒拜其。<sup>29</sup> 约瑟眼睛抬起，  
k'en-kyin dong-meo ng-ts ah-di Bin-yüô-ming ziu wô Ng-lah zin-deo teng ngô wô-go ting siao ah-di  
看见同母儿子阿弟便雅悯，就话：「尔拉前头等我话个顶小阿弟，  
z keh-go nying feh Yi z-ka wô Ngô ng-ts dæn-nyün Jing-ming s eng-we peh ng  
是箇个人弗？」又是介话：「我儿子，但愿神明赐恩惠拨尔。」<sup>30</sup>  
Iah-seh kw'a-kw'a zing hao k'oh-go di-fōng tseo-tsing vöng-li ky'i k'oh ing-we æ-sih ah-di sing-li ziang ho  
约瑟快快寻好哭个地方，走进房里去哭。因为爱惜阿弟心里像火  
me ka Gyang-leh min tseo-c'ih-læ zi tso-gyi wô Pa 'ô-væn Ziu pa-ky'i-læ  
焜介，<sup>31</sup> 澆了面走出来，自做其，话：「摆下饭。」<sup>32</sup> 就摆起来，  
gyi-zi ih-coh gyi hyüong-di ih-coh Yiaë-gyih nying ih-coh ing-we Yiaë-gyih nying feh teng Hyi-pah-læ nying  
其自一桌，其兄弟一桌，埃及人一桌。因为埃及人弗等希伯来人  
dong-zih teng gyi dong-zih z Yiaë-gyih nying u-su-go P'a gyi-lah zo-we læ Iah-seh min-zin tu tsiao  
同食，等其同食是埃及人恶愫个。<sup>33</sup> 派其拉坐位来约瑟面前，都照

gyi-lah nyin-kyi do-siao-go ts'ü-jü keh-sing nying dō-kō hyi-gyi Iah-seh pō gyi-zì-go min-zin ts'æ-su  
其拉年纪大小个次序。箇星人大家稀奇。<sup>34</sup> 约瑟把其自个面前菜蔬  
feng peh keh-sing nying tsih-z teng peh Bin-yüö-ming-go ts'æ-su pi bih-nying to s-be gyi-lah teng Iah-seh  
分拨箇星人，只是等拨便雅悯个菜蔬，比别人多四倍。其拉等约瑟  
dō-kō ky'üoh-tsiu kw'a-loh  
大家吃酒快乐。

[1] 原文此处错印为 Iah-sah，前后文均为 Iah-seh

## Ts. XLIV.

Iah-seh feng-fu oh-li-go tsong-kwun wō Do liang-zih tsi-mun keh-sing nying-go dæ-li tsiao  
约瑟吩咐屋里个总管，话：「驮粮食齒滿箇星人个袋里，照  
gyi-lah sō pe-leh-dong-go yia fōng koh-nying-go nying-ts læ gyi dæ-k'eo-li Wa-yiu do ngō-go  
其拉所揩勒动个，也放各人个银子来其袋口里。<sup>2</sup> 还有驮我个  
tsiah-pe ziu-z nying-ts tsiah-pe teng gyi dih-koh-go nying-ts fōng-læ ting siao-go nying dæ-k'eo-li gyi  
爵杯，就是银子爵杯，等其籴谷个银子，放来顶小个人袋口里。其  
ziu i Iah-seh sō-wō ka tso  
就依约瑟所话介做。」

3 T'in kōng-kōng liang ts'a keh-sing nying teng li-ts ky'i C'ih-dzing wa feh-yün Iah-seh teng tsong-kwun  
天刚刚亮差箇星人等驴子去。<sup>4</sup> 出城还弗远，约瑟等总管  
wō Ky'i tse keh-sing nying tse-djoh-ts hao teng gyi-lah wō Ng dza-we jün tsiang oh pao ni  
话：「去追箇星人。追着仔，好等其拉话：『尔咋会善将恶报呢？  
5 Keh ky'i-feh-z ngō cü-nying-kō sō ky'üoh-go tsiah-pe ma Ky'i feh-z yüöng gyi ky'i-k'o-go ma Ng ka tso  
箇岂弗是我主人家所吃个爵杯吗？岂弗是用其起课个吗？尔介做  
z tsoh-oh Ziu tse-djoh gyi-lah pō keh-go shih-wō teng gyi-lah kōng Gyi-lah teng gyi wō  
是作恶。』」<sup>6</sup> 就追着其拉，把箇个说话等其拉讲。<sup>7</sup> 其拉等其话：  
Cü dza-we z-ka wō ng-go nu-boh tön feh ka tso Zin-deo læ dæ-k'eo-li teh-djoh-go  
「主，咋会是介话？尔个奴仆断弗介做。<sup>8</sup> 前头来袋口里得着个  
nying-ts ah-lah dzong Kyüö-nen di-fōng ta-læ wæn ng dza-we dzong ng cü-nying-kō oh-li t'eo kying-ts  
银子，阿拉从迦南地方带来还尔。咋会从尔主人家屋里偷金子  
nying-ts ni Ng nu-boh cong-nyiang feh-leng læ jü di-fōng zing-djoh gyi pih-ding si ah-lah yia tso ng  
银子呢？<sup>9</sup> 尔奴仆中央弗论来谁地方寻着，其必定死，阿拉也做尔  
cü-go nu-boh Gyi wō Næn-kæn tsiao ng shih-wō ka tso læ jü-go di-fōng zing-djoh gyi  
主个奴仆。」<sup>10</sup> 其话：「难间照尔说话介做，来谁个地方寻着，其  
we tso ngō-go nu-boh yü-to tu sön m-ze Cong-nying ziu kw'a-kw'a pō dæ fōng-loh  
会做我个奴仆，余多都算呒罪。」<sup>11</sup> 众人就快快把袋放落

di-yiang-li tu ka-k'æ gyi-go dæ Tsong-kwun seo gyi-lah dzong do-go ky'i-deo tao siao-go  
地垟里，都解开其个袋。12 总管搜其拉，从大个起头，到小个

we-ts zing-djoh tsiah-pe læ Bin-yüô-ming dæ-li  
为止，寻着爵杯来便雅悯袋里。

13 Cong-nying ziu c'ô-k'æ i-zóng tu pô gyi-lah sô pe-go fông-læ li-ts zông-teng tseo-cün  
众人就扯开衣裳，都把其拉所揜个放来驴子上顶，走转

dzing-li Yiu-da teng hyüong-di tseo-tao Iah-seh oh-li Iah-seh wa læ-kæn gyi-lah dziao gyi p'oh-tao  
城里。14 犹大等兄弟走到约瑟屋里。约瑟还来间。其拉朝其扑倒

di-yiang-li Iah-seh teng gyi-lah wô Ng sô-tso z dza-go Næn-dao feh hyiao-teh ziang ngô ka  
地垟里。15 约瑟等其拉话：「尔所做是咋个？难道弗晓得像我介

ning jih-dzæ z we ky'i-k'o-go ma Yiu-da wô Ah-lah teng ng cü yiu soh-go hao kông yiu  
人实在是会起课个吗？」16 犹大话：「阿拉等尔主有啥个好讲？有

soh-go hao bin yiu soh-go hao feng-p'eo Jing-ming z yi-kying dzô-ts'ah ng nu-boh-go ze-ming næn-kæn  
啥个好辩？有啥个好分割？神明是已经查察尔奴仆个罪名。难间

ah-lah teng læ gyi di-fông zing-djoh tsiah-pe-go ning tu tso ng cü-go nu-boh Iah-seh wô  
阿拉等来其地方寻着爵杯个人，都做尔主个奴仆。」17 约瑟话：

Ngô tön feh ka tso tæn-tsöh læ gyi siu-li zing-djoh tsiah-pe-go we tso ngô-go nu-boh ng-lah hao  
「我断弗介做。单只来其手里寻着爵杯个会做我个奴仆。尔拉好

en-en-weng-weng kyü ah-tia di-fông ky'i  
安安稳稳归阿爹地方去。」

18 Yiu-da tseo-long z-ka wô Cü ng teng Fah-lao ih-yiang-go gyiu ng cing nu-boh  
犹大走拢，是介话：「主，尔等法老一样个。求尔准奴仆

kao-su ih-kyü shih-wô peh ng cü t'ing m-nao sang-ho ô-wông ng-go nu-boh Zin-deo ng cü  
告诉一句说话，拨尔主听。呒得好生火惱惶尔个奴仆。19 前头尔主

meng nu-boh wô Ng-lah yiu ah-tia teng hyüong-di feh Ah-lah we-teh cü wô Ah-lah  
问奴仆，话：『尔拉有阿爹等兄弟弗？』20 阿拉回答主话：『阿拉

yiuh ah-tia z lao-dzing nyung wa-yiu lao-nyin sô sang-go siao ng-ts gyi ah-ko yi-kying si-de gyi  
有阿爹，是老成人，还有老年所生个小儿子，其阿哥已经死了，其

ah-nyiang doh-doh dzing-loh keh ih-go ah-tia ting dzih-din gyi Ng teng nu-boh wô Ta gyi loh tao  
阿娘独独剩落箇一个，阿爹顶值钿其。21 尔等奴仆话：『带其落到

ngô di-fông læ s-teh ngô ts'ing-ngæn moh-tu Ah-lah teng cü wô Siao-nying feh-neng-keo  
我地方来，使得我亲眼目睹。』22 阿拉等主话：『小人弗能够

li-k'æ ah-tia ziah-z li-k'æ gyi ah-tia pih-ding we si Ng teng nu-boh wô Ziah-z  
离开阿爹。若是离开其，阿爹必定会死。』23 尔等奴仆话：『若是

ng-lah ting siao ah-di feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao tsæ kyin ngô-go min Ka-ni  
尔拉顶小阿弟弗等尔大家来，尔拉呒得好再见我个面。』24 介呢，

ah-lah tseo-cün tao ng nu-boh ngô ah-tia di-fông pô ng cü-go shih-wô kao-su gyi 'Eo-deo ah-tia  
阿拉走转到尔奴仆我阿爹地方，把尔主个说话告诉其。25 后头阿爹

z-ka wô Ng-lah tsæ ky'i teng ah-lah ma-tin liang-zih Ah-lah wô  
是介话：『尔拉再去，等阿拉买点粮食。』26 阿拉话：

Ky'i-feh-læ-go ziah-z ting siao ah-di teng ah-lah dong-de z hao loh-ky'i ziah ting siao ah-di feh  
 『去弗来个。若是顶小阿弟等阿拉同队，是好落去。若顶小阿弟弗  
 teng ah-lah dong-de ah-lah m-neh hao teng keh-go nying kyin-min Ng-go nu-boh ngô ah-tia teng  
 等阿拉同队，阿拉呒得好等箇个人见面。』<sup>27</sup> 尔个奴仆我阿爹等  
 ah-lah wô Ng-lah hyiao-teh ngô ts'i-ts teng ngô sang liang-go ng-ts Ih-go li-k'æ ngô ky'i ngô  
 阿拉话：『尔拉晓得我妻子等我生两个儿子。』<sup>28</sup> 一个离开我去，我  
 z-ka wô gyi pih-ding z be ngao-sah tao jü-kying m-neh k'en-kyin gyi Ziah-z ng-lah yi ta-leh  
 是介话，其必定是被咬煞，到如今呒得看见其。<sup>29</sup> 若是尔拉又带勒  
 keh ih-go li-k'æ ngô ky'i gyi 'oh-tsia ziu 'æ z s-teh ngô bah deo-fah kwu-kwu ts'i-ts'i tao ing-s-li  
 箇一个离开我去，其或者受害，是使得我白头发孤孤凄凄到阴司里  
 ky'i Z-ka ah-tia-go sing-ming teng keh siao-nying-go sing-ming lin-long-liao-go næn-kæn ngô kyü-tao ng  
 去。』<sup>30</sup> 是介阿爹个性命等箇小人个性命连拢了个，难间我归到尔  
 nu-boh ngô ah-tia di-föng keh siao-nying feh teng ah-lah dô-kô ky'i gyi k'en-kyin keh siao-nying feh teng  
 奴仆我阿爹地方，箇小人弗等阿拉大家去。<sup>31</sup> 其看见箇小人弗等  
 ah-lah dong-de pih-ding we si z ah-lah s-teh ng-go nu-boh ah-lah ah-tia bah deo-fah kwu-kwu  
 阿拉同队，必定会死，是阿拉使得尔个奴仆阿拉阿爹白头发孤孤  
 ts'i-ts'i tao ing-s-li ky'i Ping-ts'ia ng-go nu-boh læ ah-tia min-zin pao keh siao-nying wô Ngô  
 凄凄到阴司里去。<sup>32</sup> 并且尔个奴仆来阿爹面前保箇小人话：『我  
 ziah-z feh ta gyi kyü-læ ka-ni ngô z üong-yün teh-ze ah-tia Næn-kæn gyiu ng cing ngô  
 若是弗带其归来，介呢我是永远得罪阿爹。』<sup>33</sup> 难间求尔，准我  
 dæ-teng siao-nying tso ngô cü-go nu-boh peh keh siao-nying teng hyüong-di kyü-ky'i Ing-we gyi ziah feh  
 代等小人做我主个奴仆。拨箇小人等兄弟归去。<sup>34</sup> 因为其若弗  
 dong-de ky'i ngô dza hao tseo-cün teng ah-tia kyin-min k'ong-p'ô k'en-kyin ah-tia tsao-djoh 'o-se  
 同队去，我咋好走转等阿爹见面。恐怕看见阿爹遭着祸祟。』

## Ts. XLV.

Iah-seh læ keh-sing bông-pin lih-tong nyng-go min-zin tso-gyi feh-læ ziu wô Keh-sing nyng tu hao  
约瑟来箇星旁边立东人个面前做忌弗来，就话：「箇星人都好  
 li-k'æ ngô tseo-c'ih-ky'i Iah-seh s-teh hyüong-di nyng-teh gyi-go z'-eo m-nyng teng gyi dô-kô  
 离开我走出去。」约瑟使得兄弟认得其个时候，呒人等其大家  
 lih-tong Iah-seh 'ao-li-da-k'oh Yiae-gyih nyng teng Fah-lao oh-li tu t'ing-meng-go Iah-seh teng  
 立东。<sup>2</sup> 约瑟号泪大哭，埃及人等法老屋里都听闻个。<sup>3</sup> 约瑟等  
 hyüong-di wô Ngô z Iah-seh Ngô ah-tia wa weh-tong feh Hyüong-di we-teh feh-c'ih ing-we læ  
 兄弟话：「我是约瑟。我阿爹还活东弗？」兄弟回答弗出，因为来  
 gyi min-zin ling-ling-dong Iah-seh teng hyüong-di wô Ts'ing ng-lah tseo-long-læ gyi-lah ziu  
 其面前懔懔动。<sup>4</sup> 约瑟等兄弟话：「请尔拉走拢来。」其拉就

tseo-long-ky'i      yi wō      Ngō z ng-lah ah-di Iah-seh      ziu-z ng-lah ma-peh Yiae-gyih nyng-go  
走拢去。其话：「我是尔拉阿弟约瑟，就是尔拉卖拔埃及人个。」<sup>5</sup>

Næn-kæn hao-vong we-leh ma ngô tao dōng-deo iu-meng      zi 'eng zi      keh z Jing-ming ts'a ngô pi ng-lah zōng-zin  
难间好留为了卖我到荡头忧闷，自恨自。箇是神明差我比尔拉上前

læ hao pao-djün sing-ming      Ing-we tao-c'ü yi-kying yiu liang-nyin hwōng-nyin      wa-yiu ng-nyin m-neh  
来好保全性命。<sup>6</sup> 因为到处已经有两年荒年，还有五年呒得

kang-cong      m-neh siu-keh      Jing-ming ts'a ngô pi ng-lah zōng-zin læ      hao pao-djün ng-lah 'eo-dæ læ  
耕种，呒得收割。<sup>7</sup> 神明差我比尔拉上前来，好保全尔拉后代来

shü-kæn-zōng      yi do-nyiang kyiung ng-lah sing-ming      Ka-ni ts'a ngô tao dōng-deo feh-z ng-lah      z  
世间上，又大样救尔拉性命。<sup>8</sup> 介呢差我到荡头弗是尔拉，是

Jing-ming      Gyi z s-teh ngô tōng Fah-lao ah-tia      teng gyi 'eh-kō-go cü      wa-yiu pin Yiae-gyih-go  
神明。其是使得我当法老阿爹，等其合家个主，还有遍埃及个

tsong-toh      Ng-lah soh-soh zōng-ky'i tao ngô ah-tia di-fōng      teng gyi wō      Ng-go ng-ts Iah-seh  
总督。<sup>9</sup> 尔拉速速上去到我阿爹地方，等其话：『尔个儿子约瑟

z-ka wō      Jing-ming yi-kying shih-lih ngô tso pin Yiae-gyih-go cü      ts'ing tseo-loh tao ngô di-fōng læ  
是介话：神明已经设立我做遍埃及个主。请走落到我地方来。

m-nao      nga-nga ts'i-ts'i      Ng teng ts-seng      ngeo-nyiang      væn-pah sô yiu-go      hao deng-læ Ko-sæn  
呒得好挨挨栖栖。<sup>10</sup> 尔等子孙、牛羊、凡百所有个，好庵来歌珊

di-fōng      teng ng siang-gying      Læ keh-deo ngô we iang ng      ing-we wa-yiu ng-nyin hwōng-nyin  
地方，等尔相近。<sup>11</sup> 来箇头我会养尔（因为还有五年荒年）。

sæn-leh ng teng ng-go kō-kyün      lin væn-pah sô yiu-go ky'üih-siao-dziang-tön      Ng-lah ts'ing-ngæn  
省勒尔等尔个家眷，连凡百所有个缺少长短。』<sup>12</sup> 尔拉亲眼

moh-tu      ngô ah-di Bin-yüö-ming yia ts'ing-ngæn moh-tu      z ngô ts'ing-k'eo teng ng-lah kōng-go      Ng-lah  
目睹，我阿弟便雅悯也亲眼目睹，是我亲口等尔拉讲个。<sup>13</sup> 尔拉

pih-ding pô ngô læ Yiae-gyih-go yüöng-wô      teng ng-lah sô k'en-kyin-go      tu wô hyiang ah-tia dao      soh-soh  
必定把我来埃及个荣华，等尔拉所看个，都话向阿爹道。速速

be ngô ah-tia tao dōng-deo læ      Ziu bao-leh ah-di Bin-yüö-ming deo-kying k'oh-de      Bin-yüö-ming yia læ  
陪我阿爹到荡头来。』<sup>14</sup> 就抱勒阿弟便雅悯头颈哭了。便雅悯也来

gyi deo-kying-yin di-k'oh      Yi teng cong hyüong-di ts'ing-ts'ing cü      k'oh-de      'eo-deo hyüong-di teng gyi  
其头颈沿啼哭。<sup>15</sup> 又等众兄弟亲亲嘴，哭了，后头兄弟等其

kōng-kóng  
讲讲。

16 Yiu nyng djün peh Fah-lao oh-li t'ing-go wô      Iah-seh-go hyüong-di læ-tong      Fah-lao teng  
有人传拔法老屋里听个话：「约瑟个兄弟来东。」法老等

gyi dzing-ts tu hwun-hyi      Fah-lao teng Iah-seh wô      Ng hao wô hyiang hyüong-di dao      Z-ka  
其臣子都欢喜。<sup>17</sup> 法老等约瑟话：「尔好话向兄弟道，是介

tso-fah      peh sang-k'eo pe-leh tong-si      tao Kyüö-nen di-fōng ky'i      tsih ng-lah ah-tia      teng ng-lah  
做法，拨牲口揩勒东西，到迦南地方去。<sup>18</sup> 接尔拉阿爹，等尔拉

oh-li-go nyng      tao ngô di-fōng læ      ngô pô Yiae-gyih di-fōng hao-go tong-si s-peh ng      ng ziu hao  
屋里个人，到我地方来。我把埃及地方好个东西赐拔尔。尔就好

ky'üoh keh di-t'u-go 'eo-jih      Næn-kæn ng i ngô-go feng-fu ka tso      ziu-z      dzong Yiae-gyih  
吃箇地土个厚实。」<sup>19</sup> 难间尔依我个吩咐介做，就是，从埃及

di-fōng do ts'ō-ts tsæ ng-lah-go kō-siao tsih ng ah-tia læ Yia m-nao feh-sō-teh  
地方驮车子，再尔拉个家小，接尔阿爹来。20 也呒得好弗舍得  
oh-li-go tong-si ing-we 'en Yiæ-gyih di-fōng-go hao-c'ü tu joh-ü ng  
屋里个东西，因为咸埃及地方个好处都属于尔。」

21 Yi-seh-lih ng-ts ziu-z ka tso Iah-seh tsiao Fah-lao-go feng-fu be ts'ō-ts peh gyi-lah  
以色列儿子就是介做。约瑟照法老个吩咐，备车子拨其拉，  
teng lu-zōng ing-yüöng-go liang-ts'ao Ping-ts'ia song gyi-lah koh-nying i-zōng kyi-t'ao tsih-yiu song  
等路上应用个粮草。22 并且送其拉各人衣裳几套。只有送  
Bin-yüö-ming-go nying-ts sän-pah kw'e i-zōng ng-t'ao Gyi ta-peh ah-tia-go ziu-z yüöng li-ts  
便雅悯个，银子三百块，衣裳五套。23 其带拨阿爹个就是，雄驴子  
jih-tsah pe Yiæ-gyih di-fōng hao-go tong-si ts' li-ts jih-tsah pe koh teng ping teng 'ō-væn be-bæn  
十只，捎埃及地方好个东西，雌驴子十只，捎谷等饼等下饭，备办  
ah-tia lu-zōng ing-yüöng Ziu ts'a gyi hyüöng-di kyü-ky'i Ling dong-sing Iah-seh teng gyi-lah wô  
阿爹路上应用。24 就差其兄弟归去。临动身，约瑟等其拉话：  
Ng-lah lu-zōng ts'ih feh-k'o tsang-zao  
「尔拉路上切弗可争造。」

25 Gyi-lah ziu dzong Yiæ-gyih zōng-ky'i tao Kyüö-nen di-fōng kyin ah-tia Yüö-koh teng gyi wô  
其拉就从埃及上去。到迦南地方见阿爹雅各，26 等其话：  
Iah-seh wa weh-kæn tso djün Yiæ-gyih di-go tsong-toh Yüö-koh sing-hwe i-læn feh siang-sing  
「约瑟还活间，做全埃及地个总督。」雅各心灰意懒，弗相信  
gyi-lah Gyi-lah pô Iah-seh teng gyi kóng-go shih-wô wô hyiang gyi dao ah-tia Yüö-koh k'en-kyin Iah-seh  
其拉。27 其拉把约瑟等其讲个说话话向其道。阿爹雅各看见约瑟  
ts'a-læ tsih gyi-go ts'ō-ts sing ziu weh-dong-de Yi-seh-lih z-ka wô Keo-de ngô ng-ts  
差来接其个车子，心就活动了。28 以色列是介话：「够了，我儿子  
Iah-seh wa weh-tong ts'ing ngô feh-zing si pih-ding ky'i k'en gyi  
约瑟还活东，请我弗曾死必定去看其。」

## Ts. XLVI.

Yi-seh-lih ta-leh væn-pah sô-yiu-go dong-sing tao Bih-z-pô hyin-tsi peh ah-tia Yi-sah-go  
以色列带勒凡百所有个动身到别是巴，献祭拔阿爹以撒个  
Jing-ming Yia-tao Jing-ming hyin-c'ih peh Yi-seh-lih k'en teng gyi wô Yüö-koh Yüö-koh Gyi  
神明。2 夜到神明显出拔以色列看，等其话：「雅各，雅各！」其  
wô Ngô læ-tong Yi wô Ngô z Jing-ming ziu-z ng ah-tia-go Jing-ming ng  
话：「我来东。」3 又话：「我是神明，就是尔阿爹个神明。尔

tseo-loh tao Yiae-gyih ky'i feh fong-teh      lœ keh-deo Ngô we s-teh ng dzing-we ih-go do koh      Ngô we teng  
走落到埃及去弗妨得。来箇头我会使得尔成为一个大国。<sup>4</sup> 我会等

ng dô-kô tseo-loh Yiae-gyih      Ngô pih-ding ling ng kyü-læ      Iah-seh we ts'ing-siu en ng ngæn-tsing  
尔大家走落埃及。我必定领尔归来。约瑟会亲手安尔眼睛。」

5      Yüö-koh dzong      Bih-z-pô      dong-sing      Yi-seh-lih      ng-ts      pô      Fah-lao      ts'a-læ      tsih      gyi-go      ts'ô-ts      tsæ  
雅各从别是巴动身。以色列儿子把法老差来接其个车子，载  
ah-tia      Yüö-koh      teng      gyi-lah      kô-siao  
阿爹雅各，等其拉家小。<sup>6</sup> 雅各等其拢总后代带勒迦南地方所  
teh-djoh-go      sang-k'eo      ho-veh      tao Yiae-gyih ky'i      ziu-z      gyi-go      ng-ts      seng-ts      gyi-go      nön      teng  
得着个牲口货物到埃及去。<sup>7</sup> 就是其个儿子、孙子、其个囡，等  
seng-nyü      long-tsong      'eo-dæ      tu      teng      gyi      dong-de      tao Yiae-gyih ky'i  
孙女，拢总后代都等其同队到埃及去。

8      Yi-seh-lih      go      ts-seng      ziu-z      tao Yiae-gyih ky'i-go      Yüö-koh teng gyi      ng-ts      ming-z      læ  
以色列个子孙，就是到埃及去个，雅各等其儿子，名字来  
'ô-veng      Yüö-koh      do      ng-ts      Liu-bin      Liu-bin-go      ng-ts      Ha-noh      Fah-lu      Hyi-s-leng  
下文。雅各大儿子流便。<sup>9</sup> 流便个儿子，哈诺、法路、希斯仑、  
Kyüö-mi      Si-min-go      ng-ts      Yiae-meo-li      Yüö-ming      O'-eh      Yüö-kying      So'-eh      teng Kyüö-nen  
迦米。<sup>10</sup> 西缅个儿子，耶母利、雅悯、阿辖、雅斤、琐辖，等迦南  
nyü-nying      sang-go      Siao-lo      Li-vi-go      ng-ts      Keh-jing      Ko'-eh      Mi-lah-li      Yiu-da-go  
女人生个少罗。<sup>11</sup> 利未个儿子，革顺、哥辖、米拉利。<sup>12</sup> 犹大个  
ng-ts      R      O-nen      Z-lah      [1]Fah-leh-z      Sah-lah      Tsih-yiu      R      teng      O-nen      z      si-læ  
儿子，珥、阿南、示拉、[1]法勒士、撒拉。只有珥等阿南是死来  
Kyüö-nen      di-föng-de      Fah-leh-z-go      ng-ts      Hyi-s-leng      Ha-meo-leh  
迦南地方了。法勒士个儿子希斯仑、哈母勒。<sup>13</sup> 以萨迦<sup>[2]</sup>个  
Yi-sah-kyüö-go  
儿子 ng-ts      Do-lah      Fu-üö      Iah-pah      Sing-leng      Si-pu-leng-go      ng-ts      Si-lih  
儿子，陀拉、孚亚、约伯、伸仑。<sup>14</sup> 西布伦个儿子，西烈、  
Yi-leng      Yüö-li      Keh-sing      z      Li-üö      lae      Pô-t'æn-üö-læn      sang-peh      Yüö-koh-go      ng-ts      wa-yiu      gyi  
以伦、雅利。<sup>15</sup> 箕星是利亚来巴坦亚兰，生拔雅各个儿子，还有其  
nön      Ti-nô      t'ong-gong      ng-ts      nön      sän-jih-sän      nying  
囡底拿。统共儿子囡三十三人。

[1] 原文此处错印为 Feh-leh-z，前后文均为 Fah-leh-z.

[2] 原文此处错印为 Yi-seh-kyüö，前后文均为 Yi-sah-kyüö.

16      Kyüö-teh-go      ng-ts      Si-fi-ong      Ha-kyi      Jü-nyi      Yi-z-peng      Yi-li  
迦得个儿子，洗非翁、哈基、如尼、以土本、以利、  
Üö-lo-ti      Üö-li-li      Üö-shih-go      ng-ts      Ing-nô      Yi-shü-üö      Yi-shü-yi  
亚罗底、亚利利。<sup>17</sup> 亚设个儿子，音拿、以书亚、以书以、  
Pi-li-üö      teng      ah-me      Si-lah      Pi-li-üö-go      ng-ts      Hyi-pah      Mah-kyih      Keh-sing      z  
比利亞，等阿妹西拉。比利亞个儿子，希百、麦结。<sup>18</sup> 箕星是

Sih-p'ô-go ng-ts ziu-z Lah-pæn s-peh gyi nön Li-üô-go gyi sô sang-peh Yüô-koh-go t'ong-gong  
悉帕个儿子，就是拉班赐拨其因利亚个。其所生拔雅各个统共  
jih-loh-go nying  
十六个人。

19 Yüô-koh ts'i-ts Lah-kyih-go ng-ts Iah-seh Bin-yüô-ming Iah-seh læ Yiae-gyih z'eo  
雅各妻子拉结个儿子，约瑟、便雅悯。约瑟来埃及时候，  
En-go tsi-s Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh sang-peh gyi-go ng-ts Mô-nô-si Yi-fah-lin  
安个祭司波提非拉个因亚西纳生拔其个儿子，玛拿西、以法莲。<sup>21</sup>  
便雅悯<sup>[1]</sup>个 Bin-yüô-ming-go 儿子 ng-ts，Pi-lah Pi-kyih Üô-jih-bih Gyi-lah Næ-mæn  
Yi-hyi Lo-jih Meo-bing Wu-bing Üô-leh Keh-sing z Lah-kyih sang-peh Yüô-koh-go ng-ts  
以希、罗实、母平、户平、亚勒。<sup>22</sup> 箍星是拉结生拔雅各个儿子，  
t'ong-gong jih-s-go nying  
统共十四个人。

[1] 原文此处错印为 Bin-üô-ming，前后文均为 Bin-yüô-ming.

23 Dæn-go ng-ts Wu-sing Neh-da-li-go ng-ts Yüô-sih Kwu-nyi Yiae-seh  
但个儿子，户伸。<sup>24</sup> 纳大利个儿子，雅薛、沽尼、耶色、  
Z-lin Keh-sing z Pih-lah-go ng-ts ziu-z Lah-pæn s-peh gyi nön Lah-kyih-go gyi sô sang-peh  
示脸。<sup>25</sup> 箍星是辟拉个儿子，就是拉班赐拨其因拉结个。其所生拔雅各个统共七个人。

26 Z-ka teng Yüô-koh dong-de tao Yiae-gyih læ-go djü-leh Yüô-koh sing-vu ts-nga dzong gyi  
是介等雅各同队到埃及来个，除了雅各新妇之外，从其  
iao-bo-li sang-loh-læ-go t'ong-gong loh-jih-loh-go nying Wa-yiu Iah-seh læ Yiae-gyih sang liang-go  
腰缚里生落来个，统共六十六个人。<sup>27</sup> 还有约瑟来埃及生两个  
ng-ts ka-ni Yüô-koh ih-kô læ Yiae-gyih go t'ong-gong ts'ih-jih-go nying  
儿子。介呢雅各一家来埃及个，统共七十个人。

28 Yüô-koh ts'a Yiu-da sin tao Iah-seh di-fông ling-leh gyi hyiang Ko-sæn ka ky'i cong-nying ziu  
雅各差犹大先到约瑟地方，领勒其向歌珊介去。众人就  
tseo-tao Ko-sæn di-fông Iah-seh be-leh ts'ô-ts zông-ky'i tao Ko-sæn nying-tsih ah-tia Yi-seh-lih  
走到歌珊地方。<sup>29</sup> 约瑟备勒车子，上去到歌珊，迎接阿爹以色列，  
k'en-kyin-leh gyi ziu bao-leh deo-kying læ gyi deo-kying-yin k'oh-leh dziang-kyiu Yi-seh-lih teng Iah-seh  
看见了其，就抱勒头颈，来其头颈沿哭了长久。<sup>30</sup> 以色列等约瑟  
wô Næn-kæn ngô si yia en-sing ing-we ng wa læ-tong ngô teng ng kyin-min-de Iah-seh  
话：「难间我死也安心，因为尔还来东，我等尔见面了。」<sup>31</sup> 约瑟  
teng hyüong-di teng ah-tia ih-kô wô Ngô ky'i tseo-ming Fah-lao teng gyi wô Ngô hyüong-di teng ngô  
等兄弟等阿爹一家话：「我去奏明法老，等其话：『我兄弟等我  
ah-tia ih-kô zin-deo læ Kyüô-nen di-fông-go næn-kæn tao ngô di-fông læ-de Keh-sing nying tu  
阿爹一家，前头来迦南地方个，难间到我地方来了。」<sup>32</sup> 箍星人都

z k'en-yiang-go ü sang-k'eo we-nyih z ta-leh ngeo-yiang teng væn-pah sô yiu-go læ-de  
是看羊个，喂牲口为业。是带勒牛羊，等凡百所有个来了。 33

T'ōng-jün Fah-lao dziao ng-lah meng Ng-lah soh-go z-nyih ng-lah ziu k'o-yi wô  
倘然法老朝尔拉，问：『尔拉啥个事业？』 34 尔拉就可以话：

Ng-go nu-boh dzong siao-læ tao jü-kying lin zi teng tsu-tsang tu z k'en sang-k'eo we-nyih ka hao s-teh  
『尔个奴仆从小来到如今连自等祖宗都是看牲口为业。介好使得  
ng-lah deng-læ Ko-sæn di-fông ing-we væn-pah k'en yang nying z Yiæ-gyih nying sô u-su-go  
尔拉庵来歌珊地方，因为凡百看羊人是埃及人所恶憤个。』』

## Ts. XLVII.

Iah-seh tseo-ming Fah-lao wô Ngô ah-tia teng ngô hyüong-di lin gyi ngeo yang væn-pah sô  
约瑟奏明法老话：「我阿爹等我兄弟，连其牛羊，凡百所  
yiü-go dzong Kyüô-nen di-fông læ næn-kæn z læ Ko-sæn di-fông Iah-seh læ hyüong-di cong-nyiang  
有个，从迦南地方来。难间是来歌珊地方。」 2 约瑟来兄弟中央

ling ng-go nying ky'i kyn Fah-lao Fah-lao teng gyi hyüong-di wô Ng-lah tso soh-go z-nyih yia  
领五个人去见法老。 3 法老等其兄弟话：「尔拉做啥个事业呀？」

Gyi-lah we-teh Fah-lao wô Ng-go nu-boh lin zi teng tsu-tsang tu z k'en-yiang-go Yi teng  
其拉回答法老话：「尔个奴仆，连自等祖宗都是看羊个。」 4 又等

Fah-lao wô Ah-lah læ tæn-koh ts'-di ing-we Kyüô-nen di-fông do hwóng-nyin ng-go nu-boh  
法老话：「阿拉来耽搁此地，因为迦南地方大荒年，尔个奴仆  
m-neh ts'ao-liao hao ü sang-k'eo næn-kæn ts'ing ng cing ng-go nu-boh deng-læ Ko-sæn di-fông  
呒得草料好喂牲口。难间请尔，准尔个奴仆庵来歌珊地方。」 5

Fah-lao teng Iah-seh wô Ng ah-tia teng hyüong-di tao ng-go di-fông læ Yiæ-gyih di-fông læ ng  
法老等约瑟话：「尔阿爹等兄弟到尔个地方来。」 6 埃及地方来尔  
min-zin hao kæn 'eo-jih-go di-t'u peh ng ah-tia hyüong-di deng ziu-z hao djü-læ Ko-sæn di-fông  
面前。好拣厚实个地土拔尔阿爹兄弟庵，就是好住来歌珊地方。

ping-ts'ia ng hyiao-teh gyi-lah cong-nyiang yiu dzæ-neng-go nying hao kyü-tsín gyi-lah cōng-kwun ngô-go sang-k'eo  
并且尔晓得其拉中央有才能个人，好举荐其拉掌管我个牲口。」

Iah-seh ling-leh ah-tia Yüô-koh tsing ky'i lih-læ Fah-lao min-zin Yüô-koh coh-foh Fah-lao Fah-lao teng  
7 约瑟领勒阿爹雅各进去，立来法老面前。雅各祝福法老。 8 法老等  
Yüô-koh wô Ng to-siao kwe-kang Yüô-koh teng Fah-lao wô Ngô tæn-koh læ shù-kæn-zōng  
雅各话：「尔多少贵庚？」 9 雅各等法老话：「我耽搁来世间上

nyih-ts ih-pah sæn-jih shü ngô tso-nying nyih-ts m-neh to m-neh hao yia feh gyih-jü ngô tsu-tsang tso  
日子一百三十岁。我做人日子呒得多，呒得好，也弗及如我祖宗做

c'ih-meng nying-go nyih-ts Yüô-koh yi coh-foh Fah-lao dzong Fah-lao min-zin tseo-c'ih  
出门人个日子。」 10 雅各又祝福法老，从法老面前走出。

11 Lah-seh tsiao Fah-lao-go feng-fu kæn Yiæ-gyih koh 'eo-jih di-t'u ziø-z Læn-seh di-føng peh  
约瑟照法老个吩咐，拣埃及国厚实地土，就是兰塞地方，拨  
 gyi ah-tia hyüong-di deng-loh tso ts'aen-nyih Iah-seh iang gyi ah-tia hyüong-di teng ah-tia 'o-kô  
其阿爹兄弟庵落做产业。12 约瑟养其阿爹兄弟，等阿爹和家  
 lao-siao tsiao gyi-lah kô-tang-kô kong-ing gyi-lah liang-zih  
老小。照其拉家打家，供应其拉粮食。

13 Ka z'-eo hwöng-nyin yü-kô li-'æ tao-c'ü m-neh liang-zih Yiæ-gyih teng Kyüô-nen di-føng  
介时候荒年愈加厉害，到处呒得粮食。埃及等迦南地方  
 we-leh hwöng-nyin kw'eng-kw'u Iah-seh t'iao koh peh cong-nying siu-long 'en Yiæ-gyih teng Kyüô-nen di-føng sô  
为了荒年困苦。14 约瑟粜谷拨众人，收拢咸埃及等迦南地方所  
 yiu-go nying-ts Iah-seh pô keh-go nying-ts do-tsing Fah-lao wöng-kong-li Yiæ-gyih teng Kyüô-nen di-føng  
有个银子。约瑟把箇个银子驮进法老王宫里。15 埃及等迦南地方  
 nying-ts wun-de Yiæ-gyih nying tu tseo-tao Iah-seh di-føng wô Ts'ing ng peh ah-lah liang-zih dza-we  
银子换了，埃及人都走到约瑟地方，话：「请尔拨阿拉粮食。昨会  
 iao ah-lah si læ ng-go min-zin ing-we nying-ts yi-kying wun-de Iah-seh wô Hao do  
要阿拉死来尔个面前？因为银子已经换了。」16 约瑟话：「好驮  
 sang-k'eo peh ngô ziah-z nying-ts wun-de ngô we-leh sang-k'eo k'eng peh ng-lah Koh-nying ziu ky'in  
牲口拔我。若是银子换了，我为了牲口肯拨尔拉。」17 各人就牵  
 sang-k'eo tao Iah-seh di-føng Iah-seh we-leh gyi-lah mô ngeo yang li-ts keh-sing diao liang-zih peh gyi-lah  
牲口到约瑟地方：约瑟为了其拉马牛羊驴子箇星调粮食拔其拉。  
 keh-nyin we-leh keh-sing sang-k'eo pô liang-zih iang gyi-lah Keh-nyin ko-de di-nyi nyin cong-nying yi  
箇年为了箇星牲口把粮食养其拉。18 箇年过了，第二年众人又  
 læ teng Iah-seh wô Ah-lah feh-ken ing-mun ng cü nying-ts yi-kying wun-de sang-k'eo tu kwe-peh  
来，等约瑟话：「阿拉弗敢隐瞒尔主，银子已经换了，牲口都归拔  
 ng cü-de læ ng cü-go min-zin m-kaø bih-yang tong-si dzing-loh tsih-yiu ah-lah kyi-sing teng din-di  
尔主了，来尔主个面前，呒告别样东西剩落，只有阿拉机身等田地  
 z-de Dza-we iao ah-lah teng din-di tu hwe-diao læ ng-go min-zin ni Ts'ing ng pô liang-zih ma  
是了。」19 昨会要阿拉等田地都毁掉来尔个面前呢？请尔把粮食买  
 ah-lah teng ah-lah din-di ka-ni ah-lah teng ah-lah din-di tu kwe-peh Fah lao yüong ping-ts'ia pô iang-ts  
阿拉等阿拉田地。介呢阿拉等阿拉田地都归拔法老用。并且把秧子  
 peh ah-lah s-teh ah-lah hao yiu sing-ming feh we si din-di yia feh we hwöng-ko Iah-seh dæ  
拔阿拉，使得阿拉好有性命，弗会死，田地也弗会荒过。20 约瑟待  
 Fah-lao ma pin Yiæ-gyih-go din-di ing-we Yiæ-gyih nying be hwöng-nyin tse-loh-læ koh-nying ma-diao gyi-go  
法老买遍埃及个田地：因为埃及人被荒年追落来，各人卖掉其个  
 din-di sô-yi din-di tu kwe-peh Fah-lao-de Yi s-teh Yiæ-gyih döng-pin ts-ka tao keh-pin  
田地，所以田地都归拔法老了。21 又使得埃及荡边址界到箇边  
 ts-ka-go pah-sing tu pun-tsing dzing-li Tsih-yiu tsi-s-go din-di feh ma ing-we Fah-lao s-peh  
址界个百姓都搬进城里。22 只有祭司个田地弗卖，因为法老赐拔  
 tsi-s yiu ih-ding-go ngah-ts gyi-lah hao ky'üoh Fah-lao sô s-peh gyi-go fong-loh keh-lah feh ma-diao  
祭司有一定个额子。其拉好吃法老所赐拔其个俸禄。箇拉弗卖掉  
 gyi-lah din-di Iah-seh teng pah-sing wô Kyih-mih ngô ma ng-lah teng ng-go din-di kwe-peh  
其拉田地。23 约瑟等百姓话：「今末我买尔拉等尔个田地归拔

Fah-lao dōng-deo yiu iang-ts læ-tong peh ng-lah hao ky'i cong-din Gyi c'ih-ts'aen pih-ding kwe ng-kwu  
法老。荡头有秧子来东拔尔拉好去种田。」<sup>24</sup> 其出产必定归五股  
teh-ih peh Fah-lao keh s-kwu hao kwe-peh ng-lah zi tso ng-lah din-li-go iang-ts wa-yiu ng-lah  
得一拔法老。箇四股好归拔尔拉自，做尔拉田里个秧子，还有尔拉  
lin oh-li ng-nô keh-sing-go k'eo-liang Pah-sing wô Ng yi-kying kyiu ah-lah-go sing-ming  
连屋里儿因箇星个口粮。」<sup>25</sup> 百姓话：「尔已经救阿拉个性命。  
dæn-nyün ah-lah teh-djoh eng-we læ ng cü-go min-zin ah-lah dzing-nyün tso Fah-lao-go nu-boh  
但愿阿拉得着恩惠来尔主个面前。阿拉情愿做法老个奴仆。」<sup>26</sup>  
Iah-seh ziu shih-lih lih-fah pin Yiaë-gyih-go din-di tu iao kwe ng-kwu teh-ih peh Fah-lao ih-dzih tao næn-kæn  
约瑟就设立律法遍埃及个田地都要归五股得一拔法老，一直到难间  
z-ka tsih-yiu tsi-s-go din-di feh kwe-peh Fah-lao  
是介。只有祭司个田地弗归拔法老。

27 Yi-seh-lih deng-læ Yiaë-gyih-go Ko-sæn di-fông læ keh-deo teh-djoh ts'aen-nyih gyi-lah  
以色列庵来埃及个歌珊地方。来箇头得着产业。其拉  
sang-loh-læ do-nyiang hying-wông Yüö-koh læ Yiaë-gyih deng-leh jih-ts'ih nyin z-ka Yüö-koh ziu-shü  
生落来，大样兴旺。<sup>28</sup> 雅各来埃及庵勒十七年。是介雅各寿岁  
long-tsong ih-pah s-jih-ts'ih shü Yi-seh-lih si-go nyih-ts kw'a-tao eo ng-ts Iah-seh teng gyi  
拢总一百四十七岁。<sup>29</sup> 以色列死个日子快到，讴儿子约瑟，等其  
wô Ngô ziah-z teh-djoh eng-we læ ng-go min-zin ka-ni ng-go siu en-læ ngô do-t'e-'ô ng  
话：「我若是得着恩惠来尔个面前，介呢尔个手安来我大腿下，尔  
yiu hao-i dzing-sing dæ ngô m-nao tsöng ngô læ Yiaë-gyih Dæn-z ngô iao teng tsu-tsöng tso-t'ah  
有好意诚心待我，呒得好葬我来埃及。」<sup>30</sup> 但是我要等祖宗做墳  
kw'eng ng yüöng ta ngô c'ih Yiaë-gyih tsöng ngô læ gyi-lah tsöng-kæn-go di-fông Iah-seh wô Ngô  
困。尔用带我出埃及，葬我来其拉葬间个地方。」<sup>31</sup> 约瑟话：「我  
pih-ding i ng-go shih-wô ka tso Gyi wô Ng hao vah-tsiu peh ngô Iah-seh ziu teng gyi  
必定依尔个说话介做。」<sup>31</sup> 其话：「尔好罚咒拔我。」<sup>32</sup> 约瑟就等其  
vah-tsiu Yi-seh-lih k'ao-leh min-zöng go bing-fong deo eo-tæn-tao  
罚咒。以色列靠勒眠床个屏风，头伛带倒。

## Ts. XLVIII.

Keh-sing z-ken 'eo-deo yiu nying teng Iah-seh wô Ng ah-tia yiu bing Iah-seh ziu ta-leh  
箇星事干后头有人等约瑟话：「尔阿爹有病。」<sup>2</sup> 约瑟就带勒  
liang-go ng-ts Mô-nô-si Yi-fah-lin dô-kô ky'i Yiu nying t'ong-cü Yüö-koh wô Ng  
两个儿子，玛拿西、以法莲，大家去。<sup>2</sup> 有人通知雅各话：「尔  
k'en ng-go ng-ts Iah-seh tao ng di-fông læ-de Yi-seh-lih ziu ts'ang-tæn-ky'i zo-læ  
看，尔个儿子约瑟到尔地方来了。」<sup>2</sup> 以色列就撑带起，坐来

min-zōng-li Yüō-koh teng Iah-seh wō  
眠床里。3 雅各等约瑟话：「前头来迦南地方个路斯全能个神明  
hyin-c'ih peh ngô k'en s-foh peh ngô  
显出拔我看，赐福拔我。4 等我话：『我会使得尔茂茂盛盛  
to-ky'i-læ yia we s-teh ng dzing-we ih-do-dziao pah-sing  
多起来，也会使得尔成为一大潮百姓。并且把箇个地方赐拔尔  
tsiang-læ-go 'eo-dæ tso üiong-yün-go ts'aen-nyih  
将来个后代做永远个产业。』5 难间尔两个儿子以法莲、玛拿西，  
ziu-z ngô feh-zing tao Yiæ-gyih læ-go z'-eo ng læ Yiæ-gyih di-fông sô sang-go  
就是我弗曾到埃及来个时候尔来埃及地方所生个，好归拔我，正像  
Liu-bin Si-min kwe-peh ngô ka 'Eo-deo ng sô sang-go ng-ts kwe-peh ng læ gyi ah-ko go  
流便、西缅，归拔我介。6 后头尔所生个儿子归拔尔，来其阿哥个  
ming-'ô teh-djoh ts'aen-nyih Kóng-tao ngô ngô dzong Pô-t'aen læ-go z'-eo  
名下得着产业。7 讲到我，我从巴坦来个时候，来迦南地方个  
lu-zōng teng Yi-fah-da siang-gying Lah-kyih si-læ ngô-go sing-pin  
路上，等以法大相近，拉结死来我个身边。我葬其来到以法大  
ky'i-go keh-da lu-li Yi-fah-da ziu-z Pah-li-'eng  
去个箇埭路里（以法大就是伯利恒）。」

8 Yi-seh-lih k'en-k'en Iah-seh-go ng-ts wō Keh-sing z jü  
以色列看看约瑟个儿子，话：「箇星是谁？」9 约瑟等阿爹  
wō Z ngô-go ng-ts Jing-ming læ dōng-deo s-peh ngô-go Gyi wō  
话：「是我个儿子，神明来荡头赐拔我个。」其话：「领其拉拢  
ngô-go di-fông læ ngô ziu coh-foh gyi-lah Yi-seh-lih ngæn-tsing lao-hwô  
我个地方来，我就祝福其拉。」10 以色列眼睛老花，呒得看见。  
Iah-seh lin ng-ts long-læ gyi ziu ts'ing gyi-lah cü bao-leh gyi-lah  
约瑟连儿子拢来。其就亲其拉嘴，抱勒其拉。11 以色列等约瑟话：  
Ngô feh-siang tsæ teng ng kyin-min næn-kæn Jing-ming wa we peh ngô k'en-kyin ng-go ng-ts Iah-seh  
「我弗想再等尔见面。难间神明还会拔我看见尔个儿子。」12 约瑟  
ling gyi-lah li-k'æ gyi-go kyiah-k'o-deo zi boh-tao di-yiang-li Iah-seh ta keh liang ng-ts jing-siu  
领其拉离开其个脚骱头，自伏倒地垟里。13 约瑟带箇两儿子，顺手  
nyiah-leh Yi-fah-lin dziao-leh Yi-seh-lih-go tsia-siu tsia-siu nyiah-leh Mô-nô-si dziao-leh Yi-seh-lih-go  
捏勒以法莲朝勒以色列个借手，借手捏勒玛拿西朝勒以色列个  
jing-siu z-ka ling gyi-lah long-ky'i Yi-seh-lih sing-c'ih jing-tsah siu en-læ di-nyi ng-ts  
顺手。是介领其拉拢去。14 以色列伸出顺只手，安来第二儿子  
Yi-fah-lin-go deo-zōng tsia-tsah siu en-læ Mô-nô-si-go deo-zōng gyi deh-we z-ka diao-ts'o gyi-go  
以法莲个头上，借只手安来玛拿西个头上。其特为是介调错其个  
siu ing-we Mô-nô-si z do ng-ts Ping-ts'ia teng Iah-seh coh-foh wō Ngô tsu-tsang  
手，因为玛拿西是大儿子。15 并且等约瑟祝福，话：「我祖宗  
Üö-pah-lah-hen Yi-sah læ gyi min-zin tseo-lu-go Jing-ming dzong ngô sang-c'ih tao jü-kying iang ngô-go  
亚伯拉罕、以撒来其面前走路个神明，从我生出到如今养我个  
Jing-ming kyi ngô c'ih ih-ts'ih næn-deo-go T'in-s dæn-nyün Gyi s-foh peh keh-sing siao-nying wa-yiu  
神明，16 救我出一切难头个天使，但愿其赐福拔箇星小人。还有

pô ngô-go ming-z teng ngô tsu-tsang Uô-pah-lah-hen Yi-sah-go ming-z kwe-peh gyi-lah s-teh  
把我个名字， 等我祖宗亚伯拉罕、以撒个名字， 归拨其拉。使得

gyi-lah læ shü-kæn-zông to-ky'i-læ dzing-we ih-do-dziao pah-sing Iah-seh k'en-kyin ah-tia en jing-tsah  
其拉来世间上多起来， 成为一大潮百姓。」<sup>17</sup> 约瑟看见阿爹安顺只

siu læ Yi-fah-lin deo-zông sing-li feh hwun-hyi ziu tông-leh ah-tia-go siu iao dzong Yi-fah-lin-go deo-zông  
手来以法莲头上， 心里弗欢喜， 就挡勒阿爹个手要从以法莲个头上

tsæn-ko tao Mô-nô-si-go deo-zông Iah-seh teng ah-tia wô Ah-tia feh-z ka-go keh z  
趨过到玛拿西个头上。<sup>18</sup> 约瑟等阿爹话：「阿爹， 弗是介个， 箇是

do-go ts'ing ng en jing-tsah siu læ gyi-go deo-zông Ah-tia feh-k'eng z-ka wô Ngô  
大个。请尔， 安顺只手来其个头上。」<sup>19</sup> 阿爹弗肯， 是介话：「我

ng-ts ngô hyiao-teh-go ngô hyiao-teh-go gyi yia we tso ih-go dzoh-veng yia we hying-wông  
儿子， 我晓得个， 我晓得个。其也会做一个族份， 也会兴旺。

dæn-z gyi ah-di jih-dzæ we pi gyi yü-kô do ping-ts'ia gyi-go 'eo-dæ we tso hyü-to koh-veng  
但是其阿弟实在会比其愈加大，并且其个后代会做许多国份。」<sup>20</sup>

Töng-nyih coh-foh gyi-lah wô Tsiang-lee Yi-seh-lih pah-sing coh-foh nyig-kô we ts-tin ng wô  
当日祝福其拉， 话：「将来以色列百姓祝福人家会指点尔， 话：

Jing-ming s-teh ng ziang Yi-fah-lin Mô-nô-si ka keh-tsao kyü-zông Yi-fah-lin læ Mô-nô-si-go  
『神明使得尔像以法莲、玛拿西介。』 箇遭举上以法莲来玛拿西个

zin-deo  
前头。」

Yi-seh-lih teng Iah-seh wô Ngô kw'a si-de dæn-z Jing-ming we teng ng dô-kô læ-tong  
21 以色列等约瑟话：「我快死了。但是神明会等尔大家来东，

ling ng kyü-ky'i tao ng tsu-tsang-go di-föng Zin-deo ngô yüong kong teng tao dzong Üô-mo-li nyig siu-li  
领尔归去到尔祖宗个地方。」<sup>22</sup> 前头我用弓等刀从亚摩利人手里

deh-læ-go di-föng ngô peh ng s-teh ng pi hyüong-di to ih-be  
夺来个地方， 我拨尔， 使得尔比兄弟多一倍。」

## Ts. XLIX.

Yüô-koh eo-long ng-ts wô Ng-lah jü-long-læ s-teh ngô hao wô hyiang ng-lah dao 'eo-deo  
雅各讴拢儿子， 话：「尔拉聚拢来， 使得我好话向尔拉道后头

nyih-ts sô p'ong-djoh z-ken Yüô-koh-go ng-ts hao jü-long-læ t'ing liu-sing t'ing ng-lah ah-tia  
日子所碰着事干。<sup>2</sup> 雅各个儿子， 好聚拢来听， 留心听尔拉阿爹

Yi-seh-lih-go shih-wô  
以色列个说话。」

3 Liu-bin 'ô ng z ngô do ng-ts ngô shü-dao ngô ky'i-lih-go ky'i-deo yiu ting do  
流便嘎！尔是我大儿子，我势道，我气力个起头，有顶大  
威风，有顶大能干。<sup>4</sup> 尔像水介弗定，弗能够好聚人家，因为尔  
走上阿爹个眠床污坏其。其走上我个眠床了。

5 Si-min Li-vi z-go hyüong-di gyi-lah pao-kyin z hyüong-ky'i Ngô-go sing m-nao  
西缅、利未是个兄弟。其拉宝剑是凶器。<sup>6</sup> 我个心，呒得好  
等其拉同队商量，我个荣华，呒得好等其拉同队聚会。因为其拉  
发快杀人，后自个心想割断牛个脚筋。<sup>7</sup> 其拉动怒是该咒骂个，  
因为是介猛。其拉恨心是该咒骂个，因为是介凶。我会来雅各  
cong-nyiang feng-gyi-c'ih lae Yi-seh-lih cong-nyiang sän-gyi-k'æ  
中央分其出，来以色列中央散其开。

8 Yiu-da 'ô ng-go hyüong-di we tsæn-me ng ng-go siu we k'ô-djü dzu-dih-go deo-kying ng  
犹大嘎！尔个兄弟会赞美尔。尔个手会柯住仇敌个头颈。尔  
ah-tia-go ng-ts we lae ng-go min-zin pa ng Yiu-da z siao s-ts ngô ng-ts ng  
阿爹个儿子会来尔个面前拜尔。<sup>9</sup> 犹大是小狮子。我儿子，尔  
li-k'æ-leh sô lo-liah-go tseo-zöng-ky'i gyi boh-kaen gyi gwu-kaen ziang s-ts ziang ts'go s-ts  
离开勒所掳掠个走上去。其伏间，其跔间，像狮子，像雌个狮子。  
jü ken dong gyi Kwe-pih feh li-k'æ Yiu-da shih-lih lih-fah-go nying feh li-k'æ gyi-go kyiah-'ô  
谁敢动其。<sup>10</sup> 圭必弗离开犹大，设立律法个人弗离开其个脚下，  
teng-tao S bing-en go lae cong pah-sing tu kwe-voh Gyi Bo gyi-go li-ts lae bu-dao-jü-li  
等到赐平安个[1]来。众百姓都归服其。<sup>11</sup> 缚其个驴子来葡萄树里，  
yia bo gyi-go siao li-ts lae ting hao bu-dao-jü-li gyi yüong tsiu gyiang gyi-go i-zöng yüong bu-dao  
也缚其个小驴子来顶好葡萄树里，其用酒澆其个衣裳，用葡萄  
tsih-shü gyiang gyi-go bao-ts Gyi ngæn-tsing we-leh tsiu 'ong-'ong-go gyi ngô-ts' we-leh na  
汁水澆其个袍子。<sup>12</sup> 其眼睛为了酒红红个，其牙齿为了奶  
bah-bah-go  
白白个。

[1] Ziu-z Z-lo. 就是土罗。（原注）

13 Si-pu-leng we deng lae hæ-pin-yin boh jün-go di-föng gyi ts-ka ih-dzih tao Si-teng  
西布伦会庵来海边沿，泊船个地方。其址界一直到西顿。  
Yi-sah-kyüô z yiu gying-dao-go li-ts lae yiang-gyin cong-nyiang boh-tih Gyi teh-cü en-tæn  
14 以萨迦是有劲道个驴子，来羊圈中央伏的。<sup>15</sup> 其得知安耽  
z hao di-t'u 'eo-jih ziu eo-tao kyin-kah-deo pe-ts ky'i tsing-kong tông ts'a-s  
是好，地土厚实，就伛倒肩胛头背仔，去进贡当差使。

16 Dæn we p'un-tōn gyi-go pah-sing ziang Yi-seh-lih cong-nyiang ih-go ts-p'a Dæn we tso  
但会判断其个百姓，像以色列中 央一个支派。17 但会做  
do-ka-li-go dzô lu-zōng-go doh-dzô ngao-sōng mō-go kyiah'-eo-keng s-teh gyi-tih-go nying we  
大街里个蛇，路上个毒蛇，咬伤马个脚后跟，使得骑的个人会  
tih-loh 'eo-pe Yia'-o-wô ngô z siang-vông Ng-go kyiu-fah  
跌落后背。18 耶和华！我是想望尔个救法！

19 Kyüô-teh we be ping-tsiang tang-ba dæn-z 'eo-deo fæn-cün we teh-sing  
迦得会被兵将打败，但是后头反转会得胜。

20 Dzong Üô-shih c'ih-læ-go liang-zih fu-tsoh yia we c'ih-ts'aen wông-go ky'üoh-zih  
从亚设出来个粮食富足，也会出产王个吃食。

21 Neh-da-li z föng-c'ih-læ-go ts'loh gyi kông-c'ih hao-hao-go shih-wô  
纳大利是放出来个雌鹿。其讲出好好个说话。

22 Iah-seh z meo-zing ô-ts meo-zing ô-ts læ tsing pin-yin ô-ts ts'ô-c'ih ziang nga ky'i 23  
约瑟是茂盛桠枝。茂盛桠枝来井边沿。桠枝岔出墙外去。

Zih-tsin-go kw'eng-kw'u gyi zih gyi 'eng gyi dæn-z k'ao-djoh Yuô-koh Djün-neng Cü-go siu-li gyi  
射箭个困苦其，射其，恨其，24 但是靠着雅各全能主个手里，其

kong wa ngang go gyi siu-kwang wa gyin go Dzong gyi ka c'ih-læ tso Yi-seh-lih-go Moh-s teng  
弓还硬个，其手梗还健个（从其介出来做以色列个牧师等

Bun-zah K'ao-djoh Ng ah-tia-go Jing-ming we pông-dzu ng Djün-neng-go Cü we s-foh peh ng pô  
磐石）。25 靠着尔阿爹个神明会帮助尔。全能个主会赐福拨尔。把

zong-deo t'in-li-go foh-ky'i ô-deo shü-li-go foh-ky'i gwa-li teng t'æ-li-go foh-ky'i s-peh ng  
上头天里个福气，下头水里个福气，怀里等胎里个福气赐拨尔。

26 Ng ah-tia sô coh-go foh we ko-jü ngô tsu-tsong sô coh-go foh ih-dzih tao üong-yün sän gyih  
尔阿爹所祝个福会过如我祖宗所祝个福，一直到永远山极  
yün-go di-föng tu we kwe-tao Iah-seh-go deo-teng ziu-z teng gyi hyüong-di li-yün-go deo-ting-zöng  
远个地方，都会归到约瑟个头顶，就是等其兄弟离远个头顶上。

27 Bin-yüô-ming ziang za-lóng ting we ngao t'in-liang we ky'üoh gyi sô k'ô-læ-go yia-tao we feng gyi  
便雅悯像豺狼顶会咬。天亮会吃其所柯来个，夜到会分其  
sô t'a-læ-go  
所拖来个。

28 Keh-sing tu z Yi-seh-lih jih-nyi-go ts-p'a keh z gyi-lah ah-tia teng gyi-lah kóng-go  
箇星都是以色列十二个支派。箇是其拉阿爹等其拉讲个  
shih-wô coh-foh gyi-lah koh-nying tsiao gyi-lah zi-go foh-ky'i coh-foh peh gyi Yi feng-fu gyi-lah  
说话，祝福其拉。各人照其拉自个福气祝福拨其。29 又吩咐其拉，  
wô Ngô kw'a-iao kyü zi-go dzoh-cong yüong tsöng ngô teng tsu-tsong tso-t'ah læ Heh nyung Yi-feh-leng  
话：「我快要归自个族种。用葬我等祖宗做墳，来赫人以弗仑  
din-li-go yüih Ziu-z Kyüô-nen di-föng Mæn-li-go te-min Mah-pi-lah din-li-go yüih  
田里个穴。30 就是迦南地方幔利个对面，麦比拉田里个穴。」

Uô-pah-lah-hen hyiang Heh nying Yi-feh-leng ma-læ tso veng-di-go  
**亚伯拉罕向赫人以弗仑买来做坟地个。** 31 Læ keh-deo Uô-pah-lah-hen teng gyi  
 ts'i-ts Sah-lah tsông-kæn Yi-sah teng gyi ts'i-ts Li-pah-kyüô yia tsông-kæn  
**妻子撒拉葬间，以撒等其妻子利百加也葬间，我也把利亚葬间。** 32 ngô yia pô Li-üô tsông-kæn  
 Keh-go din teng gyi-go yüih z dzong Heh nying ma-læ-go Yüô-koh feng-fu gyi ng-ts wun-de kyiah  
**箇个田等其个穴是从赫人买来个。」** 33 雅各吩咐其儿子完了，脚  
 shoh-long min-zông-li ky'i dön-de kyü zi-go dzoh-cong ky'i  
**缩拢眠床里，气断了，归自个族种去。**

## Ts. L.

Iah-seh boh-tao læ ah-tia min-k'ong-li ngæn-li c'ih ts'ing gyi-go cü Iah-seh feng-fu gyi  
**约瑟伏倒来阿爹面孔里，眼泪出，亲其个嘴。** 2 约瑟吩咐其  
 joh-'ô-go i-sang do hyiang-liao yin gyi ah-tia keh-sing i-sang ziu yin Yi-seh-lih Ping-ts'ia teng gyi  
**属下个医生驮香料盐其阿爹。箇星医生就盐以色列。** 3 并且等其  
 mun-tsoh s-jih nyih kong-fu ing-we yin nying z iao ka-go nyih-su hao mun-tsoh Yiaë-gyih nying we-leh gyi  
**满足四十日工夫。因为盐人是要介个日数好满足。埃及人为了其**  
 k'oh ts'ih-jih nyih  
**哭七十日。**

5 Gyi k'oh-go nyih-ts mun-de Iah-seh teng Fah-lao-go dzing-ts wô Ngô ziah-z teh-djoh eng-we  
**其哭个日子满了，约瑟等法老个臣子话：「我若是得着恩惠**  
 læ ng-lah ngæn-zin ts'ing ng-lah teng ngô tseoo-ming Fah-lao wô Ngô ah-tia eo ngô vah-tsiu wô  
**来尔拉眼前，请尔拉等我奏明法老，话：** 5 我阿爹讴我罚咒，话：  
 Ngô kw'a si-de ng pih-ding tsông ngô læ Kyüô-nen di-fông ngô-zi sô gyüih-c'ih-go veng mo  
**『我快死了。尔必定葬我来迦南地方，我自所掘出个坟墓。』**  
 Næn-kæn ts'ing ng peh ngô zông-ky'i tsông ngô ah-tia 'eo-deo ngô kyü-læ Fah-lao wô  
**难间，请尔，拨我上去，葬我阿爹，后头我归来。」** 6 法老话：  
 Hao zông-ky'i tsông ng ah-tia tsiao gyi sô eo ng vah-tsiu-go shih-wô

**「好上去，葬尔阿爹，照其所讴尔罚咒个说话。」**

7 Iah-seh ziu zông-ky'i tsông gyi ah-tia yiu Fah-lao-go dzing-ts teng gyi oh-li-go tsiang-lao lin  
**约瑟就上去葬其阿爹。有法老个臣子，等其屋里个长老，连**  
 Yiaë-gyih di-fông-go tsiang-lao tu teng gyi dô-kô zông-ky'i Iah-seh-go ih-kô teng gyi hyüong-di teng  
**埃及地方个长老，都等其大家上去。** 8 约瑟个一家，等其兄弟，等  
 gyi ah-tia ih-kô long-tsang zông-ky'i tsih-yiu gyi-lah siao-nying ngeo-yiang keh-sing dzing-loh læ Ko-sæn  
**其阿爹一家，拢总上去。只有其拉小人、牛羊箇星剩落来歌珊**  
 di-fông Wa-yiu ts'ô-ts teng gyi-mô-go dô-kô ky'i keng-dzong go nyding ih-do-dziao Tao Iah-dæn  
**地方。** 9 还有车子等骑马个大家去。跟从个人一大潮。 10 到约但

'o-nga Uô-dah-go sa-dziang gyi-lah læ keh-deo ting pe-shông 'ao-li-da-k'oh Iah-seh we-leh ah-tia  
河外，亚达个晒场。其拉来箇头顶悲伤，号泪大哭。约瑟为了阿爹  
pe-shông ts'ih nyih Keh Kyûô-nen di-fông-go pah-sing k'en-kyin Üô-dah sa-dziang-li-go pe-shông z-ka  
悲伤七日。<sup>11</sup> 箇迦南地方个百姓，看见亚达晒场里个悲伤，是介  
wô Keh z Yiæ-gyih nying-go 'ao-li-da-k'oh keh-lah eo keh di-ming Üô-pah-mah-si ziu-z  
话：「箇是埃及人个号泪大哭。」箇拉讴箇地名亚伯麦西<sup>[1]</sup>，就是  
læ Iah-dæn 'o nga Gyi-go ng-ts tsiao ah-tia sô feng-fu-go ka tso Dæ gyi tao Kyûô-nen  
来约但河外。<sup>12</sup> 其个儿子照阿爹所吩咐个介做。<sup>13</sup> 挞其到迦南  
di-fông tsông-læ Mæn-li-go te-min Mah-pi-lah din-li-go yüih gyi yüih teng din z Üô-pah-lah-hen hyiang  
地方，葬来幔利个对面麦比拉田里个穴。其穴等田是亚伯拉罕向  
Heh nying Yi-feh-leng ma-læ tso veng-di-go  
赫人以弗伦买来做坟地个。

[1]Ziu-z Yiæ-gyih nying-go di-k'oh. 就是埃及人个啼哭。（原注）

14 Iah-seh tsông ah-tia ts'-eo teng gyi-go hyüong-di lin væn-pah dong-de zông-ky'i tsông gyi ah-tia  
约瑟葬阿爹之后，等其个兄弟，连凡百同队上去葬其阿爹  
go tu kyü-tao Yiæ-gyih  
个，都归到埃及。

15 Iah-seh-go hyüong-di k'en-kyin ah-tia yi-kying si-de z-ka wô Iah-seh 'ôh-tsia we 'eng  
约瑟个兄弟看见阿爹已经死了，是介话：「约瑟或者会恨  
ah-lah we-leh ah-lah zin-deo tao gyi-go ūa-c'ü iao wæn-pao Ziu ts'a ih-go nying tao Iah-seh  
阿拉，为了阿拉前头到其个坏处要还报。」<sup>16</sup> 就差一个人到约瑟  
di-fông ky'i wô Ng ah-tia feh-zing si-go z'-eo z-ka coh-t'oh wô Ng-lah hao ky'i  
地方去，话：「尔阿爹弗曾死个时候是介嘱托，话：『<sup>17</sup> 尔拉好去  
teng Iah-seh wô Zin-deo ng-go hyüong-di tao ng-go ūa-c'ü ts'ing ng nyiao-sô gyi-lah ze-ôh  
等约瑟话：「前头尔个兄弟到尔个坏处，请尔饶赦其拉罪恶。」』  
Næn-kæn ah-lah ts'ing ng kw'un-shü ng ah-tia Jing-ming-go nu-boh keh-go ts'o-c'ü Hyüong-di teng gyi  
难间阿拉请尔，宽恕尔阿爹神明个奴仆箇个错处。」兄弟等其  
kóng-go z'-eo Iah-seh ziu k'oh-de Cong hyüong-di yia tseo-tao gyi min-zin boh-tao wô Ng  
讲个时候，约瑟就哭了。<sup>18</sup> 众兄弟也走到其面前，伏倒话：「尔  
k'en ah-lah z ng-go nu-boh Iah-seh teng gyi-lah wô Ng-lah fông-sing ngô næn-dao hao  
看，阿拉是尔个奴仆。」<sup>19</sup> 约瑟等其拉话：「尔拉放心，我难道好  
dæ Jing-ming ka tso ma ? Kông-tao ng-lah ng-lah z iao 'æ ngô dæn-z Jing-ming i-s z  
代神明介做吗？」<sup>20</sup> 讲到尔拉，尔拉是要害我，但是神明意思是  
hao-go s-teh pao-djün-hyü-to nying-go sing-ming ziang kyih-mih-ts ka Næn-kæn ng-lah hao-vong  
好个，使得保全许多人个性命，像今末仔介。<sup>21</sup> 难间尔拉好留  
p'ô ngô we iang ng-lah teng ng-lah siao-nying Gyi ziu kóng hao-hao shih-wô en- e gyi-lah  
怕，我会养尔拉，等尔拉小人。」其就讲好好说话安慰其拉。

Iah-seh teng ah-tia keh-kô deng-læ Yiaë-gyih Iah-seh ziü-shü ih-pah-ling-jih shü Iah-seh  
22 约瑟等阿爹箇家庵来埃及。约瑟寿岁一百零十岁。23 约瑟

k'en-kyin Yi-fah-lin-go ts-seng tao di-sæn dæ Mô-nô-si-go ng-ts Mô-kyih gyi-go ng-nô yia bao-læ  
看见以法莲个子孙到第三代。玛拿西个儿子玛吉，其个儿因也抱来

Iah-seh-go kyiah-k'o-deo Iah-seh teng gyi hyüong-di wô Ngô kw'a si-de Jing-ming pih-ding we  
约瑟个脚劙头。24 约瑟等其兄弟话：「我快死了。神明必定会

tsiao-kwu ng-lah ling ng-lah tseo-c'ih ts'-di tao Gyi sô vah-tsiu s-peh Üô-pah-lah-hen Yi-sah  
照顾尔拉，领尔拉走出此地，到其所罚咒赐拔亚伯拉罕、以撒、

Yüô-koh-go di-fông Iah-seh eo Yi-seh-lih-go ng-ts vah-tsiu wô Jing-ming pih-ding tsiao-kwu  
雅各个地方。」25 约瑟讴以色列个儿子罚咒话：「神明必定照顾

ng-lah ng-lah iao dzong ts'-di ta-leh ngô kweh-deo c'ih-ky'i Ka-ni Iah-seh si-de nyin-kyi  
尔拉，尔拉要从此地带勒我骨头出去。」26 介呢约瑟死了，年纪

ih-pah ling jih shü gyi-lah do hyiang-liao yin gyi læ Yiaë-gyih di-fông loh-lin  
一百零十岁。其拉驮香料盐其，来埃及地方落殓。